GORENJSKI GLAS

Leto XLIII - št. 46 - CENA 6 din

Kranj, petek, 15. junija 1990

SNOVANJA

Berta Golob

Živeti s knjigo

Ljubljanska banka
Gorenjska banka Kranj
GORENJC IN BANKA PRIHRANKA
FORMULA 1

Srečanje zamejskih športnikov

Jesenice, 15. junija - Vsako leto se srečajo slovenski zamejski športniki iz Avstrije, Italije in Madžarske z vrstniki iz Slovenije. Letošnje 14. srečanje bo jutri in v nedeljo na Jesenicah. Na sporedu bodo tekmovanja v nogometu, odbojki, namiznem tenisu in rokometu. Organizator srečanja je ZTKO Jesenice, pomagajo pa Nogometni in Namiznoteniški klub ter Center usmerjenega izobraževanja. Sobota bo namenjena predvsem spoznavanju mladih in srečanju športnih delavcev iz sodelujočih dežel, v nedeljo pa bodo športna tekmovanja. Ob pol devetih bo otvoritev na nogometnem igrišču, kjer bo nogometni turnir, namiznoteniška tekmovanja bodo v telovadnici Prežihove šole, odbojkarska v centru usmerjenega izobraževanja in rokometna v šoli na Koroški Beli. Slovesen zaključek bo ob 14. uri v dvorani Podmežakla. Slovenijo bodo predstavljali jeseniški športniki. ● J. K.

UNION
UNI
BREZ ALKOHOLA

Groharjeve Grabljice v Škofji Loki

Škofja Loka - Sinoči so v galeriji Ivana Groharja prvikrat v Škofji Loki razstavili sliko Grabljice slikarja Ivana Groharja. S tem so organizatorji ŠDZ Škofja Loka, Združenje umetnikov Škofja Loka in Podjetje Jenko kot glavni sponzor galerije pripravili ob 123-letnici rojstva znamenitega slikarja občanom Škofje Loke izjemen kulturni dogodek. Sliko, ki je bila doslej le redkokdaj na ogled javnosti, je za tri dni - na ogled bo do nedelje, 17. junija - odstopil Mestni muzej Ljubljana. V galeriji bo tudi mesec dni prodajna razstava slik škofjeloških umetnikov v korist obnove škofjeloške kašče. - Na sliki: Ivan Grohar, Grabljice, olje na platnu, 1902.

Davek strankarstva

V zgodovini je bilo ponavadi tako, da nobena bitka ni minila brez posledic tako za zmagovalce kot poražence, le da so bile rane slednjih večje. Nekaj podobnega lahko trdimo za slovenske volitve, prve strankarske, demokratične. Predvolilna evforija je obsedla vse, tedanjo opozicijo in volilno zmagovalko, pa do volitev oblastne stranke, ki morajo sedaj delovati kot opozicija. Marsikdo pa je ob tem ni pomislil na čas po volitvah, na spremenjene razmere političnega delovanja, na zaprte ali priprte finančne pipe iz proračuna, na upadanje članstva in na strankin aparat, katerega plačevanje v preteklosti ni bilo problem, očitno ne, saj se je širil. Zanemarjanje teh novih okoliščin, čeprav je bil lov za čim boljšimi volilnimi rezultati razumljivo v prednosti, je neodpustljivo, saj so sedaj na cesti ljudje, ki so bili večinoma povabljeni na delo v politiki in so ga skušali opravljati po svojih najboljših močeh, čeprav najdemo med njimi tudi take, ki so se za take službe vsiljevali, ker so bile, pač po njihovi presoji, pomembnejše, uglednejše, vzvišene. Takim bi morali že mnogo prej zapreti vrata, saj smo že lep čas poslušali, da karieristi ne sodijo v politiko (pa tudi drugam ne). Če se že v vseh rečeh sklicujemo in zgledujemo po Evropi in parlamentarni demokraciji ter delovanju strank, potem bi že morali vedeti, da so časi množičnih strank minili, da je običajno veliko več simpatizerjev kot članov, ki plačujejo članarino, in da je treba denarju primerno (v Evropi poznajo tudi druge, zanimive in učinkovite oblike zbiranja sredstev, v Italiji na primer festivali strank in prireditve propagandne in pridobitniške narave) organizirati strankin aparat. Med skoraj 40.000 brezposelnih v Sloveniji so se znašli tudi politiki in zaposleni v politiki. So pač nezaposleni in v tem v primerjavi z drugimi ne smejo biti izjema. Kritike vredno je to, da se je to zgodilo v organizacijah, ki so imele v rokah vajeti upravljanja družbe in kar ostaja tudi njihov ponovni cilj. Če me spomin ne vara, je edino tedanja Socialistična zveza Slovenije, sedanja Socialistična stranka Slovenije, že pred volitvami resneje reševala problem preštevilnega aparata, vsi ostali pa so čakali, partija na primer do maja.

Jasno pa je še nekaj. Če pred leti za politika ni bila problem vrnitev na staro ali novo delovno mesto v gospodarstvo, kot smo običajno dejali, je to danes resen problem. Na torkovi seji cekaja ZKS - stranke demokratične prenove so povedali, da je le nekaj deset ljudi iz partijskega aparata kljub številnim pismom in prošnjam našlo zaposlitev, vsem ostalim pa so ostala vrata zaprta. To je davek strankarstva, obenem pa nauk za sedanjo in bodočo oblast, da je treba biti pri teh rečeh previden in da nobena stvar ni večna, ampak celo zelo hitro minljiva. ● **J. Košnjek**

V Tekstilindusu stavkajo

Delavce razburile zaprte kuverte

***Kranj, 14. junija** - Danes je med Tekstilindusovimi delavci završalo in zjutraj so najprej v obratu II, nato pa še v obratu I začeli stavkati. Razburile so jih govorice, da si vodilni delavci in strokovnjaki odmerjajo visoke plače in da je razmerje med najnižjo in najvišjo že 1 proti 13.*

Ta mesec v Tekstilindusu sicer še ni bilo izplačilnega dne, gnev so zlivali na plače minulega meseca, ki so jim jih že drugič razdelili v zaprtih kuvertah. Stavkovni odbor, ki so ga postavili stavkajoči in ne Tekstilindusov sindikat, se je z vodstvom pogajal o treh zahtevah: terjajo javno izplačilo, da bo vsakomur jasno, koliko zasluži direktor in koliko delavci na dnu plačilne lestvice; zahtevajo beneficirano delovno dobo tudi za tkalske mojstre in podmojstre; hočejo tudi, da jim izplačajo regres za letni dopust. ● **D. Ž.**

Slovenska skupščina zasedala

Ljubljana, 14. junija - Slovenska skupščina je zasedala v sredo in včeraj. Dnevni red je bil obsežen, bistven pa je bil predlog republiške vlade, da se za 15 odstotkov zmanjšajo prispevki iz osebnih dohodkov, oklestijo republiški in občinski proračuni ter ustavijo plačila v federalni sklad za nerazvite, obenem pa vlada predlaga zaustavitev stečajnega plazu. O nujnosti razbremenitve gospodarstva in ustavitvi plačil za nerazvite v dosedanjih razpravah v parlamentu bistvenih razhajanj ni bilo in lahko sklepamo, da bodo vladni predlogi sprejeti. Do zaključka redakcije skupščina o tem še ni sklepala. Gospodarska zbornica je v kritiki vladnega predloga najostrejša, saj meni, da bi se v republiškem proračunu dalo še kaj skrčiti, najmanj pa za 400 milijonov dinarjev. Imenovali so tudi 7 od 40 skupščinskih komisij. Več o zasedanju parlamenta na 10. strani. ● **J. K., slika G. Šinik**

Sodišče določilo izvedenca in upravitelja

Elanov račun odprt za tekoča plačila

Kranj, 14. junija - Elanova proizvodnja lahko nemoteno poteka, saj je sodišče izdalo izvršljiv sklep, po katerem je žiro račun odprt za tekoča plačila. Upniki pa se pritožujejo, ker niso vključeni v vladno komisijo.

Dileme sicer še niso povsem razčiščene, nedvomno pa je v tem trenutku najbolj pomembno, da se proizvodnja v begunjskem Elanu lahko odvija nemoteno, saj so tudi upniki že večkrat izrazili interes po ohranitvi Elanove proizvodnje. Temeljno sodišče v Kranju je namreč izdalo sklep, po katerem je Elanov žiro račun pri SDK odprt za tekoča plačila, Elan pa mora po 28. členu zakona o prisilni poravnavi na vsak plačilni nalog napisati pojasnilo, da je to tekoči posel, kar lahko preverja upravitelj prisilne poravnave ali SDK.

Predsednica poravnalnega senata kranjskega sodišča Dragica Pirihova je za prisilno upraviteljico določila Ivano Mohorič, ekonomistko iz Kranja, za sodnega izvedenca pa Vojislava Svetkovskega iz Ljubljane, ki mora do 5. avgusta predložiti svoj pogled na usodo Elana.

Minuli ponedeljek se je tretjič sestal operativni odbor Elanovih upnikov, ki ga vodi direktor Gorenjske banke Zlatko Kavčič, sestanka pa so se udeležili tudi nekateri večji upniki s Hrvaške. Odločili so se za lastniško preobrazbo podjetja, ki naj bi jo izvedli s pomočjo zunanjih, tujih in domačih strokovnjakov, osnovali pa bodo poseben sklad in s tem denarjem plačevali sodelavce, med drugim tudi tuje revizorje, ki bodo ovrednotili Elanovo premoženje doma in v tujini. Pritoževali pa so se, kar niso vključeni v vladno komisijo, ki se ukvarja z Elanom in se spraševali, kako sta se v njej lahko znašla dr. Aleš Vahčič in zlasti Japec Jakopin, zasebni podjetnik. ● **M. V.**

Za zaključek bralne značke so se učenci kranjske šole Helene Puhar v torek podali v Kranj po poti kulturne dediščine. Zanimiv kulturni dan si je zamislila Darija Tavčar, knjižničarka v šoli. Učenci so pisali tudi naloge, včeraj pa so najuspešnejši v letošnji bralni znački za svoje delo prejeli priznanja. H. J. - Foto: G. Šinik

PREGLED
TRGOVSKIH IN USLUŽNOSTNIH STORITEV
NON - STOP tel.: 064/23-298

BARVE, LAKI, ČISTILA v trgovini LILA
Kranj, Jezerska 121 tel.: 34-770

Redki jubilej

Leta 1920 je na gimnaziji v Kranju opravilo maturo 32 osmošolcev, med katerimi so bili štirje koroški Slovenci in trije Tržačani, ki so ob koncu prve svetovne vojne pribežali pred nacisti in fašisti v Kranj. Vsakih deset let so praznovali obletnico mature navadno v Kranj. Vsakih deset let so praznovali obletnico mature navadno v Kranju. Pri vsakem srečanju jih je bilo nekaj manj. Leta 1985, ko so praznovali 65-letnico mature v Globasnici na Koroškem, jih je bilo še devet. Letos ob 70-letnici so pri življenju samo še štirje in sicer Zoran Ferjančič, ekonomist v Beogradu, Niko Marktl, župnik v Rožeku pri Beljaku, Franc Planina, profesor in Zdravko Rak, železniški inšpektor v Ljubljani. Ta dva, ki živita v Ljubljani, se bosta spominjala tega redkega jubileja in vseh profesorjev in sošolcev, ki jih ni več.

Izbire torej ni veliko. Kdo bo zadnji, s katerim bo izginila generacija, ki se je šolala najprej pod Avstrijo, štiri leta med 1. svetovno vojno in v kraljevini SHS.

Ob Lipi sprave

Pogled v prihodnost

Če zlo lahko se odpusti, vprašanje je moči duha in ne srca, ko to gori.

V petek, 15. junija, ob 17. uri se bomo pri Lipi sprave na ljubljanskih Žalah zopet spomnili vseh žrtev časov, ki so za pol stoletja razdelili slovenski narod, z željo, da bi si končno odpustili med seboj storjene krivice in da bi tudi zadnji nasprotniki sprave spoznali njeno nujnost. Tako bi se Slovenci, s spravo združeni, vedrejših lic mogli zazreti v nelahko prihodnost.

Ob skromnem kulturnem sporedu bomo na slovesnosti prebrali predlog Deklaracije o narodni spravi, ki je sad prizadevanj mnogih iz vrst doslej nasprotnih strani.

V Ljubljani, 5. junija 1990

Skupina nekdanjih borcev NOV, kulturnih delavcev in drugih
Stanislav Klep, Stane Vezjak

Razstava v preddvorski šoli

Preddvor, 14. junija - Ob koncu šolskega leta Preddvorčani pripravljajo razstavo o delu in življenju učencev šol v Preddvoru, na Jezerskem, v Kokri, Olševku ter otrok iz vrtcev. Razstava bo v preddvorski šoli odprta v soboto, 16. junija, od 9. do 19. ure in v nedeljo, 17. junija, od 8. do 19. ure. ● **H. J.**

Kranj Mlekarna darovi gorenjskih planin

Imenovan odbor za občinski praznik

Kranj, junij - Kranjski izvršni svet je že imenoval odbor za praznovanje občinskega praznika, v njem so: Peter Tomazin, Marjeta Brence, Florijan Bulovec, Ignac Gorjanc in Franc Kržan. Na zadnji seji občinske skupščine se je namreč zataknilo pri imenovanju skupščinskih odborov in komisij, tudi za praznovanje občinskega praznika je niso uspeli oblikovati. Res pa se mudi, saj bodo v Kranju občinski praznik imeli čez poldrugi mesec, zato je odbor imenoval izvršni svet.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za III. trimesečje 120,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (v.d. odgovornega urednika), **Vilma Stanovnik** (šport, turizem, poslovne informacije), **Danica Dolenc** (za dom in družino, tradicije NOB, Tržič), **Danica Zavrl Žlebir** (socialna politika, sindikati), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Ivo Sekne** in **Mirjana Draksler** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Zadrega, ker se v proračunu denar ne sme pretakati

Lažje bi znižali prispevke za družbene dejavnosti

Kranj, 12. junija - Na seji kranjskega izvršnega sveta niso sprejeli dokončne odločitve o razbremenitvi gospodarstva, saj bodo počakali na odločitve v republiki, zato bodo delegati občinske skupščine, ki se bo sestala prihodnji teden, dobili podrobno gradivo nekaj dni pred sejo.

Na zadnji seji kranjske skupščine je bilo veliko pripomb in proceduralnih zapletov, poslovnik pravi, da morajo delegati dobiti gradivo 14 dni pred sejo (pozna seveda tudi izjeme), zato velja že zdaj opozoriti, da bodo podrobnejše gradivo o razbremenitvi gospodarstva dobili šele nekaj dni pred sejo. Kranjski izvršni svet je namreč v zadregi, saj je pripravljal znižanje prispevnih stopenj za družbene dejavnosti, v republiki pa se zakonska predloga nanašata na drastično zmanjšanje prispevkov za gospodarsko infrastrukturo, odločitev bo republiška skupščina sprejela te dni. Ne preostane jim torej drugega, kot da počakajo na republiško odločitev in nato pripravijo dokončni predlog za razbremenitev gospodarstva. Če bi denar v občinskem proračunu lahko pretakali, seveda ne bi bili v zadregi in bi odločitev o približno 20 odstotni razbremenitvi gospodarstva že lahko oblikovali.

V Kranju so izračunali, da bi bil dotok denarja za družbene dejavnosti letos za 27 odstotkov nad načrtovanim, če bodo plače do konca leta ostale na ravni majskih. Njihovi programi so bili namreč letos že prevrednoteni v skladu z inflacijo, tudi za požarno skupnost. Niso pa bili za druge programe na področju gospodarske infrastrukture in z njihovim prevrednotenjem bi bil dotok denarja zanje 16,5 odstotka nad načrtovanim. V Kranju bi torej lažje znižali prispevne stopnje za družbene dejavnosti, brez krčenja programov bi gospodarstvo lahko razbremenili za 19 milijonov dinarjev, kar bi pomenilo 10,2 odstotno zmanjšanje sredstev za družbene dejavnosti, zbirna prispevna stopnja bi znašala 8,9 odstotka. Zakonski predlog o določitvi zgorjih meja prispevnih stopenj pa bi za Kranj pomenil razbremenitev gospodarstva za približno 41 milijonov dinarjev. ● **M. V.**

Mitja Zupan zapustil torkovo sejo

Je stari izvršni svet legitimen ali ne?

Škofja Loka, 14. junija - To vprašanje je na torkovi seji izvršnega sveta zastavil član Mitja Zupan. Loški parlament je namreč, potem ko je novi mandatar še pred izvolitvijo odstopil, sprejel razlago, da do oblikovanja nove občinske vlade to delo še naprej opravlja stara, vendar pa delegati za to niso dvigali rok.

Mitja Zupan je menil, da bi jih morali, tako kot so jih za podaljšanje mandata funkcionarjem v občinski hiši. Po njegovem je stari izvršni svet, ki je zadnjič zasedal pred zasedanjem parlamenta, ko naj bi dobili novega, nelegitimen. Spodbudilo ga je tudi priporočilo, naj stari izvršni svet zaseda, a naj ne sprejema pomembnejših odločitev. Torej je torkova seja zanj lahko samo informativna in nič drugega. Mitja Zupan se je obregnil tudi ob zahtevo parlamenta, naj mu izvršni svet poroča o svojem letošnjem delu. Menil je, da takšno poročilo lahko zahteva samo tista skupščina, ki je izvršni svet izvolila.

Po teh besedah in pregovarjanjih z ostalimi člani je Mitja Zupan zapustil sejno sobo. Tudi nekateri drugi člani so bili sicer užaljeni, ker jim je novi parlament sicer dovolil obravnavanje "tekočih zadev", ne pa tudi "pomembnejših", vendar so menili, da ne kaže stvari še bolj zapletati, kot je in so sejo nadaljevali, meneč, da ni nujno, da parlament njihove sklepe spoštuje in upošteva, če mu ne bodo ustrezali. V tem primeru naj gredo predlagana gradiva na skupščino kot gradiva občinskih strokovnih služb. Če skupščina namreč resnično želi, da stari izvršni svet zanjo pripravlja gradiva, bi se spodobilo, da bi se njihove seje udeležil kakšen predstavnik nove oblasti, po možnosti župan. ● **H. Jelovčan**

Varstvo težje in težko prizadetih otrok in mladostnikov

Prihodnji teden v nove prostore

Kranj, 12. junija - Kranjski izvršni svet je Francka Marchel, strokovna delavka Upravne organizacije za družbeni razvoj seznanila z varstvom težje in težko prizadetih otrok in mladostnikov, ki se prihodni teden selijo v nove prostore v Tomšičevo 14 v Kranju.

Obnova starega poslopja na Tomšičevi 14 je potekala od leta 1988, s sredstvi, ki se zbirajo za vzdrževanje družbenih objektov, pridobili so jo pred dvema letoma, ko se je izselil SPIS. Obnovili so pritličje, prvo nadstropje in podstreho, k hiši pa sodi lep vrt na sončni strani hiše. Tja se bo preselilo devet težko prizadetih otrok, med njimi je pet nepokretnih, ki so se zdaj stiskali v učilnici (16,5 površinskih metrov) v stavbi na Stritarjevi 4, kjer bodo lahko razširili delavnice pod posebnimi pogoji.

V pritličju bo učilnica in drugi prostori za težko prizadete otroke, z invalidskim vozičkom jim bo dostopen tudi vrt, v prvem nadstropju pa bodo podobni prostori za težje prizadete, v hiši je tudi dvigalo, prirejeno za invalidske vozičke. Francka Marchel je prepričana, da bosta v letu dni oba oddelka polna, saj so zdaj nekateri otroci ostajali doma. Strošek na otroka bo znašal 11 tisoč dinarjev mesečno, res je velik, je dejala, toda prav v skrbi zanje se vendar kaže humanost in kultura družbe.

Pri zaposlitvi osebja so imeli srečo, posebej pa seveda ni potrebno poudarjati, da je to posebno delo. Delo so dobile delavke VVZ Kranj, ki so zaradi manjšega števila otrok v vrtcih postale odveč, ena izmed njih je specialni pedagog.

Kasneje nameravajo organizirati še mobilno službo, ki bo skrbela za duševno prizadete na domu, in bivalno skupnost, za katero so že uredili podstrešje stavbe na Tomšičevi, namenjena pa bo tudi starejšim od 18 let. Vključevala bo štiri do šest ljudi, zanje bo skrbela gospodinja, dnevno bivanje pa bi bilo delno plačljivo. ● **M. Volčjak**

Poroke tudi v Preddvoru

Kranj, 12. junija - V kranjski občini imajo zdaj poročne obrede le v prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju, kot vse kaže pa bodo kmalu možni tudi v Preddvoru. Pobudo je občini dalo podjetje Živila Kranj, natančneje hotel Bor iz Preddvora, kjer so v gradu Hrib že preuredili in lepo opremili tri prostore. Kranjski izvršni svet se je s pobudo strinjal in pripravilo bodo spremembo občinskega odloka, po kateri bo moč zakonsko zvezo skleniti v Kranju in v Preddvoru. Takšno prakso imajo že nekaj časa tudi druge gorenjske občine, poročne dvorane odpirajo v turističnih krajih.

Gimnazija Kranj slavi letos 180 let ustanovitve, drugo leto pa 90 let prve mature. Oba jubileja želimo počastiti z zaključkom del pri obnovi notranjosti in zunanjosti šolske stavbe ter njene okolice. Za obnovo nimamo zadostnih finančnih sredstev in ker vemo, da obnova ni samo naša želja, temveč tudi želja mnogih občanov, prosimo vse nekdanje

maturante kranjske gimnazije in druge občane,

ki cenijo gimnazijo, da s svojim osebnim prispevkom omogočijo obnovitev šole.

Svoj prispevek lahko nakažete na žiro račun Gimnazije Kranj pri Službi družbenega knjigovodstva Kranj št. 51500-603-30185 ali pa izročite osebno na upravi šole.

Ob zaključku slovesnosti bo šola vsem donatorjem podelila zahvalne liste.

Gimnazija Kranj

Srbi nočejo na dopust na Hrvaško obalo

Domačih turistov vse manj

Kranj, 14. junija - Te dni so bili v srbskih časopisih objavljeni članki, kjer se novinarji sprašujejo, ali letos Srbi ne bodo letovali severno od Dubrovnika. Seveda pa si enaka vprašanja še bolj zaskrbljeno postavljajo Dalmatinski turistični delavci, saj je ta čas na severnem Jadranu okrog 15 odstotkov manj gostov kot lani ob istem času. Manj gostov iz Srbije pa je letos tudi na Bledu.

Beograjski novinarji namreč pišejo, da Srbi na hrvaški obali niso varni, saj je v zadnjem času prišlo do nekaj incidentov (zažig počitniških hišic beograjskega igralca Mije Aleksića in slikarja Nikole Gravca), zato jim svetujejo, naj raje počitnikujejo na Črnogorski obali.

Obisk gostov iz Srbije pa je močno upadel tudi na našem Bledu (čeprav menda ni bilo nikakršnih incidentov), saj je lani v prvih petih mesecih Bled obiskalo 23.958 gostov iz Srbije, letos pa 7.717, kar je le še 32 odstotkov lanskega obiska.

Kot ugotavljajo turistični delavci (in seveda tudi počitnikarji), so poleg nacionalnih, vzroki predvem v visokih cenah tako hotelov, kot izvenpenzionske ponudbe. ● **V. Stanovnik**

V spomin Nežki Jocifovi

Pokojna Nežka Jocifova, dolga leta je učila na preddvorski šoli, je imela navadno reči: Bogpomagaj, bo pa ja tako, da bo vse prav.

Naj bo prav tudi to, da se od nje ne poslovim le v svojem imenu, ampak še v imenu kolegic in kolegov, ki smo skupaj z njo poučevali na tukajšnji, preddvorski šoli.

SMRT. Koka še ni do dna pretresla? Kdo se zaradi nje še ni spraševal: Zakaj? Zakaj? »Samo en gost je, ki še mora priti. Ne bo povedal, ob kateri uri. Ne bo zahteval jesti in ne piti in samo tiho bo zaklenil duri.«

Duri so se zaprle, Nežke ni več. Odšla je z gostjo Smrtjo in nam zapustila - spomin. Ali ni lepo, da spomin na Nežko Jocifovo ne bo mogel zbledeti? Ne moremo je pozabiti ne kot kolegice učiteljice ne kot prijateljice ne kot izjemne osebnosti.

Zanjo veljajo besede: »Kdor je mnoge poučil v pravičnosti, ostane kakor zvezda za vse čase.« Ali je kje kak učenec, ki bi mogel reči, da ga pokojna Nežka ni učila pravičnosti, poštenja, dobrote in zvestobe? Ali je kje kak stanovski tovariš, ki se je ne bi spominjal zaradi njene izjemne ljubeznivosti in človečnosti? Je kje kak sovaščan, ki bi na njej lahko odkril le senco graje?

»Močna žena, kdo jo bo našel?« V njej smo našli - močno ženo - vsi, ki smo Nežko poznali, bili njeni prijatelji in njeni kolegi. Zlepa je nismo slišali tožiti, jadikovati, se pritoževati. Nikoli je nismo slišali koga obtoževati. Poznali smo njeno darežljivost. Deležni smo bili njenega zvonkega smeha. Očarala nas je s posebno toplino, z žarom srca.

Cvetje, pesem in planine so bili njen neomajni osebni svet. Vsa narava je odzvanjala o njej.

Sredi vseh nas in povezana z vsemi, je znala živeti tiho, potajeno življenje. Ni izbirala prvih sedežev, ker ni živela za slavo sveta, ampak navznoter poglobljeno življenje. Zanjo, prav zanjo, lahko veljajo besede velikega indijskega misleca: »Mesec ima luč za celo nebo, svoje temne pege pa zase.« Nikoli nismo vedeli, kdaj je Nežka žalostna.

Ena urca je skrita, morbit glih nocoj, pa nobeden prijatelj ne pojde z menoj. Nežka je poznala to pomembno ljudsko pesem. Uresničila se je tudi njej.

Prijatelji smo nemo ostali na tej strani, Jocifova Nežka je odšla v skrivnostni Onstran.

S spominom nanjo ostaja njen zgled: kako ljubiti sočloveka in mu biti zvest.

Nežka, hvala.

Berta Golob

Centralni komite ZKS - SDP izglasoval zaupnico svojemu predsedstvu

Manj pisarn še ni strankino razsulo

Po volitvah, ki so dale ZKS - stranki demokratične prenove spoštovanja vreden rezultat in so bile upravičeno v prvem planu delovanja stranke, pestijo sedaj prenovitelje novi problemi: spremenjene razmere delovanja, saj stranka ni več na oblasti, ampak v opoziciji, upadanje članstva in s tem manj sredstev, in prevelik strankin aparat, ki se je konec maja znašel na cesti.

Ljubljana, 12. junija - Osrednja točka dnevnega reda torkove seje centralnega komiteja ZKS - stranke demokratične prenove pa je bila, vsaj za javnost, glasovanje o zaupnici članom predsedstva, ki ga je le-to samo zahtevalo. Razlogi: v nekaterih osnovnih in občinskih organizacijah so kritizirali delovanje vodstva pred in po volitvah, še posebej pa po sklepu o odpustitvi aparata, od kongresa je preteklo pol leta in pripravljati se je treba na novega, razmere delovanja so se spremenile in stranka mora graditi politiko naprej, zato potrebuje zaupanje centralnega komiteja. Na cekaju smo slišali mnenja, da je glasovanje nepotrebno, ker predsedstvo uresničuje sprejeto politiko, nekatere napake in razpust delovne skupnosti pa ni razlog za glasovanje o zaupnici, sploh pa stranka ni tako na slabem kot marsikdo meni, vendar je do glasovanja vseeno prišlo. Glasovali so za vsakega člana posebej in za zaupnico je bilo potrebnih večina glasov vseh članov cekaja. Teh je sedaj po odhodu Kučana in Anderliča, ki je izstopil iz ZKS - SDP, 63, zaupanje pa je bilo 32 glasov. Na seji je bilo 42 članov ceka. Vsi člani predsedstva so dobili zaupnico. Največ glasov je dobil Franci Pivec (41), najmanj pa sekretarka predsedstva Sonja Lokar (32), vendar še dovolj za zaupnico.

Sicer pa je centralni komite slovenskih prenoviteljev sklenil, da mora biti zgodaj jeseni kongres stranke. Kakšen bo, še ni znano: ali bo prvi kongres nove stranke ali 12. kongres sedanje, še ni znano. Imenovani so organi, ki bodo pripravjali kongres. Potekal bo v dveh delih in izven Ljubljane, nedvomno pa bo stranka dobila novo ime, sprejela bo nove načine organiziranja in dopolnila svoj program.

Čeprav so sekretarji komitejev na zadnjih dveh posvetovanjih izrekli precej kritičnih besed na račun obnašanja strankinega vodstva v volilnem in povolilnem času (slaba informiranost v organizaciji, ukinitev časopisa, pretirano zadolževanje, deprofesionalizacija predsednika Ribičiča, Kučanov izstop iz cekaja, organizacijske slabosti), na napake pa so opozarjali tudi člani cekaja, ni razlogov za pesimizem. Stranka, ki je bila desetletja na oblasti in je imela s članarino stalen vir sredstev, je postavljena v drug položaj, ko se mora organizirati kot sodobna stranka, brez demokratičnega centralizma in telefonskih navodil z vrha, kako ravnati. Mora se sicer ukvarjati s svojimi problemi, vendar se mora spet obrniti navzven, prek poslancev v skupščini in javnim delovanjem obdržati zaupanje volilcev, ki pa ni bilo tako majhno. Končno tudi 26.000 članov, kolikor jih je še ostalo, ni majhno. Ta davek volitev bo treba plačati in kdor na to ni računal, se je motil. Je pa res, da je sedaj do komunistov več odporov kot pa volje sklepati koalicije, saj se nas mnogi levi partnerji izogibajo kot kuge, kot pravi Kocjančič. Na levici pa je potrebno sodelovanje, sicer ne bo prehoda iz sedanje opozicije v pozicijo. Skratka, ZKS - SDP se mora spet postaviti v središče dogajanj. Zmanjšanje strankinega aparata in odpustitev ljudi, od katerih jih je večina vzorno opravljala svoje delo in so bili prekasno opozorjeni, kaj jih čaka, za kar smo se jim dolžni opravičiti, kot je dejal Ribičič, pa ne sme biti povod za razmišljanje o razsulu stranke. ● **J. Košnjek**

"So razlogi za zaskrbljenost, ne pa za obup in paniko. Razmere terjajo nov optimizem, zagnanost, stalno iniciativo v javnosti in skupščinah, aktivizem novega tipa in pripadnost strankinemu programu. Pooblastil za vodenje stranke v pripravah na kongres pa centralni komite ne more dati, če poprej niso razčiščene slabosti iz preteklosti. Ena od njih zadeva vprašanje preobsežnega in obremenjujočega strankinega aparata. Nastajal je skozi desetletja. Prepočasi smo se prilagajali novim razmeram, zlasti ekonomskim. To je krivda vodstva, ki strokovne in druge strankine službe ni prilagajalo novim potrebam in razmeram. Sedaj smo radikalno posegli v to področje. Vsaka druga rešitev bi vodila v nadaljnje notranje konflikte. Krivda je v tem, da se je ta racionalizacija začela prepozno, da smo se še pred meseci in tedni obnašali, kot da imamo za vedno zagotovljena sredstva. Nemogoče je, da skoraj vsa sredstva potrošimo za plače profesionalcev." (Iz govora Cirila Ribičiča na seji CK ZKS - SDP)

"Predsedstvo je že po predhodnem postopku ugotovilo, da so možnosti za takojšnje zaposlovanje večjega števila ljudi v podjetjih in ustanovah minimalne. Po številnih pogovorih in pismih, s katerimi se je predsedstvo obrnilo na posamezna podjetja, so rezultati zelo skopi. Maja se je prezaposlilo le kakšnih 10 ljudi. Analiza za mesec april je pokazala, da je bilo vse članarine zbrane 2,9 milijona dinarjev, plače za profesionalce pa so znašale 5,6 milijona dinarjev. Ker je imela stranka še odprtih in neplačanih računov za nazaj blizu 2 milijona dinarjev, je bilo jasno, da je treba ukrepati takoj in radikalno. Osebni dohodki za april so bili izplačani le v višini 60 odstotkov, obveznosti do upnikov pa so ostale večji del neporavnane. Z 31. majem je prenehalo delovno razmerje vsem zaposlenim v delovni skupnosti CK ZKS - SDP. Predsedstvo pa predlaga, da CK sklene z določenim številom funkcionarjev, strokovnopolitičnimi in administrativnotehničnimi delavci razmerje za določen čas, da bi pripravili kongres. (Iz poročila o urejanju presežkov zaposlenih v ZKS - SDP)

Aktivisti Poljanske doline:

Še smo tu, žive priče

Poljane, 9. junija - V kulturnem domu v Poljanah so se v soboto zbrali aktivisti Medvojnega aktiva OF Okrajnega odbora Poljane, kjer so usklajali podatke o nekdanjih aktivistih in dogodkih na njihovem terenu, obenem pa kritično spregovorili o vseh mogočih napadih novih strank na borce in aktiviste, in kar je še huje, nekdanjih borcev samih. Stanislav Klep naj pod članki poimensko navede svojo "skupino borcev".

Predsednik Okrožnega odbora medvojnih aktivistov OF nekdanjega Škofjeloškega okrožja Tone Peternelj - Igor s svojimi aktivisti še vedno skrbno zbira podatke o aktivistih, ki so med vojno delovali na tem področju; zbrano gradivo naj bi bilo objavljeno v eni od prihodnjih številk Loških razgledov. Tovrstne sestanke so aktivisti imeli že v Škofji Loki, v Sori za okraj Medvode, v Zalem Logu za Selško dolino in v Žireh, v kratkem pa ga bodo sklicali še za medvojni okraj Smlednik. Kot pove Tone Peternelj - Igor, so pri svojem delu zelo natančni, kajti želijo, da bi zgodovinarji, ki bodo delali za njimi, videli katerih slojev in barv ljudje so delali za NOB, da bo tudi čez sto let jasno, kaj se je v tem koncu Slovenije dogajalo.

V živahni razpravi o današnjem trenutku pa so nekdanji Poljanski aktivisti poudarili, da anketa, ki je bila narejena med ljudmi o državljanski vojni, ne more biti realna, kajti mladi premalo vedo o medvojnih dogodkih; vprašati bi morali le ljudi, ki so vse to doživljali. Volitve 1945. leta so bile resnično prve svobodne volitve - tedaj so v Jugoslaviji prvič lahko volile tudi ženske, že osemnajstletniki. Kako hitro so pozabljali na sodelovanje nekaterih z okupatorjem, so potrdile že volitve 1948, ko so se na kandidatnih listah pojavila že imena ljudi, ki so bili med vojno pri beli gardi oziroma domobrancih, pa jih zato niso preganjali, še več - zaupali so jim celo funkcije.

Pri zadnjih volitvah so nekatere stranke vodile umazano propagando izničenja vseh pridobitev narodnoosvobodilnega boja in povojne graditve domovine. Se mar nikoli ne vprašajo, od kod potem vse te tovarne, toliko delovnih mest, stanovanj, komunikacij, toliko študiranih ljudi in blaginje. V Poljanah si pred vojno lahko na prste ene roke poštel hiše, kamor je pismonoša prvega prinesel pokojnino, danes skorajda ni hiše, kamor je ne bi. Nihče več noče vedeti, kako iz nič, z golimi rokami so obnavljali domovino prav ti ljudje, ki so izbojevali svobodo. Oni niso imeli časa za študij, to prednost so prepuščali drugim. Morda je bilo prav to napak. Tisti, ki danes govorijo o "svinčenih" časih, naj prelistajo dokumente o štipendijski politiki, pa bodo videli, koliko in kdo so bili tisti, ki so študirali na račun borcev in aktivistov. "Najboljša šola je delo", so borce takrat prepričevali partijski aktivisti. Vsi tisti, ki danes sedijo v vladi, so rezultat našega dela, so pribili v Poljanah. In dokler je bila aktivna njihova generacija, do začetka sedemdesetih let, je imela Jugoslavija le 2,5 milijard dolarjev dolga.

Danes se nekateri borci, med katerimi je bil tudi kranjski Stanislav Klep, z vsemi silami bore za spravo. V svojih člankih se podpisuje Stanislav Klep in "skupina borcev". Naj se ne podpisuje v našem imenu, so ogorčeni aktivisti in borci, naj poimensko navede vse svoje somišljenike, ne pa da na ta način meče senco na vse kranjske borce in aktiviste. Oni niso za spravo in nikoli ne bodo. Naj raje beli ali domobranci povedo, koliko bi jih po vojni ostalo, če bi oni zmagali. Ni kar tako rekel eden od belih, da "je vesel, da ste zmagali vi, sicer bi bila Poljanska dolina danes prazna". ● **D. Dolenc**

Zbor kranjskih demokratov

Izdelati politični profil

Kranj, 11. junija - "Svoje delo smo kar v največji meri povezali v DEMOS in pred volitvami se je večkrat pokazalo, da je republiški DEMOS sledil potezam kranjskega," je med drugim menil prvi človek kranjskega odbora Slovenske demokratične zveze Andrej Šter.

Najprej se je sicer zapletlo pri ugotavljanju sklepčnosti, vendar so se navzoči na predlog dr. Petra Venclja uspeli zediniti, da manjkajočim članom pošljejo bistvene sklepe seje v pismeno potrditev. V poročilu o preteklem delu, ki ga je na kratko predstavil predsednik kranjske SDZ Andrej Šter je bilo med drugim rečeno, da je v preteklosti šlo pravzaprav za realizacijo dveh nalog - pripravo na volitve in oblikovanje občinske vlade. Volilni rezultati kažejo, da je kranjska SDZ dobila v republiški skupščini dva poslanca, šolskega ministra, tri predstavnike v občinskem DPZ, pet v ZKS in 4 v ZZD, imajo pa tudi tri člane občinske vlade. Finančno podlago pred volitvami so SDZ, po besedah Štera, pomenile akontacije polletne članarine (okrog 7.000 din), trenutno pa ima zveza s 115 vpisanimi člani ob finančni dotaciji občine, glede na uspeh v občinskem DPZ, na žiro računu dobrih 23.000 dinarjev.

Prihodnji konec tedna bo v prostorih ljubljanskega Smelta 2. kongres stranke, za katerega so člani kranjske podružnice kot delegate izvolili Mira Kozelja, Florjana Bulovca, Leona Petrevčiča in Andreja Štera. V razpravi smo slišali stališče, da SDZ, kljub težnjam nekaterih, ne sme menjati imena zveze, rečeno pa je bilo tudi, da bi veljalo podpreti deklaracijo SOS (po novem liberalne stranke) o neodvisnosti. Iz osnutka kongresnih materialov, ki so jih člani kranjske SDZ praktično dobili na mizo, je po besedah Štera razbrati, da naj bi šlo za kongres, na katerem bo SDZ dokončno izoblikovala svoj politični profil in se hkrati zavedela bistvene razlike, da ne gre več za oporečniško skupino, za klub, ki je proti. Med bistvenimi nalogami je navedena tudi organiziranje zveze po vsej Sloveniji, kajti dosedaj je še 11 občin (med njimi tudi Jesenice in delno Radovljica), kjer SDZ uradno ni.

Novo vodstvo stranke, ki bo od jeseni okrepljen tudi z razširjenim svetom bodo volili konec leta, omenimo pa še, da je bila na zboru ustanovljena tudi iniciativna skupina MLIN, ki bo v svoje vrste poskušala pritegniti čimveč mladih. ● **V. Bešter**

Izjava DEMOSA o volilni uspešnosti ZKS - SDP na Jesenicah

Če poročilo v članku »Nezaupnica predsedstvu CK ZKS« v Gorenjskem glasu /dne 8. 6. 1990, str. 2/ sovpada z vsebino redne seje občinskega komiteja ZKS-SDP, potem DEMOS do teh ocen zavzema sledeče stališče:

1. Menimo, da je ocena o volini uspešnosti ZKS - SDP v veliki meri prenapeta, saj vnaša funkcijam občinskih teles vrednostne oznake, ki po našem mnenju niso legitimne. Tako v poročilu piše: »Jeseniška ZKS - SDP je bila tudi dovolj aktivna pri kandidiranju v občinsko skupščino, kjer sta le predsednik občine in predsednik DPZ kandidata DEMOSA, vsi ostali predsedniki in podpredsedniki zborov, predsednik IS ter podpredsednik SOB, pa so iz vrst prenoviteljev.«

Pri tem demokratični javnosti sporočamo, da so glede na željo Demosa po pluralni sestavi skupščine, med DEMOSOM in ZKS - SDP potekala pogajanja, ki so ZKS - SDP očitno služila za zavajanje političnih konkurentov. Tako je DEMOS na volitvah v skladu z dogovori podprl podpredsednika skupščine in predsednika IS, kar potrjuje tudi število glasov na volitvah. SDP-ZKS je na pogajanjih večkrat zatrjevala, da nastopajo kot STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE, ki nima nič skupnega s stranko ZK in njenimi kompromitiranimi metodami. Z začudenjem smo zato priča izjavi, da so vsi predsedniki in podpredsedniki zborov, razen DPZ iz vrst SDP, saj kolikor nam je znano, SDP ni na novo vpisovala članov stare stranke v okviru neke pravne forme. Pomislek o starih metodah in partijskem revanšizmu v obliki KONTINUITETE, se je torej izkazal kot upravičen.

2. Prav tako DEMOS demokratični javnosti sporoča, da se je ves čas zavzemala za pluralno sestavo skupščine v smislu strankarske proporcionalnosti na podlagi rezultatov volitev, ki so bile najbolj neposreden izraz volje širših volilcev. Dejstvo, da ZKS - SDP v svojem poročilu izpostavlja le dva politična subjekta - sebe in DEMOS, kaže na kontinuiteto metod. Tako v skupščini funkcij /po poročilu SDP/ ne zasedajo mest niti Socialistična stranka, ZSMS - Liberalna stranka niti Stranka za enakopravnost občanov. Ko je DEMOS na pogajanjih to predlagal, je SDP odgovorila, da DEMOS to lahko omogoči od svojih možnosti, SDP pa, da namerava »popuščati« v svojih zahtevah.

3. Ker se glede na navedene izjave volilna pogajanja kažejo v popolnoma novi luči in ker je na podlagi analize DEMOS ugotovil, da ZKS - SDP ni upoštevala niti enega dogovora, kar dokazujejo tudi volilni izidi, /ki sicer niso dokazno gradivo, so pa lahko predmet precej natančne anlize/ DEMOS opozarja, da obstaja velika možnost kontinuitete starih metod in je s tem lahko v veliki meri ogroženo konstruktivno delovanje skupščine, kar lahko za seboj potegne nepredvidljive konsekvence. Na to je, kot je demokratični javnosti že znano, opozarjala že ZSMS - Liberalna stranka v času pogajanj.

4. Prav tako ZKS - SDP že vnaprej sporoča, da je na podlagi bivšega monopartijskega sistema legalen lastnik 25 odstotka stavbe DPO in da bodo prostore dali v najem. DEMOS odločno nasprotuje vnaprejšnjim privilegijem, zlasti na podlagi preteklosti, od katere se je ZKS - SDP večkrat privatno, kakor tudi javno ogradila.

DEMOS Jesenice

Predsedstvo ZSSS in sindikat dejavnosti

izražajo protest

proti napovedanim podražitvam javnih storitev in 4. členu predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v letu 1990 in o poračunu določenih obveznosti iz dohodka za skupne in splošne družbene potrebe za leto 1989.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije napoveduje ukrepe za razbremenitev gospodarstva. Cenimo prizadevanja vlade, da z razbremenjevanjem gospodarstva olajša težak likvidnosti položaj in prepreči grozečo verigo stečajev.

Hkrati pa vlada napoveduje 125 - do 160 odstotno povečanje stanarin v juliju in 20- do 12-odstotno nadaljnje povišev anje stanarin do konca leta. Komunalne storitve naj bi se julija povišale od 40 do 70 odstotkov, nekatere storitve celo za 128 odstotkov.

Potemtakem se razbremenjevanje gospodarstva prispevkov za gospodarsko infrastrukturo prenaša na rast cen teh storitev, ki je bistveno višja od splošne rasti cen po decembru 1989, ko je bil del cen gospodarske infrastrukture zamrznjen. Drastičen vpliv teh cen na življenjske stroške in napovedana regulacija osebnih dohodkov s strani vlade bosta nadalje znižala realne osebne dohodke, ki so že v prvih treh mesecih letošnjega leta za 24 odstotkov nižji od decembrske ravni. Sindikati za tako politiko nismo.

Mar takšno povišanje cen ne vodi delavca v položaj, ko se bo moral odločati, ali bo porabil plačo za hrano ali za plačilo računov za stanarino in komunalne storitve?

Zahtevamo:

— da se, dokler realni osebni dohodki padajo, odpovemo skokoviti rasti cen stanarin;

— da se upošteva naša zahteva iz leta 1989 o spremembi metodologije za določanje in evidentiranje stanarin;

— avtomatično priznavanje subvencije stanarine vsem delavcem, ki prejemajo zajamčene osebne dohodke, ter upokojencem, ki so upravičeni do varstvenega dodatka k pokojnini;

— korekcijo cen komunalnih storitev samo do ravni, kakršna je potrebna za pokritje enostavne reprodukcije;

— ukrepe za odpravljanje monopolov na področju komunalne oskrbe.

Od vlade terjamo, naj še enkrat pretehta napovedane in druge podražitve, saj prevzema vso odgovornost za njihove socialne posledice.

Nasprotujemo:

4. členu predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v letu 1990 in o poračunu določenih obveznosti iz dohodka za skupne in splošne družbene potrebe za leto 1989, da se zaradi znižanja prispevkov po tem zakonu ne smejo povečati čisti OD, in zahtevamo, da se del sredstev iz razbremenitve nameni tudi za povečanje čistih osebnih dohodkov.

Predsednik Sveta ZSSS Miha Ravnik

Turistična poslovalnica v Cerkljah

V nedeljo "Družina poje" v Dvorjah

Cerklje - Če ne bi bili turistični delavci - člani Turističnega društva Cerklje pod Krvavcem znani, da so delavni in vztrajni, bi jih sedanji prireditveni zapleti zaradi vremena lahko zmedli. Tako pa se v teh dneh brez posebnih težav pripravljajo kar na dve veliki prireditvi. To nedeljo naj bi bila pod Jenkovo lipo v Dvorjah pri Cerkljah prireditev Družina poje - peli so jih mati moja, ki je minulo nedeljo zaradi slabega vremena odpadla. Predsednik organizacijskega odbora Franc Frantar je sredi tedna povedal, da bo prireditev v nedeljo ob 14. uri in da bo potekala po nespremenjenem scenariju. Nastopilo bo torej 15 družin iz različnih krajev Slovenije, vodil pa jo bo Silvo Teršek. Pač pa po prireditvi ne bo nastopil in skrbel za prijetno razpoloženje ansambel Nagelj, marveč domači ansambel Lipa.

Druga prireditev, ki jo skrbno pripravljajo, pa je 24. razstava cvetja in 21. razstava lovstva, čebelarstva, ribištva in obrtništva v Osnovni šoli Davorina Jenka v Cerkljah. Letošnja prireditev bo od 29. junija do 4. julija. Poudarek, kot so povedali prireditelji, bo tokrat na cvetju. K sodelovanju zato še posebej vabijo gospodinje in zasebne cvetličarje ter družbene organizacije in sicer, da se udeležijo tekmovanja za pet najlepših ikeban. Sodelovanje je že napovedalo več samostojnih in družbenih cvetličarjev in cvetličarn. Skrbno pa se na razstavo pripravljajo tudi gospodinje pod Krvavcem. Podrobnejše informacije o razstavi daje (tudi po telefonu 064/21-062) Mara Tarmanova vsak dan od 9. do 11. ure (razen ob sobotah in nedeljah) v nanovo urejeni Turistični poslovalnici društva v Hribarjevi hiši v Cerkljah. V poslovalnici (na sliki) že zdaj izletniki in turisti lahko dobijo različne informacije, v kratkem pa bodo poslovalnico opremili in obogatili tudi z različnimi spominki. ● A. Ž.

KRATKE GORENJSKE

Razstava psov v Savskem logu

Kranj - Prireditelji v Kinološkem društvu Naklo, ki letos praznuje 10-letnico obstajanja in uspešnega delovanja, so povedali, da je za jutrišnjo in nedeljsko mednarodno razstavo psov vseh pasem, ki bo na prireditvenem prostoru Gorenjskega sejma v Savskem logu v Kranju, veliko zanimanje. V obeh dnevih je za ocenjevanje in nastope prijavljenih več kot 1300 psov, 153 različnih pasem iz 13 evropskih držav. Prireditev se bo obakrat začela okrog 8.30 in bo trajala do 17. ure popoldne. Med 13. in 14. uro bo na prostoru za halo A nastop šolanih psov, od 16. do 17. ure pa bo med obema halama sprevod najlepših oziroma prvakov s podelitvijo nagrad in odličij. Ljubiteljem štirinožnih prijateljev se torej jutri in v nedeljo v Savskem logu v Kranju obeta prava paša za oči. ● A. Ž.

Gasilci na Jakobu

Predoslje - "Zelo sem se razveselil, ko so mi prijatelji povedali, da bom šel lahko za gasilci na Jakoba. Kar precej mladih gasilcev se nas je potem tistega zgodnjega dopoldneva zbralo pred gasilskim domom, od koder smo se s kombijem peljali do Preddvora, od tam pa smo se peš podali proti vrhu. Pot ni bila lahka; pa tudi ne tako težka, da ji ne bi bili kos. Na vrhu smo se potem okrepčali in si malo oddahnili. Ko sem prišel domov, sem jim povedal, da je bilo lepo in prijetno in da bom še šel z gasilci..." ● **Matjaž Žakelj, GD Predoslje**

Groharjev teden

Sorica - Prosvetno društvo Ivan Grohar Sorica v škofjeloški občini z jutrišnjo (sobota) slovesnostjo ob odkupu Groharjeve rojstne hiše začenja letošnji tretji Groharjev teden. Slovesnost v dvorani zadružnega doma v Sorici se bo začela 18. uri, ko bo najprej otvoritev slikarske razstave Mira Kačarja, nato pa bodo podelili priznanja za delo v akciji za odkup hiše. Udeležencem slovesnosti bodo na ogled tudi etnografska zbirka, Groharjev muzej, razstava fotografij in ročnih del. Sicer pa bosta v letošnjem tretjem Groharjevem tednu na programu še dve prireditvi. Že to nedeljo, 17. junija, bo ob 17. uri prireditev z naslovom Slovenska pesem v besedi in glasbi, prihodnjo nedeljo, 24. junija, ob 17. uri pa prireditev z naslovom Jaz sem muzikant. ● A. Ž.

Stražišče pri Kranju, junija - V petek, 8. junija, je Krajevna organizacija Rdečega križa Stražišče v domu Svobode priredila tradicionalno srečanje vseh njenih upokojencev, starejših od 75 let. Letošnje srečanje je bilo kar mali jubilej, saj so se zbrali že desetič. Stražišče ima danes 215 krajanov starejših od 75 let, od tega 72 moških in kar 143 žensk. Zanimivo statistiko imajo po letih: od 75 do 80 let je v stražiški krajevni skupnosti 42 moških in 77 žensk, od 80 do 90 let je 27 moških in 60 žensk, nad 90 let pa so 3 moški in 6 žensk. 16 njihovih upokojencev jesen svojega življenja preživlja v domu starostnikov na Planini. Te bodo te dni obiskali. Delavci Rdečega križa so jim priredili res prijeten večer; za bogat kulturni program so poskrbeli tovarišice in šolarji Osnovne šole Lucijana Seljaka in mešani pevski zbor Svoboda iz Stražišča. - Foto: D. Dolenc

Praznik v krajevni skupnosti Jezersko

Zdaj zbirajo denar za asfalt

Po vodovodu, elektrifikaciji, gradnji dvorane oziroma urejanju Korotana so zdaj na vrsti ceste...

Jezersko, 14. junija - Z vajo prostovoljnega gasilskega društva, ki bo prihodnje leto praznovalo 80-letnico obstajanja in delovanja, in proslavo v dvorani v Korotanu bodo jutri (v soboto) ob 18. uri v krajevni skupnosti Jezersko v kranjski občini proslavili krajevni praznik. Za letošnji praznik bi lahko rekli, da so od lanskega praznovanja Jezerjani uspeli uresničiti še eno veliko nalogo. Tik pred koncem leta so po izgradnji vodovoda v prejšnjih letih, elektrifikaciji doline Dol in nekaterih drugih manjših (ureditev smetišča, avtobusnega postajališča oziroma obračališča...) uspeli zgraditi še dvorano v Korotanu.

Za letošnji praznik pa je značilno dvoje. V krajevni skupnosti so izvolili novo vodstvo in za predsednika sveta krajevne skupnosti z veliko večino ponovno izvolili **Milana Kocjana.** Svojevrstna simbolika v tej demokratični odločitvi v krajevni skupnosti pa se hkrati potrjuje tudi v sprejetem delovnem programu za letos. Po nekaterih večjih in manjših, a vseh uspešnih akcijah v krajevni skupnosti v minulih letih, si je tudi novo vodstvo s predsednikom Milanom Kocjanom zastavilo na tem področju nadaljevanje na tej poti.

"Glavna točka v letošnjem programu krajevne skupnosti je asfaltiranje nekaterih krajevnih poti," pravi predsednik **Milan Kocjan. "Gre za program, da položimo asfalt do pred leti zgrajene mrliške vežice in hkrati do nje uredimo tudi vodovod. Asfaltirati nameravamo tudi okolico Korotana in prostora do ambulante ter trgovine in 125 metrov poti do tako imenovanega vojaškega bloka oziroma pot proti Joževemu kotu. Kar 163 tisoč dinarjev za uresničitev tega programa naj bi zdaj do sredine tega meseca zbrali v krajevni skupnosti po dogovorjenih kriterijih oziroma ključu. Od nekdanje cestno komunalne skupnosti pa naj bi dobili 75 tisoč dinarjev. Akcija za zbiranje denarja se je že začela in upam, da jo bomo kljub težavam in velikim dosedanjim obremenitvam krajanov vendarle zmogli.**

Sicer pa to v krajevni skupnosti letos ni edina akcija. Precej široko zastavljene programe imajo posamezna društva. Na kulturnem področju si prizadevajo, da bi čimprej novozgrajeno dvorano v Korotanu tudi opremili. Naj spomnimo v tem trenutku, da je bila obljuba za pomoč pri opremljanju dana od predstavnikov občine tudi ob sami otvoritvi dvorane. Gasilci se že zdaj pripravljajo na praznovanje 80-letince delovanja prihodnje leto. Sicer pa so se tudi pred nedavnim ponovno izkazali, ko so konec maja na občinskem tekmovanju med več kot sto desetinami na Primskovem osvojili tretje mesto. Planinci načrtujejo avgusta še posebno svečano proslavitev 90-letnice Češke koče. Program so si zastavili že tudi v novem vodstvu Turističnega društva. Skratka, v krajevni skupnosti tako med domačini kot med izletniki ali turisti ne bo najbrž nihče letos imel vtisa, da je Jezersko zajelo nekakšno mrtvilo.

Med drugim nameravajo asfaltirati tudi prostor pri Korotanu...

"Sicer pa imamo letos v načrtu še izgradnjo Mavčevega mostu na Spodnjem Jezerskem. Upamo, da bomo to akcijo uresničili skupaj z Gozdnim gospodarstvom. Tudi prekucno prikolico za traktor za krajevne potrebe moramo nabaviti. Nakup slednje je pravzaprav neke vrste obveza, saj je bil takšen predlog vsestransko podprt na zboru krajanov, kar seveda pomeni, da so ljudje pri tej akciji prav tako pripravljeni sodelovati. To so poleg rednih, vsakodnevnih del v krajevni skupnosti, glavne akcije. Upam, da bomo doma imeli dovolj moči, seveda tudi ob širši pomoči, da jih uresničimo," je pred dnevi razmišljal Milan Kocjan. ● A. Žalar

Plačilo in odvoz smeti

Naš bralec s Podreče v kranjski občini pa se zaskrbljeno sprašuje, kaj je res in kaj ne glede odvoza oziroma plačila odvoza smeti na njihovem območju. Pravi, da je prepričan, da nekateri redno plačujejo odvoz smeti, hkrati pa dobivajo grožnje, da bodo morali plačati velike obresti...

Glede odvoza smeti in tudi cen nasploh v občini se bodo pozanimali v Javnem podjetju Komunala Kranj... ● A. Ž.

Člani Ribiške družine Kranj

Nujna skrb za čiste vode

Kranj, 1. junija - Osnovna naloga približno 580 članov Ribiške družine Kranj je kvalitetno gospodarjenje z vodami. To pa ne pomeni le skrbi za ustrezno poseljenost voda z ribami, ampak tudi pogosto čiščenje nabrežij in preprečevanje onesnaževanja rek. Predvsem pri slednjem in še bolj pri nekontroliranem odvzemanju rečnega proda so ribiči brez moči.

Članstvo Ribiške družine Kranj se že nekaj let suče med 500 in 600 ribiči, od katerih jih je približno 150 mladih. Za članstvo je še značilno, da združuje vse sloje prebivalstva, zlasti delavstvo. V društvu niso le prebivalci kranjske občine, ampak tudi ribiči iz drugih gorenjskih krajev ter iz širše ljubljanske okolice. *»Najpomembnejše društveno delo je kvalitetno gospodarjenje s porečjem Kokre in Savo od Kranja do Medvod ter ribniki v Bobovku,«* razlaga predsednik RD Kranj *Miran Bogataj* in pojasnjuje:

»Pri tem je osnovni problem nastal po izgradnji HE Mavčiče, ko se je naša vodna površina povečala s 37 na 83 hektarov. To zahteva tudi večje vlaganje rib v vode, letno okrog 4 tone odrasle postrvi - šarenke v tekoče vode in 2 toni krapov v jezera na Bobovku. Razen tega sami vzgojimo okrog 80 tisoč mladih šarenk in 15-20 tisoč dvoletnic potočne postrvi. Prav zato smo skupaj s tržiškimi ribiči obnovili ribogojnico v Besnici. Zaradi hidromeliorizacijskih del v porečju Kokre smo že zgradili en ribnik v Udinboršta, ki pa je slabo nadomestilo za tekočo vodo.«

Problem spreminjanja Save v stoječo vodo nad Medvodami so rešili z izgradnjo umetnega drstišča za podusti in klene v Zbiljskem jezeru, kjer jim je uspel poskus z imitacijo tekoče vode. Žal pa ribji zarod ogrožajo še druge nevarnosti, od spreminjanja biotopa zaradi čedalje bolj razširjenega odvzemanja rečnega proda, zlasti v Kokri, do vse hujšega onesnaževanja voda zaradi neurejene kanalizacije iz naselij in neočiščenih odplak iz industrije. Čuvajska služba družine sicer lahko ugotavlja nepravilnosti, kršilce pa je le težko odkriti in še težje doseči njihovo kaznovanje.

Čedalje več dela ima članstvo tudi s čiščenjem razne navlake iz rečnih strug in odstranjevanjem odpadkov z nabrežij. Že od marca potekajo akcije po posameznih ribiških revirjih za čiščenje obale in popravilo ribiških poti; 16. junija bodo ribiči iz revirja Kokra in Bobovek čistili gojitvene potoke, za revir Sava in Zbilje pa je predvideno urejanje kanjona Kokre. Gospodarska komisija bo 7. julija organizirala še delo v drstišču Mavčiče. Jesen bodo člani RD Kranj izkoristili za tekmovanja, ribiške izpite in pregled društvenega dela. ● **Stojan Saje**

Praznik KS Velesovo

Velesovo - v krajevni skupnosti Velesovo v kranjski občini, ki je ena od sedmih krajevnih skupnosti pod Krvavcem, kjer so se že v prejšnjem mandatnem obdobju dogovorili za skupno načrtovanje večjih akcij v tem delu občine, se jutri (v soboto) začenjajo različne športne prireditve, ki bodo v počastitev krajevnega praznika na programu ves prihodnji teden. Osrednja proslava s kulturnim programom pa bo v petek, 22. junija, ob 20. uri (po maši ob 19. uri) v dvorani doma v Adergasu. ● A. Ž.

Jedro (tudi stroškov)

Verjamem, da so člani novega kranjskega izvr sveta predvsem in samo zato sprejeli sklep, da bi se bolje seznanili z dejavnostjo in delom ter problematiko v krajevnih skupnostih, kjer imajo plačane tajnike, naj se o tem pripravi posebno poročilo. Prepričan sem tudi, da bo slika in predstava o vlogi in pomenu dela in življenja v krajevnih skupnostih tako mestnih kot izvenmestnih v občini na ta način popolnejša, celovitejša, jasnejša in nenazadnje tudi bolj prepričljiva. Ne bi tudi rad, da bi tale kanček razmišljanja pri sestavi celostne podobe kdo napačno razumel, kot nekakšno "slepo" zagovarjanje nečesa, za to področje dela in življenja nesprejemljivega. Rad bi le spomnil, da je jedro (tudi tovrstnih stroškov) drugje.

Ne poznam na Gorenjskem krajevne skupnosti, kjer bi v zadnjih letih pri uresničevanju programov ugotavljali, da jim zaradi "urejenega" financiranja pri urejanju različnih problemov v kraju samem. Resnici na ljubo največkrat še najmanj res v mestnih krajevnih skupnostih, vendar pa zato drugačnih problemov ni bilo nič manj. Vem le, da je bila že pred štirimi leti v Sloveniji širša razprava o vlogi in pomenu krajevnih skupnosti s poskusom, da bi enotno (sistemsko) v republiki uredili financiranje krajevnih skupnosti. Takrat ni nihče razmišljal o prevelikih stroških za takšno ali drugačno dejavnost. Splošno prepričanje je bilo, da je denarja premalo in da bi se kot družba morali drugače obnašati do dela in življenja v krajevnih skupnostih.

Ker se do danes ni na tem področju nič premaknilo in poklicno delo v krajevnih skupnostih naenkrat tako štrli v primerjavi s stroški za redno dejavnost, mislim, da je glavni vzroki še vedno v tem, da je denarja (za plemenitenje) v krajevnih skupnostih premalo. Če bi ga bilo več, bi bilo še več narejenega, poklicno delo pa bi manj štrlelo iz primerjav. Sicer pa ne poznam krajevne skupnosti, kjer poklicne tajnike imajo, da bi kdaj ugotavljali, da so jim nekakšno nepotrebno (drago) zlo... ● **A. Žalar**

PRITOŽNO KNJIGO PROSIM

Odgovori

Na prispevek, objavljen v Gorenjskem glasu v Pritožni knjigi pod naslovom "So inšpektorji drugačni?" nam je z Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko poslala naslednji odgovor tržna inšpektorica **Tatjana Kobentar:**

Cene sadju in zelenjavi na tržnici v Kranju, kakor seveda tudi v Ljubljani, se oblikujejo na podlagi ponudbe in povpraševanja, v skladu z zakonom o sistemu družbene kontrole cen (Uradni list SFRJ, št. 84/89) in brez določanja zgornjih meja cen. Zaradi večje ponudbe sadja in zelenjave na ljubljanski tržnici že nekaj let zasledimo tam tudi nižje cene, na kar pa inšpektorji nimamo nobenega vpliva.

Pod odgovor na prispevek z naslovom "Zaradi krajših noči...?", ki je bil prav tako objavljen v rubriki Pritožno knjigo, prosim 1. junija letos pa sta se podpisala referent za javno razsvetljavo **Aleš Vovk in v. d. direktorja Jože Stružnik v Javnem podjetju Komunala Kranj:**

Problematika z javno razsvetljavo se pojavlja zaradi pomanjkanja denarja za tokovino (elektriko). Z letnim planom imamo določeno vsoto (kvoto) denarja, vendar je tega denarja premalo za plačilo porabljene električne energije v javni razsvetljavi. Zato moramo porabo v javni razsvetljavi zmanjševati. Tovrstne "redukcije" pa skušamo enakomerno porazdeliti po posameznih področjih. Res pa je, da med občani to pogosto povzroča slabo voljo.

Starši in zdravstveni delavci so zaskrbljeni

Prizadeti otroci prikrajšani za nevrofizioterapijo

Od 80 do 100 prizadetih otrok v škofjeloški občini trajno potrebuje nevrofizioterapijo, a jih večina zaradi kadrovskih zadreg ostaja brez nje.

Škofja Loka, 12. junija - Minuli teden je škofjeloško društvo za pomoč duševno prizadetim priredilo okroglo mizo, za katero so predstavnike zdravstva opozorili, da njihovi otroci ostajajo brez nevrofizioterapije. Ta terapija sicer najtežje prizadete usposobi za samostojno opravljanje dnevnih opravil, ostale pa tudi za enostavnejša dela v delavnicah pod posebnimi pogoji. V Škofji Loki bi potrebovali dva nevrofizioterapevta, trenutno pa nimajo niti enega svojega.

Po okrogli mizi, kjer so se starši in zdravstveni delavci skupno domenili, da bo posebna skupina iz zdravstva poiskala ustrezno rešitev, smo se o tem pogovarjali z **dr. Majdo Selan**, direktorico škofjeloškega Zdravstvenega doma.

»To dejavnost pri nas gojimo že 15 let, odkar je dr. Križnarjeva s sodelavci v otroškem dispanzerju izdelala tudi register ogroženih otrok, res pa ni nikjer ovrednotena, saj je ne najdemo niti v normativih za opravljanje zdravstvenih storitev. Ugotovili so, da je od 600 rojstev letno v občini kar polovica rizičnih, zato dispanzer te otroke do 1. leta starosti skrbneje spremlja. Po tej starosti pa od 5 do 15 otrok ostane potrebnih strokovne nege in nevrofizioterapije. V občini je od 80 do 100 otrok, ki najmanj enkrat tedensko potrebujejo nevrofizioterapevta. En sam delavec lahko v svojem delovniku obravnava največ šest otrok, zato seveda vsi razvojno prizadeti ne morejo priti na vrsto. Že nekaj časa govorimo in tudi strokovnjaki, kot sta dr. Veličkovića iz Kranja, pritrjujejo, da ti otroci v Škofji Loki potrebujejo dva nevrofizioterapevta. Edini odgovor, ki ga poznam na ta prigovarjanja, je lani novembra sprejet sklep, da ne zaposlujemo nevrofizioterapevta, pač pa naj na to delo skušamo prerazporediti v zdravstvenem domu zaposlene fizioterapevte.«

Zadeve pa seveda niso tako enostavne, kot so videti na prvi pogled. Tudi fizioterapevtov nimajo na ostajanje, kar dokazujejo 160-odstotno preseženi normativi, zato jih ne morejo premeščati na druga dela. Morda bi bilo to lažje, ko bi imeli v hiši tudi fiziatra, da bi bilo delo fizioterapije učinkovitejše. Toda še vedno ne morejo fizioterapevtu enostavno odrediti

nevrofizioterapevtovega dela, saj slednje terja dodatno znanje, pa tudi izjemne osebnostne lastnosti.

»Problem je še težji, odkar je naša edina nevrofizioterapevtka na porodniškem dopustu,« pripoveduje dr. Selanova. »Najprej je njeno delo opravljala neka tu živeča in strokovno dobro podkovana Angležinja, zdaj gostujejo nevrofizioterapevti iz Ljubljane in Kranja, vendar velikim potrebam ne morejo zadostiti. Le zelo ogroženi in prizadeti novorojenčki so deležni tovrstne terapije, čeprav bi jo potrebovalo od 80 do 100 tukajšnjih otrok. Če bi imeli starši svoje prizadete otroke v zavodih, bi bile tudi potrebe po tovrstni negi manjše. Toda sodobna doktrina pravi, naj prizadeti otroci ostajajo v domačem okolju, kjer je deležen tudi zdravstvene nege. Starše vodimo, kako naj z nevrofizioterapevtskimi prijemi tudi sami pomagajo otroku, ob strokovnem stiku z našo ustanovo pa omogočamo, da se otrok javlja tudi pri drugih specialistih, ki jih potrebuje. Nevrofizioterapija tudi najtežje prizadetim pomaga, da dosežejo samostojnost pri dnevnih opravkih, lažje prizadetim pa, da so kasneje zmožni opravljati enostavnejša dela v delavnicah.«

Kaj bodo storili v Škofji Loki v pomoč otrokom, ki so zdaj prikrajšani za nevrofizioterapijo? Ko se terapevtka vrne na delo, ji nameravajo omogočiti en semester dodatnega izobraževanja, kar bo sedanje probleme podaljšalo še za nekaj časa. Bodo zaposlili še enega terapevta te vrste? Ne upajo si, saj jim nihče ne jamči finančnega pokritja. Pogovarjali so se že o različnih kadrovskih (in finančnih) kombinacijah, ki bi se ujemale s togimi zdravstvenimi normativi, a vse so precej v oblakih. Bomo videli, kaj bo (menda) ta teden o njih sklenila skupina gorenjskih zdravstvenih strokovnjakov! ● D. Z. Žlebir

Plače so v markah vredne čedalje več

Zamrznjen tečaj dinarja do nemške marke dviga vrednost naših plač. Ne le navidezno, temveč nam to dviga kupno moč onstran meje.

V Jugoslaviji je bil marca zaslženi in aprila izplačani povprečni osebni dohodek vreden 3344 dinarjev. Kot povedo podatki zveznega statističnega zavoda, so se plače v Jugoslaviji v letu dni realno znižale od 7,7 odstotka (v Makedoniji) do 41,7 odstotka (V BiH). Slovenske plače so po realnem znižanju nekje na sredini lestvice, saj podatki zavoda pričajo o 26,4-odstotnem realnem znižanju. Seveda je bilo po panogah slednje različno - od slabe desetine, denimo v vodnem gospodarstvu, do skoraj tretjine v industriji in gradbeništvu.

Realni padec plač sicer zmanjšuje kupno moč, toda zaradi zamrznjenega tečaja dinarja v odnosu do nemške marke pa nam jo ohranja onstran meje. Preračunano v marke so povprečne aprila izplačane plače v Sloveniji vredne 702 marki, na Hrvaškem 546, v ožji Srbiji 456, Vojvodini 426, Makedoniji 407, v BiH 339, Črni gori 296 in na Kosovu 253 mark. Če bi v markah primerjali lanske in letošnje aprilske plače, bi se začudili nad vrtoglavim povečanjem, ki v nekaterih južnih jugoslovanskih republikah doseže od 60 do 90 odstotkov. Za Slovenijo velja, da se je, preračunana v nemško valuto, plača povečala za 48,8 odstotka.

Preventiva družinskega svetovanja

V korak s časom

Konec maja je bil v Kranju jugoslovanski posvet, na katerem so osrednjo pozornost namenili preventivnim oblikam dela na področju zakonskega in družinskega svetovanja.

Strokovni delavci centrov za socialno delo iz Banjaluke, Osijeka, Bitole, Zemuna in gostiteljev, Centra za socialno delo Kranj, so na zanimivem posvetu predstavili svoje aktivnosti na področjih, ki se dotikajo preventive zakonske zveze in družine. Več o akcijah na tem področju v omenjenih krajih drugič, tokrat pa na kratko preletimo prispevek, ki ga je za srečanje pripravila diplomirana andragoginja Doris Erzar s kranjskega CSD.

Že za leto 1980 je bilo za Kranj značilno, da se je razvezal vsak tretji zakon, v zadnjih letih pa se je to stanje še poslabšalo, saj je bilo lansko leto na 300 sklenjenih zakonskih zvez kar 136 razvez. Na podlagi potreb so v Kranju poleg kurativnih oblik (urejanje stikov, zakonsko svetovanje ob vloženi tožbi za razvezo zakonske zveze...) posebej razvili tudi nekatere preventivne oblike dela, kjer velja posebej izpostaviti delo z mladimi po osnovnih in srednjih šolah, posvetovalnico za mlade ter skupinsko delo v porazvezni skupini.

Vsa področja, z izjemo zadnjega, ki ne pomeni novosti samo za Kranj, pač pa mnogo širše, so že dobro vpeljana in delujejo na osnovi več analiz preteklih izkušenj in so kot takšne zanimive za poklicne kolege tudi drugod. Posebno atraktivna je seveda tako imenovana posvetovalnica za mlade, kjer z metodo grupne dinamike praviloma dvakrat mesečno z mladimi sodelujejo andragog, psiholog, socialni delavec, višja medicinska sestra in ginekologinja.

Novost, kot že rečeno, je porazvezna skupina, ki pri kranjskem Centru za socialno delo deluje od leta 1988, gre pa za terapevtsko skupino ustanovljeno kot pomoč tistim, ki razvezo zakonske zveze težje doživljajo, potrebujejo pomoč pri osamosvajanju, prevzemanju novih vlog in vzorcev vedenja. ● V. B.

SVET BREZ BLEŠČIC

Sedem let pravd zaradi dimnika

V strnjenem naselju pri Bledu, tam kjer se hiše drenjajo v hrib, so si sosedje blizu, tako blizu, da nekaterim to že preseda. Pred dobrimi sedmimi leti je sosed tožil soseda, ker se mu je iz njegovega dimnika kadilo na dvorišče, češ da so v dimu prekomerne škodljive emisije. Sodišče je tedaj na podlagi meritev, ki so dokazale emisijo pod dovoljeno mejo, tožbo zavrnilo. Toda možak je pravdanje gnal naprej, morda ker ga je dim iz sosednjega dimnika resnično motil, morda ker se rad pravda, morda zgolj zaradi dokazovanja premoči nad sosedom. Po sedemletnem pravdanju je to zadoščenje tudi dobil, saj je radovljiško sodišče na podlagi novih meritev (prizadeti sosed trdi, da nestrokovnih) junija 1988 določilo odstranitev dimnika. Kljub nato predloženim uradnim meritvam Zavoda za varstvo pri delu Slovenije, da so emisije pod dovoljeno mejo, in s tem v zvezi postavljeni zahtevi za obnovo postopka, je sodišče »čez noč obrnilo suknjič« (kakor pravi prizadeti sosed) z ugotovitvijo, da sedemletni osnovni motiv tožarjenja, se pravi prekomerne emisije, sploh ni pomemben, pač pa je kot sporno navedlo bližino dimnika. Leto dni po prvi odločitvi o odstranitvi dimnika je taisto vnovič odredilo. Zdaj sprašuje, ali sodišče res ni dolžno upoštevati edinega verodostojnega dokaza o izpodbijanju osnovnega motiva tožbenega zahtevka, namreč dokaza o stopnji škodljivih emisij?

Prizadeti občan, ki so mu »stregli po dimniku« in ga mu konec minulega leta tudi porušili, se je pred časom oglasil v našem uredništvu, češ da je ubral že vse zakonite poti, da bi dokazal svoj prav, vendar zaman. Zato je prek našega časnika prosil za odgovore na nekatera vprašanja. Takole pravi: »Na osnovi pravnomočne sodbe (ki je vprašanje nepravičnosti zase) je bila določena izvršba odstranitve dimnika za 27. novembra lani, prošnja za preložitev do konca kurilne sezone pa je bila zavrnjena z rokom pritožbe 2. decembra. Kljub temu je bil dimnik na odrejeni dan ob navzočnosti sodnega izvršitelja, dveh miličnikov in dveh delavcev odstranjen. V zakonitem roku na zavrnitev podana pritožba pa še do danes ni rešena. Vprašujem: kdo je lahko določil, da se odstranitev v pritožbenem roku kljub temu opravi in ali lahko zahtevam povrnitev neupravičeno prizadejane škode?«

Da družina čez zimo ni bila v mrazu, je možak na do slemena porušeni dimnik postavil kovinsko cev in s tem zasilno rešil gretje čez zimo. Kot pravi, je sodišče to obravnavalo kot kaznivo dejanje samovolje, vredno treh mesecev zapora pogojno za dobo dveh let. Človek se sprašuje, ali poseg na lastni hiši v interesu samopomoči sploh lahko predstavlja tako težko kaznivo dejanje, saj hkrati pristojni občinski upravni organi niso imeli pripomb.

Tako se že dolga leta zapletajo sodna pota našega bralca, čigar dimnik je hudo motil soseda. Na zastavljena vprašanja pri sodišču, ki se je ukvarjalo s primerom, nismo uspeli dobiti odgovorov, kajti zadeve še niso zaključene, teče namreč še pritožbeni postopek na višjem sodišču. Bralec brzkone nestrpno pričakuje njegov pravičen izid, rad pa bi si razjasnil tudi zastavljena vprašanja. Morda odgovore pozna kateri naših bralcev? ● D. Z. Žlebir

DELAVSKI ODVETNIK ODGOVARJA

KDO VARUJE DELAVCA, ČE NI SINDIKATA

Vprašanje:

Vodstvo naše tovarne že deluje po novih, večjih pristojnostih, ki jih tudi na veliko izkorišča v škodo pravic delavcev. Kako naj delavec v trenutnem položaju, ko je stari sindikat razpadel, novi pa še ne deluje, uveljavi svoje osnovne pravice do dela?

Odgovor:

Povsem enakovrednega nadomestila za učinkovito in celovito sindikalno zaščito pravic delavcev trenutno v našem sistemu prav gotovo ni in ga verjetno tudi v prihodnje ne bo. Zato bi seveda kazalo tudi v vaši tovarni čimprej postaviti na noge močan sindikat podjetja ter izvoliti hrabre in sposobne sindikalne poverjenike. Dokler pa tega ne bo, ostajajo delavcem na razpolago le redni postopki za varstvo pravic pred organi podjetja in pristojnimi sodišči ter nekateri zunanji organi družbenega nadzorstva, predvsem inšpekcija dela in družbeni pravobranilec samoupravljanja, ki imajo določena pooblastila za ukrepanje v primeru kršitev delavcev.

Delavec, ki meni, da mu je bila z odločitvijo vodilnega delavca ali prvostopenjskega kolegijskega organa (komisije za delovna razmerja, disciplinske komisije idr.) kršena pravica, lahko sam vloži zahtevo za varstvo pravic pri drugostopenjskem organu v podjetju (delavski svet ali posebna komisija oz. odbor), kasneje pa po potrebi še pri sodišču združenega dela. Če v teh postopkih že ne more računati na pomoč in podporo sindikata v podjetju, se zaradi nudenja nujno potrebne praven pomoči (pravni nasveti, sestava vlog, zastopanje) lahko obrne vsaj na pravno službo ustreznega občinskega sindikata, ki so sicer člani sindikata, ne pa za vse.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je ena izmed družbenih institucij za zagotavljanje varstva pravic delavcev, ki pa bo v dosedanji obliki verjetno lahko kmalu prenehala obstajati. Zaenkrat DPS še delujejo in lahko na pobudo delavca tudi ustrezno ukrepajo za zaščito pravic delavcev na podlagi zakona.

Nova zakonodaja je okrepila tudi funkcije inšpekcije za delo na področju delovnih razmerij. Inšpekcija za delo izvaja na lastno pobudo ali na pobudo delavca nadzor nad uporabo zakonov in drugih predpisov s področja delovnih razmerij in denarnih prejemkov ter kolektivnih pogodb in splošnih aktov, pri čemer je pristojna, da z ureditveno odločbo:

— odpravi kršitev pravic delavca, storjeno z dejanjem, - zagotovi izpolnjevanje obveznosti, ki izvirajo iz zakona kolektivne pogodbe oziroma splošnega akta.

Pristojni organ inšpekcije za delo lahko tudi zadrži izvršitev dokončnega sklepa o posamični pravici, obveznosti in odgovornosti delavca do njegove pravnomočnosti.

Vodja pravne službe pri Svetu kranjskih sindikatov
Mato Gostiša

POMISEL

Delo po evropsko

Dolgo že nismo slišali o laskavo imenovanem evropskem delavniku, ki so ga poskusno uvedle nekatere naše tovarne. Kot da se je tudi ta vstopnica v bližnji razviti svet izgubila med predvolilnim cvetličenjem! Te dni mi je misel na tako imenovani evropski delavnik spet obudil obisk v enem od evropskih industrijskih centrov, v italijanski računalniški multinacionalki Olivettiju, kjer večji del zaposlenih že lep čas dela v tako imenovani delovni izmeni. Na delo prihajajo ob 7.32, odhajajo ob 16.32, vmes pa imajo 55 neplačanih minut za kosilo. Rekli smo sicer, da večina zaposlenih dela »po evropsko«, toda večina zaposlenih se v tem tehnološko razvitem orjaku ubada z razvojem, trženjem, stiki s tujino, skratka s posli, ki jih zavezujejo k vsakodnevnim kontaktom s svojimi in tujimi firmami v drugih državah. Manjšina, ki dela v proizvodnji, je še vedno vezana na klasično izmeno od 6. do 14. in od 14. do 22., medtem ko nočne izmene ne poznajo. Proizvodnim delavcem pač ni treba, da bi svojo delovno obveznost razpotegovali v evropski dan, saj je njihovo delo le streči strojem v robotizirani proizvodnji.

Morda bi morali tudi pri nas, ko so se pojavile prve poenostavljene zamisli o evropskem delavniku povsod in za vsako ceno, priti na plan s podobnimi argumenti, namesto da so jih preglasili socialni. Prevozi na delo, odprtost vrtcev, šol (mimogrede, tudi v eni od italijanskih državnih šol za informatiko učenci hodijo k pouku pet ur dopoldne in dve popoldne), javnih služb, družbene prehrane, je krojilo ton polemiki o uvajanju evropskega delavnika. V pravi podjetniški družbi je zadovoljivo urejena tudi socialna plat medalje, medtem ko je bilo pri nas te stvari bolj razuměti v smislu negativne selekcije: ko uvedemo evropski delavnik, bodo kot odvečni delavci prvi odpadli oni, ki se poleg službe ukvarjajo s »fušem«, polkmetje, ki v tovarni služijo za pokojnino, morda tudi ženske, od katerih vsaj v mlajših materinskih letih ni pravega delovnega učinka. ● D. Z. Žlebir

VESTI

Na Grossglockner

Kranjski upokojenci vabijo tudi na zanimiv izlet na Grossglockner, ki bo v torek, 3. julija. Odpeljali se bodo ob 5.30 izpred kina Center, iz Kranja krenili proti Korenskemu sedlu, v Avstriji mimo Beljaka do Spittala, po dolini reke Moel mimo naselij Winklern in Heiligenblut, po gorski cesti do razgledne točke Franz Josef Hoehe (2.451 metrov), od koder je lep razled na najvišji vrh Avstrije (3.798 metrov). Prijave sprejemajo do vključno 29. junija na sedežu društva, in sicer ob ponedeljkih, sredah in petkih dopoldne.

Po nakupih na Koroško

Društvo upokojencev Kranj za svoje člane in druge upokojence ponovno organizira poldnevni nakupovalni izlet na Koroškem. V Borovlje in Celovec vabijo zlasti tiste, ki nimajo svojega prevoznega sredstva za nakupe v Avstriji. Izlet bo v sredo, 20. junija, z odhodom ob 7. uri izpred kina Center. Prijave sprejemajo v društveni pisarni na Tomšičevi 4 ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 12. ure.

ODMEVI

Odgovor na članek Helene Jelovčan v Glasu dne 5. junija 1990

Vse učitelje osnovne šole Cerklje so zelo prizadele obtožbe, podtikanja in laži, ki so bile napisane v članku novinarke Helene Jelovčan. Kot vsaka medalja ima tudi ta dve plati. Žal je bila vidna le tista plat, ki blati, ponižuje in obremenjuje samo nas učitelje.

Globoko sočustvujemo z bolečino prizadetih staršev, pa vendar je treba povedati tudi našo resnico. Članek naj bi govoril o samomorih, vendar pa je polovica namenjena izpovedi matere, katere otrok je umrl zaradi zadušitve ob epileptičnem napadu. Treba je povedati, da je bil pokojni Primož zelo nenavaden otrok. Ravno zaradi tega smo se z njim ukvarjali čisto drugače kot z drugimi otroki in upoštevali tudi navodila Svetovalnega centra iz Ljubljane. Omogočili smo mu, da je individualno obiskoval pouk iz treh predmetov v sklopu rednega pouka. Kljub temu je prihajalo do neprestanih nesoglasij med njim in sošolci. S starši smo poskušali vseskozi vzpostaviti stik in sodelovanje, žal nam to ni povsem uspelo.

Ne moramo zameriti materi, ki je časovno pomešala dogajanja in napačno imenovala učitelje, zamerimo pa ji namigovanje na podkupljivost. Ogorčeni smo nad postopkom novinarke, ki z materino izjavo manipulira, saj teh izjav v šoli ni preverjala, niti ni omenila, da se je s prizadeto mamo pogovarjala. V šolo je prišla po informacije o tragično preminulem Tonetu Močniku in z vprašanjem, kaj bomo ukrenili zaradi govoric o neustreznosti metod enega od naših delavcev. Odgovore je dobila, ker smo verjeli, da bo skušala čim popolnejše osvetliti problem samomorov pri mladostnikih, ne pa, da bo naše analize in iskanja ob tem uporabila skupaj z izjavo matere pokojnega Primoža Trobevška. Končni rezultat obojega pa je popolna oblatitev naše šole in vseh zaposlenih v njej.

Na šoli se v celoti zavedamo svoje odgovornosti do učencev, njihovega šolanja in vzgoje ter odgovornosti do staršev. Tako kot povsod se tudi pri nas dogajajo napake. Vendar pa ne moremo sprejeti neodgovornega novinarkinega dela. Sprašujemo se, kakšen je bil namen, ki ga je hotela doseči s svojim člankom in načinom pisanja. Ali se je pred objavo zavedala posledic za nas vse, za šolarje, njihove starše in javnost? Ali je dojela, da nam je za dolgo pretrgala vezi, ki smo jih spletli med šolo, učenci in starši? Ob takem pisanju bo seveda vsakdo pobrskal v svojo preteklost in našel krivice, ki so se mu morda dogajale. Vsakdo bo zdaj poiskal kamen, da bi nas zadel in to že doživljamo od dneva izida članka. Če je naše delo tako, kot bi izhajalo iz članka, potem bi morali odgovarjati javnosti. To smo tudi pripravljeni in naj pristojni organi članek obravnavajo z vidika naše odgovornosti in ukrepajo. Seveda pa naj ga obravnavajo tudi z vidika novinarkine odgovornosti, ker je razburjala javnost, starše ne samo cerkljanskih učencev, šolarje same, pa tudi za nepopravljivo škodo, ki jo je storila naši šoli. To škodo skuša novinarka prikriti s tem, da bi rada zaščitila, kot pravi, otroka. Tudi mi smo za zaščito otroka in podpiramo delovanje kluba staršev za boljšo šolo in zaščito otrokovih pravic.

Po svojih najboljših močeh se trudimo, da bi bila šola prijaznejša. Globoko smo pretreseni ob nerazumljivi smrti otrok. Boli nas, ker še vedno premalo poznamo globino otroške duše, hkrati nas je strah časa in prostora, kjer je človeška tragedija senzacija. Mnogo je kamenčkov v mozaiku otroških tragedij. S takim pisanjem, novinarka Jelovčanova, sta svojega v mozaik dodali tudi vi.

Učitelji osnovne šole
Davorin Jenko Cerklje

Pripis k članku:

Ta zapis je v osnovni šoli Cerklje nastal v odgovor na prvi članek novinarke H. Jelovčanove z dne 5. junija. Pri Glasu so nam tudi obljubili, da ga bodo objavili v torek, če ga bomo v ponedeljek dovolj zgodaj dostavili. V torek pa smo vsi ostrmeli, saj je bil namesto našega odgovora objavljen nov članek H. Jelovčanove.

Ob rob članku: Zakaj matere cerkljanskih šolarjev jočejo?

Namesto da nas stiska, nesreča ali celo smrt vse bolj povezujejo in nam vlivajo nova spoznanja za boljše delo v prihodnosti, nas nepreverjeni in zato z nekaterimi neresnicami napisani članek novinarke H. Jelovčan - ločuje.

Po dovolj zgovornih izjavah ravnateljice in psihologinje sem se počutil »križanega«, zato se čutim dolžnega, da med mnoge kamenčke v mozaik, ki se mu reče resnica, prispevam tudi svojega.

Na šoli v Cerkljah delam 14. leto. Svoje delo imam rad, opravljam ga z veseljem in tako kot najbolje znam.

Zato me toliko bolj prizadenejo izjave ravnateljice tov. Jožice Žun in sodelavke psihologinje Vlaste Košnik, ki menita, »da sem Rugljeve metode preskušal na otrocih.«

Osebno menim, da imenovane vse premalo poznata delo dr. Ruglja, ki se ne sestoji v tem, »da človeka najprej izniči, nato pa na novo gradi,« kot to dobesedno navaja tov. Jožica Žun.

Trdno sem prepričan, da veličino, obseg in kakovost dela dr. Ruglja bežno slutijo le tisti, ki jim je on s svojim delom rešil življenje, ali življenje cele njihove družine. Zato mislim, da bi se morali oglasiti vsi tisti, ki njegovo delo vrednotijo vse drugače, kot pa samo po senzacijskih stolpcih v časopisju. Tudi sam pri svojem pedagoškem delu, ko delam kot šolski svetovalni delavec ne izhajam iz stališča, da je otrok baraba, pokvarjenec, kot meni tov. ravnateljica Jožica Žun, ki bi morala moje delo vsekakor bolje poznati (kot moj pedagoški vodja).

Osebno me vodi načelo, da je sleherni otrok, ki ga vpišem na našo šolo, moj lastni in da mu le tako lahko nudim tisto najboljše, kar je v meni. Lastnemu otroku človek ne želi slabega. To mi je bilo tudi edino vodilo, ko sem delal s pokojnim Primožem Trobevškom in Tonetom Močnikom. Nisem namreč ne človek in ne pedagoški delavec, ki bi plul mimo otrok kot državni uradnik ali debela ledena gora in od njih zahteval le tisto, »kar veleva mi stan«.

Zato se mi zdi zelo krivično, ko mi psihologinja tov. Košnik Vlasta, kot moja najtesnejša sodelavka očita, »da sem otroke pridobival preko interesnih dejavnosti, potem pa jih zase izkoriščal, da so mi pisali svoje občutke«. Menim, da vsak govori lahko le o svojem delu in ona o tem, kaj je kot šolski psiholog sama storila v primeru Primoža Trobevška ali Toneta Močnika.

Otroke, ki so se vključevali prostovoljno v našo planinsko sekcijo, to je ena izmed interesnih dejavnosti, ki jo kot aktivni planinski vodnik vodim že trinajsto leto, sem skušal spodbuditi, da bi z zapisom občutkov, ki so jih skupaj s starši doživeli v neokrnjeni naravi odnesli iz naše šole še kaj več, kot samo vsakodnevno »polnjenje« glav s podatki, ki jih bodo že naslednje leto pozabili. Tako sem jim kljub vsemu poskušal dati kaj več za samostojno pot v življenje in za svetel spomin na šolske dni.

Končujem z besedami novinarke H. Jelovčanove, ko se tudi sama ob tako črno obrobljenem članku sprašuje: »Spričevala so pred vrati, kaj če grem po Tonetovi poti še kateri otrok?«

Mnenja sem, da bo med mnogimi kamenčki v mozaiku - poleg soc. delavca, šole - vogelni kamen tudi njen polemično, tendenciozno, neargumentirani, nepreverjeni in zato tudi neresnično napisani članek!

Je bil res njegov edini namen zaščititi otroke?

Nikoli v življenju nam ni nič prihranjenega. Le če smo zares pripravljeni sprejeti življenje takšno, kot je in z njim vred tudi sočloveka, učenca, sodelavca, lahko resnično živimo!

Z. Aljančič

Prav je, da učitelji zagovarjajo svojo šolo. Prav tako menim, da je moja dolžnost reči nekaj besed v dobro novinarki, ki je svoje delo opravila korektno. Zaradi občutljivosti teme sva se namreč dogovorili, da bo objavila le izjave staršev (brez svojih razmišljanj in komentarja) ter bo poiskala drugo plat resnice tudi v šoli. Če so v teh izjavah obtožbe in podtikanja, si jih novinarka ni izmislila, saj je njena dolžnost izjave napisati čimbolj verodostojno. Nikakor pa ni njena dolžnost izjave staršev preverjati v šoli z namenom, da ugotovi ali so primerne za objavo ali ne. Nekako pa mi ne gre v glavo jeza šolnikov na novinarko, ko ob tem ne najdejo časa (ali poguma) za iskreno obžalovanje tragičnih dogodkov, če so se tudi zgodili zaradi vzrokov povsem izven šole.

Hkrati se iskreno opravičujem Juretu Pipu in njegovim staršem, ker smo popolnoma nepotrebno napisali njegovo ime in priimek, še posebno zato, ker so bili učitelji, ki so govorili o njem, zapisani le z začetnicami.

Leopoldina Bogataj
odgovorna urednica

Primož in Tone res nimata nič skupnega?

V vašem časopisu je bil 12. junija 1990 objavljen članek »Primož in Tone res nimata nič skupnega?« novinarke Helene Jelovčan, v katerem je kot informacija s sestanka delavcev šole v Cerkljah z novinarji objavljen očitek, da se javni tožilec ni odzval povabilu na ta razgovor.

Da bo informacija popolnejša, moram pojasniti, da sem šele iz tega članka prebral, da sem bil vabljen na ta razgovor. Naknadno sem ugotovil, da se je ravnateljici šole komandir Oddelka milice v Cerkljah zavezal, da mi bo posredoval vabilo za ta sestanek, česar pa ni storil. Sicer pa sem na podlagi pooblastil, ki mi jih daje zakon, od Oddelka milice Cerklje zahteval, da v zvezi s samomorom Toneta MOČNIKA zberejo obvestila, ki bodo osvetlila vse okoliščine, v katerih je prišlo do tega izjemno tragičnega dogodka.

Javni tožilec
Andrej Polak

Zakaj matere cerkljanskih otrok jočejo

Prebrala sem članek o katastrofi v cerkljanski šoli. Takih šol in tovarišic je še veliko. Na svoji koži sem občutila, kako kruti so tovariši in tovarišice do bolnih otrok. Moj starejši sin je bronhialni astmatik. Tudi njemu niso upoštevali opravičil in če je nenadno zbolel, so ga zmerjali z lenuhom, skratka s tovariši so ga zaničevali tudi otroci. Tako je ostal v razredu tujec in nebodigatreba. Nakopal si je veliko neopravičenih ur glede telovadbe, in če je manjkal. Potem sem prosila vsakič za vsak manjkajoči dan zdravnico Valičevo, ona pa je dejala, da morajo upoštevati tudi opravičila od doma, če je manj kot 10 dni. Telefonirala je v šolo in kaj je bilo hujšega. Otroka so brskali še bolj, vendar je šolo vseeno uspešno opravljal. Zdaj mu je 20 let. Izučen je za avtomehanika, ima tudi šofersko poklicno šolo, nima pa zdravniškega spričevala, zato ne more opravljati tega poklica. Na socialni in v podjetju so mu omogočili šolo za strojnega tehnika. Na socialni in v podjetju so mu omogočili šolo za strojnega tehnika. To šolo sedaj končuje. Za službo pa še nič ne kaže. Mlajšega smo vpisali na drugo izmeno in zaenkrat ni težav. Je pa tudi podvržen bronhitisu in me skrbi, če bi bilo tudi z njim tako. Kdor ima zdrave otroke, sploh ne ve, kako je z bolnimi otroki, vse preneseš, ostane pa grenak spomin na šolo. Imam nečaka v Železnikih v Osnovni šoli Prešernove brigade. Bronhialni astmatik je tudi on, z njim je tudi tovarišica grdo ravnala. Vprašajte na Martinj vrh 1, kjer bodo kaj več povedali. Ali učiteljico za varstvo in dopolnilni pouk Majdo Demšar. Potem še vprašajte v Bukovščici 27, kako je učiteljica Zofka lasala in tepla otroke. In morda še kje.

Pozdrav.

F. V. (naslov v uredništvu)

Malo v premislek za mladega Pavla Pazlerja

Kakšno prevzvišenost mladi Pazler in kakšna demokracija, če ne morete mimo članka na novinarsko poročilo o volitvah, ki resnično povzročajo veliko pomislekov tudi med Tržičani, posebno ljudmi, ki ne marajo funkcij, ampak ljubijo kraj, v katerem živijo.

Kako pa si upate trditi, da bo Tržič gospodarsko, turistično in mnogo mnogo strani začel urejati (tako je bila obljuba Demosa pred volitvami), če nima dobro seznanjenega gospodarja, ker se iz govoric sodeč potegujejo samo za stolčke z velikim naslanjačem. In to vi in vam podobni, ki nimate izkušenj trditi za tov. Valjavca, ki je rdeč, a ni bolje, da je to, kar je, ne pa, da se preobrača kot kameleon. Ker ima šole in je sposoben, delaven in prijazen, nima pa izkušenj delati z ljudmi iz popravnih domov, ki jim je rdeča družba pomagala do šol, vendar še premalo, ker se ne morete zaključiti v družbo, katero uživati znali na račun več šolanega pa malo vpijočega za položaj. Prišlo mi je na misel tržiškega pesnika Kurnika, ko je opeval Tržič. V Tržiču se rado govori, kod si hodil, kaj si bil... ali si se veselil...

M. Košir
Tržič

UNI
BREZ ALKOHOLA

AC AUTOCOMMERCE
TRGOVINA KRANJ, C. JLA 14
POSEBNA PONUDBA
AVTOPLAŠČI MICHELIN serija M
145 X 13, 165/70 X 13
za LADO NIVO in ostala terenska vozila:
165/70 x 14, 185/75 x 16
del. čas: od 7.30 do 15.30, sobota od 8.00 do 12.00
tel. 23-977, 23-968

MIHA NAGLIČ

KAR ČLOVEK NE ZMORE, BOG POMORE

Pogovor z Viktorijanom Demšarjem, malteškim vitezom iz Komende

Omenjate praznino kot tisto razsežnost, ki se vse bolj širi v sodobnem življenju in poudarjate, da ljudje iščejo v preteklosti navodila, kaiko bi jo spet zapolnili. Ali potemtakem v prihodnosti ni več navdiha? - V zadnjem letu smo bili priča sesutju vizije komunizma, ki je bila take vrste, da se je napajala iz prihodnosti, iz tistga, kar naj bi bilo - zdaj pa kar naenkrat spoznanje, da od vsega tega nič ni!

Ja, človek mora poskusiti vse. Spoznanje pa je, da bo treba k naravi in to ne samo z besedo. Človek, vsak človek bo moral k njej nazaj. To, kar je sejal, se je razblinilo in razrasel se je egoizem. Samo nekateri so bogateli, drugi so obubožali, duševno in materialno. To žali človeško dostojanstvo in pripelje do položaja, ki postane za človeka nemogoč.

Kot kristjan verujem v prihodnost, ki naj bi rastla iz zdravega in trdnega evangelijskega nauka, ki globoko v človekovo notranjost zasaja osrečujočo stvarnost. Kristjanovo načelo je prihodnost. "Kdor se ozira nazaj, ni pripravne za oranje."

Je baron Testaferrata, ki je iz krajinsko povsem drugačnega sveta, izrekel kakšno opazko o naši gorenjski krajini in o razmerah pri nas nasploh?

Zelo je bil vesel nad Slovenijo, nad njeno lepoto in slikovitostjo. In nad žirovsko dolino prav tako. Tega, kako je bilo in kako je, seveda ni mogel presojati. Povsod pa je videl, da so ljudje pridni, da se spoštujeta red in snaga. Kamor smo prišli, smo se pojavili nenapovedani in naleteli na red in čistočo, sredi dela. Veš, baron sam in vsi ti ljudje so kulturno zelo močni, sicer pa zelo skromni. Oglej si tole vizitko in videl boš, kaj vse so...

Pogovarjala sva se o vaših žirovskih spominih in spotoma zašla še na to ali ono stran, fizično ali metafizično. Mogoče sva kdaj preveč teoretizirala in posploševala. Zato se vrniva h konkretnim ljudem - kateri med Žirovci so Vam ostali v posebnem spominu?

Ja, slikar Franjo Kopač iz Nove vasi, ta je bil dober portretist... katerega bi še?

Ko Vas sprašujem po njih, ne mislim le na tiste bolj "imenitne", v mislih imam tudi čisto preproste ljudi, ki zaslužijo, da jih prikličeva v spomin.

No, to pa že. Občudoval sem Trohovo Franco (iz Trohovega mlina na Žirovskem vrhu, ki ga ni več). Bila je bistra, dovzetna za napredek in neverjetno agilna. Skoraj vsak dan je šla mimo naše hiše k maši. Čudil sem se, kako vse to zmore? In s kakšno dobro voljo je vse to počela in rada je pomagala ljudem.

Zanimiv možakar je bil Kralj z Žirovskega vrha. Ta je pa imel brado! In basiral je. Pozimi, ko so prišli Žirovskarji k maši, so laterne pustili pri nas. Če so prišli z baklami, so jih pogasili.

Potem so tu trgovci: Lengar, Primožič. Ta je bil res trgovec, tak iz sebe in ne naučen. Baje je imel glaven dohodke od čipk, kar se danes sliši prav neverjetno. Z vsakim se je znal pogovoriti.

Dobro se spomnim tudi trgovca Toneta Kržišnika iz Račeve. Njegov tast (Pavlin v Novi vasi, pisal se je Kopač in imeli so trgovinico) je bil prevoznik in s težkimi vozovi je prevažal robo iz Loke v Žiri. Njegova hči, poročena s Kržišnikom je bila tudi sposobna trgovka. Fural je tudi Klemen iz Žirov. Če se ga je napil, so ga konji kar sami pripeljali domov. S furmani sem se kot študent dostikrat peljal. Obvezno smo se kje ustavili, ponavadi v Srednji ali Gorenji vasi. Pili smo čaj, oni so pa šnopsali. V Loki smo stali pri Kronbirtu.

Od čevljarjev se še posebej spominjam Balčka iz Stare vasi, pa Anzelma, Matička (Zajca) z Dobračeve... Še zdaj vidim, kako peljejo ob sobotah svoje vozičke na pošto, na njih pa vse polno zabojev in škatel s čevlji, namenjenimi v južne kraje, na Hrvaško in v Bosno.

Kasneje, ko so osnovali zadruge, so se modernizirali. Tisti prej pa so bili pravi pionirji trgovske plati čevljarskega poklica.

Pionir elektrifikacije je bil Poljanšek z Dobračeve, tudi ta je imel malo brade. Bil je prav uslužen in pošten. Katrnik (tisti ta stari, tast od tega, ki se je priženil z Drenovega griča) je bil prav poseben tip.

Zanimivi so bili peki. Vajenci in pomočniki so nosili žemlje, hlebčke po pet krajcarjev in drugo kar po hišah, posebno ob sobotah. Še zdaj pomnim, kako je dišalo.

Od sosedov omenim Lustikovo Poldo (Leopoldino Grošelj). Bila je sila prijazna in otrokom je zmeraj dala kakšno "jagodo", če smo prišli v njeno štacuno. Bili sta namreč dve na kupu, njena in Kržišnikova, pa so konkurirali. Nikoli nista rekla ničesar eden čez drugega, a vsak se je trudil pridobiti ljudi na svojo vižo. To je konkurenca in to zdaj spet prihaja. Vsak se bo moral spet naučiti ceniti tisto, kar pridobi. Tisto, kar človek naredi v službi, ne šteje veliko; veliko več velja tisto, kar pridobi še zraven, "ekstra".

Sosed je bil tudi Petrič, ki je bil župan. Mica, njegova žena, se ga je rada nažehtala in to je imelo svoje posledice. Drugače smo se kar dobro razumeli, pa tudi voda je bila vmes.

Pravi sosed je bil Gostiša; ona, Maticovka, je bila moja krstna botra, boter je bil pa Starman, kovač.

Seveda ne smem zamolčati Tinika. Ko se ga je nažehtal in šel mimo nas domov, je pel: "Česn čebulo/kresn, bolj če kuhaš, bolj je trda..." To je bilo stalno. Mene ni motilo, ker ni bilo zlonamerno. Očetu je šlo pa zelo na živce in enkrat ga je našeškal. En čas je bil mir, potem je spet začel, nakar je tudi oče obupal. Če je bil trezen, je bil bolj obziren in prijazen. Rad sem šel k njim, v njihovo bajtico, ki je stala nekoliko višje ob Račevi. Kadar je bil trezen, je tudi delal in to kar koli. Kdor ga je mogel prenašati, je bil z njim celo zadovoljen. Pretegnil se pa ni in velikokrat je obležal kar na cesti. Tedaj smo se ga lotili otroci.

Romanistika z okusom literature

..."TA KNJIGA, OTROK RAZUMA..."

Polšica - "Pri delu je treba stran stopiti," pravi profesor Niko Košir, toda ni mu preveč verjeti in očitno se tega menda na Gorenjskem rojenega načela sam vseskozi ni držal. Če bi se ga, bi se ga prav gotovo ne držalo, da je bil pravi garač in odmevno novinarsko pero svoje čase, ko je še delal kot novinar. In tudi ne bi imel zajetne zbirke prevedenih del od Don Kihota, Decamerona in cele vrste drugih knjig romanske književnosti in tudi ne pomembnih slovenskih priznanj in nagrad - od nagrade Prešernovega sklada, Sovretove nagrade za prevajanje, Kajuhove nagrade do pred kratkim prejetega zlatega odličja Toneta Tomšiča.

Od Polšice pri Zgornjih Gorjah, kjer mu pred hišo modrijo cvetovi zajetnega rožmarinovega grma, je do Vrbe pravzaprav blizu in še lep sprehod zraven. Tja se vsako leto najmanj enkrat napoti peš kot na božjo pot, Nič zato, če zdaj, ko so tu že sedemdeseta leta, hodi tistih nekaj deset minut več kot v mladih letih: pesnika pač tu okoli cenijo na poseben način.

Pred kratkim je v samozaložbi izšla vaša knjiga o Francetu Prešernu, pravzaprav ponatis knjige, ki je leta 1977 izšla v zbirki Znameniti Slovenci. Kakšna zveza je med romanistiko in pisanjem o Prešernu?

"Ni nobene zveze. Pisanja o Prešernu sem se lotil zgolj po naključju in sam prav gotovo kot predavatelj romanistike ne bi s takim pisanjem hodil slavistom v zelje. Josip Vidmar kot urednik zbirke Znameniti Slovenci si je zapičil v glavo, naj kaj napišem o Prešernu. Izvijal sem se, da to ni moje področje, čeprav priznam, zame je bil to velik izziv. Zakaj je meni to ponudil, res ne vem. Menda je na Vidmarja naredil velik vtis moj prevod Cervantesovega Don Kihota, leta 1973 je izšel pri Cankarjevi založbi v zbirki Sto romanov. Končalo pa se je tako, da sem ugriznil v to jabolko in je knjiga leta 1977 tudi izšla."

...in bila prava uspešnica, saj je v osmih mesecih bilo razprodanih vseh 6000 izvodov. Dvanajst let ste potem čakali na ponatis.

"Pa ga nisem dočakal. Da bi kaj izdal v samozaložbi, sem se domislil lani, ko sem pripravil skrajšano verzijo Don Kihota. Rokopis je bil celo večnost pri založbah, zjezilo me je, pa sem si pozimi za svojo sedemdesetletnico podaril izid Don Kihota v samozaložbi. Uspelo je, pa sem tako naredil še s knjigo o Prešernu. Prav zadovoljen bi bil, če bi kdo drug spet kaj napisal o njem. Pesnik mora biti nenehno med ljudmi, njegove pesmi ali pisanje o njem. Slovenci stojimo in pademo s Prešernom, imamo pesnika svetovnega formata, tega se pač moramo zavedati. Res pa je, da o njem še ni vse raziskano, toda tudi tisto, kar je, je včasih opremljeno z napakami: nenehno se vleče na primer napaka, da je pesnik do svoje smrti prodal le 35 izvodov Poezij, pa jih je v resnici 350. To so podatki iz Blaznikovih računskih knjig in res ne vem, zakaj nekateri nenehno ponavljajo napačen podatek. V novi izdaji sem popravil še nekaj drugih predvsem tiskarskih napak, drugače ostaja knjiga nespremenjena. Žal mi je le, da nisem še mogel napisati krajšega povzetka v dveh ali treh tujih jezikih, v Prešernovi hiši v Vrbi tuji obiskovalci povprašujejo tudi po takšni predstavitvi."

V književnost niste stopili le kot prevajalec iz italijanskega in španskega jezika, pač pa ste se pred časom tudi resneje lotili pisanja knjig. Temne lise, Odsvitanja, Mojih 616 partizanskih dni, Srečanja s sodobniki so dragocen dokument časa in dragocen prispevek k sodobni slovenski literarni ustvarjalnosti je zapisano v obrazložitvi za Tomšičevo odličje. Zdaj pišete kaj novega?

"Res pripravljam knjigo. Pospravljam predale, zato bo naslov Postružki, vsaj mislim tako. Vključil bom nekaj kritik, ki so pred časom izšle v revijah in mislim, da zaslužijo tudi objavo v knjigi, prevod predavanja v italijanščini Petrarca pri Slovecih, nekaj prevodov, ki jih še nisem nikjer objavil, nekaj še o Prešernu in še več strani o prevajanju nasploh."

Predavali ste romanske jezike, italijansko literaturo, toda največ knjig ste prevedli iz španščine. Zakaj?

"Španska literatura mi je bila vedno bližja kot druga. S prevajanjem iz francoskega jezika se nisem kaj dosti ukvarjal, je dosti prevajalcev, manj jih je za druge romanske jezike. V španski jezik sem se še posebej poglobil takrat, ko sem bil zaprt v Gonarsu, zraven pa prebiral zgodovino italijanske umetnosti. Imel sem srečo, obe knjigi mi je prinesel kurat, nagnjenje do obojega pa je ostalo trajno. Prevodov iz španščine se je resnično nabralo kar lepo število: Don Kihot, Calderonovo Življenje je sen, Unamunovo Tragično občutenje življenja, Antologija katalonske lirike 20. stoletja, Antologija španske poezije 20. stoletja, za Junaško pesem o Cidu sem prejel nagrado Prešernovega sklada... Tudi iz italijanske književnosti je knjig kar nekaj - Dekameron, Machiavellijevi Politični spisi in še kaj."

Prevajate tudi kaj iz sodobne španske ali italijanske književnosti?

"Sem za klasiko. Bolj po naključju sem prevedel nekaj sodobnega - Maria Vargasa - LLosa Mesto in ščeneta, imam tudi krasen tekst, romansirano biografijo o El Grecu, mika me, da bi se tega lotil, pa ne vem, niso mi pri srcu opravki, potem ko je delo prevedeno - dogovori z založbami, čakanje na izid itd. Raje kaj berem, grem v knjigarno in izberem kaj za dušo, nekaj pa mi tudi nosijo znanci v branje. Knjig res ne zmanjka, a vse od kraja pa tudi ne berem, sem kar izbirčen." ● **Besedilo in slika: Lea Mencinger**

Novo pri založbi Borec

KNJIGE OB JUBILEJU

Ljubljana - Čeprav slovenske založbe ne preživljajo prijaznih časov, in založba Borec ni pri tem nobena izjema, pa knjige kljub temu še izhajajo, založbe pa zajemajo sapo, da bi se izkopale iz težav. In dokler je tako, o kakšnem propadanju ni govora, je na zadnji predstavitvi knjig zagotovil urednik založbe Borec Janez Mušič.

Spomladanska bera knjig obsega knjige v več zbirkah. Po prvi knjigi trilogije Cvetka Zagorskega Vračanje k sebi je zdaj v zbirki Sila spomina izšla druga knjiga z naslovom Vračanje v čas. V njej avtor opisuje obdobje od leta 1944 do 1948 oziroma do Golega otoka. Gre za spominsko prozo, ki s kombinacijo spominskega pričevanja in literarnih vstavkov priča o ne tako odmaknjenem času.

Kot je povedal avtor, z obema doslej napisanima knjigama in tretjo načrtovano odpira svoj osebni arhiv in ga daje na ogled javnosti v prepričanju, da takšna sporočila za današnji čas krepijo naš sicer dokaj šibek zgodovinski spomin.

Od leta 1962 je v zbirki Kuriščkova knjižnica izšlo natanko sto knjig. Jubilejna številka je pripadla Berti Golob za njeno knjigo Šolske razglednice. Knjiga je izbor, lahko bi rekli pobliskov na njena leta učiteljevanja. Napisana pa je z veliko mero posluha za mladino, ki razkriva avtorico kot človeka, ki je bil vseskozi daleč od poenostavljenega odnosa med učiteljem in učencem. Šolske razglednice odslikavajo ta odnos v posebni luči in na način, ki ga razume tako mladina kot odrasli. Knjigo je ilustrirala Jelka Godec Schmidt.

Skrivnosti Nika Grafenauerja sodijo med uspešnice založbe Borec, saj knjigo pesmi za mladino ponatiskujejo že tretjič. Le redki se lahko pohvalijo z nakladami v višini 13.000 knjig, kolikor jih šteje zdaj s tretjo izdajo knjiga Skrivnosti. Brez dvoma gre za eno najlepših in najboljših pesniških zbirk pri nas, po kateri segajo mladi bralci, da bi odkrivali skrivnost za skrivnostjo. Niko Grafenauer, ki ima že dokaj zajeten kup zbirk pesmi za mladino - Abeceda, Pedenjped, Nebotičniki, sedite - se trenutno ukvarja s pisanjem pravljic za mladino. Knjigo je ilustriral Karel Zelenko.

V zbirki Liščki je novost knjiga Škrlatna vrtnica Mihe Mateta, zbirka dvanajstih pripovedk, v katerih kot metafora nastopajo rože, kot prispodobe življenjskih spreminjanj in preobrazb. Knjigi je spremno besedo napisal dr. Matjaž Kmecl, ilustrirala pa jo je Marjanca Jemec Božič. ● **Lea Mencinger**

TAPISERIJE SILVE HORVAT

Škofja Loka - Umetnost tapiserije, ki je bila stoletja dolgo zvesta in cenjena sopotnica slikarstva, je v naši dobi zopet doživela renesanso. Pri tem se je v veliki meri odvrnila od starih, posebej figuralnih tem, ki jih je še v 19. stoletju, v času posnemanja najrazličnejših likovnih slogov močno spoštovala in gojila, vendar je pri tem s stereotipnostjo oblik izničila njihovo izrazno moč.

Moderna umetnost, še posebej njena k abstrakciji usmerjena veja, s svojo značilno ploskovito oblikovnostjo in koloristično inventivnostjo je kar vabila k prenašanju slikarskih tem v tkanino. Njej je sledil z izkušnjami in pridobitvami abstraktne umetnosti oplojeni sodobni pejsaž, ki že nekaj časa močno prodira v oblikovno sfero današnje tapiserije.

Tudi pri Silvi Horvat - te dni je razstavljala v Groharjevi galeriji - predstavlja krajina najpomembnejše izhodišče njenega tapiserijskega oblikovanja. Po času nastanka so na prvem mestu tapiserije z motiviko podmorskega sveta. Sledijo jim kompozicije, v katere je vsajen slikovito obarvan svet loške pokrajine, svet gozdnatih jas, travnikov, njiv in samotnih dreves sredi polj.

Avtorica gradi svoj krajinski svet iz raznobarvnih ploskev, zdaj "gladkih", zdaj spet prekritih z rastrom tkaninastih izrastkov, ki že na daleč odkrivajo plastične in prostorske razsežnosti izdelka. Podobnemu namenu nemalokrat služi tudi premišljen izbor barv, ki gledalčev pogled navidezno vodi v globino ali pa ga približuje njegovemu očišču.

Značilno za avtoričina dela je uveljavljanje oblikovnih in barvnih dominant v kompozicijskem organizmu tapiserije, na katere se navezujejo ostale formalne sestavine. Centripetalna sila teh dominant preprečuje labilnost kompozicijske zgradbe, ki ji je tehnika tapiserije prej naklonjena kot ne. Nevarno razpršenost form onemogoča tudi nasičenost barv, katerih kohezijska sila druži oblike v trdno sestavo.

Poleg naštetih značilnosti avtoričinega dela, ki so predvsem rezultat racionalne graditve tapiserijske podobe, je eden najpomembnejših elementov njenega opusa močno razpoloženjsko občutje, pogojeno z umetničinim notranjim težnjam odgovarjajočim izborom barv. Le-te šele podelijo njenim delom pravo in polno vsebino. Tako se racionalnost graditve tapiserijskega organizma povezuje z močno emocionalno prvino, brez katere bi formalno še tako dobro opravljeno delo občutili kot nedovršeno. ●

Cene Avguštin

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo slik Naš čas slikarja ***Marjana Belca.*** V galeriji mestne hiše pa bodo ob 19.30 odprli razstavo del akad. slikarja ***Josipa Gorinška Geonova.***
V galeriji Kavka razstavlja slike (olja na platnu) akad. slikar ***Stanislav Dindorf*** iz Krakowa.
JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled ***razstava banderskih slik*** iz zbirke Gorenjskega muzeja Kranj.
V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava likovnih del slikarja ***Hua Quinga.***
V razstavnem prostoru kulturnega doma na Javorniku bo razstava ***Javorniški rovt nekdaj in danes*** odprta še do 22. junija.
RADOVLJICA - V Šivčevi hiši so na ogled dela ***kitajskih grafikov.***
V prostorih Ljubljanske banke razstavlja slike akad. slikarka ***Brigita Požegar - Mulej.***
V dvoranici radovljiške knjižnice bo v torek, 19. junija, predavanje z diapozitivi Barbare Grm Mesec dni pod Himalajo.
BLED - V cerkvi na blejskem otoku bo v ponedeljek, 18. junija, ob 20. uri ***koncert zbora LIP Bled.***
ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji na Mestnem trgu je do nedelje, 17. junija, na ogled slika ***Ivana Groharja Grabljice.*** Na ogled je tudi prodajna razstava slik Združenja umetnikov Škofja Loka, izkupiček je namenjen za odkup kašče.
TRŽIČ - V Paviljonu NOB je na ogled razstava akrilov škofjeloškega slikarja ***Lojzeta Tarfile.***
ŽIRI - V nedeljo, 17. junija, ob 18. uri bo pred gasilskim domom (ob slabem vremenu pa v dvorani DPD Svoboda) ***občinsko srečanje pihalnih orkestrov.*** Nastopili bodo orkestri Alples Železniki, Škofja Loka in Alpina Žiri.
KAMNIK - V renesančnem pritličju gradu Zaprice je na ogled ***razstava kamniških fotografov Franca in Staneta Aparnika.***

KVARTET TROBENT Z ORGLAMI

Kranj - ZKO Kranj vabi na prvi koncert v okviru Kieselsteinskih prireditev in sicer jutri, v soboto, ob 20. uri v župnijski cerkvi. Nastopil bo TERGESTE TRUMPET CONSORT iz Fiumicella v Italiji. Glasbeniki - kvartet trobent z orglami, bodo izvajali dela Händla, Gabrielija, Simpsona, Lassusa, Regerja, Francaixa, Buxtehudea, Johnsona, Pachelbela, Scheidta, Donelle in Bacha. Ansambel se je že mednarodno uveljavil, zaradi prijateljskih vezi in kulturnega sodelovanja med obema mestoma pa se je želel predstaviti tudi v Kranju.

Obeta se imeniten koncertni dogodek, za katerega bodo poskrbeli izvajalci: na orglah Luca Peressin, na trobentah pa Massimiliano Olivo, Giorgio Ruzzier, Flavio Sgubin in Davide Sinigoi.

EX TEMPORE SELCA 90

Železniki - Likovna skupina pri ZKO Škofja Loka je danes, v petek pripravila likovno srečanje za škofjeloške likovnike. Razstavo slik nastalih na tem enodnevnem srečanju bodo razstavili danes, v petek, ob 19. uri v Iskri Železniki. Ob otvoritvi bo nastopil tudi harmonikarski orkester Glasbene Šole Škofja Loka pod vodstvom Milenka Arnejška.

USPEH FOTOGRAFOV

Škofja Loka - Minuli petek so v Novi Gorici odprli 29. republiško razstavo fotografije in 16. republiško razstavo diapozitivov. V kategoriji fotografij je med 35 avtorji dobil prvo nagrado Boštjan Gunčar iz Kranja za sliko Avtoportret, Jaka Čop in Sandi Novak z Jesenic pa pohvale za kolekciji. Tudi v kategoriji barvnih diapozitivov so bili Gorenjci zelo uspešni. Prvo nagrado za diapozitiv Jadralec je dobil Rado Zajc iz Radomelj, drugo nagrado za kolekcijo Jani Novak z Jesenic, tretjo nagrado za kolekcijo pa Janez Kosmač iz Radomelj. Pohvalo za kolekciji sta dobila Toni Iglič iz Radomelj in Sandi Novak z Jesenic, pohvale za posamezni diapozitiv pa Aleksander Čufar (FKK Janez Puhar) in Boštjan Gunčar (FS Ime).d Na razstavi planinske fotografije v Bački Topoli pa so bili uspešni Radovljičani in Ločani. Tretjo nagrado za diapozitiv sta dobila Jože Mohorič iz Radovljice in Peter Pokorn iz Škofje Loke, pohvale za diapozitiv pa še Janez Šifrar iz Škofje Loke. ● **P. P.**

Slikarstvo Bernarde Zajec

SVET TIHOŽITIJ

Škofja Loka - V galeriji ZKO - Knjižnica je na ogled slikarska razstava Bernarde Zajec iz Mengša. Njeno slikarstvo izpričuje po eni strani osebno občutljivost do obravnavane snovi in nadarjenost za svojsko slikarsko interpretacijo motivnega sveta, po drugi strani pa tudi šolsko izobrazbo, ki si jo je pridobila na Šoli za oblikovanje v Ljubljani in na višji grafični šoli na Dunaju, kjer se je specializirala za ameriško retušo. Oboje je potrebno za oblikovalca in manj za slikarsko izražanje. Toda tudi to je znala prenesti v svoje slikarstvo, kjer ob razstavljenih delih lahko ugotavljamo, da jo bolj prevzema intimni svet tihožitij in manj krajina. Posebej pri tihožitjih opažamo, da slikarska forma ni le s črto zamejena predmetna oblika, ki bi jo hotela slikarka sugerirati občinstvu, pač pa je slika skupek usklajenih sestavin in posebnosti od barve do vloge svetlobe in sence, še posebej pa njene vloge in mesta v slikarskem organizmu, mimo posebnosti risarsko oblikovanega naglasa ali stiliziranosti.

Bernarda Zajec gradi sliko na slikovit način z razpršenimi barvnimi lisami, ki jo narekujejo svobodno navržene poteze s čopičem znotraj trdno zgrajene kompozicijske osnove. Pri tem pa pride včasih do zanimive uporabe risbe, ki je posledica avtoričinega študija ameriške retuše in njenega oblikovalskega poklica. Morda je za to trditev najzgovornejša slika s paradižniki, kjer so slikovito interpretirani paradižniki v zaboju, medtem ko je eden v ospredju čisto drugačen. To je njen dialog z naravo, ki ga občutimo kot željo ujeti smisel umetniške igre in tak je tudi v tistih slikah, ki so sicer krajine, a je vendar tudi krajina spremenjena v tihožitje. Ambicija Bernarde Zajec temelji na drobnih naravnih danostih in na njihovi stvarni oceni in iz tega gradiva nam s tenkim opazovanjem ponuja mikavno slikarsko igro. ● **Andrej Pavlovec**

TV SPORED

PETEK

15. junija

9.00 TV mozaik
9.00 Pisani svet: Kje so lutke doma?
9.25 Zrcalo noči, dokumentarna oddaja
9.45 E. Waugh: Vnovič v Bridesheadu, angleška nadaljevanka
13.40 SP v nogometu: Jugoslavija - Kolumbija, posnetek
15.55 Poletna noč, ponovitev
18.00 TV dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Žarišče, ponovitev
18.40 Poltrona expres, ponovitev
18.55 Noro, norejše, norišnica
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
19.50 Vreme
19.52 Zrcalo tedna
20.05 Rumena reka, japonsko-kitajska dokumentarna nadaljevanka
21.00 Circom gala, zabavnoglasbena oddaja
22.05 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
23.15 Poletna noč
Murphy Brown, ameriška nanizanka
Fantom iz opere, ameriška nadaljevanka
Černi gad, angleška nanizanka

2. program TV Ljubljana

16.40 SP v nogometu: Avstrija - ČSFR, prenos
18.57 Regionalni programi TV Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Mali koncert: komorni ansambel Slovenicum
20.40 SP v nogometu: ZR Nemčija - Združeni arabski emirati, prenos
23.00 Skupščinska kronika
23.30 Satelitski programi - poskusni prenosi

SOBOTA

16. junija

9.00 Spored za otroke in mlade
Radovedni Taček: Koza
9.10 Lonček kuhaj: Janeževi upognjenci
9.20 ZBIS: B. Žužek: O fantu, ki je po suhem jadral
9.35 Ciciban, dober dan: Ljubezensko pismo
9.55 Alica v deželi risb
10.10 Žrebanje nagrad iz oddaj Periskop
10.30 Zgodbe iz školjke, 24. oddaja
11.00 Žarišče
11.30 Naša pesem '90, 3. oddaja
12.00 Tednik
13.40 SP v nogometu: Avstrija - ČSFR, posnetek
15.55 Poletna noč
18.00 TV dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Iz tujih kuhinj: Japonska, 1. del izobraževalne serije
18.25 Metabolizem in nezavedno v plastiki Toneta Demšarja, dokumentarna oddaja
18.45 Spored za otroke in mlade: Cvetlične zgodbe
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 Kolo sreče
22.05 TV dnevnik
22.30 Poletna noč
Murphy Brown, ameriška nanizanka
Fantom iz opere, ameriška nadaljevanka
Černi gad, angleška nanizanka

2. program TV Ljubljana

16.10 Danes skupaj, oddaja TV Zagreb
16.40 Italija '90, SP v nogometu: Brazilija - Kostarika, prenos
18.45 Finale DP v roko metu (m), prenos
20.00 Jugotonov klub, zabavnoglasbena oddaja TV Zagreb
20.40 SP v nogometu, Anglija - Nizozemska, prenos

TV Zagreb

9.30 TV koledar
9.40 Čebelica Maja, risanka
10.05 Barva noči, ponovitev nočnega programa
12.05 Saga o Forsythih, angleška nadaljevanka
13.00 Ste že bili v Zagrebu, gospod Lumiere?
16.25 Poročila
16.30 TV dražba, 1. del
17.00 Hrvaški pisci na TV ekranu - M. Krleža: Balade Petrice Kerempuha
18.30 TV dražba, 2. del
19.10 Sedmi čut, oddaja o prometu
19.20 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.15 Sebastijan, angleški film
21.45 TV dnevnik
22.05 Po brezkončnosti sveta: Azija, potopis
22.35 Poročila za goste iz tujine
22.40 Barva noči, nočni program
Že spet ti, humoristična serija
Nevljudno vedenje, ameriški film

NEDELJA

17. junija

9.25 Otroška matineja
9.25 Živ žav
10.15 Poltrona expres, španska nadaljevanka
10.40 Grehi, ponovitev nadaljevanke
11.30 I. revija slovenskih cerkvenih zborov
12.30 Kmetijska oddaja
13.30 Alpski večer Bled '90, 3. oddaja
14.00 Formula 1, francoska nadaljevanka
14.45 SP v nogometu: Anglija - Nizozemska, posnetek
17.00 TV dnevnik
17.10 Kolo sreče
18.40 Glasba za cicibane: Muce
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.40 SP v nogometu: Belgija - Urugvaj, prenos
22.45 TV dnevnik
23.10 SP v nogometu: Republika Koreja - Španija, posnetek

2. program TV Ljubljana

9.45 Oddaja za JLA
12.45 Domači ansambli: ansambel Prerod
13.10 Grobnik: Motodirke - 500 ccm, prenos
13.50 Satelitski programi - poskusni prenosi
14.55 Grobnik: Motodirke - 250 ccm, prenos
15.40 Satelitski programi - poskusni prenosi
16.40 SP v nogometu: Republika Irska - Egipt, prenos
18.55 Nina Simone z ansamblom, zabavnoglasbena oddaja TV Beograd
19.30 TV dnevnik
20.00 Te presenetljive živali: Portret jazbeca, ki živi v mestu, angleška poljudnoznanstvena serija
20.30 Kot potovanja - mesta mostovi: Sanski most, izobraževalna oddaja TV Novi Sad
21.00 Disko folk, zabavnoglasbena oddaja TV Beograd
21.45 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

9.30 Poročila
9.35 Sport Billy, risana serija
10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Resna glasba
13.00 Nevarni zaliv, kanadska nadaljevanka, 2/10
14.00 Poročila
14.05 Nedeljsko popoldne
16.25 Bitje imenovano človek, ameriška poljudnoznanstvena serija
17.20 Pasje življenje, ameriški film
18.45 Sport Billy, risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Vrnitev Arsena Lupina, francoska nanizanka
21.05 Rock teatron, zabavna glasba
21.35 TV dnevnik
21.55 Dobro delo, dokumentarna serija
22.35 Poročila za goste iz tujine
22.40 Barva noči, nočni program
Že spet ti, humoristična serija
Butch in Sundance, ameriški film
0.40 Poročila

PONEDELJEK

18. junija

9.00 Spored za otroke in mlade
9.50 Zrcalo tedna
10.05 Mladinski pevski festival Celje '81: Trije zlati
15.55 Poletna noč, ponovitev
18.00 TV dnevnik
18.10 TV mozaik
18.40 Spored za otroke in mlade
18.40 Radovedni Taček: Smrček
18.55 Alica v deželi risb, otroška serija
19.10 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Primer pletfus, češka TV drama
21.50 Osmi dan
22.40 TV dnevnik, Vreme
23.00 Poletna noč
Murphy Brown, ameriška nanizanka
Nekdo jezdi mimo, angleška nadaljevanka
Černi gad, angleška nanizanka
1.05 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.30 EBU folk festival, oddaja TV Novi Sad
18.15 Svetovni pokal v spustu s kajakom in kanujem na divjih vodah, reportaža iz Bovca
18.55 Kulturna dediščina: Arena v Puli, izobraževalna oddaja TV Zagreb
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Ayllu, ansambel peruanske glasbe
20.40 SP v nogometu: Argentina - Romunija, prenos
Kamerun - SZ, posnetek

1. program TV Zagreb

10.50 TV koledar
11.00 Poletni program
12.35 Glasbena oddaja
13.15 Krik v noči, ameriški film
14.35 Poročila
14.45 Barva noči, ponovitev nočnega programa
16.50 Sedmi čut, oddaja o prometu
17.00 Poročila
17.20 Južno od Rusije, izobraževalna serija
17.50 Čarovniški črnilnik, serija za otroke
18.20 Številke in črke
18.40 Risanka
18.45 Teledish
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.05 Nam lahko posodite vašega moža?, angleška TV drama
21.50 Svet danes, zunanja politika
22.20 TV dnevnik
22.45 Barva noči, nočni program
Že spet ti, humoristična serija
Nevljudno vedenje, angleška nadaljevanka
0.45 Poročila

TOREK

19. junija

9.00 Mozaik, ponovitev
9.00 Zgodbe iz školjke, 25. oddaja
9.40 Osmi dan, ponovitev
14.00 Žarišče, ponovitev
14.30 Poletna noč, ponovitev
16.35 TV dnevnik
16.40 SP v nogometu: Jugoslavija - Združeni arabski emirati, prenos
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 F. Nicolini: Oče bom, italijanska nadaljevanka
20.55 Operne zgodbe: G. Verdi: Trubadur, angleška serija
21.50 TV dnevnik
22.10 Poletna noč
Murphy Brown, ameriška nanizanka
Nekdo jezdi mimo, angleška nadaljevanka
Černi gad, angleška nanizanka

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.55 SP v nogometu: ZR Nemčija - Kolumbija, posnetek
20.00 Žarišče
20.30 Žrebanje lota
20.35 SP v nogometu; Italija - ČSFR, prenos
Avstrija - ZDA, posnetek

1. program TV Zagreb

10.50 TV koledar
11.00 Poletni program
12.35 Risanka
12.50 Silnice: Rim je Rim, oddaja o kulturi
13.35 Zgodbe Grahama Greena, angleška nanizanka
14.35 Poročila
14.45 Barva noči, ponovitev nočnega programa
17.00 Poročila
17.20 Umetniški zakladi Vojvodine, izobraževalna oddaja
17.50 TV zloženka, oddaja za otroke
18.20 Številke in črke
18.40 Znanost
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.05 Ellis Island, serijski film
21.10 V velikem planu, kontaktni magazin
22.40 TV dnevnik
23.00 Poročila za goste iz tujine
23.05 Barva noči, nočni program
1.05 Poročila

SREDA

20. junija

9.00 Spored za otroke in mlade
Medved Godrnjavček
11.00 Oče bom, italijanska nadaljevanka
13.40 SP v nogometu: Jugoslavija - Združeni arabski emirati, posnetek
15.55 Poletna noč, ponovitev nadaljevank
18.00 TV Dnevnik 1
18.05 Žarišče, ponovitev
18.35 Spored za otroke in mlade
19.15 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Montielova vdova, mehiško-kubanska-venezuelska koprodukcija
21.50 TV Dnevnik 3
22.15 Rock kompas
23.00 Poletna noč
Murphy Brown, ameriška nanizanka
Nekdo jezdi mimo, angleška nadaljevanka
Černi gad, angleška nadaljevanka
1.05 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.30 Mostovi
19.00 Iz tujih kuhinj: Japonska, 3. del
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Plesi iz Medjimurja
20.40 SP v nogometu; Brazilija - Škotska, prenos
Švedska - Kostarika, posnetek

1. program TV Zagreb

10.50 TV koledar
11.00 Poletni program
13.30 Ellis Island, ponovitev ameriške nadaljevanke
14.35 Poročila
14.45 Barva noči, ponovitev nočnega programa
17.00 Poročila
17.20 Od Zrmanje do Biograda, izobraževalna oddaja
17.50 Čudovita leta, angleška nanizanka
18.20 Številke in črke, kviz
18.40 Risanka
18.45 Severno do zelene črte, potopis
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Ziegfieldova revija, ameriški film
21.50 TV dnevnik
22.15 Barva noči, nočni program
0.15 Poročila

ČETRTEK

21. junija

9.00 Spored za otroke in mlade
9.25 Zakon v Los Aneglesu, 2. del ameriške nanizanke
13.40 SP v nogometu; Brazilija - Škotska, posnetek
15.55 Poletna noč, ponovitev
18.00 TV Dnevnik
18.10 Žarišče, ponovitev
18.40 Spored za otroke in mlade
Čudovita leta, ameriška nanizanka
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 E. Waugh: Vnovič v Bridesheadu, angleška nadaljevanka
21.00 Tednik
22.05 TV dnevnik
22.25 Poletna noč
0.25 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.40 Italija '90, SP v nogometu
Belgija - Španija, prenos
Republika Koreja - Urugvaj, posnetek
Republika Irska - Nizozemska, prenos
Anglija - Egipt, posnetek

1. program TV Zagreb

10.50 TV koledar
11.00 Poletni program
12.35 He man, risanka
13.00 Pisana kot mavrica, zapis o islamski umetnosti v BiH
13.35 Vrnitev Arsena Lupina, francoska nanizanka
14.35 Poročila
14.45 Barva noči, ponovitev nočnega programa
17.00 Poročila
17.20 Družinski magazin, za otroke TV Beograd
18.20 Številke in črke
18.40 Risanka
18.45 Črna skrinjica, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Labirint, politični magazin
21.05 Zabavna oddaja
21.40 TV Dnevnik
22.05 Barva noči, nočni program
0.05 Poročila

kovinotehna
BLAGOVNICA FUŽINAR JESENICE
PREDSTAVITEV IN PREIZKUŠNJA
ISKRINEGA ELEKTRIČNEGA ROČNEGA ORODJA
V BLAGOVNICI FUŽINAR
19., 20. in 21. JUNIJA
od 16. do 18. ure.
POPUST 10 % za predstavljeno orodje!

Iskra
Orodje za domiselne roke
Servisna služba Iskre bo v tem času v Blagovnici sprejemala v popravilo vse vrste Iskrinega električnega orodja.
Za opravljeno delo nudijo 25 % popust!
NEMOGOČE JE MOGOČE - NEMOGOČE JE MOGOČE

RADIO

PETEK, 15. junija:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 6.50 Dobro jutro, otroci - 9.05 Glasbena matineja - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.45 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 16. junija:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 17. junija:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentljo - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 18. junija:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z ansamblom - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 19. junija:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Znano in priljubljeno - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Minute za - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 20. junija:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.35 - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba -

ČETRTEK, 21. junija:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

15. junija amer. kom. PRSTE K SEBI - ONA JE ŠE MLADA ob 16., 18. in 20. uri **16. junija** amer. kom. PRSTE K SEBI - ONA JE ŠE MLADA ob 17. in 19. uri, prem. amer. vojne drame DOBRO JUTRO, VIETNAM ob 21. uri **17. junija** amer. kom. PRSTE K SEBI - ONA JE ŠE MLADA ob 17. in 19. uri, prem. amer. akcij. krim. SMRTONOSNI STREL ob 21. uri **18. junija** amer. vojna drama DOBRO JUTRO, VIETNAM ob 16., 18. in 20. uri **19. junija** amer. vojna drama DOBRO JUTRO, VIETNAM ob 16., 18. in 20. uri **20. junija** amer. akcij. film PREDATOR ob 16., 18. in 20. uri **21. junija** amer. akcij. krim. film SMRTONOSNI STREL ob 16., 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

15. junija amer. trda erot. LJUBEZENSKI MARATON ob 18. in 20. uri **16. junija** amer. barv. film KAKOR OČKA REČE ob 16. uri, amer. trda erot. VROČA MERILYN ob 18. in 20. uri **17. junija** amer. kom. DIJAŠKE RAZPOSAJENOSTI ob 16. uri, amer. trda erot. VROČA MERILYN ob 18. in 20. uri **18. junija** Ni kinopredstav! **19. junija** amer. pust. film REŠITEV OB PRAVEM ČASU ob 18. uri, amer. trda erot. VROČA MERILYN ob 20. uri **20. junija** amer. trda erot. VROČA MERILYN ob 18. in 20. uri **21. junija** amer. akcij. film PROGRAMIRANA ZA UBIJANJE ob 18. in 20. uri

ŽELEZAR

15. junija prem amer. akcij. krim. filma SMRTONOSNI STREL ob 18. in 20. uri **16. junija** amer. barv. akcij. krim. film SMRTONOSNI STREL ob 17. in 19. uri, prem. amer. melodrame DRUŽINSKA STRAST ob 21. uri **17. junija** prem. amer. filma KAKOR OČKA REČE ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SEKS NA BEVERLLY HILLSU ob 21. uri **18. junija** amer. film KAKOR OČKA REČE ob 18. in 20. uri **19. junija** Ni kinopredstav! **20. junija** amer. akcij. film SOVRAŽNI TERITORIJ ob 18. uri, amer. melodrama DRUŽINSKA STRAST ob 20. uri **21. junija** amer. pust. iflm HOJA PO OGNJU ob 18. uri, amer. melodrama DRUŽINSKA STRAST ob 20. uri

DUPLICA

15. junija amer. ital. krim. film GLASNIK SMRTI ob 20. uri **16. junija** prem. hongkon. karate filma V TIGROVEM GNEZDU ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. DEBBIE OSVAJA DALLAS ob 21. uri **17. junija** amer. akcij. film PREDATOR ob 17. in 19. uri, prem. amer. vojne drame DOBRO JUTRO, VIETNAM ob 21. uri **18. junija** Ni kinopredstav! **19. junija** amer. akcij. krim. film SMRTONOSNI STREL ob 20. uri **20. junija** amer. akcij. krim. film SMRTONOSNI STREL ob 20. uri **21. junija** amer. trda erot. SEKS NA BEVERLLY HILLSU ob 20. uri

KOMENDA

15. junija amer. kom. NIČ VIDEL, NIČ SLIŠAL ob 20. uri

ČEŠNJICA

15. junija amer. vojna drama DOBRO JUTRO, VIETNAM ob 20. uri

LAZE

15. junija hongkon. akcij. karate film V TIGROVEM GNEZDU ob 20. uri

KRANJSKA GORA

15. junija amer. akcij.film SOVRAŽNI TERITORIJ ob 18. uri, amer. trda erot. SEKS NA BEVERLLY HILLSU ob 20. uri

TRŽIČ

16. junija prem. amer. kom. NIČ VIDEL, NIČ SLIŠAL ob 17. in 19. uri, prem. amer. trda erot. LJUBEZENSKI MARATON ob 21. uri **17. junija** amer. kom. NIČ VIDEL, NIČ SLIŠAL ob 17. in 19. uri, nem. trda erot. VROČE OČI JOSEPHINE MUTZENBACHER ob 21. uri

DOVJE

17. junija amer. akcij. film SOVRAŽNI TERITORIJ ob 19.30 uri

ŠKOFJA LOKA

15. junija amer. znan. fant. film NAROD VESOLJCEV ob 18.30 in 20.30 uri **16. junija** amer. akcij. kom. HARLEM PONOČI ob 18.30 in 20.30 uri **17. junija** amer. akcij. kom. HARLEM PONOČI ob 18.30 in 20.30 **19. junija** amer. kom. KO JE HARRY SREČAL SALLY ob 20.30 uri **20. junija** amer. kom. KO JE HARRY SREČAL SALLY ob 18.30 in 20.30 uri **21. junija** amer. kom. KO JE HARRY SREČAL SALLY ob 20.30 uri

ŽELEZNIKI

15. junija amer. akcij. kom. HARLEM PONOČI ob 19. uri **16. junija** amer. horror KNEZ TEME ob 20.30 uri **17. junija** amer. znan. fant. film NAROD VESOLJCEV ob 19. uri **20. junija** amer. drama DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV ob 20.30 uri

POLJANE

15. junija amer. horror KNEZ TEME ob 19. uri **17. junija** amer. drama DRUŠTVO MRTVIH PESNIKOV ob 18. uri

RADOVLJICA

15. junija amer. akcij. film LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI ob 20. uri **16. junija** amer. zab. film BOGOVI SO ZOPET PADLI NA GLAVO II. del ob 18. uri, amer. akcij. film LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI ob 20. uri **17. junija** amer. akcij. film LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI ob 18. uri, franc. zab. film ANGELI IZ POBOLJŠEVALNICE ob 20. uri **18. junija** Ni predstave. **19. junija** amer. zab. film BOGOVI SO ZOPET PADLI NA GLAVO II. del ob 20. uri **20. junija** franc. zab. film ANGELI IZ POBOLJŠEVALNICE ob 20. uri **21. junija** amer. vojni akcij. film SAYGON ob 20. uri

BLED

15. junija Ni predstave. **16. junija** amer. vojni film JEKLENI TRIKOTNIK ob 18. in 20. uri **17. junija** amer. zab. film JOHNNY 5 ob 18. uri, ital. zab. film ŽENA NA DOPUSTU ob 20. uri **18. junija** amer. akcij. film LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI ob 20. uri **19. junija** amer. akcij. film LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI ob 20. uri **20. junija** amer. zab. film BOGOVI SO ZOPET PADLI NA GLAVO II. del ob 20. uri **21. junija** franc. zab. film ANGELI IZ POBOLJŠEVALNICE ob 20. uri

BOHINJ

16. junija ital. zab. film ŽENA NA DOPUSTU ob 20. uri **17. junija** amer. vojni film JEKLENI TRIKOTNIK ob 18. in 20. uri **21. junija** amer. akcij. film LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI ob 20. uri

nama

VELIKO STVARI JE V NAMI CENEJŠIH

- spalne srajce, pižame, PLETENINE **15 %** ceneje
- potovalni kovčki, potovalke, damske torbice **20 do 40 %** ceneje
- akcijska prodaja živil, ugodne cene
- nakup živil v vrednosti nad 1000 din **10 %** ceneje

VELEBLAGOVNICA NAMA ŠKOFJA LOKA

ljubljanska banka

Ljubljanska banka
Gorenjska banka d.d., Kranj
Cesta JLA 1
64000 Kranj

Na osnovi sklepa 1. redne seje skupščine družbe »GLOBAL« Kranj, d.o.o. z dne 14. 6. 1990 razpisujemo dela in naloge s posebnimi pooblastili za

DIREKTORJA DRUŽBE »GLOBAL« KRANJ, d.o.o.

V skladu z 19. členom statuta firme se zahteva, da kandidat za navedena dela izpolnjuje naslednje pogoje:
— visoka strokovna izobrazba
— ustrezne delovne izkušnje, ki potrjujejo, da ima kandidat strokovne, organizacijske in druge delovne sposobnosti za opravljanje nalog
— izpolnjuje pogoje, ki jih predpisuje zakon.

Mandat traja 4 leta.
Kandidati morajo vlogi priložiti listine, s katerimi dokazujejo, da izpolnjujejo razpisne pogoje. Vloge je treba vložiti v 8 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Ljubljanska banka — Gorenjska banka d.d., Kranj, sektor splošnih poslov, z oznako »prijava za razpis direktorja GLOBAL«.
Vsi udeleženci razpisa bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju delavca na naloge direktorja družbe.

TENETIŠE 90

7. turnir v malem nogometu 22., 23. in 24. junija
Informacije in prijave:
Jože Kern, Tenetiše 39 tel.: 46-080 do 20. junija

GORENJSKI GLAS	MORSKA RIBICA (PALINA, SAR DELICA)	AM. FILM. IGRALEC (JOHN)	IT. LETOVIŠČE OB JADRANU	SOBNA VRSTA SLEČA	PLANINA V KARAVANKAH	GORA NA KRETI	SOVJET. REVOLUCIONAR	KAR NAKAPLJA OD SVEČE
MOŽAK V ŽITU, KI ODGANJA PTICE								
K STAVBI DOZIDAN DEL								
INDIJSKI EP O RAMI								
MESTO V ŠPANIJI						IGOR PRETNAR / KIT. NAČIN ZDRAVLJ.		
PISATELJ SVETINA					DALMAT. ŽEN. IME / NUDISTI			
AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	LIVEK LIJ / ANTON LAJOVIC						KRANJ / TOVARNA V MARIBORU	
ARABSKI ŽREBEC			IZKLICANA BARVA PRI KARTANJU / SIVČEK					ZADNJI DEL ČEVLJA
LJUDSTVO V LAOSU				AVSTRIJ. AGENCIJA / GRŠKA BOGINJA				SLOV. PESNIK VODNIK
GORENJSKI GLAS	VULKANIZ. KAVČUK	PUŠČAVSKI VETER / OPOJNA DROGA						VRBOV NASAD
ALKALOID V KORENIKI IPEKAKUANJE							MUSLIM. MOŠ. IME	JAPONSKI AVTO
PLESALKE V GLEDALIŠČU								ZAŠČITNIK NEKDANJIH HAJDUKOV / ŠVIC. REKA
ITALIJ. KAMION			KONIČEK SUKANCA / CERKVENI ZBOR					
FRNIKOLA					TROPSKI CIKLON / PETER LUBARDA			
ILOVICA				NAPOVEDOVALEC PRIHODNOSTI				
TRENJE				KOVINSKA PLOŠČICA				

	MESTO V SEV. ITALIJI OB REKI TICINO	BELJAKOVINA, KI DAJE TKIVU PROŽNOST	ZVEZNA DRŽAVA V ZDA (AUSTIN)	OZNAKA ZA NEZNANCA	FR. REKA PRITOK SEINE	KOSITER	IGRALKA KARIČ
AVTOR KRIŽANKE R. NOČ							
ARABSKI ŽREBEC							
LJUDSTVO V LAOSU							
GORENJSKI GLAS				OSEBNI ZAIMEK / NASPROTJE PASIVE			
ALKALOID V KORENIKI IPEKAKUANJE						PRIMEK ITALIJ. SLIKARJA RAFAELA	VZH. NEM. ŠAH. VELEMOJSTER (JOHANN)
PLESALKE V GLEDALIŠČU					SLAVKO KOLAR / LEVI PRITOK INNA		
ITALIJ. KAMION	PREBIVALEC ISTRE / LUKA V IZRAELU						
FRNIKOLA			OTOK V HEBRIDIH / KREDITNA BANKA				
ILOVICA		DOLOČENA, PRIPADAJOČA KOLIČINA					
TRENJE		NAČIN KRAŠENJA TKANIN Z VOSKOM					

Za terensko prodajo domačih in uvoženih tekstilnih izdelkov iščemo dobre prodajalce.

Omogočamo zaposlitev s pogoji:
— trimesečno poskusno delo
— lastno vozilo (B kat.)
— akviziterske izkušnje niso pogoj.

Zagotavljamo izjemno dober zaslužek.

Sestanek bo v ponedeljek, **18. 6. 1990,** ob 19. uri v restavraciji EMONA, nasproti Name v Ljubljani.
Informacije po tel. 061/714-671

IZREDNA PRILOŽNOST!

Informirajte vsak gorenjski dom o vaši ponudbi z OBJAVO propagandnega sporočila v **GORENJSKEM GLASU,** ki bo v podvojeni nakladi izšel v petek, 22. junija 1990, in ga bodo prejela **vsa gorenjska gospodinjstva.**

Informacije in naročila, EP, tel.: 28-463.

Zapleti pri telefoniji v Gorenji vasi

Kabel in številke

Ni razlogov, da ne bi najprej vključili novih naročnikov v Gorenji vasi in Lučinah. Za kabel do Hotavelj pa je treba zgraditi med drugim tudi še kanalizacijo v Gorenji vasi.

Gorenja vas, 12. junija - Zapleti pri gradnji telefonije v Gorenji vasi so se začeli, bi lahko rekli, že na samem začetku drugega dela telefonske akcije. Nadaljevanje pred leti zaključene prve akcije, ko je bilo za 36 takratih naročnikov odločeno, da bodo dobili telefone, ko bo to dovoljevala zmogljivost centrale, je bilo namreč pogojeno s položitvijo medkrajevnega kabla Škofja Loka - Gorenja vas, novo telefonsko centralo in prostorom zanjo v Gorenji vasi, telefonsko centralo v Poljanah, položitvijo kabla od Gorenje vasi do Hotavelj in s tem v zvezi izgradnjo kabelske kanalizacije v Gorenji vasi. Na sestanku v torek v Gorenji vasi, ki so se ga udeležili tudi predstavniki PTT podjetja Kranj, Zavoda za družbeni razvoj Škofja Loka, delovnih organizacij v krajevni skupnosti Gorenja vas, krajevne skupnosti Lučine in vodstva krajevne skupnosti Gorenja vas, so pravzaprav vsi pritrdili (vendar vsak na svoj način), da gradje telefonskih omrežij pri nas (pa naj bo to kjerkoli) potekajo po sicer nekih dogovorjenih, v praksi sicer preverjenih in potrjenih načinih in v skladu s predpisi, vendar pa so ti načini vse prej kot normalni in milo rečeno za bodoče telefonske naročnike največkrat nerazumljivi.

Zapletati se je začelo na dveh področjih. Ob tem, ko denarja za telefonijo nikdar doslej in nikjer ni bilo dovolj (tukaj se tudi začenja glavni razlog za številne kritike in nezadovoljstva) so tudi v Gorenji vasi, po pravilu kot povsod drugje, skušali zgraditi telefonski priključek čimceneje. Tako so se kmalu srečali z ugotovitvijo, da preko določenega števila novih naročnikov ne morejo in ne smejo, sicer bo treba centralo povečati, kar pa bo stroške in ceno priključka ponovno podražilo. V iskanju čimcenejše izvedbe pa je, kot kaže, prišlo tudi do nesporazuma še pri nabavi kabla od Gorenje vasi do Hotavelj. Ob vseh prostorskih opredelitvah (tudi kar zadeva stanovanjsko gradnjo in tovrstni razvoj na tem področju) so v danem trenutku ocene pokazale, da bi morda zadoščal za povezavo do Hotavelj kabel z manjšo zmogljivostjo. Zaradi takratne inflacije in naraščanja stroškov so tudi takoj nabavili 150-parni kabel. Vendar pa so kasneje natačne ocene projektanta pokazale, da je do Hotavelj treba vgraditi najmanj 250-parni kabel. Da je bila mera vseh zapletov polna, pa se je zatikalo tudi pri pripravah za izgradnjo kabelske kanalizacije skozi Gorenjo vas. Ko je bilo odločeno, kje naj bi jo gradili, se je začelo zatikati še pri soglasjih.

Ta trenutek pa je slika takšnale. Telefonska centrala v Gorenji vasi je pripravljena za vključevanje novih naročnikov. Razvodno omrežje v krajevni skupnosti Lučine in v krajevni skupnosti Gorenja vas je zgrajeno, še vedno pa, kot se je izkazalo na sestanku v torek, ni jasno, ali imajo za gradnjo kanalizacije oziroma položitev kabla do Hotavelj vsa potrebna soglasja (lastnikov zemljišč) ali ne. Vsekakor bo potrebno najprej zgraditi kabelsko kanalizacijo skozi Gorenjo vas in nabaviti nov 250-parni kabel in ga položiti do Hotavelj. Sedanjega 150-parnega bodo po oceni na sestanku nenazadnje lahko porabili pri kasnejšem nadaljevanju do Trebije. Zaplete pa se lahko še vedno tudi pri zmogljivosti centrale. Že sedanje število pogodbenih naročnikov je večje od obvezne 10-odstotne rezerve (prostih je namreč v centrali le še 8 priključkov), pri čemer pa potrebe delovnih organizacij v tem drugem delu akcije sploh niso bile upoštevane (čeprav jih delovne organizacije tudi niso pravočasno uradno napovedale). Na sestanku pa se je izkazalo, da Marmor in Jelovica tudi računata na nekaj novih priključkov. Lahko pa se celo zgodi, da bodo že pri vključevanju pogodbenih naročnikov iz čisto tehničnih razlogov tudi teh prostih osem priključkov porabili.

Sporazumni dogovor za nadaljevanje akcije pravzaprav spet kaže in potrjuje vso dosedanjo prakso, kako telefonskih omrežij pri nas nasploh ne bi smeli graditi. Potreben bo čimbolj (zdaj) natančen izračun, koliko denarja bo še treba zbrati, da bo akcija resnično končana in da bodo vsi naročniki (po pogodbi) imeli telefone. Vsekakor bo vsakdo moral še nekaj primakniti; pa ne le naročniki. Vendar je predstavnik Zavoda za družbeni razvoj Škofja Loka nekako ohrabrujoče poudaril, da se pri tem vprašanju ne bi smelo preveč zapletati. Najprej pa bo treba razčistiti (takšen je bil dogovor na sestanku) seznam vseh novih naročnikov na celotnem območju, ugotoviti, kako je s soglasji za pridobitev lokacijskega dovoljenja za gradnjo kabelske kanalizacije in potem takoj začeti z gradnjo kanalizacije in položitvijo kabla do Hotavelj. Vsekakor pa v Lučinah in v Gorenji vasi, kjer ni zadržkov za vključevanje novih naročnikov v centralo, ne bi čakali z vključevanjem, dokler ne bodo končane povezave od Gorenje vasi do Hotavelj. Cilj, ki je bil glede dokončanja akcije med pogovorom nekajkrat omenjen, je med predstavniki krajevne skupnosti Gorenja vas, da bi morala biti celotna akcija (kabel do Hotavelj) končana do konca tega leta, predstavniki PTT podjetja pa v to niso bili najbolj prepričani.

Vse bo seveda odvisno zdaj od nadaljevanja na relaciji Gorenja vas - Hotavlje. Najbrž zdaj, ko so v torek sedli vsi, ki so povezani z akcijo, za mizo, res ni bojazni, da ne bi stekla in kakorkoli že, naročniki bodo dobili telefone. Vendar pa bo vseh teh "spodbudnih" razrešitvah in dogovorih ter ocenah še vedno ostaja osnovna ugotovitev: na tak način se telefonija nasploh ne bi smela graditi. ● A. Žalar

Nad 30 točk dnevnega reda na sredinem in včerajšnjem zasedanju republiške skupščine

Siromak nima zase, še manj pa za druge

Gospodarski zlom Slovenije moramo preprečiti, prav tako pa zajeziti plaz stečajev, je dejal poslancem slovenskega parlamenta podpredsednik vlade dr. Jože Mencinger. Predlagal je ukrepe, usmerjene na tri področja: preprečitev propada zaradi stečajev, zmanjšanje obremenitve gospodarstva in poseg republiške vlade v kontrolo plač ter prekinitev plačevanja v sklad federacije za nerazvite. Slovensko gospodarstvo naj bi na ta način dobilo nad 3000 milijonov dinarjev. Parlament je o predlogu vlade sklepal včeraj.

Ljubljana, 13. junija - Reševanje slovenskega gospodarstva je bila osrednja točka dvodnevnega zasedanja, vendar so bile tudi nekatere druge, skupaj jih je bilo 34, izredno važne. Med njimi so bile ratifikacije nekaterih mednarodnih sporazumov, od katerih je nekatere naša država podpisala že pred 20 in več leti, ratificirala pa jih še ni. Gre za sporazume o trgovini z Egiptom in Indijo (podpisan je bil leta 1967), za konvencijo o zdravstvenem zavarovanju med Francijo in Jugoslavijo, za sporazum z Alžirijo, pa za evropsko konvencijo o varstvu arheološke dediščine, za nekatere sporazume z Italijo in Avstrijo, pa seveda z mednarodnimi finančnimi organizacijami. Imenovali so sedem komisij skupščine, okrog katerih je bilo v preteklih dneh precej zapletov, sedaj pa je šlo gladko, nad 30 pa jih morajo še imenovati. Po številu komisij nova skupščina presega staro, ki jih je imela polovico manj. Vedno bolj zanimiva pa postajajo delegatska vprašanja in predlogi, ki jih sedaj uvrščajo na začetek vsake seje, tako da vprašani, če je le mogoče, odgovori na koncu seje. Vprašanja je načeloma treba predložiti tudi pisno, ustno pa je dopustna le krajša obrazložitev.

Osrednje vprašanje je bilo tokrat povezano z ukazom o prenosu varstva orožja slovenske teritorialne obrambe pod pristojnost JLA. Pobuda za obravnavo tega vprašanja je prišla iz Sevnice, z njo pa so na seji soglašali tudi poslanci ZSMS - liberalne stranke in ZKS - stranke demokratične prenove. Zedinili so se, da bo to dodatna točka na tej seji, da bo šlo za celovito oceno, ne samo politično, in da bodo informacije terjali tudi od predsedstva Republike Slovenije, ki se je ukvarjalo s tem problemom. Sicer pa so poslanci opozarjali na nezdružljivost poslanske funkcije z delom v državni upravi (Dušan Semolič - socialisti), predsednik vlade Lojze Peterle naj se opredeli do sprave (Miran Potrč - ZKS - SDP), ustanovi naj se komisija za napake starih in novih funkcionarjev (Janez Janša - SDZ in Janez Kocjančič - ZKS - SDP), RTV Slovenija ima monopolni položaj in naj se takoj spremeni zakon (Franco Juri - ZSMS liberalna stranka).

Skupščina je izvolila šest komisij: ustavno, za nadzor dela službe državne varnosti, zakonodajnopravno, za mednarodne odnose, za narodnosti in za vloge in pritožbe. Ustanovljena je bila tudi komisija za celovito proučitev okoliščin, posledic in pojavov oškodovanja družbene lastnine. Sicer pa je bilo kar pogosto mnenje, da je komisij preveč, da mora en poslanec sodelovati v najmanj dveh komisijah, kar pa je napak, saj je premalo prostora za strokovnjake in civilno javnost.

V sredo popoldne je stopil pred poslance podpredsednik republiške vlade dr. Jože Mencinger in v kratki obrazložitvi razložil katastrofalno slab položaj slovenskega gospodarstva. Dejal je, da izvršni svet meni, da v tem trenutku ne kaže več dopuščati stečajev. Če podjetja ničesar nimajo, potem jim ne moreš ničesar vzeti. Seveda pa razbremenjena podjetja ne smejo povišati plač.

Osebni dohodki naj bi bili obremenjeni za 15 odstotkov (Gospodarska zbornica predlaga 20), krepko pa naj bi oklestili tudi republiški in občinski proračun. Zbornica pa tudi predlaga, da se podjetjem, prizadetim zaradi srbske blokade, izplačata še dva obroka pomoči, s čimer se vlada ne strinja, saj gre za prelivanje denarja od likvidnih v nelikvidna podjetja.

Vladni predlog je že v sredo naletel na pozitiven odziv pri delegatih. Opozicija je terjala, da je treba vreči na mizo še izračun, za koliko utegnejo biti zaradi tega oškodovana slovenska podjetja. Dr. Mencinger je tudi dejal, da smo pripravljeni za primer posredovanja zveznega sekretarja za finance. Izvršni svet bo ravnal tako kot že prejšnja vlada ob blokadi: slovenska Služba družbenega knjigovodstva ne sme spoštovati ukrepa zvezne SDK. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

Prihodnji teden srečanje vlad

Dr. Jože Mencinger je poslance obvestil, da bo prihodnji teden srečanje slovenske in zvezne vlade pod vodstvom Lojzeta Peterleta in Anteja Markoviča. Govorili bodo o slovenskih obveznostih do federacije in razbremenitvi gospodarstva.

Kacin in Thaler podministra

Slovenska skupščina je v sredo imenovala namestnike nekaterih slovenskih ministrov. Milan Domadenik je bil imenovan za namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve. Namestnik republiškega sekretarja za ljudsko obrambo pa je postal JELKO KACIN iz Kranja, ki je sedaj pomočnik sekretarja za ljudsko obrambo kranjske občine. Namestnik predsednika komiteja za mednarodno sodelovanje pa je postal ZORAN THALER iz Škofje Loke, zaposlen na vodstvu ZSMS - liberalne stranke.

Franc Golja: Pravilen ukrep vlade

Za mnenje o predlogih slovenske vlade o razbremenitvi gospodarstva in ustavitvi plačila za nerazvite smo vprašali poslanca Franca Goljo iz Kranja, podjetnika in predsednika Slovenske obrtniške oziroma po novem Liberalne stranke.

"Mi podpiramo poteze slovenske vlade za razbremenjevanje slovenskega gospodarstva. Mislimo, da je gospodarstvo tako močno obremenjeno, da nima nikakršnih možnosti nadaljnjega razvoja in novih zaposlovanj, če bi se te obremenitve še nadalje večale. Glede predloga vlade, da se ustavi plačevanje pomoči za nerazvite, pa mislimo, da je stanje v slovenskem gospodarstvu tako akutno, da smo mi sami potrebni pomoči. Mislimo pa, v kolikor bi se kasneje stvari uredile, ne bi odbijali plačevanja te pomoči. Trenutno pa je stanje tako akutno, da moramo reševati sami svojo kožo."

Ste za odprta vrata, če se doma stvari uredijo? Je pa drugo vprašanje. Je sklad prava oblika pomoči? Ni sklad brezno brez dna?

"Sklad ni rešitev in to je popolnoma pravilno. Mi moramo vprašanje te pomoči spraviti popolnoma na nove osnove, te osnove je treba dobro razmisliti, tako plačevanje kot doslej, ko je šel denar v druge namene, ko ni bil dobro izkoriščen, pa je popolnoma brez smisla."

Dr. Jože Mencinger: Za likvidnost, ne za plače

"Izvršni svet je menil, da v teh razmerah nima smisla puščati podjetja v stečaj enostavno zaradi formalnih razlogov. Zato je izvršni svet, kadar je eden od tožnikov pristal oziroma pristaja na odlaganje plačila prispevkov, kot zadnja stranka, potem ko so se vsi upniki o tem sporazumeli, pristal tudi sam. Razlog je enostaven. Ta podjetja ničesar nimajo in če ničesar nimajo, potem ničesar ne moreš vzeti. Seveda pa je nedopustno, da bi si podjetja, ki jim bo odloženo plačilo prispevkov, medtem povišala plače. Ta prepoved velja tudi za razbremenjeni denar, ki bo podjetjem ostal po 15-odstotnem znižanju prispevkov. Izvršni svet torej predlaga naslednje razbremenitve: zmanjšanje republiškega proračuna za 550 milijonov dinarjev, zmanjšanje občinskih proračunov za 1000 milijonov dinarjev, zmanjšanje sredstev za skupnost invalidskega in pokojninskega zavarovanja za 638 milijonov dinarjev, neplačevanje prispevkov v sklad za manj razvite pa prinaša formalno 1660 milijonov dinarjev, realno pa bistveno manj. Vlada se je ob omejenih možnostih, ki jih ima pri fiskalni politiki, lotila stvari na dveh področjih: preprečevanje stečajev in zmanjševanje obremenitev gospodarstva. Predlagamo, da se zmanjšajo prispevki iz osebnih dohodkov za 15 odstotkov, oziroma, da ostanemo na ravni, kakršna je bila že aprila in maja, do konca leta. Prav tako gremo v generalno zmanjšanje prispevkov na ravni občin. Zgleda sicer, da smo bistveno več vzeli občinam, vendar ni tako. Prilivi v občinske proračune so bili v letošnjih štirih mesecih 32 - krat večji kot lani, za republiški proračun pa 25 - krat večji. V večini občin so predsedniki izvršnih svetov ugotovili, da deloma sploh še niso razbremenjevali gospodarstva, da imajo na nekaterih področjih dovolj veliko količino denarja. SPIZ bo še dodatno znižala prispevke iz dobičkov. Skupščina pa naj pozove SPIZ, naj ponovno pretehta vse prihodke in izdatke skupnosti. Smo v nenormalnih razmerah. Delavec, ki je upokojen, ima za približno 18 odstotkov višje dohodke kot pa tisti, ki dela, pa imata oba enake kvalifikacije. Naslednje področje je sklad za nerazvite. Tudi omiljenega zakona ni mogoče sprejeti. Največji problem so letošnje obremenitve, ki bi znašale 1600 milijonov dinarjev. Razlog je nelikvidnost našega gospodarstva, kar je zapisano tudi v 66. dopolnilu k slovenski ustavi, ki terja zaščito slovenskega gospodarstva. Predlagamo pa, da obveznosti do 75 projektov v manj razvitih še izpolnjujemo."

Šolstvo ne prenese hitrih sprememb, brez upoštevanja raziskovalnih rezultatov

Da bi bila pedagoška znanost več kot le nagelj v gumbnici

O mestu, vplivu in delu pedagoške znanosti pri nas

Ljubljana, 13. junija - V svetu opažamo pravi razcvet raziskovanja vzgoje in izobraževanja. Pomeni, da postaja to področje, tudi sodeč po dokumentih OECD, Sveta Evrope in drugih teles, eno od strateško najpomembnejših poti razvoja. Ta razcvet spremlja tudi neverjetna pluralizacija v idejnem in v metodološkem pomenu pa tudi v samih raziskovalnih temah. Kakšno je mesto in vpliv pedagoške znanosti pri nas, je (že) kaj več kot le nagelj v gumbnici? O tem smo se pogovarjali s predstojnikom Pedagoškega inštituta pri Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani in nekaterimi njegovimi raziskovalci.

Doc. dr. Darko Štrajn, predstojnik Pedagoškega inštututa:

Enkrat so rezultati, pa se ne upoštevajo, drugič se znanosti sploh ne vključi

Pri nas naj bi Pedagoški inštitut po svoji lastni viziji bil znanstveno raziskovalna ustanova na področju ved, ki se ukvarjajo z razvojem vzgoje in izobraževanja. Namerno govorim v množini, ker je pedagogika veda, ki težko stoji sama zase, ampak interdisciplinarno sodeluje z drugimi vedami, ki obravnavajo vprašanja komunikacije, filozofije, sociologije, psihologije, kadrologije. Teoretskim problemom s področja pedagogike, ki je temeljni del raziskovanja, je namenjenega približno četrtina našega dela. Mi bi želeli, da bi bila vsaj tretjina. Seveda ne v škodo drugega dela našega raziskovanja, ki je usmerjeno v proučevanju procesov v vzgoji in izobraževanju in je izredno široko (od vrtca do izobraževanja odraslih, z izjemo raziskovanja problematike visokega šolstva, ker je to delo doslej opravljal predvsem center za razvoj univerze), nujno za nemoten potek in večjo kakovost vzgoje in izobraževanja. Žal prav pri tem delu doživljamo hude materialne stiske.

Z uporabo, prenosom raziskovalnih rezultatov v t.i. prakso ne moremo biti preveč zadovoljni, čeprav nismo nič na slabšem kot druge, tudi tehnične vede. Smo preprosto premalo znanstvena družba. Raziskovalci se izredno trudijo, iščejo stike z učitelji na predavanjih ali neposrednih vstopih v šole. Vedno je odziv pri učiteljih živahen, vendar je finančna motivacija učiteljev preslaba, da bi z raziskovalnimi rezultati prepričali širši krog. Pričakujemo, da bo z večjo avtonomijo učiteljev, ko delo ne bo več podrobno predpisano, tudi naše delo bolj "pomembno". Druga pot prenosa v prakso so objave v strokovnem tisku in javnih medijih.

Trenutno teče projekt o obremenjenosti v osnovni šoli, ki naj bi iz različnih aspektov raziskal negativne pojave v šoli. Ko sem na enem od takih sestankov ponudil sodelovanje Pedagoškega inštituta, mi je bilo rečeno, da vstopa prepozno, ker se akcija že začenja. Torej se spet hiti, ignorira zbrane rezultate raziskovalcev, stanje, vzvode, čeprav vemo, da šolstvo hitrih sprememb ne prenese. Po drugi strani pa se v upravno-administrativnih organih oblikuje vtis, da nekaj delamo zase, posebej. Zadnje čase se sicer zboljšuje odnos strokovnega sveta SRS do inštituta, vendar v meji njegove pristojnosti, brez finančnega ozadja.

"Odnos z ustanovami, ki imajo status upravnih inštanc v šolstvu, je nedefiniran. V preteklosti se je sama po sebi razumela hierarhija, pri čemer so raziskovalci morali tihotapiti svoje rezultate, teme tudi po drugimi naslovi. Sledi tega so še vidne. Inštitutu so odrekali pravico, da bi sodeloval pri sistemskih spremembah, lahko je le gasil. Droben primer je predmet STM; nihče nas ni vprašal za mnenje, ali naj se uvede ali ne, inštitut pa naj bi potem oblikoval najboljšo metodo."

Letos bo Pedagoški inštitut praznoval 25 let. Ni veliko za ustanovo, je pa vendarle povzel neko tradicijo raziskovanja pedagoških ved na Slovenskem in se v vseh nevihtnih časih obdržal. V začetku sedemdesetih, ko je že kazalo, da se bo Inštitut lepo razvil, je prišlo do najhujšega udarca, ki mu je sledil ideološki pritisk, po finančni plati pa je povzročal konflikte tudi znotraj. Šele zdaj se inštitut počasi postavlja na noge. Želimo, da bi se ostreje izrisal znanstveno raziskovalni profil ustanove in upamo, da se bo izoblikovalo ozračje večje avtonomije raziskovalnega dela tudi v Pedagoškem inštitutu. Tak status seveda lahko zagotovi le prosvetljena država.

Dr. Franc Pediček:

Kdo se upa še naprej igrati z usodami mladih rodov?

O dveh javnih rečeh, ki sta se "dogodili" prav zadnji čas v polju vzgoje in izobraževanja, je treba zaskrbljeno spregovoriti. Najprej gre za javno tribuno z delovnim naslovom Prenova šolstva, ki sta jo pripravila revija Otrok in družina ter Cankarjev dom (Ljubljana, 6. junija) in zatem za programsko besedilo Koncepcija in strategija razvoja vzgoje in izobraževanja, Program modernizacije vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji do leta 2000 (Zavod republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana, maj 1990).

Obema je namreč skupno stališče, prepričanje, da namreč pedagoška znanost in druge ter njihovo raziskovanje nimajo ne pri prenovi šolstva in ne pri razvijanju vzgoje in izobraževanja do leta 2000 ničesar iskati. To kaže na ohranjanje neke prenovitveno in razvojno zelo velike nesreče, ki nas je enkrat že zadela in porazila konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih let, ko smo zavračali vsakršno vključevanje pedagoške znanosti in njenega raziskovanja v snujočo se in razvijajočo se "preobrazbo vzgoje in izobraževanja na socialistični samoupravni podlagi".

Si ponovno želimo isto grenak šolski in nacionalni poraz? Ali še danes mislimo, da lahko vodilni družbeni organi in upravne šolske institucije utemeljujejo in vodijo prenovo našega šolstva mimo znanosti in njenega raziskovanja? Nikakor! Temu ustrezno bo tudi treba začeti ravnati!

Seveda ne kaže braniti naše dosedanje pedagoške znanosti in njenega raziskovanja. Prva se je preveč služnostno priklanjala ideologiji in politiki, drugo pa se je nekam preveč razbohotevalo v anketarstvu, največkrat mimo raziskovanja logosa pojavom, procesom, funkcijam in odnosom, ki si jih je jemalo za predmete svojega analiziranja in sintetiziranja.

Sopogoj prenove šolstva in njenega programiranja za prihodnost je zatorej gotovo tudi prenova pedagoške znanosti in njenega raziskovanja. Iz materialistično-mehanicistične doktrine, v katero je zašla leta 1945 in se je še do danes ni dovolj odkrižala, se bo morala zaobrniti v socialno-antropološko zasnovo, ki ji nismo dali kaj prida živeti in dihati. Prej smo jo anatemizirali in pečatili s hudimi ideološkimi in političnimi insinuacijami ter grehi. Toda današnji čas tega ne počenja več in to je spodbudno za "prerojevanje" naše pedagoške misli.

"Prenovo šolstva je treba začeti snovati in očrtovati pri "porabnikih", so pa so učitelji, starši pa tudi učenci. Tu je začetek. Potem sledi koncipiranje nove prenovljene podobe šolstva, pri čemer imata pedagoška in druge znanosti ter njihovo raziskovanje svoj položaj, vlogo in odgovornost. Šele na kraju izoblikujejo družbeni organi in njihove strokovno-upravne službe korespondentni predlog prenove šolstva. Prav, prav na kraju pa se o vsem predloženem odločajo "za" ali "proti" državljani Slovenije na ljudskem referendumu o novi šoli."

Glede odpravljanja v Evropo pa samo tole. Najprej preglejmo skrbno in pronicljivo vse poti in steze našega šolstva doma, v Sloveniji. Vse namreč le niso tako slabe in zmotne. Vsakršno skakanje v Evropo s parcialnimi prenovitvenimi inovacijami nam bo prineslo več škode kot koristi. Razen tega, kdo se upa še naprej igrati z umskimi, duhovnimi in delovno življenjskimi usodami mladih rodov? Tokrat s posnemanjem na povsem drugi in nasprotni geografski strani neba!

Tatjana Vonta:

V središče zdaj storilnostno naravnanega vrtca postaviti otroka

Koncepcija vzgojnega dela v vrtcu je v krizi. Vrtci oziroma vzgojitelji sami iščejo nove pristope, poti, vzorce, vendar so v strokovno teoretičnem izhodišču slabo podkovani. Rešitve, ki jih najdejo sami praktiki, zato nimajo posplošitvene možnosti in ne večjega vpliva na kvaliteto dela. Na drugi strani se srečujemo z rešitvami "od zgoraj navzdol", ki nastajajo na teoretskih osnovah in se v praksi ne preverjajo. Tudi take rešitve se v praksi rade spreobrnejo, če jih neposredno vpeljemov vzgojno delo in jih vsak vzgojitelj interpretira in uresničuje po svoje.

Zato smo se v Pedgoškem inštitutu odločili, da bomo skušali iskati novosti na področju predšolske vzgoje tako, da bomo hkrati oblikovali novosti, jih vnašali v prakso, sproti preverjali in dopolnjevali ob tesnem sodelovanju vzgojiteljev. Gre za t.i. akcijsko raziskovanje, ki dobiva veljavo. Začeli smo v Ljubljani in na Gorenjskem, kjer smo imeli zelo dobre sodelavce v kranjskem vrtcu in na Jesenicah. Zaradi finančnih ovir smo morali po enem letu sodelovanje z gorenjskimi vrtci prekiniti, usmerili smo se na bližnji vrtec, ker je ceneje. V čem je novost, je na kratko zelo težko povedati, ker gre za spreminjanje celega procesa vzgojnoizobraževalnega dela. Želimo, da bi v tem procesu prišel do veljave otrok, njegove razvojno pogojene in osebnostne lastnosti, posebnosti, interesi in podobno. Temu cilju moramo uravnati tudi vse didaktično-metodične rešitve. Žal je za takšne pristope naša vzgojiteljica, ki je bolj usposobljena za posredovanje znanja, slabo usposobljena. Precej krivde za pomanjkanje strokovnega pedagoškega in psihološkega znanja nosijo kadrovske šole.

Zdaj imamo osem eksperimentov, v katerih preizkušamo didaktično-metodične pristope, skušamo spreminjati komunikacijo in odnose med vzgojiteljem in otroci ter starši. Vzgojitelj ni več nekdo, ki bi uravnaval življenje otroka v vrtcu, ampak človek, ki otroku pomaga čim lepše živeti v vrtcu, pa se ob tem življenju tudi nekaj naučiti. Cel koncept vzgojnega modela, ki seveda ni absolutno primeren za vsa okolja, izhaja iz psiholoških teorij razvoja otroka in iz sodobnih pedagoških pristopov, neposredni impulz pa je dala medkulturna študija, v kateri smo primerjali naše otroke od starosti pet do sedem let z vrstniki iz Gruzije. Ugotovili smo, da imajo naši otroci, žal, zelo veliko primanjkljajev. Naša predšolska vzgoja, ki je storilnostno naravnana, nabita z informacijami, boleha predvsem v tem, da otroku v tem obdobju ne razvija določenih strategij, zlasti mišljenja. Takšna je tudi koncepcija priprave otroka na šolo. Ob tem, ko skušamo spreminjati vzgojni proces v vrtcu, ne smemo mimo otrokove družine. Dosedanje formalne oblike sodelovanja staršev opuščamo, prehajamo na bolj neformalne, ki so učinkovitejše. Če starši začutijo, da si vzgojitelj prizadeva za njegovega otroka, so pripravljeni sodelovati.

Za prihodnje petletno obdobje načrtujemo povezavo med prehodom iz vrtca v osnovno šolo. Tudi osnovna šola bo morala spremeniti svoj koncept, da ne bo prišlo do konflikta.

Doc. dr. Helena Novak:

Konec leta prvi rezultati o psihofizičnih zmogljivostih in obremenitvah osnovnošolcev

Tudi na osnovnošolskem področju poteka proučevanje v Pedagoškem inštitutu na dveh ravneh; na prvi ravni ugotavljamo stanje, slabosti, vzroke takšnega stanja, na drugi pa iščemo nove koncepte in poti. V okviru kompleta raziskovalnih nalog sodelujem z raziskovalno nalogo Projektno učno delo v osnovni šoli. Z njim naj bi vplivali tudi na konceptualno spreminjanje osnovne šole.

Podobno kot velja za predšolsko področje, naj bi tudi v osnovni šoli bila poudarjena osebnost učenca, njegova individualnost. Pri delu sem se povezala s pedagoškimi svetovalci in učitelji novatorji. Rezultat tega sodelovanja je nastajajoča knjiga o projektnem učnem delu, ki je že v tisku in je namenjena učiteljem, ki iščejo drugačnost v šoli, vsebuje pa tudi več praktičnih primerov iz učne prakse učiteljev novatorjev. Vendar se s tem prvim korakom spreminjanja, posodabljanja, prenove šole ne bi ustavili, ampak na osnovi akcijsko razvojnih raziskav razvijali in širili ta učni model med učitelje.

Pedagoški inštitut je tudi nosilec oziroma koordinator raziskovalnega projekta Psihofizične zmogljivosti osnovnošolskih otrok in njihove obremenitve. Vsebuje sedem raziskovalnih tem. S prvim delom, ki poteka štiri leta, naj bi konec tega leta dobili prve rezultate o stanju in nekaterih vzrokih takšnega stanja. Pri financerju bomo skušali doseči, da nam omogoči še eno leto dela, saj je treba ugotovitve križati, dobiti globinski pogled v obremenjenost. Le tako bomo lahko vplivali na koncept spreminjanja naše šole in tudi na sistemske spremembe, seveda z vidika otrokovega dobra. Naša šola je namreč šola brez - otroka, na katerega se pa vse zgrne.

Angelca Žerovnik:

Petina otrok ima v šoli težave

Moje delo so mejna področja med prizadetostjo in normalo. Problematika je zelo široka in pestra. Na eni strani učni problemi, na drugi strani se na to navezuje vedenjska problematika, na tretji stresi cele družine ob neuspehu otroka. Ker je slovenski koncept šolstva izjemno selektiven, je pri nas tovrstna problematika še bolj posebna in množična kot drugod.

"Neuspeha, zlomljenih otrok in staršev, je zelo veliko. Kar 20 odstotkov otrok ima v šoli probleme, ki jih je treba strokovno reševati, jim pomagati. Žal večina, tudi starši, ob težavah največkrat občepi in ne išče pomoči.

Vzrokov za težave je več: preobilica učne snovi, kvantiteta, brezosebni odnos v vzgoji in izobraževanju, razlike v sposobnostih in ob tem enake zahteve za vse (razen v šoli s prilagojenim programom), navzočnost staršev in ukvarjanje staršev z otroki, ob čemer lahko govorimo o zapuščenih otrocih in o družbeno zapuščeni družini.

Življenje me je naredilo za optimistko. Vse, kar narediš za sočloveka, tisti hip res nima vidnega uspeha, rezultati se pokažejo kasneje.

Doc. dr. Tanja Šeme:

Sistematično planiranje srednješolskih učiteljev

Na področju srednjega šolstva nas dela več raziskovalcev, jaz pokrivam kadrovsko izobraževalno področje. V preteklem srednjeročnem obdobju sem se osredotočila predvsem na presek kadrovsko socialne strukture srednješolskih učiteljev in izdelala eno od metodologij planiranja učiteljev v modelski rešitvi. V sedanjem srednjeročnem obdobju vodim v rednem raziskovalnem programu Pedagoškega inštituta projekt Razvoj pedagoškega šolstva v Sloveniji. V sklopu evalvacijskih raziskav, katerih del poteka v našem inštitutu, sodelujem s primerjalno empirično analizo izvajalcev pripravništva v okviru raziskovalne naloge.

V tem času sem somentorica dveh zelo zanimivih diplomskih nalog na drugi stopnji katedre za občo sociologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Gre za raziskovalni nalogi, katerih vsebina se nanaša na socialni status srednješolskih in visokošolskih učiteljev, kar bo vključeno v omenjeni projekt. Poleg empiričnega proučevanja mentorstva učiteljem začetnikom sem osredotočena tudi na problematiko sistematičnega planiranja srednješolskih učiteljev. Primerjalna analiza izvajalcev pripravništva, ki sodi v sklop evalvacijskih raziskav, nam je v prvi fazi dala zanimive, v strokovni literaturi že publicirane rezultate. Rezultati druge faze bodo prezentirali, kaj je bilo storjenega za pripravnike v gospodarstvu in kaj za učitelje začetnike v šolstvu.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju nameravamo skupaj s sodelavci prijaviti interdisciplinarni projekt s področja ekonomike izobraževanja. Osredotočili bi se na socialne in ekonomske determinante uspešnega vlaganja v znanje. Cilj raziskave bi bil določiti povezave med izobraževalno vsebino - njenim pedagoškim, psihološkim, socialnim in kadrovskim vidikom - ter socialno in ekonomsko učinkovitostjo izobraževalnega sistema. Raziskava bi tako skušala identificirati nekatere temeljne sestavine takšnega modela za načrtovanje izobraževalnih vsebin, ki bi na optimalen način povezal izobraževalno dejavnost s strategijami hitrejšega družbeno-ekonomskega in tehnološkega razvoja. Depolitizacija in cena izobraževalnih vsebin, upoštevajoč potrebne standarde in normative, bi zaokrožili projekt, zaključna dognanja pa prav gotovo za korak približali razvitemu svetu. Različne aspekte bi motrili v luči UNESCO COIDESEE programa, kakor tudi programov OECD in Evropskega sveta. ● **H. Jelovčan**

Po ostavki dveh vodilnih novo vodstvo v Plamenu

Program na čereh krize

Kropa, 12. junija - Viktor Hribar in Mitja Dobnik, glavni in finančni direktor kroparskega Plamena, sta ob koncu maja ponudila ostavki s pojasnilom, da delavski svet zavrača nekatere predloge vodstva; delavski svet pa je na seji prejšnji teden sprejel le ostavko finančnega direktorja, za glavnega direktorja pa je na predlog sindikata sprejel razrešnico in ga zadolžil, da do 20. junija pripravi oceno gospodarskega in finančnega položaja podjetja. Na seji so za vršilca dolžnosti direktorja imenovali Andreja Vidica, dosedanjega komercialnega direktorja, ki naj bi za včeraj sklicano sejo delavskega sveta že pripravil program ukrepov izboljšanje razmer v Plamenu in tudi predlagal najožje vodstvene sodelavce.

Kot sta povedala predsednik izvršnega odbora sindikata Damjan Žbontar in predsednik delavskega sveta Jože Skalar, je nova vodstvena ekipa na čelu z direktorjem Viktorjem Hribarjem začela v Plamenu delati 1. septembra lani na podlagi programa, za katerega je direktor dobil 80-odstotno podporo na zborih delavcev. Program je bil že za tedanje slovenske in jugoslovanske razmere zelo smelo zastavljen, za nekatere kar neverjeten, in si je zastavil za cilj, da bi že tedaj dobro stoječi Plamen v dveh letih povečal produktivnost in prodajo za 60 odstotkov, dvignil stopnjo predelave s 30 na 50 odstotkov, postal absolutno prvi na področju hladnega preoblikovanja v Jugoslaviji, realno povečeval osebne dohodke za 10 odstotkov na leto, podvojil koeficient obračanja denarja itd., dolgoročno pa postal eno uspešnejših evropskih podjetij, v petih letih odplačal vsa posojila in si zagotovil svoja obratna sredstva, dosegel povprečje 600 mark plače na delavca (brez vodstva podjetja), postal sinonim za kakovost...

Ko se je gospodarska kriza še zaostrila, se je pokazalo, da program v novih razmerah ni uresničljiv in da bi ga bilo treba spremeniti, pa tudi delavski svet je na eni izmed sej ugotovil, da se programske usmeritve slabo uresničujejo in da podjetje zgublja na ugledu. Čeprav je Plamen minulo poslovno leto končal dokaj uspešno, se je letos med delavci povečevalo nezadovoljstvo in dvom v učinkovitost programa in vodenja, še posebej po pogovorih o drugačni organiziranosti podjetja, sicer pa predvsem zato, ker so bile Plamenove terjatve že trikrat večje od njegovega dolga drugim in je obseg najemanja posojil že dosegel kritično mejo, vse skupaj pa se je odražalo v hudih likvidnostnih problemih (52 dni blokiran žiro račun). Razmere so zdaj že nekoliko boljše in se še izboljšujejo, pomembno pa je predvsem to, da "blokade" ni več. ● **C. Zaplotnik**

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Gorenjska ima petino slovenske izgube

Podatkov o gospodarjenju v letošnjih prvih treh mesecih z lanskimi ne moremo primerjati, zato bo zanimiva primerjava uspešnosti gorenjskega in slovenskega gospodarstva, podatke nam je posredovala Služba družbenega knjigovodstva.

Gorenjski delež v prihodku je 9,6 odstoten, od tega v prihodkih od domače prodaje 14,5 odstoten, od izvoza 12,6 odstoten, od financiranja pa 9,4 odstoten. V odhodkih je gorenjski delež 10,2 odstoten, od tega v materialnih stroških 11,5 odstoten, pri amortizaciji 13,5 odstoten, pri vkalkuliranih bruto osebnih dohodkih 10,1 odstoten, pri odhodkih financiranja 14 odstoten.

V bruto dobičku je gorenjski delež 5,7 odstoten, pri dohodku 8 odstoten, pri dobičku 6,9 odstoten, pri akumulaciji 4,4 odstoten in pri izgubi 20,9 odstoten.

Pri povprečnem številu zaposlenih na podlagi delovnih ur je gorenjski delež 10,8 odstoten. Povprečni osebni dohodek je v gorenjskem gospodarstvu znašal 4.084 dinarjev, v slovenskem 4.418 dinarjev.

Na Gorenjskem je dohodek na delavca znašal 20.000 dinarjev, v Sloveniji 28.000 dinarjev, bruto dobiček na delavca je na Gorenjskem znašal 4.000 dinarjev, v Sloveniji 7.000 dinarjev. Delež akumulacije v prihodku je bil na Gorenjskem 0,5 odstoten, v Sloveniji 1,1 odstoten, delež akumulacije v dohodku je bil na Gorenjskem 3,5 odstoten, v Sloveniji 6,2 odstoten, akumulacija na delavca pa je na Gorenjskem znašala 1.000 dinarjev, v Sloveniji 2.000 dinarjev.

Edina vsaj malce svetla točka je torej izvoz, pri vseh drugih elementih in kazalcih gorenjsko gospodarstvo zaostaja za slovenskim povprečjem. Pred leti je bilo seveda drugače, zdaj pa je zaostalo celo pri plačah, da seveda o vsem drugem ne govorimo.

Novost iz Iskre MKD

Na nedavnem mednarodnem sejmu opreme in sredstev civilne zaščite v Kranju je z nastopom vzbudila precejšnjo pozornost Iskra MKD - Podjetje mehanskih konstrukcij in delov, ki je član Telecoma. Vodja marketinga v novem podjetju Franci Strniša je zadnji dan sejma povedal, da niso pričakovali, da bodo predvsem z dvema izdelkoma - garderobne omare in omare za shranjevanje orožja oziroma predmetov ter naprav, ki morajo biti "pod ključem", vzbudili tolikšno zanimanje in zabeležili tudi lep poslovni uspeh. Garderobne omare, ki so novost na domačem trgu, sicer pa izdelek, ki so ga sami razvili, so primerne predvsem za avtobusne in železniške postaje, letališča, športne hale oziroma objekte, kampe in podobno. Posebnost in prednost njihovih omar, s katerimi so na sejmu vzbudili pozornost tudi pri poslovnežih iz tujine, je, da je hramba v njih stoodstotno varna, vgradnja pa dopolnilo oziroma dodatni element v urejanju prostora. Že nekaj časa pa so znani tudi po posebnih omarah za shranjevanje orožja ali dragocenih naprav in predmetov. Program novega podjetja Iskra MKD bo tudi v prihodnje izdelava predmetov in naprav iz pločevine z najsodobnejšim designom in visoko kakovostjo. Podjetje ima namreč kakovostno galvaniko za tako imenovano selektivno zlatenje in cinkanje in lastno lakirnico za končno zaščito izdelkov z lakom. ● **A. Ž.**

Majska analiza se zgleduje po podobnih v sosednjih državah

Celotne "cene" umiritve cen še nismo plačali

Letos lahko pričakujemo 2 do 3 odstotno zmanjšanje družbenega proizvoda slovenskega gospodarstva, 5 odstotno brezposelnost in nadaljnje slabšanje poslovnih rezultatov.

Kranj, 13. junija - Majska analiza, ki jo bo republiška skupčina obravnavala 27. junija, je tokrat pripravljena nekoliko drugače, v preteklih letih je dajala poudarek uresničevanju planskih usmeritev, letos pa aktualnim razmeram. Po vzoru podobnih analiz v sosednjih evropskih državah se osredotoča predvsem na konjunkturne razmere in učinke ekonomske politike nanje. Slovenske gospodarske razmere pa so predstavljene v širšem mednarodnem in jugoslovanskem okolju. Majska analiza bo torej poslancem lahko služila tudi za ocenjevanje svežnja ukrepov za izvajanje druge etape gospodarske reforme, ki jo bo predsednik zvezne vlade Ante Marković predstavil na seji zvezne skupščine, ki bo trajala od 28. do 30. junija.

Črno-bela vzhodno-zahodna slika

Majska analiza tokrat slovensko gospodarstvo postavlja v okolje, uvodoma pojasnjuje za nas pomembne mednarodne gospodarske trende ter gibanja in razmere v Jugoslaviji. Za mednarodne lahko rečemo, da je slika izrazito črno-bela, v mislih imamo seveda razviti Zahod in spremembe v Vzhodni Evropi, ki so dokončno pokazale klavrno podobo njihovega gospodarstva.

Plače so nam realno najbolj padle januarja, za 13 odstotkov glede na december, saj so se življenjske potrebščine podražile za 41,8 odstotka. Umiritev cen je od februarja naprej zavrla nadaljnje realno padanje plač, vendar je bila aprila kupna moč (glede na izplačane OD na domačem trgu) 13 odstotkov manjša kot lani. Analitiki napovedujejo, da nam bodo letos plače realno padle za 4 odstotke.

V državah OECD naj bi bila letos in prihodnje leto gospodarska rast stabilna, družbeni proizvod naj bi stvarno porasel za 3 odstotke, inflacija pa naj bi se letos sukala od 4 do 4,5 odstotka. Padanje brezposelnosti se ustavlja, v sosednjih regijah delovne skupnosti Alpe-Jadran pa se bo letos zniževanje brezposelnosti še nadaljevalo. V državah OECD naj bi bila stopnja brezposelnosti letos okoli 6,6 odstotka, v Evropi 8,9 odstotna. Napovedujejo, da se bo letos obseg svetovne trgovine povečal za 6,5 odstotka.

V deželah, ki so naši najpomembnejši zunanjetrgovinski partnerji, so tržne razmere v splošnem tudi za nas sorazmerno ugodne.

Svetovne in evropske odnose pa spreminjajo spremembe v Vzhodni Evropi, kjer bo inflacija naraščala, proizvodnja in zunanjetrgovinska menjava se bo zmanjšala, propadala bodo podjetja, povečala se bo brezposelnost in socialni nemiri. Zahodnoevropske države na Vzhod izvozijo le 3 odstotke svojega blaga, zato večjih vplivov na njihovo gospodarstvo ni moč pričakovati, izjema je le združitev Nemčij, ki bo vplivala na investicijsko in uvozno povpraševanje v Evropi. Tesnejše sodelovanje med Vzhodom in Zahodom ter obojestranske koristi pa je po mnenju strokovnjakov evropskih institutov moč pričakovati šele na srednji rok. Vzhodnoevropske države zaenkrat slovenskemu gospodarstvu še ne bodo bistveno močnejši konkurent na zahodnoevropskem tržišču, kamor je usmerjenega 60 odstotkov slovenskega izvoza, čeprav je marsikje možna podobna ponudba. Spreminjajoči trgi vzhodnoevropskih dežel pa so za slovensko gospodarstvo manj pomembni, saj brez Sovjetske zveze predstavljajo le 9,6 odstotka slovenskega izvoza. Pričakovati pa je seveda moč konkurenco pri pridobivanju zahodnoevropskega kapitala, saj nanj računajo vse vzhodnoevropske države.

V Jugoslaviji je tekoča izguba trikrat večja od akumulacije

Republiški proračun je postal (po ukinitvi sisov) pomembna finančna institucija, ki gospodari z ogromnimi sredstvi, vendar brez vpliva na vsebino programov dejavnosti in brez prave možnosti vsebinske kontrole, kakršno imajo proračuni (javne finance) v Zahodnem svetu. Znano pa je, da je breme javnih financ za sedanje zmožnosti gospodarstva pretežko.

Jugoslovansko gospodarstvo je v recesiji, ki je posledica protiinflacijskega programa zvezne vlade, obremenjujoče hipoteke preteklosti, sistemske spremembe, ki bi dale spodbudo, pa so le načelne in še niso izpeljane: finančna konsolidacija poslovnih bank in podjetij, pretvorba družbene v zasebno lastnino, prenova podjetij, trg kapitala in delovne sile.

Lani je bila v Sloveniji stopnja brezposelnosti 3,2 odstotna, letos napovedujejo 5 odstotno. Med nezaposlenimi so doslej prevladovali iskalci prve zaposlitve, torej predvsem mladi, narašča pa delež delavcev, ki so delo izgubili zaradi stečaja, konec leta naj bi bilo med nezaposlenimi takšnih petina.

Finančni položaj jugoslovanskega gospodarstva je izredno zaostren, tekoča izguba je trikrat večja od akumulacije in predstavlja 27 odstotkov ustvarjenega dohodka. Izgubo je imelo lani 5.655 podjetij s približno tretjino vseh zaposlenih v jugoslovanskem gospodarstvu. Največ podjetij z izgubo je v Srbiji, kar 46 odstotkov vseh, v ožji Srbiji 30 odstotkov, sledi Hrvaška z 21,7 odstotka podjetij z izgubo. Konec aprila je bilo trajno insolventnih 1.426 podjetij, v 296 je bil uveden stečaj. Občasno pa je bilo v letošnjih prvih štirih mesecih insolventnih 6.483 podjetij s približno 3 milijoni zaposlenih.

Gospodarska recesija se stopnjuje v vseh republikah, bila je sicer napovedana, vendar je tako zaostrena. V štirih mesecih letošnjega leta je industrijska proizvodnja glede na enako lansko razdobje padla za 8,7 odstotka, aprila celo za 14 odstotkov. Počasneje pa se zmanjšuje zaposlenost, v prvih letošnjih mesecih za 0,2 odstotka, zato je produktivnost dela globoko padla, povečali pa so se seveda stroški na enoto proizvoda. Dodati velja, da je bila že lani v Jugoslaviji stopnja nezaposlenosti 15 odstotna.

Analitiki pa pravijo, da dosedanja recesija še ni celotna "cena", ki jo bomo morali letos plačati za umiritev cen, prva faza protiinflacijskega programa je bila učinkovita, druga faza ohranjanja stabilnosti cen na daljši rok bo bistveno težja, ker bo morala upoštevati plačilnobilančne omejitve in ker je bila umiritev cen v pravi fazi počasnejša, kot so pričakovali in je s tem prišlo do neusklajenosti ključnih elementov protiinflacijskega programa.

Tudi slovensko gospodarstvo je "neto izgubar"

V Sloveniji se gospodarska aktivnost hitro zmanjšuje, po večletnem nazadovanju družbenega proizvoda (vrnili smo se že na raven leta 1980) lahko letos pričakujemo 2 do 3 odstotno zmanjšanje, ob nadaljnjem slabšanju poslovnih rezultatov in povečanju brezposelnosti na 5 odstotno. Likvidnostne težave slovenskega gospodarstva so vse večje, aprila se je "klubu" teh podjetij pridružilo 73 novih in v podjetjih z likvidnostnimi motnjami je zaposlenih 36,5 odstotka delavcev v gospodarstvu. V letošnje leto pa se prenašajo lanske izgube, lani smo se še lahko hvalili, da le Slovenija drži glavo nad vodo, zdaj tudi to ni več res. Zaključni računi so pokazali, da so izgube dvakrat večje od akumulacije in tako je tudi slovensko gospodarstvo postalo "neto izgubar", ob močnem padcu akumulacije je izguba znašala 4,2 milijarde dinarjev. Sedanji zlomi poslovno "uspešnih" podjetjih pa kažejo, da je bila nemara izguba še večja.

Cene so še vedno drugotnega pomena

Majska analiza seveda podrobno razčlenjuje vplive ekonomske politike na slovensko gospodarstvo, bolje rečeno Markovićevega programa. Omejitvena denarno posojilna politika je bila antiinflacijsko orodje, ki pa je hkrati pospešilo padanje proizvodnje in poslabšanje nelikvidnosti. V letošnjih štirih mesecih je imelo težave z likvidnostjo 14 odstotkov slovenskih podjetij, stečaj je bil do konca aprila uveden v 15-tih. Analitiki sodijo, da bi morali zdaj zagotoviti nekoliko večjo ponudbo denarja (omiliti omejitve) in mu znižati ceno (obresti).

Upadanje proizvodnje in zamrznjen tečaj dinarja na izvoz še nista bistveno vplivala, po dosedanjih izkušnjah je odziv na neustrezen tečaj. Izvoz pa je pospeševal padec domačega povpraševanja. V letošnjih štirih mesecih je izvoz glede na lanske prve štiri porasel za 22,6 odstotka, konvertibilni za 25,9 odstotka. Ker sprememb tečajne politike ni moč pričakovati analitiki napovedujejo, da bo letošnji porast izvoza 4,5 do 5 odstoten, konvertibilni pa 7 odstoten.

Zanimiva je ocena, da so cenovna gibanja še vedno drugotnega pomena za dohodek podjetij, zanj so še vedno pomembnejše obresti, tečajne razlike, kompenzacijski posli in računovodske veščine. Med najpomembnejšimi kratkoročnimi posegi za normalizacijo gospodarskega dogajanja predlagajo takojšnjo in temeljito pocenitev proizvodnje: predvsem pocenitev denarja (znižanje obrestnih mer), razbremenitev gospodarstva (s strani države), pocenitev potovanja izdelkov od proizvajalcev do potrošnikov, izvozno stimuliranje, podpora kupni moči končne potrošnje (z ugodnimi krediti, katerih ročnost naj bo prilagojena trajnosti dobrine). ● **M. Volčjak**

Potrebujemo borzo dela

Brezposelnost postaja akutni problem naše družbe, prav s primeri izigravanja sociale nemara lahko najbolje pojasnimo, da se nanjo še ne odziva ustrezno.

Razmere pri nas hitreje poganjajo čas, stvari se spreminjajo tako hitro, da človek pogosto obstane in si pravi, je to sploh mogoče. Še pred leti brezposelnosti praktično ni bilo, na "sončni upravi" so bili le posebneži. Danes pa? Sprehodite se dopoldne po Kranju, kaj hitro boste ugotovili, da veliko Iskrašev žuli pivo, da jih je veliko "na čakanju" in da so njihovi pogovori in šale grenke kot pivo. Brezposelnost ni več zabavna posebnost, temveč postaja zelo občutljiv problem vse večjega števila ljudi, da ne rečemo osebna tragedija, ki jih je doletela tako rekoč čez noč, da se z njo ne morejo sprijazniti ne sami, ne mi vsi skupaj.

Vse več ocen slišimo, koliko ljudi bo kmalu brez dela. Ocene, ki so bolj podobne ugibanjem, kaj vse se utegne zgoditi v naslednjih mesecih, koliko podjetij bo šlo v stečaj, kje vse bodo "počistili" zaposlenost. Jih bo res 10 tisoč na Gorenjskem, 5 tisoč v Kranju? Morda, kdove. Zanesljivo pa bo brezposelnost postala vsakdanji problem naše družbe, zato se bodo morale njene institucije ustrezno organizirati, da se bodo odzivale na ta, vse bolj akutni problem, ki jih je doletel slabo, če ne povsem nepripravljene.

Na seji kranjske vlade so ob obravnavi zaposlovanja navrgli kopico, tudi zelo zanimivih problemov, ki jih že poraja naraščajoča brezposelnost, družbene institucije pa se nanje še ne znajo odzivati, poimenovali pa bi jih lahko izigravanje sociale. Tako je denimo pri nas mogoče, da imate zasebno podjetje in hkrati dobivate denarno pomoč za brezposelnost. Prav tako se seveda lahko ukvarjate z akviziterskimi ali z drugimi, nikjer prijavljenimi posli, preganjal vas ne bo nihče. Ljudje se pač znajdejo, le kdo bi jim zameril, saj tako ali tako ne morejo računati, da jim bodo na zavodu za zaposlovanje kaj kmalu preskrbeli delo ali jih morda celo prisilili, da se bodo vključili v javna dela, saj niti nad pogodbenim delom podjetij nimajo ažurnega pregleda. Do zelo zanimive ugotovitve so prišli na Centru za socialno delo, kjer pripravljajo akcijo "nudim-nudiš", saj je dosti več ljudi, ki potrebujejo pomoč in so jo seveda pripravljeni plačati kot pa tistih, ki so pripravljeni pomagati, za plačilo seveda.

Nemara prav s primeri izigravanja sociale lahko najbolje pojasnimo, da potrebujemo borzo dela, kakršne poznajo na Zahodu, kamor bo brezposelni prišel iskat delo, kjer bo moral dokazovati, da res čaka na delo, kjer ga bodo vključili tudi v javna dela. Skratka, kjer bodo imeli pred očmi, da si mora zdrav, sposoben človek sam zaslužiti kruh, pomoč pa naj dobi tisti, ki jo res potrebuje. ● **M. Volčjak**

SNOVANJA

ILUZIJA BESED, avtorja Barbara Jakše, Stane Jeršič

15

VSEBINA

Berta Golob: *Živeti s knjigo*

Anka Novak: *Spomeniki ljudskega stavbarstva*

Dr. Timotej Knific: *"Kraj je še zmiraj lep"*

Literarna snovanja

Urednikova beseda

Razmišljanje o naši bralni kulturi je uvodni članek tokratnih Snovanj. Anka Novak nadaljuje pisanje o spomenikih ljudskega stavbarstva na Gorenjskem. Dr. Timotej Knific predstavlja načrt ureditve muzejske razstave na blejskem gradu, prilogo pa zaključujejo prispevki Literarnih snovanj. Fotografije so iz knjige Iluzija besed avtorjev Barbare Jakše in Staneta Jeršiča, ki sta nedavno razstavljala v Moderni galeriji v Ljubljani.

Lea Mencinger

Berta Golob

Živeti s knjigo

Kakor koli že pojmujemo branje, kot »nabiranje« črkovnih znamenj v pomene ali kot zahtevni miselni proces, pomisliti velja tudi na bralne navade, izkušnje, vzgojo, bralno kulturo in bralne sposobnosti.

Že k navadi sodi marsikaj: branje kot »dabispal«, branje v fotelju, pri oknu, na prostem, ob grizljanju krekerjev, ob cigareti, kozarcu, z grbančenjem čela, mrščenjem las. Navade in razvade so del nas. Včasih jih oblikujemo zavestno, drugič nagonsko; zlepa pa ni nikogar, ki jim ne bi podlegal. K uspavalnemu branju, denimo, se ne zateka tako malo ljudi. Pa naj se! Toda k navadam moramo prišteti tudi rokomavharsko ravnanje s knjigo (in tega tudi ni malo), izpuščanje odstavkov, škiljenje na zadnje strani, prebiranje več knjig hkrati. Samo: kdor ima take in podobne bralne navade, zanesljivo bere in ga - prosto po Pavčku - ne bo pobralo.

Bralne izkušnje so z drugačne ravni. Izvirajo iz prebranega in nam namigujejo, kaj je (še) vredno brati in česa ne. Luč in senco mečejo na avtorje, na literarne zvrsti, na založbe, na grafično (ne)privlačnost. Lahko so prevzete od drugih, prisluškujoče tistemu, kar meni o knjigi kritika. Več pa velja lastna izkušnja, ker je zanašanje na tuje mnenje znakec nesamostojnosti.

Česar ne potrebujemo, po tistem tudi ne mremo. Bralna potreba je torej nuja ali pa je ni. Če je bila šola kaj vredna, nam jo je privzgojila; mogoče pa je zapisana ali pa umanjkana celo v genih, kdo ve. Hlastavo branje je bralna navada, hlastanje po branju pa bralna potreba. Seveda znamenje bralne potrebe ni zgolj hlepenje po branju, ampak tudi povsem umirjeno spoznanje, da v branju nekaj JE, da si je vredno z njim nabirati, če nič drugega, vsaj znanje.

Do bralne kulture vodijo še bolj strme stopnice ali pa vsaj veliko stopnic, približno tako kot do templja. V kulturi, vsakršni, se zjedri tradicija. Resnično izročilo, ne le kaka povsakdanjena informacija, raste in se polni vsaj sto let. Kar je več, je toliko trdnejše. Vendar je celo tisočletna kultura vsa iz hipov in sprotnosti. V njej poganjajo kali, ki jim je dano srečno rasti ali pa neopazno odmreti.

Pred bralno kulturo stopa še bralna vzgoja, spodbujanje k branju. Če kaj damo na svojo bralno kulturo, če jo sploh imamo - upati upam, da se je ne da povsem pogaziti - potem ni dvoma, da je ne bi gojili dalje. Samo kako? S knjigami na metra in na vago najbrž ne, ko pa je kultura predvsem vprašanje kakovosti in ne fizikalne merljivosti. Od bralne vzgoje k bralni kulturi pelje pot skozi človekovo hotenje in zavzetost in zavezanost, skozi

ILUZIJA BESED, avtorja Barbara Jakše, Stane Jeršič

njegov odnos do stvari. Bralna kultura včlenjuje bralne izkušnje in potrebe. Z negativnimi izkušnjami in podpovprečnimi ali celo nikakršnimi potrebami po branju oblikujemo kaj nizko bralno kulturo. Pobralo nas bo, če ne bomo brali, in najbrž tudi, če se ne bomo znali odločati, kaj in koliko naj beremo.

Branju naklonjeno ozračje ustvari najprej družina, žlahtni pa ga šola, ki pripomore, najsi bo že nedeljska (Slomškova) ali pa uradno družbena, da se bralna kultura polni z odnosom odraslih posameznikov do leposlovne, strokovne, znanstvene misli.

Višjo bralno kulturo oblikuje tudi stopnja bralne sposobnosti. Oblikovanje te sposobnosti je dinamični proces in se nanaša na samostojno razumevanje in ocenjevanje (vrednotenje) prebranega. Gre za nove intrepretacije, za nova branja še tako »stare« knjige. Dinamičnost razvijanje bralnih sposobnosti ne pristaja dokončno na »uradni« razlagi umetniškega dela. Bralec z razvitimi bralnimi sposobnostmi delo doživlja in interpretira sam in zna poleteti tudi v drugačne miselne in čustvene daljave, kot mu jih ponuja literarna kritika. Od nje ni nebogljeno odvisen. Potrdi jo, dopolni ali ovrže. S knjigo zna živeti dovolj suvereno in v njej ob ponovnih branjih odkriti povsem nova sporočila. Že zato šolske razlage ne smejo biti ujete v kalup, ki ovira bralčev polet k drugačnemu, samosvojemu razumevanju.

Menda je Dante prvi zapisal, da je knjiga človekova najboljša prijateljica, vendar je njegov izrek že tako oguljen, da povzroča alergijo na branje. Kdo še ni bil, da ima le nekaj razredov, v šoli prisiljen razpredati globokoumja prav na to temo? Knjiga nikoli ni bila in nikoli ne bo vsakomur najboljša prijateljica in tudi vzljubiti je ni mogoče na podlagi še tako pomenljivega izreka. S knjigo je treba znati živeti približno tako kot s sočlovekom. Najprej se moramo naučiti življenja z njo, potem lahko postane celo nadvse uspešen pripomoček za zdravljenje (biblioterapija).

Slišati je napovedi, da učenje pisanja in branja kmalu ne bo več potrebno, ker bomo po drugačnih kodih kot zdaj sprejemali in oddajali svoja sporočila (diktafon, video, nove vrste računalnikov); da se bliža knjigi smrt, pa njeni krokarji že dolgo krakajo. Nekakšna evtanazijska smrt, ki jo prinaša informacijska revolucija s svojo tehnologijo. Potem se z »umirajočo« knjigo pač poslavljamo od ene civilizacije in vstopamo v drugo. Nikogar pa ni, ki bi prerokoval, da bo ta civilizacija samodejno bolj naklonjena človeku. Najbrž bomo v njej lahko ostali človeški le pod pogojem, da prinesemo vanjo vsa kulturna izročila. Tudi vse tisto, kar so nam stoletja omogočale in nam še ponujajo - knjige.

LITERARNA SNOVANJA

Anka Novak

Spomeniki ljudskega stavbarstva na Gorenjskem (2)

Pri Zgornjem Maliju, Golnik 10

Domačija pri Zgornjem Maliju ima svoje mesto v širšem jugovzhodnem obrobju Golnika, na Malijevem brdu - kakor imenujejo domačini ta svet. Za deset minut hoje je ta prostor oddaljen od vasi in 15 minut od sosednje vasi Goriče. Po izročilu je bila na Malijevem brdu prvotno le kmetija Zgornji Mali. To je bila velika bogatija, »kakor en grad«. Izročilo tudi pravi, da je bila hiša v preteklosti v zvezi z golniškim gradom. Kasneje se je od prvotne kmetije oddelila mlajša kmetija Spodnji Mali. Obe sta bili veliki kmetiji. Zemljišča obeh mejijo druga ob drugi; v okviru doma, na polju, travniku, v gmajni, povsod so mejaši. Od poti, ki povezuje Golnik s Kranjem in Goričami, pridrži od obeh domov makadamska, poprej kolovozna pot. Pred drugo svetovno vojno sta imela pravico to pot uporabljati le oba Malija. Gospodarja sta imela tudi svoj vodovod z zajetjem na Martinčkovem. Napravili so ga leta 1919. Šele okrog leta 1977 so te domove priključili vodovodni skupnosti Golnik - na skupni krajevni vodovod. Elektriko so dobili v sredini dvajsetih let. V tem času se je na Malijevem brdu izoblikoval še tretji dom. Mali Franc, sin Zg. Malija, po poklicu čevljar je dobil za doto dve mali gospodarski zgradbi, ki sta pripadali tej domačiji in sta stali malo bolj vstran od doma. To je bila zidana »žgajnarca«, ki jo je prezidal in predelal v trocelično stanovanjsko hišo, čebeljnak pa je predelal v hlev. Kasneje je od domačih kupil še nekaj zemlje - vrt s sadnim drevjem, njivo in manjši travnik. Šele po drugi vojni so tu zrasle nove hiše. Postavili so jih otroci na očetovi zemlji.

V prejšnji številki Snovanj smo objavili trojke slik Malijeve hiše. Ob potresu je bila stavba v celoti tako prizadeta, da iz ekonomskih razlogov adaptacija ni bila več opravičljiva in je bila določena za rušenje. V začetku leta 1978 so lastniki dobili soglasje za nadomestno gradnjo[1]. Preden so hišo porušili, je bila nadrobneje arhitektonsko dokumentirana[2].

Domačija pri Zgornjem Maliju je združevala pod skupno streho hišo in hlev, samostojni zgradbi sta bili drvarnica in »pajštba« za sušenje sadja, bolj na samem sta stala še čebeljnak in žgajnarca, ki sta bila po prvi vojni preoblikovana v samostojen dom. Na dvorišču ob hiši je bilo stranišče in gnojišče ob njem. Greznice so dobili šele ob urejanju novih sanitarij okrog leta 1966. Vse zgradbe so ustvarjale nekakšno razloženo obliko gruščastega doma. Po izročilu je imel Zg. Mali tudi svoj mlin. Na polju sta stala dva stogova, ki sta skupaj premogla 16 »štantov«.

Malijev dom je združeval pod skupno streho hišo in hlev.[3] To je bila mogočna nadstropna zidana zgradba, postavljena, bolje vsekana z zadnjo široko fasado v breg, zlasti stene prostorov v gospodarskem delu zgradbe (oba hleva) so bile globoko vklesane v breg. Vhod v vrhhlevni prostor izoblikovan na zadnji široki fasadi, je bil v nivoju zemljišča in je bilo mogoče z vozmi po bregu komunicirati v vrhhlevni prostor. Iz hleva v pritličju so vrata na zadnji čelni fasadi odpirala prehod na Malijevo pot. Kot privesek gospodarskemu delu zgradbe je bil ob štali še poseben prostor »šipa za listje«, ki je bila prav tako zidana, le na dvoriščni strani je bil prehod odprt, zadaj pa se je z velikimi vrati odpiral prehod z vozmi na pot. Vsi ostali prehodi v zgradbo so se odpirali z dvorišča. Prag - »prederje«, ki se je iz od baročno oblikovanega zidanega »ganka« z dvoramnim stopniščem pred vhodom v hišo spuščal in se vlekel vzdolž hiše, je bil pomemben komunikacijski člen med gospodarskim in stanovanjskim delom doma. Levo ob glavnem vhodu se je s praga odpiral prehod v klet - »kevder« pod hišo, na desni strani pa prehod v prvi hlev - »štalo za govejo živino« in naprej prehod v »ta staro štalo«, kjer so poprej imeli konje, nazadnje pa so ga uporabljali za shrambo in za garažo. Obe štali sta bili povezani tudi z notranjim prehodom - v predelni sten i, ki loči oba prostora. Pred vrati v štalo za krave je bilo betonsko korito, kjer so napajali živino, pred vrati v drugi hlev pa so bile lesene stopnice, ki odpirajo prehod na leseni gank v nadstropnem delu hleva. Seno iz nadstropja so spuščali v kravji hlev po »traktarju« - lesenem lijaku pravokotnega prereza. Ob predelavah okrog leta 1947 - 48 so manjša okna v hlevih zamenjali z večjimi, takrat so napravili tudi betonski pod v obeh hlevih in v goveji štali zamenjali stare lesene jasli z betonskimi.

Hiša pa tudi elementi v gospodarskem delu doma (oboki v hlevu) so ohranili številne elemente baročnega oblikovanja. Vendar je najstarejši stavbni element, ki omogoča časovno opredelitev zgradbe starejši. Poznogotski hišni portal[4], ki se je ohranil na hiši, je s konca 16. ali začetka 17. stoletja. Če gre v resnici za zgradbo, katere lastnikom je pripadala posebna družbena funkcije (zveza z graščino), bi mogli stavbo datirati že v začetek 16. stoleta, saj se v kmečki sferi prav uvejavljajo te oblike šele v prvi polovici 17. stoletja.[5] Iz tega časa bo tudi prvotni tloris hiše, ki je obsegal vežo (1, 10) - prvotno je bil to en prostor, kuhinjo (4), od katere se je kasneje odločila svinjska kuhinja (6), na eni strani veže je bila hiša - glavni bivalni prostor (2) in kamra ob njej (3), na drugi strani veže se je odpiral prehod v »štiblc« (5), iz kuhinje pa prehod v shrambeni prostor (7), ki je bil prvotno v funkciji shrambe za živila, kar dokazujejo tudi elementi, ki so bili ohranjeni v notranji opremi tega prostora, ki je bila sestavni del arhitekture. Vsekakor je to starejša zasnova tlorisa, kakršnega srečamo pri naprednejših gorenjskih kmečkih hišah v prvi polovici 17. stoletja kar v velikem obsegu, npr. v Zgornjesavski dolini (6). V načrtu je z drobnimi črkami označen prizidek z novimi prostori, ki so se oblikovali deloma ob predelavah - razširitvi hiše domnevno v 2. polovici 19. stoletja (to opiramo na obliko velba v prostoru, kjer je bila kasneje oblikovana kuhinja z zidanim štedilnikom, tudi letnica 1872 na lesenih rezbarsko oblikovanih bangerjih skednja. Malo verjetno je, da bi se tloris pritličja hiše izoblikoval šele ob barokizaciji celotne zgradbe, ki je sicer intenzivno zaznamovala stanovanjski in gospodarski del doma (velbi v hlevu). Baročno oblikovana zidana ganka v pritličju in nadstropju (s tega ganka so odpirala vrata prehod na leseni gank nad hlevom), freska z upodobitvijo Križanega in letnico 1787 (7), okni z umetno kovanima mrežama v spodnji in »zgornji« veži, so bile izstopajoče usedline baročnega oblikovanja na fasadi hiše - vse dokler je niso podrli. V pritličju samo hiša, »špajza« in svinjska kuhinja niso imele velbanih stropov, v nadstropju pa le veža in »ta temen cimerc« nista bila velbana. Stopnice v nadstropni del in na podstrešje niso bile lesene, stene stopnišča je zapiral velban strop. Z opeko je bil tlakovan pod v »kevdru« pod hišo in na zgornjem ganku. V vseh ostalih prostorih - razen v obeh kevdrih v pritličju in svinjski kuhinji, kjer je bil pod iz zbite zemlje, so imeli lesen pod (deske).

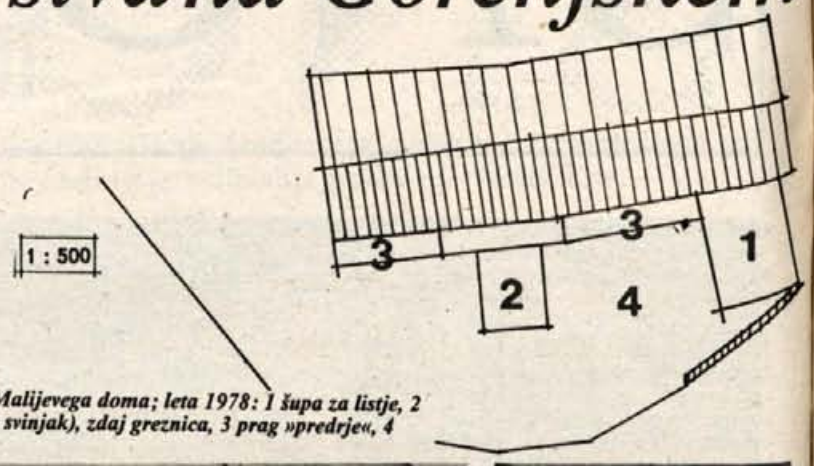

Situacijska skica Malijevega doma; leta 1978: 1 šupa za listje, 2 gnojišče (poprej še svinjak), zdaj greznica, 3 prag »predrje«, 4 dvorišče,

Detajl notranjščine Malijeve hiše, črna kuhinja, arhiv Gorenjskega muzeja

Detajl notranjščine Malijeve hiše, veža v pritličju, arhiv Gorenjskega muzeja

Po 2. vojni, v sredini šestdesetih let so stanovanjski del doma predelovali. V vseh bivalnih prostorih so zamenjali okenske okvire; domač mizar jih je napravil pos tarih merah. Zamenjali so vrata v nekatere prostore. Leta 1966 so uredili sanitarije, sodobnejšo kuhinjo v štibelcu, v veži so ob stopnišču uredili prostor za »špajzo«.

Hiša je bila glavni bivalni prostor s pečjo za vrati in klopjo ob njej. V kotu nasproti peči je bila velika miza s klopmi, ki so vzidane segale vzdolž obeh sten, ki ta kot oblikujejo; debel ploh je bil fiksiran na lesene konzole, ki so molele iz sten. Bohkov kot je lepšal vezen prtiček, na obeh stenah so ob razpelu visele v nizu nabožne tiskane podobe. Nizka predelna omara (predalnik) je imela mesto v hiši ob steni med mizo in vrati v vežo, na predalniku pa je stal televizor. V kotu ob prehodu v kamro je stal nazadnje divan, poprej pa postelja za starega gospodarja. Kamra poleg hiše je imela funkcijo spalnice, opremljena je bila s posteljo, visoko omaro in nočno omarico. Tu so spali otroci, kasneje tudi moški, ki je pomagal pri hiši.

Pri veliki mizi v hiši so uživali dnevne obroke hrane. V poletnem času je hišo v funkciji jedilnice zamenjala veža, kjer je ob glavnih vratih stala večja miza s stoli. V špajzi, ki so jo v šestdesetih letih predelali v WC, je stala jedilna omara. Tu so hranili kruh, moko, zaseko, skratka živila za sprotno uporabo, tudi kuhinjsko posodje.

V kuhinji je bilo pred kuriščem v peči manjše ognjišče, železen zaslon je zakrival odprtino peči. Levo nad ognjiščem je bila v zidu manjša še zidana niša za odlaganje vžigalic, tudi vsakdanjih začimb. Ob ognjišču so stale burklje, lopar za vsajanje kruha. Ob steni, ki je ločila kuhinjo od špajze, je stal preprost zidan štedilnik - »šporhet«, stene štedilnika so bile obmetane in pobarvane z apnom. V kotu med ognjiščem in štedilnikom je imel v tem prostoru svoje mesto tudi parni kotel za svinjsko krmo; (ko so si uredili novo kuhinjo, so parnimkotel prenesli sem iz svinjske kuhinje). Nov element je bil pralni stroj v kotu ob kopalnici. Štiblc, kjer so si uredili sodobnejšo kuhinjo, so poprej uporabljali za shrambo orodja, verig. To je bil hkrati tudi spalni prostor s posteljo in visoko omaro. V tem štibelcu je navadno spal pastir; Malijevi so namreč imeli tudi svojega pastirja. Kuhinjsko opremo, s katero je bil opremljen ta prostor, ki so ga preuredili v kuhinjo, je pripeljala s seboj nevesta v bali). Industrijski kuhinjski elementi v tem prostoru so bili pomivalna miza, plinski štedilnik in štedilnik na drva in hladilnik.

Največji prostor v nadstropju, zgornjo hišo so uporabljali za zakonsko spalnico, v cimercu poleg nje so v poletnem času spali otroci. V zgornji hiši je bil v kotu za vrati manjši zidan štedilnik, potisnjen v lično oblikovano zidno hišo in so ga po potrebi očitno uporabljali tudi kot samostojno stanovanjsko enoto - za preužitkarje. V srednjem cimercu je bila manjša odprtina (ok. 70 x 70 cm), z vrati, ki so odpirala prehod v dimno kamro za sušenje mesa, ki je bila urejena nad velbom v stari kuhinji. Dva prostora v nadstropju (ta temen cimerc in sosednji, ta dolg cimerc ali zadnjo kamrco) so uporabljali za shrambi. Tu so hranili žito, meso. Tu so stale košte za žito.

ILUZIJA BESED, avtorja Barbara Jakše, Stane Jeršič

Opombe:

1. *Dokumentacijo hrani Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine*
2. *Arhiv Gorenjskega muzeja; arhitektonska dokumentacija ing. arh. Nevenka Sedej, 1978, Opisna dokumentacija A. Novak, TZ, 1978*
3. *A. Novak, Spomeniki ljudskega stavbarstva na Gorenjskem, fotografija Malijevega doma, Golnik 10, Snovanja 13, Gorenjski glas, 20. aprila 1990*
4. *prav tam, fotografija hišnega portala Malijeve hiše*
5. *Pri stilni opredelitvi stavbnih elementov je sodeloval Cene Avguštin.*
6. *I. Sedej, Kmečko gospodarstvo na Gorenjskem od začetka 16. do konca 19. stoletja, inauguralno delo, Lj. 1966, rokopis*
7. *Detajl freske z letnico 1787 z Malijeve hiše, foto V. Knific. Pred rušenjem so fresko sneli in jo zdaj hrani Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju.*

Dr. Timotej Knific

Kulturna dediščina v blejskem turizmu

»...KRAJ JE ŠE ZMIRAJ LEP...«

Zdi se, da imamo Slovenci z Bledom precejšnje težave. Ali gledamo nanj preveč čustveno - dežela kranjska nima lepš'ga kraja, ko je z okol'šč'no ta, podoba raja - ali pa preveč razumsko: tako je konec 18. stoletja grajski oskrbnik predlagal, da bi jezero izsušili in s tem pridobili rodovitno polje ter ilovico z jezerskega dna za izdelovanje opeke. Seveda se zaradi takšnega gledanja vseskozi pojavljajo zadrege tudi v blejskem turizmu. Leta 1850 je zapisal dr. Bleiweis v Novicah takole: »Od lani se ni tukaj še nič spremenilo - kraj je še zmiraj lep, da ga ni nikjer lepšega; ljudje so prijazni in narodski duh se še vedno živo glasi v veseli družbi - ali cesta in pota so še zmiraj tako gerde, kakor so bile, ali še gerji; pred Mlinam smo jo komaj iz blata izvozili.« (1) A ko so lani ob svetovnem veslaškem prvenstvu spet posegli v urejanje Bleda, so to storili tako silovito, kot da je zavladal gon po samouničevanju, kot da gre za dediščino brez dedičev. (2)

FOTO: Gorazd Šinik

Razvpiti primeri lanskega vročega poletja ne govorijo le o večnem nasprotju med starim in novim, ampak neizprosno opozarjajo na to, da se je Bled znašel na koncu nekega zgodovinskega obdobja, ko se nekdaj idilično podeželje z neustavljivo ihto spreminja v eno samo na silo znešeno urbanizirano naselje. Zato je razumljivo, da se je v prelomnem položaju znašel tudi blejski turizem, ki se na splošnem evropskem turističnem križišču za sedaj - hvala bogu - še obotavljivo odloča o novi poti. Nedvomno pa je Bled že zaneslo v zunanje kroge industrijskega turizma, katerega vrtinec preti, da bo tudi Bled pogoltnil v sivo povprečje betonskih letovišč. Torej priseganje načrtovalcev na razvoj za vsako ceno ni nič drugega kot negotovost, ki jo povzroča izgubljeno ravnotežje med vrednotami preteklosti in sodobnim bivanjem na Bledu. Zdi se, da se tedve težnji spopadata na nekakšni zeleni črti časa, na meji varstvene strpnosti in življenjskih zahtev.

Vendar to ni samo blejski problem. V podobnih težavah se je znašlo veliko alpskih turističnih krajev, tako da so pred leti o tej problematiki pripravili posvetovanje v retoromanskem Churu. Po sklepnih razmišljanjih strokovnjakov, naj bi se alpski turizem razvijal v smeri povezovanja naravnega okolja in človeka v njem, ko postane naselitvena, ekonomska in kulturna dediščina vrednota, ki jo je mogoče doživeti in razumeti samo v prvotnem okolju. V idealni podobi naj bi alpski turizem temeljil na primarnem gospodarstvu, oziroma naj bi postal sestavni del takšnega gospodarstva, z domačinom kot delavcem v njem, s čim bolj neokrnjenim okoljem ter zgodovinskim in kulturnim izročilom naroda kot bistveno sestavino žlahtne turistične ponudbe. S teh izhodišč postanejo tudi za Blejski kot in njegov turistični razvoj dragocena številna spoznanja o arheološki, geografski, biološki podobi, o arhitekturnem, duhovnem in umetnostnem izročilu, o naselitveni ekonomski in narodni zgodovini.

V bistvu pa gre pri vmeščanju kulturne dediščine v turistično ponudbo za odnos do znanja, saj nas slavni matematik in fizik J. Bronowski ne svari brez vzroka: »Glejta, nesmiselno je svetovati ljudem, naj se naučijo diferencialne enačbe ali opravijo tečaj elektronike, računalniškega programiranja; če namreč razumevanje človekovega izvora, njegove evolucije, njegove zgodovine in razvoja čez petdeset let ne bo splošno znana šolska knjiga, sploh ne bomo več obstajali.« Takšna šolska knjiga o Bledu še ni napisana - vendar bogata strokovna bibliografija obljublja vpogled v številne podrobnosti. Seveda pa morajo biti ta spoznanja obiskovalcem tudi primerno predstavljena. Naše mnenje je, da je za to najprimernejša muzejska razstava na blejskem gradu, vendar postavljena na novo, iz sodobnih izhodišč... Z njo Narodni muzej iz Ljubljane že dolgo želi blejskemu turizmu, ki je naravne lepote tega alpskega letovišča znal popeljati do svetovnega slovesa, pokazati tudi izjemne možnosti na področju kulturne dediščine. Zato je lani pripravil predlog za prenovo razstave, ki ga v Snovanjih ponatiskujemo v nekoliko skrajšanem obsegu (3).

1. Blejski grad je razgledišče po položaju in namenu - v naravni in kulturni pokrajini. Zato se morajo njegovi razgledi odpreti in poglobiti. Odpreti s tem, da se v razstavni sklop vključi tudi del vzhodnega obzidja z okroglim obrambnim stolpom, poglobiti pa z novo muzejsko predstavitvijo blejske preteklosti. — Podstrešni prostor okroglega stolpa z linami bi uredili v razgledišče po blejski okolici. Skozi vzhodni lini bi poglede na Karavanke, terasaste Gorenjske ravnine in dobrave ter pobočja Jelovice izostrili z dvema teleskopskima daljnogledoma. Na zidcih med linami bi namestili stenske zemljevide (prostorsko-reliefna projekcija) z vpisanimi geografskimi imeni in označenimi naravnimi in kulturnimi spomeniki. Sektorji posameznih zemljevidov bi se ujemali z vidnim področjem posamezne line, da bi bila prostorska informacija čim bolj natančna. Sredi prostora, katerega tla bi bilo potrebno nekoliko dvigniti, slikovito ostrešje pa očistiti, bi postavili masivno okroglo mizo z obkrožujočo jo klopjo. V mizi bi bila pod steklom reliefna maketa Blejskega kota in okolice, s katero bi bila pokrajinska podoba bistveno in atraktivno dopolnjena. — Sobo v okroglem stolpu — do nje pridemo po odprtem hodniku vzdolž obzidja, ki je ostal ohranjen v gotskem obrambnem sklopu gradu, kar je za Slovenijo velika redkost — bi preuredili v manjše video središče. V sobi bi namestili večji ekran in polkrožne klopi. obiskovalci bi si lahko ogledali filme z blejskimi temami (npr. arheološko izkopavanje, jezerska flora in favna, letalski prelet nad Blejskim kotom, »zvon želja« na Otoku, glasbeni festivali), pa tudi predstavitev drugih turističnih krajev (Škocjanske jame, Postojnska jama, Portorož, Radenci itd.). Video fond, opremljen z besedili v različnih jezikih, bi se neprestano dopolnjeval, tako da bi gostje poleg pokrajinske dobili na gradu tudi resnično sodobno in popolno turistično informacijo. — Za sprotne kulturne informacije, vezane predvsem na blejsko področje, pa bi rabila soba v pravokotnem stolpu (t. i. soba Narodnega muzeja), torej na začetku poti po tem raznovrstnem razgledišču. Sobo bi preuredili v preprost razstavni prostor, ki bi omogočal vpogled v trenutna kulturna dogajanja z informativnimi razstavami, kot npr. ob pomembnem arheološkem odkritju (spomnimo se sebenjskega zaklada), ob vsakoletnem tekmovanju v jezerski podvodni fotografiji, o fotografiji in slikarstvu nasploh in z blejskimi temami, ob glasbenih prireditvah itd.

Ideja o blejskem gradu kot razgledišču mora biti vodilna tudi pri zasnovi stalne razstave v muzejskih prostorih. Tehnično to pomeni, da bo potrebno tudi grajska okna, ki so sedaj bolj ali manj zastrta ali pa obiskovalcu muzeja nedosegljiva, na stežaj odpreti. Tako bo obiskovalec lahko skozi okno zagledal z določenega stojišča v krogu, zarisanem na okenskem steklu, neko naselje (kot na muhi puške ali v krogu daljnogleda), katerega ime bo zapisano ob krogu na šipi. Tako se bo seznanil z lego kraja, hkrati pa bo na razstavnih panojih ob oknu zvedel temeljne podatke o njegovi naravni in kulturni dediščini. Novo okno — nov pogled, nova obvestila o blejskih krajih, ljudeh, preteklosti, kulturi. To bo prvi poudarek razstave.

FOTO: Gorazd Šinik

2. Razstava bo imela dva poudarka: preteklost Bleda in zgodovina Slovencev. O prvem še z drugimi besedami: z razstavnimi panoji pri oknih bo ob zunanjih stenah muzejskih prostorov nastala zbirka krajevnih zgodovin. Od njihovih podrobnosti bo obiskovalca vodila pot k splošnemu pregledu mimo razstavljenih predmetov iz Blejskega kota, ki bodo v sklopih umeščeni večinoma sredi razstavnih prostorov. Njihov pomen v kulturi in zgodovini Slovenije ter slovenskega naroda bo predstavljen v kronološkem zaporedju z razlagalnimi prikazi na notranjih stenah muzeja. Ti prikazi se bodo združevali v ilustrativen pregled zgodovine Slovencev, kar bi bil drugi poudarek na razstavi. — Krajevni prikazi naj bi bili informativni, splošni pregled - neboleče — didaktičen, razstavljeni predmeti pa atraktivni. Zadnje bi dosegli tako, da bi razstavili le izjemne primerke (arheološki vzorec: zakladna najdba orodja z jezerske obale iz obdobja KŽG, sebenjska zakladna najdba orodja, orožja in opreme iz staroslovanskega časa, otroška zakladna najdba srebrnikov iz srednjega veka; drugi primer: žgan in skeletni grob s Pristave; oživitev staroselske in staroslovanske ženske noše z modelom). Zanimivi in privlačni bi morali biti tudi stenski prikazi (npr. »resničnost« naselitvene pokrajine, kot jo opisuje darilna listina iz leta 1004, v luči arheoloških odkritij; na podlagi te listine na kratko (le s primeri) o razvoju pisave bodeške freske kot del gotskega stenskega slikarstva v Sloveniji; slovenske podložniške prisege v rokopisu in glasno prebrane). — Tako kot doslej bo v sklopu muzeja tudi grajska kapela sv. Albuina in sv. Ingenuina, ki ji je potrebno z razsvetljavo dati svečanejši videz, s predvajanjem slovenske cerkvene glasbe pa opozoriti — ob arhitekturi in slikarstvu — tudi na to področje slovenske umetnosti oziroma na njen prispevek v evropsko kulturno zakladnico (npr. Gallus-Petelin).

3. Razstava bo postavljena po sodobnih muzeoloških kriterijih. Vsebinski - turistični, kulturni, zgodovinski, estetski in didaktični - smotri so bili že prikazani, ostajajo predvsem oblikovno-tehnični načelni pristopi. — Ker je razstavni prostor del razstave same, razstava ne sme »štrleti« iz njega, ampak mora biti v vseh delih z njim usklajena. Zaradi majhnih prostorov, kar velja tako za razgledišče kot za razstavo, bodo morale biti majhne tudi skupine obiskovalcev. Tako bo mogoče uporabiti magnetofon oziroma ozvočenje za večjezično vodstvo po razstavi, primeren razmak med skupinami pa bo zagotavljal intimnejše ozračje, ki je pogoj za poglobljen stik obiskovalca z razstavo. Vsa tehnična pomagala, od ozvočenja, luči, videoinstalacij do varnostnih naprav, bodo morala biti čimbolj skrita, prav tako pa naj njihovo delovanje ne bi bilo prevsiljivo ali celo samo sebi namen — pri vsem je potrebna prava mera. Tudi omenjena atraktivnost eksponatov in razlag je bila mišljena v dobrem pomenu besede, kot žlahtna, ne pa s cenenimi sredstvi spodbujena privlačnost. Kar velja za video fond, velja tudi za razstavo: težiti mora k stalnemu dopolnjevanju, saj mora odsevati stanje najrazličnejših sodobnih raziskav o preteklosti Blejskega kota in širše. Razstava bo imela tudi svoj tiskani vodnik v več jezikih (kot so vodniki narodnega muzeja Zaton antike, Rešena arheološka dediščina, Orožje) z delovnim naslovom Blejski zakladi. — S tem pa — na koncu — tudi že prehajamo na področja dejavnosti, ki bodo razstavo spremljale. Najprej so tu, če gostinsko ponudbo pustimo ob strani, spominki: kopije, značke, obeski, diapozitivi, razglednice, nakit po starih vzorih (tudi iz dragih kovin), video kasete. Ti se ne smejo, kot je običajno, širiti poljubno in brez kakovosti, ampak mora biti njihova izdelava vodena, kvaliteta predpisana, avtorstvo izvirnika pa zaščiteno. Iz omenjene zbirke krajevnih zgodovin bi izšla enotno oblikovana edicija malih vodnikov o krajih in zanimivostih (npr. listina iz l. 1004, sebenjski zaklad, slikarske upodobitve Bleda). Iz te edicije, ki bi se stalno dopolnjevala, pa bi zrasla — analogna Zakladom Slovenije — velika monografija o Bledu.

(1) O. Janša-Zorn, Zgodovina blejskega turizma od začetkov do leta 1941, Kronika 32, 1984, 182-196. — Ta številka Kronike je v celoti posvečena Bledu in njegovi zgodovini.

(2) V. Felc, Ceausescujev duh nad jezerom, Delo, l. 31, št. 239, 14. 10. 1989, 25. Članku so v Sobotni prilogi Dela sledili številni ugovori (npr. S. Slivnik, 4. 11. 1989; V. Klemenčič, 18. 11. in 16. 12. 1989, 13. 1. 1990) ter pripombe in pojasnila (J. Osterman, 23. 12. 1989; V. Felc, 23. 12. 1989, 3. 2. 1990).

(3) T. Knific, Predlog za prenovo razstave na blejskem gradu,

ILUZIJA BESED, avtorja Barbara Jakše, Stane Jeršič

Dve novi knjigi

To pomlad sta na Jesenicah izšli kar dve novi knjigi dveh domačih piscev. Kot 16. knjiga knjižne zbirke Mala Čufarjeva knjižnica je izšel izbor književnih esejev Marka Hudnika OSEMDESETA LETA, Književna zadruga Jesenice pa je po kratki povesti RAZSTRELJENI BOG, Ladislava Črnologarja, ki je izšla lani jeseni, izdala še drugo Črnologarjevo delo, in sicer roman TEHNOLOŠKI PRESEŽEK, RDEČELASA LISICA IN ŠE KAJ.

Pisatelj Marko Hudnik, avtor romana »Julijan O.« (Cankarjeva založba, 1984) in knjiga novel »Krog sedanjosti« (Državna založba, 1985), je v zadnjih letih napisal več kot sto knjižnih ocen, oz. predstavitev, (v glavnem tujih romanov, prevedenih v slovenščino) in jih objavljal v jeseniškem Železarju v rubriki »Novosti na policah jeseniške knjižnice«. Kljub temu da je te ocene napisal v »roku službe«, (zaposlen je namreč v knjižnici), pa je v to pisanje vložil vso svojo veliko erudicijo, pisateljsko spretnost in domišljijo. - Pri tem pa niti za hip ne pozablja, da piše za »navadnega« bralca, ki ni podkovan v literarni vedi. To pravzaprav niso klasične knjižne ocene, kot smo jih navajeni prebirati na kulturnih straneh naših časnikov in v literarnih revijah, in v katerih obravnavane knjige večkrat kot ne padejo v prazen prostor literarno teoretičnih shem in ocenjevalčevih misli kalupov. Hudnikov odnos do knjig je izrazito oseben, neprikrito subjektiven - po drugi strani pa ga zelo zanima tudi socialna podstat, tako tista, v kateri se je določeno književno delo porodilo, kakor tudi tista, v kateri živi - ali bo živelo - preko svojih bralcev. Zanimivo je tudi to, da je Hudnik kot pisec leposlovja - novel, romanov in dram - izrazit modernist, ki zahteva od svojih bralcev nadpovprečni intelektualni napor, v pisanju o knjigah grugih več kot blagohotno naklonjen klasičnemu pripovednemu modelu. Bolj kot pisateljska tehnika in stil ga zanimata vsebina in sporočilo. Prizadeto se sprašuje o intimnih razlogih posamičnih romanopiscev za dejanja in nehanja njihovih romanesknih likov, pa drugi strani pa zanj niso brez pomena tudi navidez takšne malenkosti, kot je npr. barva knjižnih platnic...

OSEMDESETA LETA se bodo prav gotovo enakovredno pridružila podobnim knjigam, ki jih že imamo po Slovenskem in so jih napisali Andrej Inkret, Drago Bajt, Vasja Predan, Aleš Debeljak, F. Benhart, Aleksander Zorn, Dimitrij Rupel. Marijan Kramberger, Jože Šifrer in drugi etablirani ocenjevalci in esejisti. Kar opravičuje knjižni natis, pa ni podobnost, pač pa različnost v tej podobnosti, oz. istorodnosti. Hudnik namreč vnaša neko novo, drugačno kvaliteto v pisanje o knjigah, o katerih drugi ne pišejo, ali pa pišejo malo in nesistematično. (Tuji romani). Velika kulturna škoda bi bila, če bi ves ta žlahtni trud ostal raztresen na straneh lokalnega tovarniškega glasila, kakršno je Železar in tako nedostopen vsem zainteresiranim bralcem na Slovenskem, predvsem pa knjižničarjem in knjigarnarjem. Po tej knjigi pa bodo gotovo radi posegli tudi vsi, ki imajo radi knjige in jih zanima tudi to, kaj si o njih mislijo drugi.

Roman, oz. povest TEHNOLOŠKI PRESEŽEK, RDEČELASA LISICA IN ŠE KAJ Ladislava Črnologarja (nekaj njegovih knjig je v prejšnjih letih objavila založba Kmečki glas), je ena redkih leposlovnih knjig na Slovenskem, ki ji je osnovni motiv in vrednota - delo. To tematiko pisec dobro pozna, saj že več kot 30 let dela v neposredni proizvodnji. (Zaposlen je kot strojnik v jeseniški železarni). Delo in odnos do dela je osnovno gibalo dogajanja v tej knjigi, iz njega izvirajo vsi konflikti in spoznanja Črnologarjenih junakov. Usoda Janeza Zevnika, junaka te povesti, je podobna usodi Cankarjevega hlapca Jerneja, saj se po dolgih letih dela v tovarni, v kateri je pustil vse svoje najboljše moči, nenadoma znajde na seznamu kot »tehnološki presežek«. In tako kot hlapec Jernej, se tudi Janez Zevnik odpravi na trnovo pot iskanja pravice... Knjiga je vsekakor aktualna prav v sedanjem trenutku - in na Gorenjskem še posebej.

Edo Torkar

ILUZIJA BESED, avtorja Barbara Jakše, Stane Jeršič

Marko Hudnik:
OSEMDESETA LETA

Avtor je literarni javnosti znan predvsem po romanu Julijan O. (Cankarjeva založba 1984) in zbirki novel Krog sedanjosti (DZS, 1985); v novi knjigi je zbral 68 sestavkov o knjigah (predvsem o tujih romanih, prevedenih v slovenščino), ki jih je v preteklem desetletju objavljal v Železarju pod naslovom »Novosti na policah jeseniške knjižnice.« V Snovanjih objavljamo Hudnikovo spremno besedo k njegovi najnovejši knjigi.

ODLOMEK

Pri pisanju teh sestavkov me je nekaj vseskozi motilo, namreč njihova sorodnost z neko znano zvrstjo, z ocenami (kritikami). Nikoli nisem imel v življenjskih načrtih, da bom kdaj postal recenzent (ali kaj podobnega). Seveda se te oznake ne bom mogel povsem ubraniti. Človek vedno tudi vrednoti in razvršča, pa čeprav nehote in nevede. Nisem tako naiven, da ne bi tega vsaj zdaj, post festum, uvidel. Težišče pričujočih predstavitev pa je bilo vendarle drugje. Z nekom sem pač hotel pokramljati o vseh teh knjigah. Moji sobesedniki so bili neznani bralci. Ker pa sem bil za to kramljanje tudi (pa čeprav beraško) plačan, je bilo vselej usmerjeno. Predvsem je bilo treba povedati Neznancu, kaj je to - ta knjiga, ta tekst, kateremu naj bi, kot sem to storil jaz - posvetil pet, deset, dvajset ur svojega nadvse dragocenega časa. Pri tem se nisem trudil, da bi bil posebno strokoven, pač pa sem se skušal vživeti v neznanega bralca, videti tekst tudi z njegovimi očmi.

Sčasoma sem ugotovil, da o knjigi ni mogoče sproščeno govoriti, če se ne pomudiš pri vsebini. Če sem si pri pisanju teh svaril in priporočil ustvaril kak vzorec, je njegov glavni element kratka vsebina. Če drugega ne, je treba na pravem mestu spregovoriti o junakovem imidžu, o njegovi življenjski poti, o njegovih željah in strahovih. O vsem tistem, kar ga napravi zanimivega v bralčevih očeh. Kar bralca in junaka nekje izenači.

Vse drugo pa se vrsti okrog razumevanja. Spominjam se, kako so se privrženci modernizmov v svojem času jezili na vse tiste, ki so od tekstov terjali razumljivost, kako so zaničevali množice malomeščanskih fosilov, ki so hoteli vedeti, kaj je pisatelj (ali umetnik nasploh) »hotel povedati«. O tem so govorili z odkritim zgražanjem - in kdo jim ne bi dal prav? Ta duh časa je imel tudi mene v svoji oblasti; pod njegovim vplivom - pa tudi iz lastnega čuta za bistvo pojava, ki se mu pravi kunšt (po domače pa umetnost) sem mislil enako, namreč da je tem zarobljenim filistrom (potrošnikom) zoprno vse, česar niso vajeni. Kadar zagledajo kaj novega, se branijo z nesramnim spraševanjem »kaj je pisatelj hotel povedati«. Z drugimi besedami, hočejo si biti na jasnem o »morali zgodbe«.

Iz povedanega bi skratka sledilo, da je iskanje tega, kaj je pisatelj hotel povedati, bedast in jalov posel. Vendar meri ameriški teoretik Boothe prav na to, ko govori o retoriki proze. Konec koncev sem se v teh prikazih ukvarjal prav z razumevanjem. S tem, kako in kaj je mogoče razumeti.

Razumeti se po mojem pravi, spraviti v zvezo s čim drugim - z nečim, kar nam je znano in domače. Poiskati - najti - čim več takih zvez. Najti v stvari namige na to in drugo stvar, ki jo že od prej poznamo. Konec koncev - če gre za knjigo - za roman - bi razumevanje pomenilo, da znamo vsebino romana povezati s svojo lastno izkušnjo - pa tudi z izkušnjo, ki jo pripisujemo avtorju.

Konec koncev je mogoče prav, če se kritik osredotoči zgolj na to, kar izhaja iz teksta; da se torej ne ukvarja z vprašanjem, ali resnica romana ustreza neki zunanji resnici; ali pa s tem, ali so vrednote, ki jih pisatelj zagovarja, res pravšnje vrednote nekega (kajpak kritikovega) časa in prostora. Seveda je treba biti dovolj naiven, da lahko verjameš v možnost take notranje izolacije. Sicer pa, ali si niso tudi pisci novih romanov - vsaj nekateri med njimi - umišljali, da so lahko stvari in objektivni kot oko kamere? (Pri tem se niso spraševali, kdo je to brezosebno kamero namestil in usmeril.) Pustimo to. Res pa je, da je pristajanje na dane resnice in na dano moralo najbolj udobna drža, kar si jo lahko zamisliš. To počno skoraj vsi pogrošni pisci, ustvarjalci kiča pa so v tem prav pikolovsko dosledni. In seveda - kritiki so tu zato, da to jasno in glasno povejo.

Na srečo pa se, kot sem že rekel, nima za kritika. Vem tudi, da se večina bralcev ne ukvarja toliko z estetsko platjo nekega teksta - se pravi z avtorjevo konsekventnostjo in z njegovim novatorstvom - kolikor z zgodbo. Z mitom, ki se v romanu nemara skriva. In - zakaj ne - tudi z resnico, ki jo pozna in kakršno jo pozna že od prej, iz drugih knjig; ki jo je prevzel iz ozračja. Zanimivo se je recimo pomuditi ob dejstvu, da sodobne bralce (manj to velja za bralke) pritegne predvsem zgodovinska resničnost. Torej, če že roman, potem fiction-faction roman. Očitno gre tu za vrednotenje, ki temelji na socioloških premikih. Na delu je kajpak znanstveni vzorec. (Mogoče je v hipu, ko je zapisan propad, dobil v dušah množice največjo moč.) - Vendar, tudi ko gre za »stvarnost«, ni vseeno, za katero in kakšno stvarnost gre. Za uspeh romana je odločilno tudi to, kakšne ideje avtor zastopa in o kakšnem okolju piše. Do nekaterih tem čutijo bralci nepremagljiv odpor. Torej, če so mi rojile po glavi te in podobne misli: vselej se je bilo treba ukvarjati tudi s tistim, kar je ostalo zunaj teksta.

Ljudje, ki verujejo v zunajčutne zaznave, postavljajo njihov izvor v tako imenovane paralelne svetove. Literatura kot taka - pa tudi vsak roman, vsaka novela zase - je konec koncev tudi paralelni svet. Od tistega pravega (prvotnega) se sicer v mnogih točkah razlikuje, pa vendar je z njim v nenehnem sozvočju. Seveda pa bi ravnal otročje, kdor bi mednje postavil enačaj. To je nesmiselno celo v primeru, ko je avtor dosledno jemal snov iz svojega življenja - iz lastnih izkušenj. Avtorjev »jaz« v romanu je hlinjen, pa čeprav bi nosil avtorjevo ime; tudi po modelu slikani liki nikoli niso identični s civilnimi osebami. Res pa je nekaj drugega. Mogoče bi kazalo prisluhniti tistim teoretikom percepcije, ki menijo, da se vsakdo, kdor bere roman (ali ki gleda sliko) postavlja s svojevrstno držo: da si nekako umišlja, da gre tudi tu za pravo pravcato stvarnost, pa čeprav hkrati tega ne misli čisto zares.

Na kratko povedano: ob vsaki knjigi - ob vsakem branju - je morje tega, kar ostaja zunaj teksta, o čemer je zanimivo spregovoriti. Želel sem pokramljati o igri, ki poteka med dvema svetovoma: med svetom romana in zunanjim svetom. Prav v tej igri se dogaja »razumevanje«. In če naj bom malo bolj konkreten — vsakega izmed obravnavanih tekstov sem verjetno spravljal tudi v zvezo z nami tu - in - zdaj: z osemdesetimi leti.

Mile travestije kulturne realnosti:
SMRT KOT VNEBOVZETJE PESNIKOV

Narava človeka, mesto kulture v človekovi naravi; temeljni vprašanji, ki sta zaposlovali mislece minulih obdobij v želji, da bi z razkritjem bistva človeka dali človeku možnost eksistiranja kot Človeka. Hobbes v 17. stoletju človekovo naravo definira kot HOMO HOMINI LUPUS /človek človeku volk/, a danes na pragu enaindvajsetega stoletja ljudi ni več, le volkovi, ki nosijo požrtega človeka v želodcu.

Pesem je v človekovem srcu zamrla, ker jo je preglasilo kruljenje v želodcu. Vse to spominja na grško mitologijo o nastanku sveta, ko Uranus /Nebo/ po združitvi z Gaio /Zemljo/ poje vse svoje otroke v bojazni, da ga otroci ne bi vrgli s prestola. Šele, ko se Kronos /Čas/ skrije v vagino matere Zemlje in kastrira očeta Uranusa, se prekletstvo kanibalstva konča in zavlada Čas.

Slovenci lahko v grški mitologiji iščemo kal svojega kulturnega prekletstva, saj smo sposobi dojeti veličino svojih otrok le POST FESTUM, torej po njihovi smrti. Potem ko se Nebo opije njihovega duha in ko Zemlja použije njihovo telo.

V tem duhu je potekal literarni večer konec maja v Gimnaziji. Gost večera, MARIJAN ŠTANCAR - MONOS, pesnik med pesnikurji, je skušal opisati svojo pot na Kalvarijo, pot skozi Čas, ki mu je kot zaveznik ostajal za zamah nedosegljiv. Monos je po štirih desetletjih prisostvovanja na kulturni sceni ostal brez dostojno izdane zbirke pesmi, oz. založniki čakajo na njegovo smrt, da se bodo navidezno oddložili svoji ekonomski vesti.

Na tem mestu nastopi dvom o razpadu slovenskega kulturnega prostora: občinstvo zadovoljuje le svoje fizične potrebe, založniki finančne - KULTURA JE PROBLEM ELITE. Tu pa seveda ni govora o eliti, ki ji je kulturni dogodek pranje velikega avtomobila in poziranje v gostilnah z ljudmi polnih »lepih« nasmeškov. To je problem MIŠELNE ELITE.

Dejstvo, da se ob literarnem večeru pesnika Monosa zbere peščica, postavi pod vprašaj vso vzgojo v šolah /kritika profesorskega kadra, ki večinoma samo zahteva in malo da/, ter funkcija kulturnih institucij, ki pesniku niso bile zmožne dostojno prezentirati snovanj.

Kako kratka je pamet Kranjcev, je vedel že Prešeren, ki je umrl preklet v Kranju, katerega spomin se obuja 8. februarja, v šolah in gostilnah, ko alkohol ponovi staro Prešernovo resnico: »Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan...«. Ne dan, ko sosed bo mejak, temveč ko pesnik bo umrl in založnik prost bo vsak, Slovenec pa se bo poezije učil iz učbenikov - merilom dobrosti.

Tako se lahko vprašamo, kje je dan, ko bo Slovenec spregovoril Monosove besede in spoznal: GLEJ ČLOVEK.

Iz opusa MARIJANA ŠTANCARJA - MONOSA:
zbirke: GLEJ ČLOVEK /1963/ samozaložba
POEMA O JANU PALACHU /1970/ samozaložba
PESMI /1982/
KULTURNA SKUPNOST SLOVENIJE JE OSTALA VEDNO NEMA!!!

Tomaž Kukovica

Miro Duič, direktor škofjeloških Mesoizdelkov:

Ni bojazni, da bi spitana živina ostajala v hlevu

"Če bi gledali strogo podjetniško, bi kupovali samo uvoženo meso, vendar pa tako nismo in ne bomo ravnali."

Še pred nekaj leti ste morali za poletni čas podražiti živino, da ste je dobili dovolj za nemoteno oskrbo z mesom. Zdaj takšnih problemov nimate, mesa je zadosti.

"Ponudba je velika: poleg živine, ki jo odkupujemo na Gorenjskem, in živine iz kooperacijske reje dobivamo še meso iz uvoza, ki je cenejše od domačega - goveje za približno 20 odstotkov, svinjsko za 30 odstotkov. Če bi gledali strogo podjetniško, bi kupovali samo uvoženo meso, vendar tako nismo in ne bomo ravnali, ker se zavedamo obveznosti do gorenjskih živinorejcev in tudi tega, da uvoz - vsaj dolgoročno - ni povsem zanesljiv."

"Nasprotujemo takšni konkurenci, ki ima možnost zakola živine brez nadzora in prodaje brez plačila dajatev."

Uvoženo meso pa je vendarle povzročilo nekaj nejevolje, na eni strani pri živinorejcih, na drugi tudi pri potrošnikih.

"Če smo hoteli konkurirati ostalim mesno-predelovalnim obratom in trgovskim organizacijam, smo bili primorani, da kupimo tudi cenejše uvoženo meso. To je povzročilo nekaj težav. Pri odkupu živine je prišlo do določenega zamika, v trgovinah oz. mesnicah pa so se pojavile dvojne cene, ki so vzbujale dvom in omogočale razne mahinacije. Junija smo zavrnili meso iz uvoza, prednost smo dali gorenjskim živinorejcem, tako pa bomo storili vsakokrat, ko bomo ugotovili, da bi bil zaradi uvoza ogrožen domači odkup. Bojazni, da bi spitana živina ostajala v hlevih, ni."

Poletnih motenj v preskrbi z mesom, kakršne smo občutili pred leti, torej ni pričakovati?

"Čeprav bi se julija in avgusta povsem ustavil odkup živine, ne bi bilo motenj v preskrbi, ker je na voljo meso iz uvoza, precej mesa pa imamo tudi na zalogi - približno 150 ton govejega in 100 ton svinjskega."

So zaloge normalne?

"Zaloge so kritične le zaradi pomanjkanja denarja. Ker je vse več podjetij v hudih likvidnostnih težavah, nam obrati družbene prehrane, ki so sicer naši največji kupci, plačujejo z zamudo. Redno nam dolgujejo osem do deset milijonov dinarjev, kar predstavlja približno tretjino vrednosti naše enomesečne proizvodnje. Posledice občutijo tudi kmetje, ki morajo zadnje čase na plačilo živine čakati dlje, kot so ponavadi."

Potrošniki "pritiskajo" na pocenitev mesa in mesnih izdelkov, kmetje zahtevajo podražitev živine. Kako vsem ustreči?

"Cene mesa so bile februarja za približno dvajset odstotkov višje od sedanjih, nekoliko višja je bila tudi odkupna cena za živino; zdaj pa veljajo že tri mesece iste cene. Na Gorenjskem in na širšem ljubljanskem območju smo dogovorjeni, da plačujemo živino po 30 dinarjev za kilogram mesa (extra razred). Na Štajerskem je cena sicer za dva dinarja višja, vendar kmetje tudi dlje časa čakajo na plačilo kot pri nas. Meso je v primerjavi z nekaterimi drugimi živili, kot so, denimo, sadje in zelenjava, že poceni, vendar pa je za občane s slabimi plačami in za vse, ki so socialno ogroženi, še vedno drago. Da bi jim omogočili cenejši nakup, bomo na Jesenicah, v Radovljici, v Tržiču, Kranju, Kamniku in Ljubljani odprli diskontne trgovine."

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da zdaj veljavna odkupna cena živine krije le nekaj več kot polovico dejanskih stroškov zreje.

"Če je izračun inštituta pravilen, potem so živinorejci v izjemno slabem položaju in bi jim republika ali občina morala kriti razliko. Odkupna cena, kakršna bi izhajala iz modelne kalkulacije inštituta, pa za nas ne bi bila sprejemljiva, ker bi povzročila tudi podražitev mesa in mesnih izdelkov, in bi bila mogoča le v razmerah splošne sprostitve cen in plač. Najboljša rešitev za izboljšanje položaja živinorejcev bi bila kombinacija dveh ukrepov: delnega popravka cen in državnega kritja razlike med odkupno ceno in dejanskimi proizvodnimi stroški."

"Najboljša rešitev za izboljšanje položaja živinorejcev bi bila kombinacija dveh ukrepov: delnega popravka cen in državnega kritja razlike med odkupno ceno in proizvodnimi stroški."

"Za zdaj ne opažamo, da bi se povečevalo povpraševanje po manj kakovostnem mesu in izdelkih. Nasprotno: ljudje so še vedno pripravljeni plačati kakovost, vzeti manj, a tisto bolje."

Problemi so tudi v uslužnostnem, kooperacijskem pitanju živine...

"Pri kmetih imamo v reji okrog 3000 glav živine. Gre za velik vložek denarja, za katerega pa letos nismo dobili niti dinarja bančnega posojila. Čeprav morajo zdaj rejci financirati tudi del nabave telet in sami skrbeti za krmo, je zanimanje za tovrstno kooperacijsko rejo še vedno veliko, saj bi lahko dali v rejo še okrog tisoč telet."

So se zaradi nižje kupne moči prebivalstva spremenile tudi njihove nakupovalne navade?

"Za zdaj ne opažamo, da bi se povečevalo povpraševanje po manj kakovostnem mesu in mesnih izdelkih. Nasprotno: ljudje so še vedno pripravljeni plačati kakovost, vzeti manj, a tisto bolje. To najbolje potrjuje podatek, da je v zadnjem času najbolj porasla prodaja kakovostnih trajnih mesnih izdelkov iz obrata v Stični, in to je tudi razlog, da vse bolj razmišljamo o "butični prodaji" mesa in izdelkov."

Zasebna konkurenca je vse močnejša. Ali je za Mesoizdelke tudi že nevarna?

"V mesni predelavi in prodaji je konkurenca že bila, zadnja leta se je samo še okrepila. V tem ne vidim nevarnosti, tudi zato ne, ker nekatere nove trgovine kupujejo pri nas. Konkurenca mora biti in je za vse dobra, vendar le, če je "zdrava" in če so za vse tudi enaki pogoji. Nasprotujemo pa takšni konkurenci, ki ima možnost zakola živine brez nadzora in prodaje brez plačila dajatev."

Izvoz je bil nekdaj le želja; odkar je padla domača kupna moč, je tudi potreba. Koliko izvozite?

"Na tuje prodamo prek Mercatorja približno pet odstotkov mesa in deset odstotkov mesnih izdelkov, lahko pa bi jih še več, če bi imeli ustrezna dovoljenja. Pripravljamo se na temeljito tehnološko in ekološko posodobitev klavnice v Škofji Loki. Ker je novi pravilnik zelo strog in skorajda ne dela razlike, kako je treba urediti klavnico za domače in izvozne potrebe, smo se odločili za posodobitev, ki bo ustrezala tudi mednarodnim zahtevam." ● C. Zaplotnik

Brez prekucij?

Čeprav so nekateri namigovali, da bo nova (Demosova) oblast na hitro likvidirala "socialistične latifundije", zemljo pa razdelila kmetom, pa je po prvem mesecu dela in življenja pod novo oblastjo že mogoče sklepati, da se tudi v kmetijstvu ne bo ničesar spreminjalo na revolucionarno-boljševistični "ho-ruk", ampak le preudarno, premišljeno, strokovno... Čeprav je oblast v rokah skupščine in vlade, ki naj bi uresničevala skupščinske odločitve, pa nekaj velja tudi mnenje novega kmetijskega ministra prof. dr. Jožeta Osterca, ki je izjavil, da kakšne revolucije ne bo mogel narediti in da bo vztrajal pri tem, da se za družbeni in zasebni sektor popolnoma izenačijo pogoji gospodarjenja. Obrat, ki se bo z vseh vidikov, z ekonomskega, ekološkega in strokovnega, lahko kosal z zasebnim kmetijstvom, pa naj po njegovem mnenju ostane, tudi zato, ker je v družbenem sektorju veliko strokovnjakov, ki so veliko naredili... Da novo kmetijsko ministrstvo ni za nepremišljene prekucije, dokazuje tudi mnenje prvega moža, da vračanje zadružne lastnine in zemlje kmetom, ki jim je bila odvzeta s krivičnimi procesi, zaplembami in podobnim, lahko poteka samo po pravnih poteh in da bi vsakršno drugačno (politično?) reševanje problemov povzročilo nove krivice. Nekateri so v predvolilnem boju tudi zahtevali, da je treba zapreti vse prašičje farme, ki onesnažujejo okolje. Tudi novi kmetijski minister je za ekološko uravnoteženo (sonaravno) kmetovanje, vendar modro opozarja tudi na drugo stran: "Preden bomo sprejeli kakršenkoli ukrep, si moramo jasno odgovoriti na vprašanje, kje bomo dobili nadomestno proizvodnjo". ● C. Zaplotnik

V Bohinjski Bistrici

Nova kmetijska trgovina

Boh.Bistrica, 12. junija - Gozdarsko kmet zadruga Srednja vas v Bohinju bo danes, v petek, ob desetih dopoldne odprla na Triglavski cesti 12 v Bohinjski Bistrici sodobno trgovino s kmetijskim reprodukcijskim materialom, kmetijskimi stroji in nadomestnimi deli. V stavbi, v kateri je bilo prej skladišče, bo tudi blagajna zadružne hranilno-kreditne službe. ● C. Z.

Protest zvezni vladi

Uvoz ogroža domačo živinorejo

Ljubljana, 12. junija - Kmetijski minister dr. Jože Osterc je na zadnji seji seznanil republiško vlado z razmerami v živinoreji. Če so živinorejci še nekako zadovoljni z odkupno ceno mleka, ki vsaj na nadpovprečnih kmetijah krije stroške prireje, pa je vse bolj težaven položaj na kmetijah, ki se ukvarjako s pitanjem živine. Odkupna cena živine namreč krije le nekaj več kot polovico stroškov, ki jih je za prirejo kilograma mesa naračunal Kmetijski inštitut Slovenije. Porušeno je tudi razmerje med odkupno ceno mleka in mladega pitanega goveda. Zdaj je 1 : 3,9, moralo pa bi biti vsaj 1 : 5,9 oz. 1 : 6,5, kot je to v kmetijsko razvitih državah. Na seji so se dogovorili, da bo slovenska vlada protestirala v Beogradu in zahtevala od zveznega izvršnega sveta, da za uvoz mleka, mlečnih izdelkov in mesa uvede prelevmane, s katerimi bi zaščitila domačo živinorejo.

Odkup mleka

Dve tretjini prvorazrednega mleka

Kranj, 12. junija - V Gorenjski kmetijski zadrugi so v letošnjih prvih štirih mesecih odkupili 6 milijonov in 142 tisoč litrov mleka, kar je 87 tisoč litrov manj kot v enakem lanskem obdobju. Med štirimi zadružnimi organizacijami so odkup povečali le v nakelski (za 117 tisoč litrov oz. za 7 odstotkov), v vseh ostalih pa so ga zmanjšali - v cerkljanski za 132 tisoč litrov (šest odstotkov), v tržiški za 22 tisoč litrov (deset odstotkov) in v kranjski Slogi za 50 tisoč litrov (dva odstotka).

Zanimivi so tudi podatki o kakovosti mleka. Nekakovostnega je bilo v prvih štirih letošnjih mesecih le 213 tisoč litrov oz. 3,5 odstotka, sicer pa je bilo 4,1 milijona litrov (68 odstotkov) v prvem kakovostnem razredu, 945 tisoč litrov (okrog 15 odstotkov) v drugem in 777 tisoč litrov (nekaj manj kot 13 odstotkov) v tretjem kakovostnem razredu. Domala polovica vsega odkupljenega mleka je vsebovala nad 3,2 odstotka beljakovin. Največ prvorazrednega mleka so v času od januarja do aprila odkupili v nakelski zadrugi in najmanj v cerkljanski, največ nekvalitetnega v tržiški in cerkljanski, najmanj pa v nakelski. ● C. Z.

VAŠKA OPRAVLJIVKA

Na Nizozemskem so gospodarska poslopja grajena enostavno, tudi stanovanjske hiše so za naše razmere majhne in enostavne, kmetijski stroji so pod milim nebom, kmetije tudi niso pretirano obremenjene s stroji, saj se za nekatera poljska opravila poslužujejo uslug...

Pri nas smo bolj bogati! V gospodarska poslopja je vgraženo na desetine kubičnih metrov betona in na tone železa, stanovanjske hiše so velike (na kmetih se kar skušajo, kdo bo postavil večjo!), kmetijski stroji so v glavnem v garažah, v lopah in pod nadstreški, kmetije pa so pretirano obremenjene s s stroji (nekatere imajo tudi po tri traktorje). Naši kmetje se bolj poredko poslužujejo uslug drugih, še strojne skupnosti ne morejo zaživeti, ker ima vsak najraje svoje stroje, čeprav nekatere rabi le nekaj dni na leto...

Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je že pripravil teze za osnutek zakona o načinu in pogojih vračanja zadružne lastnine. Zakon je bojda zelo dobro pripravljen. Na sodiščih, kjer so ga tudi ocenjevali, skorajda nimajo pripomb. Zadružne lastnine, ki se je po politični poti "preoblikovala" v družbeno in jo bo treba vrniti zadrugam, pa je tudi veliko. Po nepopolnih podatkih bo treba zadrugam vrniti 1678 hektarov gozdov, 1000 hektarov kmetijskih zemljišč, dve hleva, eno mlekarno, sedem trgovin, trinajst gospodarskih poslopij, 27 stavbnih parcel, hotel z enajstimi sobami, poslovno stavbo, 24 stanovanj, del enajstih kmetijskih servisov in del petih podjetij, 156 strojev, 602 glavi živine, skladišče, oljarno...

Za zdravje ljudi in živali

Huda gniloba čebelje zalege

Čebelarje peste v zadnjih letih številne bolezni čebel, izmed katerih je huda gniloba čebelje zalege, imenovana tudi kuga čebel (Pestis Apis) bolezen, s katero se ne želijo srečevati.

Pred dvajsetimi leti smo bolezen odkrili v okolici Poljan nad Škofjo Loko, pred tremi leti v Brodeh in še desetih čebelnjakih na območju občine Škofja Loka. Leta 1989 na Godešiču, letos maja pa v dveh čebelnjakih v Zmincu in Sopotnici. Pred dvema letoma smo odkrili posamezne primere bolezni v Radovljici in območju Kranja. Bolezen se pojavlja v več oblikah. Čebelarje opozarjamo, da so pri pregledu čebel pozorni na vsako pokrito celico zalege, ki je na robu nagrizena ali z močneje vklenjenim pokrovčkom. Prav tako je sumljiva vsaka presledkasta pokrita zalega, zato je moramo skrbneje pregledati. Pokrovčke celic, ki so sumljive odpremo z zobotrebcem. Če je celica navidez prazna, ali se na zobotrebec prilepi klejasta masa in se razvleče v nitko dolgo nad en centimeter, preden se pretrga, je sum bolezni utemeljen.

Čebelar je dolžan bolezen prijaviti veterinarski organizaciji ali inšpekciji, saj je nujno pregledati vse čebele na zapornem območju s premerom 6 kilometrov. Le tako bolezen izkoreninimo.

Bolne družine, med in vosek uničimo, panje, orodje, pribor in čebelnjak pa razkužimo z 2 odstotno raztopino lužnega kamna. Bolezen se ponovno pojavi le, če razkužba ni bila temeljita, oziroma je bolezen ostala neodkrita pri neznanih čebelah, ki pešajo. V zimskem času propade ena ali več družin. Preko leta z roji število čebelar zopet obnovi, vendar le životarijo. Vse čebelarje s tega področja prosimo, da prijavijo čebele za pregled, če tega do sedaj še niso storili. Pregled čebel je brezplačen.

Inštitutu za zdravstveno varstvo rib in čebel pri Veterinarski fakulteti v Ljubljani smo poslali sumljive sate. Huda gniloba je potrjena, zato opozarjamo vse čebelarje, da je občinski veterinarski inšpektor prepovedal prevoz na pašo čebel na območju od Visokega do Škofje Loke, ter Sopotniške grape, prav tako pa tudi vsak promet s čebelami, medom, voskom, maticami, satjem, panji oziroma družinami, dokler zapora ne bo ukinjena. Povzročitelj bolezni je zelo trdoživ in preživi v starih panjih nad 30 let.

Vse občane prosimo, da prazne embalaže z ostanki medu ne zavržejo prosto na smetišču. Čebelam med na daleč diši. Izperimo med v čaj ali z vodo v pomivalno korito, da trose razredčimo pod kužno mejo.

Jože Rode, dipl. vet.

Mešetar

V Slovenski zadružni kmetijski banki, ki je gospodarstvu in občanom odprla vrata 15. maja letos, veljajo naslednje **obrestne mere:**

za podjetja, ustanove in druge pravne osebe

— avista sredstva (žiro računi, vodeni v korist banke)	12 %
— polog, vezan za določen čas brez namena:	
nad 1 mesec	16 %
nad 3 mesece	26 %
nad 6 mesecev	27 %
nad 12 mesecev	28 %
nad 24 mesecev	29 %
nad 36 mesecev	30 %

za občane

— dinarske hranilne vloge na vpogled	14 %
— nenamenski dinarski depozit, vezan za določen čas in depozit z odpovednim rokom:	
nad 1 mesec	18 %
nad 3 mesece	28 %
nad 6 mesecev	29 %
nad 12 mesecev	30 %
nad 24 mesecev	31 %
nad 36 mesecev	32 %

Kakšne so cene zaščitnih sredstev v nekaterih trgovinah Gorenjske kmetijske zadruge?

vrsta zašč. sredstva	enota	Naklo	Cerklje	Primskovo
prometrin S-50	1 kg	117,50	—	113,98
radazin WP	1 kg	86,20	86,30	82,60
deherban A	1 l	78,40	78,40	78,83
dicofluid MP combi	1 l	143,00	141,00	141,30
reglone	1 l	171,10	—	171,10
asolox	1 l	297,50	—	158,20
cidokor	1 l	369,20	—	356,98
basagran	1 l	219,60	—	216,90
primekstra	1 l	123,10	120,20	119,00
dithane	1 kg	127,20	127,20	127,25
ridomil MZ	1 kg	197,00	192,00	196,90
antracol	1 kg	129,30	129,30	130,95
antracol combi	1 kg	—	203,10	—
cuprablau	1 kg	45,30	45,30	43,97
cupramiks	1 kg	—	69,20	69,18
zolone	1 l	122,00	—	—
basudin	1 kg	195,50	—	196,00
cineb	1 kg	—	72,90	—
propineb	0,3 kg	—	60,70	—

ČLANOM KRANJSKIH SINDIKATOV!

RAZGLAS

O ORGANIZACIJSKEM IN PROGRAMSKEM PREOBLIKOVANJU KRANJSKE SINDIKALNE ORGANIZACIJE

1. Občinski svet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Kranj se preoblikuje v SVET KRANJSKIH SINDIKATOV kot povsem samostojno interesno združenje sindikatov območja, ki pri svojem organiziranju in delovanju dosledno izhaja iz načela sindikalnega pluralizma. **S tem Svet kranjskih sindikatov ni več organizacijska oblika Zveze svobodnih sindikatov Slovenije.**

2. V Svet kranjskih sindikatov se na prostovoljni podlagi kolektivno vključujejo sindikati podjetij in ustanov, posamezni stanovski sindikati ter različne oblike ožjega funkcionalnega organiziranja sindikatov (npr. v okviru sestavljenih oblik podjetij) z območja občine Kranj, lahko pa tudi z območja drugih občin. V Svet kranjskih sindikatov se lahko delavci včlanjujejo tudi **posamično.**

3. Svet kranjskih sindikatov kot samostojno interesno združenje sindikatov **ni organizacijsko vezan in podrejen nobeni sindikalni centrali, pač pa bo z njimi sodeloval le na programski osnovi.** Zato članstvo posameznih sindikatov v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije, Zvezi neodvisnih sindikatov Slovenije ali kateremkoli drugem republiškem sindikalnem združenju ni niti pogoj niti ovira za vključitev v Svet kranjskih sindikatov.

4. Svet kranjskih sindikatov nima ambicije prerasti v programsko vseobsežno sindikalno asociacijo in v tem smislu konkurirati zvezi svobodnih, zvezi neodvisnih in drugim novim zvezam sindikatov. Predstavljal bo obliko povezovanja temeljnih organizacijskih oblik različnih sindikatov območja zaradi skupnega uresničevanja tistega dela interesov delavcev, ki so skupni vsem delavcem in njihovim sindikatom na območju, ne glede na njihovo poklicno, panožno ali splošno sindikalno pripadnost in jih je mogoče po teritorialnem principu in z »bližnjega nivoja« uresničevati učinkoviteje kot po panožnem. **Poleg panožnega je smiselno in potrebno tudi teritorialno povezovanje različnih sindikatov, kajti določena organizacijska oblika nikoli** ni sama sebi namen, ampak mora biti prilagojena točno določeni vsebini.

5. Svet kranjskih sindikatov torej v načelu ne bo več neposredni izvajalec politike nobene izmed splošnih ali panožnih **sindikalnih central,** ampak bo s samostojnim delovanjem in samo v neposrednem interesu svojih kolektivnih in posamičnih članov le-tem zagotavljal predvsem naslednje:

a) nudenje brezplačne pravne pomoči vsem delavcem - članom in skupno izgrajevanje ter izvajanje sistema celovite sindikalne zaščite delavskih pravic;
b) usklajevanje in izvajanje aktivnosti za utrjevanje položaja posameznih sindikatov podjetij v odnosu do delodajalcev;
c) skupno izvajanje aktivnosti za učinkovito razreševanje problematike presežkov delavcev;
d) aktivno vključevanje v načrtovanje in izvajanje ukrepov socialne politike v posamezni družbenopolitični skupnosti ter ustanavljanje namenskih sindikalnih skladov;
e) nudenje strokovne pomoči in podpore sindikatom podjetij in sindikalnim aktivistom pri uveljavljanju interesov in pravic delavcev preko kolektivnih pogodb in splošnih aktov na ravni podjetja ter preko drugih oblik sindikalnega boja;
f) skupno in racionalnejše gospodarjenje s sindikalnimi počitniškimi kapacitetami in drugo sindikalno lastnino na podlagi vzajemnega dogovora med člani sveta;
g) skupno organiziranje različnih drugih dejavnosti za izboljšanje materialnega in socialnega položaja delavcev (sindikalna trgovina, skladi vzajemne pomoči ipd.).

Navedene programske usmeritve so tudi že v glavnem konkretizirane v dokumentih, obravnavanih na zadnji seji sveta.

6. Vsem sindikatom, ki bodo zaradi skupnega izvajanja navedenih interesov in dejavnosti po teritorialnem principu pristopili v Svet kranjskih sindikatov, **priporočamo, da se zaradi boljšega uresničevanja, specifičnih panožnih in drugih parcialnih interesov povežejo tudi v ustrezne republiške sindikate dejavnosti. Vendar pa bo panožna organiziranost in delovanje nižjih oblik te organiziranosti vezano na republiške panožne centrale (ROS-e) ter bo organizacijsko in programsko ločeno od Sveta kranjskih sindikatov.** Strokovna služba Sveta kranjskih sindikatov bo sicer na podlagi posebnega dogovora lahko nudila tem oblikam sindikalne organiziranosti vse potrebne storitve (prostorske in strokovne), vendar pa glede na opisano organizacijsko in programsko zasnovo formalno **ne bodo tretirane kot konstitutivni del Sveta kranjskih sindikatov. V okviru Sveta bomo načrtno razvijali le panožno povezovanje sindikatov** podjetij oz. ustanov na tistih področjih, ki so posebej odvisna od ukrepov na ravni občine (npr. **šolstvo** in druge družbene dejavnosti), ter nekatere oblike ožjega funkcionalnega povezovanja v interesu sindikatov podjetij v občinskih okvirih in izven (npr. sindikalne koordinacije večjih sestavljenih oblik podjetij).

7. Glede na to, da bo Svet kranjskih sindikatov deloval kot specifična in povsem neodvisna oblika interesnega povezovanja različnih sindikatov na določenem območju, bo potrebno jasno razmejiti tudi celoten sistem **financiranja** sindikalne dejavnosti. V odvisnosti od vsebine in obsega v njem uresničevanih interesov naj bi člani za financiranje Sveta kranjskih sindikatov **namenjali določen skupno dogovorjen delež sindikalne članarine, medtem ko se bodo panožne in druge oblike sindikalne organiziranosti financirale posebej.** Svet kranjskih sindikatov torej načeloma, razen na podlagi čistega pogodbenega odnosa, ne bo več zbiral članarine in opravljal finančnih funkcij niti za Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije, niti za katerokoli drugo sindikalno centralo.

8. Svet kranjskih sindikatov ima svoja pravila, žig in je pravna oseba. Svet kranjskih sindikatov je glede materialnih pravic in obveznosti pravni naslednik Občinskega sveta ZSSS Kranj.

9. Ta razglas predstavlja hkrati tudi ustanovitveni akt Sveta kranjskih sindikatov.

Na podlagi 6. člena Odloka o priznanjih občine Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, štev. 8/89) Komisija Skupščine občine Jesenice za občinska priznanja in odlikovanja Jesenice

RAZPISUJE OBČINSKO PRIZNANJE 1. AVGUST ZA LETO 1990

Občinsko priznanje 1. avgust je najvišje priznanje v občini Jesenice in se podeli:

1. posameznim zaslužnim delavcem ali skupini delavcev za:
- večletno uspešno in vidno delo, izredne delovne in druge uspehe v organizacijah združenega dela, društvih ter drugih organizacijah in skupnostih, ki so prispevali k napredku in razvoju občine ter pri uveljavitvi občine Jesenice v širšem območju.
- izjemno pomembna družbenokoristna dejanja na kateremkoli področju delovanja, ki so trajnejše družbene vrednosti.
- za izredne uspehe, rezultate ter konkreten prispevek pomemben za razvoj občine.

2. organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, družbenim in drugim organizacijam ter društvom za:
- nadpovprečne in izjemne rezultate s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti, ki so prispevali in prispevajo k razvoju in napredku občine,
- za izredne uspehe in dosežene rezultate zaradi znanstvenega odkritja, novatorstva, racionalizatorstva ter oblikovanja novih organizacijskih oblik pomembnih in koristnih za ožjo in širšo družbenopolitično skupnost.

Predlog za podelitev priznanj **lahko podajo** organizacije združenega dela, podjetja, krajevne skupnosti, politične organizacije, organi družbenopolitične skupnosti, društva in družbene organizacije ter delovne in druge skupnosti.

Predlogi za podelitev priznanj morajo biti **pismeni** in **obrazloženi** ter predloženi Komisiji Skupščine občine Jesenice za občinska priznanja in odlikovanja do **30. junija 1990.**

Obrazložitev predloga za podelitev priznanja posamezniku naj vsebuje kratek življenjepis, uspehe, konkretne zasluge, rezultate in konkreten prispevek pri delu na delovnem mestu ali pri društveni dejavnosti oziroma politični organizaciji.

Obrazložitev predloga za podelitev priznanja organizacijam in drugim skupnostim naj vsebuje podatke o obsegu in kakovosti proizvodnje oziroma poslovanja ter uspehih, ki jih dosega.

KOMISIJA SKUPŠČINE OBČINE JESENICE ZA OBČINSKA PRIZNANJA IN ODLIKOVANJA

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ
Cesta JLA 6
64000 Kranj

Projektivno podjetje Kranj odda v najem **poslovne prostore** v XVII. etaži nebotičnika na Cesti JLA 6, v izmeri ok. 240 m². Informacije osebno ali po tel.: 064/22-194.

PREGLED
TRGOVSKIH IN USLUŽNOSTNIH STORITEV
NON - STOP tel.: 064/23-296

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Najugodnejša ponudba TV - HIFI - VIDEO tehnike v Kranju

AKCIJSKA PRODAJA

V času svetovnega prvenstva v Italiji vam nudimo barvne TV sprejemnike iz programa GORENJE po izredno ugodnih cenah:

ekran 71 cm za samo **9.990,- din**
ekran 63 cm za samo **8.990,00,- din**
ekran 55 cm za samo **7.990,- din**
ekran 37 cm za samo **5.990,00 din**

POHITITE, KOLIČINE SO OMEJENE
MOŽNOST NAKUPA NA 6 MESEČNO POSOJILO

Na zalogi tudi TV, videorekorderji, HIFI stolpi, walkmani, radiokasetofoni, tranzistorji, kasete itd. proizvajalcev FISHER, NORDMENDE, SAMSUNG, GOLDSTAR, SELECO, ITT NOKIA, TENSAI, HITACHI, ICS, MEMOREX, SONY in Skite bike (rolka kolo)

OTVORITEV BO V SOBOTO, 16. 6. 1990, ob 9. uri!

Vljudno vabljeni!
TV - HIFI - VIDEO
CENTER KRANJ
Cesta Talcev 3
Tel.: 064-26-408
DELOVNI ČAS:
9.00 - 12.00 in 15.30 - 19.30
sobota
8.00 - 12.00

HIFI - TV - VIDEO CDA d.o.o.

Globus

AKCIJSKA PRODAJA

35 % popust

posteljnega perila, prtov in namiznih garnitur proizvajalca Bombažne predilnice in tkalnice Tržič v dneh od 13. 6. do 10. 7. 1990
- v veleblagovnici GLOBUS, Kranj, oddelek: dekorativa
- v blagovnici TINA, Kranj, oddelke: bala
- v blagovnici KOKRA, Kranjska gora
- v trgovini GRAD, Bled
- v trgovini SLON, Žiri

Kilogramski ostanki metrskega blaga BPT, Tržič po ugodnih cenah v veleblagovnici GLOBUS, oddelek: dekorativa.

Nakupi pri nas in čez mejo

V KGM kilogram paradižnika za 8,9 šilinga

Kjub temu, da nas domači trgovci z najrazličnejšimi reklamami vsak dan znova prepričujejo, da so domače cene konkurenčne cenam čez mejo, je bilo minule dni v avstrijskih trgovinah spet ogromno Jugoslovanov. Seveda vsak posebej še kako dobro izračuna, kaj se splača kupovati čez mejo in kaj doma, res pa je, da je še vedno marsikaj ceneje v Avstriji, najši bo v Celovcu ali Beljaku.

Še vedno se v avstrijskih trgovinah zelo izplača nakup hrane, najsi bo marmelade, kislih kumaric, majoneze, oliv, kompotov, sokov,... po čemer naši kupci največkrat segajo. Cene so od enkrat do trikrat nižje kot v naših trgovinah. Podobno je s ceno kozmetike, od mila (palmolive milo je naprimer 19.90 ATS za 3 kose, pri nas pa je toliko 1 kos) do deodorantov, ki so v povprečju vsaj tri krat cenejši od naših ali uvoženih pri nas (FA je 19.90 ATS). Precej cenejši so šamponi, še naprej pa ostaja reden nakupovalni artikel toaletni papir. Mlade mamice precej ceneje kupujejo kvalitetne Pampers plenice, ki so pri nas (kjer jih je pač moč dobiti) dvakrat dražje kot čez mejo.

Se posebej smo si to pot ogledali cene zelenjave, ki je v Avstriji še vedno precej cenejša kot v naših trgovinah in na tržnicah. Tako je naprimer zelena solata v KGM 7,90 ATS, grapefruit 7,90 ATS, marelice so po 24,90 ATS, jagode po 9,90 ATS, banane po 14,90 (ali 17,90) ATS, paradižnik pa le po 8,90 ATS (vse cene so za kilogram). Če vemo, da je pri nas paradižnik med 30 in 40 dinarji, banane okrog 40 dinarjev, jagode okrog 30,... potem je seveda jasno, da bodo avstrijski trgovci še služili.

Diskont TONČEK

Kranj, maja - Tisti, ki hodite po filme v videoteko OSA, veste, kje je diskont TONČEK, ki sta ga sredi marca odprla v kleti stanovanjskega bloka v ulici Janeza Puharja 10 na Planini stanovalca tega bloka Bojan Tičar in Jani Burja. "Tončka" že dobro poznajo tudi stanovalci tam okrog, marsikdo pa le še ne ve, da ima diskont, založen s pijačami, keksi, vloženimi solatami, paštetami in konzervami, ter s skoraj vsem, kar potrebuje povprečno gospodinjstvo, v neposredni bližini. Bojan in Jani sta hvaležna svojim sostanovalcem, da so jima dovolili v kleti odpreti trgovino, stranke pa so vesele, da imajo zdaj trgovino tako blizu. Kar želijo, pa še ni v trgovini, se takoj znajde na seznamu in v nekaj dneh je želeno blago tu. Ko bo tu še hladilna vitrina, bodo na voljo tudi vakuumsko pakirane delikatese, jogurti, mleko, sladoledi in še marsikaj. Sprejemala bosta tudi naročila za pripravo vsega potrebnega za piknike, sindikalne ali zasebne. Lokal je prijetno urejen, posebnost pa so nakupovalne košarice, ki so prave, iz protja spletene. ● **D. Dolenc**

Predstavitev škofjeloških zasebnikov

Večer glasbe

Škofja Loka, 14. junija - Škofjeloški zasebniki, večinoma mladi, pripravljajo v petek, 22. junija, ob 20. uri prireditev z naslovom "Večer glasbe in mode". Na modni reviji se bodo predstavili: Modno šiviljstvo Meta, Oblikovanje pletenin Saša, Modno krojaštvo Bevk, Zlatarstvo Pustovrh, Optika Maretič, Frizerski salon Meta ter trgovinici Zajček in Ostržek. Ves večer bo za ples igrala skupina Legija, gosta večera bosta Marjan Smode in 12-letna Petra Bizjak iz Ljubljane, zaplesala pa bodo tudi simpatična dekleta plesne skupine Helena iz Kranja. Predstavitev bo vodila Nataša Bešter. Vstopnice za prijeten in, kot obljubljajo prireditelji, nepozaben večer, lahko kupite v škofjeloškem hotelu Transturist, kjer bo tudi prireditev. ● **V. S.**

Janez Jalen, računalnikar s Podreče:

Le znanje in trdo delo

Podreča, junija - Po poklicu je profesor matematike, študiral je tehnično fiziko, nekaj let učil na kamniški gimnaziji, toda ves čas ga je vleklo k računalništvu. Priložnost se mu je ponudila, ko so ga povabili na Republiško izobraževalno skupnost, kjer je poseben oddelek v začetku sedemdesetih let začel z računalništvom. Pred štirimi leti je začel na svoje in danes ima na Podreči št. 96 svojo obrt AOP ORI - Avtomatska obdelava podatkov - organizacija, razvoj, izvedba.

"S še dvema sodelavcema se skupaj ukvarjamo v glavnem s softwardom na nivoju osebnih računalnikov in na nivoju VAX-a. Izdelujemo programe za osebne računalnike, pokrivamo celoten program financ, računovodstev, kot so knjigovodstvo, salda konti, glavna knjiga, osebni dohodki, materialno knjigovodstvo, drobni inventar, osnovna sredstva, obračun obresti in podobno. Vse to delamo za podjetja. Poleg tega pripravljamo programe za posebna naročila, za točno določena področja. Dela je zaenkrat še dovolj, kljub temu da se je močno razmahnila taka in drugačna konkurenca in da tudi nizkih udarcev ne manjka. Skratka, trg deluje.

Kako v našem poklicu uspeti? Le z znanjem in trdim delom. Priznam, da še nikoli v življenju nisem tako trdo delal, kot danes. Delovnega časa ni, našim delovnim organizacijam smo nekakšna servisna dejavnost in na voljo jim moramo biti tisti trenutek, ko nas rabijo.

Z materiali ni problemov, kajti vse se dobi iz uvoza. Nakup zunaj ali obisk sejma ti sme vzeti le dan in povzročiti kar najmanj stroškov, to pa pomeni, da greš zjutraj ob štirih od doma, ponoči nazaj, naslednji dan si pa že spet doma v poslu. Gorje, če v našem poklicu zaostaneš. Razvoj je silno hiter in tesno mu moraš slediti.

V našem poslovanju smo vezani v glavnem na Ljubljano in bližnjo okolico. Nekaj korakov smo tudi že naredili v smeri podjetništva; pripravljamo se, da bi imeli kompletno ponudbo tudi na področju hardwarda, to je strojne opreme, pri takšnem poslovanju pa je sama obrt že preozka. V podjetništvo nas sili gola potreba, kajti naše stranke v svojem razvoju potrebujejo hardward in če se jim ne bomo prilagajali, jim sledili v njihovih potrebah, bomo ob podjetje, ob delo. Mi pa gledamo naprej, dolgoročno, kajti od računalništva mislimo živeti tudi čez tri leta in dlje.

Pri našem delu pa nas najbolj moti to, da pri nas še vedno ni urejena zakonodaja na področju avtorskih pravic pri izdelavi programa. Zato toliko kopiranj, dobesedno kraj. Zaščitimo se lahko do neke mere le sami s tem, da vgradimo določene strokovne zapore proti kraji, absolutne zapore pa ni. Miselnost ljudi se sicer spreminja, a marsikdo si misli, zakaj bi kupoval, ko pa lahko dobim "kar tako". Tujci vedo, kaj se pri nas dogaja, zato tudi pogosto neprijazen odnos do nas, ki prihajamo na njihove sejme. Tudi tu je nujno poštenje, če hočemo v Evropo." ● **D. Dolenc**

V soboto, 16. junija, prva iz serije prireditev

Poletje v Kranju '90

Jutri, v soboto, 16. junija, med 9. in 13. uro bo znova zaživelo kranjsko staro mestno jedro... **Agecija Pan** iz Kranja, ki ima osnovno delovanje na področju glasbenega managementa, produkcije in založništva in je ves čas v stiku z dogajanji na glasbenoscenskem področju, pripravlja prvo prireditev iz serije **Poletje v Kranju '90.** Gre za komercialno zasnovan program **na Titovem trgu,** kjer bo ob dinamičnem in pestrem dogajanju možno posredovati marketinška sporočila za proizvode, programe, usluge... **Tomaž Pangeršič in Mitja Petrovič** sta si zamislila dogajanje na trgu, saj je ta prostor že od nekdaj služil komunikaciji med ljudmi. Ta tradicija je sicer po vojni izumrla, vendar pa se vrača v nekatera večja mesta v Ljubljano, Celje, Ptuj in s tem velja poizkusiti tudi v Kranju. Dejala sta, da ima prireditev namen oživiti staro mestno jedro. Lokacija na Titovem trgu ima zanimiv pregled nad trgovskimi in obrtnimi lokali, v neposredni bližini se nahaja kar nekaj butikov in gostinskih lokalov. Prireditev je zasnovana v štiriurnem programu, ki ima osnovo enourni blok, ki pa je sestavljen iz 40 minut živega nastopa in dvajsetminutnega reklamnega dela ekonomsko propagandnih sporočil, ki bodo predčasno posneta na kaseto, v dveh delih po deset minut. Za sobotno prireditev so povabili kot glasbenega gosta **ansambel Karavanke iz Lesc, ki je pri agenciji PAN izdal prvo kaseto z naslovom Izlet po Gorenjski...** ● **Drago Papler**

Kranj - Že pol leta ima Marija Skok v Tavčarjevi ulici odprto trgovino Steklo, v kateri po ugodnih cenah prodaja izdelke iz porcelana, kristala, kristalina ter lončene izdelke. Njeno trgovino že pozna marsikatera gospodinja, gostinec in tisti, ki je iskal primerno darilo. Trgovina je odprta od 9. do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 12.30 ure. Foto: G. Šinik

Kam po nasvet glede sevanja?

Bralka Helena z Bleda nas je prosila, naj ji povemo naslov, kam naj se obrne, ker bi rada ugotovila, ali je v njeni hiši sevanje in ali je v zemlji vodna žila. Ker so naši bralci že večkrat spraševali za podoben nasvet, smo se obrnili na znanega škofjeloškega bioenergetika Staneta Oblaka, ki je povedal, da sevanje in vodne tokove ugotavlja **Tone Albini iz Gorice pri Radovljici.**

Avtomobilski trg

Prodaja japonskih avtomobilov

Kranj, 13. junija - Posredniško podjetje Daš dobiš, ki se sicer ukvarja s posredovanjem pri nakupu rabljenih avtomobilov, je te dni začelo prodajati nova japonska vozila. V njihovem prodajnem programu so avtomobili daihatsu, honda, mitsubishi, nissan in suzuki. Avtomobili so uvoženi z Danske, tako da so cene izredno ugodne, saj stane na primer nissan micra joy z vsemi dajatvami samo 146.297 dinarjev, nissan sunny SLX 179.303 dinarjev in daihatsu charade TS 147.491 dinarjev. V Daš dobiš nudijo tudi 2-odstotni popust ob predplačilu, hkrati pa avto dostavijo v Kranj z opravljenim tehničnim pregledom in začasno registracijo za en dan. ● **M. G.**

Črna borza

Minule dni je bila na črnoborzijanskem trgu zlasti velika ponudba mark, ki so jih kupci dobili brez preplačila po 7,00 dinarjev. To pa je ugodneje kot na banki — tako za kupce kot prodajalce.

država	devize	dinarji	preplačilo
Avstrija	100 ATS	100,47	1 %
ZRN	100 DEM	700,00	0 %
Švica	100 CHF	831,50	1 %
Italija	100 LIT	0,96	1 %
ZDA	1 USD	11,94	1 %

Z NOVIM, ZANESLJIVIM AVTOMOBILOM NA DOPUST!
Vsakdo lahko uvozi novo vozilo
CARINA pri uvozu 41 % (za vsa vozila)
DAVEK: - 950 cm³ 31,5 %
950 - 1600 cm³ 34,5 %
1600 - 2000 cm³ 51,5 %
2000 cm³ 66,5 %
Osnova za davek je vrednost vozila s carino

TOYOTA KINZEL

GOVORIMO SLOVENSKO
DELI, DOD. OPREMA, SERVIS
IZREDNA PONUDBA VOZIL:
STARLET 1300, 3 VRATA
od export 98.800,-
COROLA HATSCHBACK 1300, 3 VRATA
od export 106.900,-
CELOVEC, VÖLKERMARKTERSTR. 145, Tel. 9943-463-32231 (V CELOVCU - 2. SEMAFOR DESNO, PRI KIKA LEVO - 400 m)

MITSUBISHI MOTORS
NEVERJETNA PONUDBA (SAMO PRI NAS)
VOLVO
● SERVIS
● NAD. DELI
● DOD. OPREMA
DOMEVSCEK
FÜRNITZ PRED BELJAKOM
KÄRNTNERSTRASSE 50
Tel. 9943-4257-2210
COLT export od ... 101.000,-
LANCER export od ... 111.000,-
VOLVO 440 export od ... 159.000,-

mazda
BELJAK - JUG PRED KGM (COOP)
KLEINBERGER Tel.: 9943-4242-31500
SERVIS ● NADOMESTNI DELI ● DODATNA OPREMA
VELIKA IZBIRA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL
TAKOJŠNJA DOBAVA!
UGODNE EKSPORTNE CENE PRI 121, 323, 626

ZELO UGODNE PONUDBE NOVIH VOZIL POLO - GOLF - PASSAT - AUDI
ZIPPUSCH
Audi
OB GLAVNI CESTI LJUBELJ - CELOVEC - (STRAU) Tel. 9943-4227-3729
● NADOMESTNI DELI
● DODATNA OPREMA
● SERVIS IN POPRAVILA

CITROËN
KELLNER & KLEINBERGER
CELOVEC, Tel. 9943-463-41309
PISCHELDORFERSTR. 238
● NADOMESTNI DELI, DOD. OPREMA IN SERVIS
NEVERJETNE PONUDBE AVTOMOBILOV (SAMO PRI NAS):
AX export od 75.800,-
BX export od 104.500,-

DAŠ - DOBIŠ
POSREDNIŠKO PODJETJE d.o.o.
Janka Puclja 9, Kranj
IZREDNO UGODEN NAKUP JAPONSKIH AVTOMOBILOV
DAIHATSU, HONDA, MAZDA, MITSUBISHI, NISSAN in SUZUKI
po najugodnejših cenah - uvoz z Danske.
NISSAN MICRA JOY samo 146.297 din
NISSAN SUNNY SLX samo 179.303 din
AVTO DOSTAVIMO V KRANJ S TEHNIČNIM PREGLEDOM IN ZAČASNO REGISTRACIJO ZA 1 DAN
Posredujemo tudi pri nakupu in prodaji rabljenih avtomobilov!

Marko Por, republiški prvak v tenisu

Moj cilj je nastopanje med profesionalci

Kranj, 12. junija - Na letošnjem članskem republiškem prvenstvu, ki je bilo konec prejšnjega tedna v Titovem Velenju, so kranjski tenisači dokazali, da sodijo v sam vrh slovenskega tenisa. V finalu posameznikov sta namreč igrala člana Teniškega kluba Triglav iz Kranja, Marko Por in Žiga Janškovec, ki sta zmagala tudi v dvojicah.

"Tenis igram devet let, ves čas pri kranjskem Triglavu. Začel sem pač zato, ker so vsi v družini igrali tenis, od očeta do sestre, ki je tudi trenirala. V začetku ni bilo kakšnih posebnih uspehov. Pri pionirjih sem naprimer prišel do polfinala na republiškem prvenstvu, pa tudi drugače sem na turnirjih največkrat tekmoval do četrtfinala ali polfinala."

Lani pa si že dosegel vidnejše rezultate.

"Večji uspehi so se začeli na tekmovanjih za mladince do osemnajst let. Lani sem bil mladinski republiški prvak do osemnajst let, tako pri posameznikih kot v dvojicah. Moj največji lanski uspeh pa je bil, ko sem na "Istrski rivieri" dobil prvo ATP točko."

Kaj pa mednarodna tekmovanja?

"Lani sem bil tudi v Ameriki na svetovnem mladinskem prvenstvu, kjer sem se kvalificiral in potem na turnirju izgubil v prvem kolu. Letos januarja pa sem bil v Indiji na ATP turnirju, kjer pa sem izgubil v zadnjem kolu kvalifikacij. Nastop na teh tekmovanjih mi je omogočil sponzor Milan Janc iz Ljubljane."

Letošnji največji uspeh je gotovo zmaga na republiškem članskem prvenstvu?

"Zmagal sem tako pri posameznikih, kot v dvojicah, kjer sva zmagala skupaj z Janškovcem. Težje delo kot v finalu pri posameznikih, pa sem imel v polfinalu, ko sem igral s Trupejem iz Medvod in ga premagal."

Vaša članska ekipa pa letos zelo dobro igra v II. zvezni ligi?

"Letos sicer še igramo v II. zvezni ligi, mislim pa, da se bomo brez težav uvrstili v I. zvezno ligo. Do konca so sicer še tri tekme, vendar smo do sedaj na vseh visoko zmagali, saj smo najboljša ekipa v ligi."

Kakšni pa so načrti?

"Hodim v četrti letnik kranjske naravoslovno - matematične srednje šole in moj prvi cilj je, da uspešno zaključim šolo. Potem bom treniral in se pripravljal za državno člansko prvenstvo, ki bo sredi avgusta v Beogradu. Jeseni pa me čaka služenje vojaškega roka. Moj cilj za prihodnja leta pa je nastopanje med profesionalci, da bi prišel med najboljših dvesto na svetu." ● **V. Stanovnik, slika: G. Šinik**

Nogometni klub Creina, klub mladih

Kranj, 13. junija — Nogometaši majhnega nogometnega kluba Creine s Primskovega dosegajo v zadnjem času velike uspehe pri mladih kategorijah, kar posebej velja za pionirsko moštvo, ki je v Tržiču osvojilo naslov prvaka Gorenjske. Varovanci trenerja Gorazda Kužnika so prepričljivo premagali igralce Poleta (2:0) in Tržiča (3:0), posebej pa velja pohvaliti Verbiča, Zdešarja, Bajroviča, Božiča, Javornika, Žiberta, Alibabiča, Jenka, Čimermana, Omejca, Kiproskega, Samardžiča, Dremlja, Fendeta, Kodeleta, Čivčiča, Lujiča, Kovačiča in druge, ki so dokazali, da v tem klubu dobro delajo z mladimi. **Boris Verbič je bil izbran tudi za testiranje državne reprezentance mlajših kadetov v Beogradu in je kapetan slovenske pionirske reprezentance.** Obenem pa so izredno nadarjeni še Božič, Žibert, Alibabič, po pristopu do treninga in tekmovanja pa se odlikujejo še Markun, Zdešar, Božič, Bajrovič, Javornik in Sofrič. V klubu ocenjujejo, da jim pri vsem skupaj največ pomeni prav delo z mladimi, iki so prihodnost kranjskega nogometa. Vse skupaj bi radi oplemenitili še z razširitvijo igrišča, pri tem pa so kot vedno veseli pomoči sponzorja - delovnega kolektiva Creine, ki jim z udarniškim delom zaposlenih omogoča napredek, pomaga pa tudi Mladinski servis, Loterija Slovenije, IBI in še kdo. S Primskovega do državne reprezentance je zares dolga pot in zato mladi rod NK Creine zasluži vse priznanje. Pri tem pa zgledno sodelujejo z NK Šenčur (od tam sta nadarjena Šparakl in Slapar), s katerim želijo tudi v starejših kategorijah skupaj doseči več. **Jutri popoldne ob 16. uri bodo v Združenem domu na Primskovem na rednem občnem zboru izbrali novo vodstvo tega majhnega, a vztrajnega kolektiva, v katerem se z nogometom ukvarja čez 100 mladih.** M. Š.

Tek na Lešansko planino

Leše, 15. junija - Športno društvo Leše nad Tržičem prireja v nedeljo, 17. junija, gorski tek na Lešansko planino. Tekači bodo razdeljeni v 4 starostne skupine. Start bo ob 10. uri v Lešah pred osnovno šolo. Prijave bodo sprejemali uro pred startom ali po telefonu 50-312 (Cvetko Bohinc). Startnina bo 15 dinarjev.

Kolesarji v Dražgoše

Škofja Loka, 15. junija - Kolesarski klub Janez Peternel iz Škofje Loke prireja jutri, 16. junija, s startom na Češnjici, pri odcepu za Dražgoše, kolesarsko dirko v Dražgoše. Prvi start bo ob 16. uri, nato pa v presledku 15 minut. Prijave bodo sprejemali do 15.30 ure na startu, startnina je 50 dinarjev. Cilj bo po 5400 metrih vožnje pri spomeniku v Dražgošah. Tekmovalci bodo razdeljeni v tri skupine rekreativcev, ženske na skupini A in B, in veterani v skupine A, B, C, D in E.

Smučarji v Komendi

Komenda, 15. junija - Jutri, 16. junija, bo jugoslovanska smučarska reprezentanca gostovala v Komendi. V organizaciji Smučarskega in Nogometnega kluba Komenda bodo smučarji ob 18.30 odigrali nogometno tekmo z domačim klubom. Igrali bodo tudi veterani Komende. Srečali se bodo z drugim članskim moštvom Komende. Po tekmi bo družabno srečanje.

Moto - cross spet v Tržiču

Državno prvenstvo v Podljubelju

Številni ljubitelji moto - crossa na Gorenjskem si bodo prihodnjo nedeljo lahko ogledali dirko za državno prvenstvo v razredu do 125 ccm.

Tržič, 12. junija - Avto moto društvo Tržič je organizator letošnje tretje dirke za državno prvenstvo v moto - crossu v razredu do 125 ccm, ki bo drugo nedeljo, 24. junija, na tekmovalni stezi v Podljubelju pri Tržiču. Steza je prenovljena in urejena tako, da pripravljena čaka na mednarodna tekmovanja. Drugo leto bo namreč na njej Evropsko prvenstvo do 125 ccm za tekmovalce do 21 let.

"Ta teden že pričakujemo prijavnice najboljših jugoslovanskih tekmovalcev v moto - crossu, računamo pa, da jih bo do 45. Če jih bo manj kot trideset bodo tekmovali vsi, drugače pa bomo morali pripraviti tudi kvalifikacije. Neuradni trening naj bi se začel ob 11. uri, pričetek tekmovanja bo ob 13.30 uri, štart prve vožnje pa ob 14. uri. Na sporedu bodo tri vožnje po dva kroga, razglasitev rezultatov pa bo ob 16.40 uri pred tribuno," je o letošnjem tekmovanju povedal **direktor dirke Janez Plajbes.**

Motošport iam v Tržiču že dolgoletno tradicijo, saj so že leta 1926 zabrneli motorji na ljubeljskih strminah. Za tiste čase je bila to velika atrakcija in spodbuda prirediteljem, da so do druge svetovne vojne pripravili še enajst tekmovanj. Zadnja dirka, tik pred letom 1940, pa je potrdila in upravičila sloves najtežje gorske dirke v Evropi. Tradicija ljubeljskih dirk se je nadaljevala tudi po vojni do leta 1968, ko je Jugoslavijo in Tržič doletela čast, da je smela organizirati dirko za svetovno prvenstvo v moto - crosu. Od takrat je bilo v Tržiču devet tekem za svetovno prvenstvo, zadnja leta 1986. "Organizacija tekmovanja za svetovno prvenstvo pa je za nas postala prevelik finančni zalogaj, saj naprimer stane ena tekma okrog 80 tisoč mark. Seveda pa je ljubiteljev moto - crosa v Tržiču in okolici še veliko in letos smo se odločili, da preuredimo progo in jo pripravimo za evropsko prvenstvo, ki bo tukaj prihodnje leto. Tako smo spremenili start, spreminja se del proge na ravninskem delu, vgradili smo devet atraktivnih skokov, vse ostalo pa ostaja, kot je bilo. Proga je dobro urejena, saj na dan tekme pričakujemo delegata FIM-e, ki bo progo licenciral za tri leta, za vsa mednarodna tekmovanja. Lahko rečem, da je proga težka in zelo atraktivna, tako da bodo gledalci lahko uživali v lepi tekmi," pravi Janez Plajbes.

Na tekmovalni stezi so deset dni opravljali zemeljska dela, priprava za tekmovanje pa bo prav tako trajala deset dni. Proga je dolga 1820 metrov, na najožjem delu pa je široka 6 metrov.

V Podljubelju torej naslednjo nedeljo pričakujejo okrog 20 tisoč ljubiteljev moto - crossa, vstopnice po 30 dinarjev bodo v predprodaji v tržiških trafikah, v nedeljo pa bo vstopnina 50 dinarjev. Mladina in otroci bodo za vstopnico odštetli le 10 dinarjev, člani podmladkov pa imajo ogled tekme zastonj. ● **V. Stanovnik, slika: G. Šinik**

17. junija VN Jugoslavije v motociklizmu

Pintar s številko 62

Kranj, 15. junija - Te dni bodo prav gotovo prišli na svoj račun številni ljubitelji motociklov in hitrosti, saj se danes na avtomotodromu "Rijeka" na Grobniškem polju začenjajo kvalifikacije za 40. Veliko nagrado Jugoslavije.

Na dirki za svetovno prvenstvo, ki bo to nedeljo, 17. junija, s pričetkom ob 12. uri, bodo nastopili motoristi v štirih razredih: do 125, 250 in 500 ccm, ter prvič tudi prikoličarji. Najprej bodo na štartu motoristi v razredu do 125 ccm (ob 12. uri), nato bo dirka v razredu do 500 ccm (ob 13.15), tekmovalci v razredu do 250 ccm se bodo pomerili ob 15. uri, prikoličarji pa ob 16. uri. Prireditelji na dirki pričakujejo vse najboljše svetovne motoriste, od naših pa bosta nastopila le Matulja (št. 67) in Pintar (št.62) v razredu do 125 ccm.

Zanimivi obračuni med tekmovalci se začenjajo že danes ob 9. uri z uradnimi treningi oz. kvalifikacijami, ki se bodo nadaljevali še vso soboto. V nedeljo dopoldne pa bo neuradni trening pred začetkom dirke (ob 9. uri). Ljubitelji motociklizma lahko vstopnice kupite že v predprodaji (10 odstotkov ceneje) pri AMD Tržič in v AMZ v Ljubljani, sicer pa je vstopnina za ogled uradnih treningov 100 dinarjev, za ogled nedeljske tekme pa 200 dinarjev. ● **V. Stanovnik**

Padalstvo

Reprezentanci na Češkem

Lesce, 13. junija - Kandidati za člansko državno padalsko reprezentanco za jesensko 20. svetovno prvenstvo v Lescah Intihar, Jug, Pogačar, Svetina, Mirt, Avbelj in Grčič ter mladinske reprezentance Salkič, Erjavec, Pristavec in Karun pod vodstvom trenerjev Draga Bunčiča in Janeza Šafariča so se vrnili s 14-dnevnih priprav v češkem centru za vrhunski šport Lučenec. Opravili so po 92 skokov, od tega 60 figurativnih z višine 2000 metrov. V centru sta vadili tudi dve ekipi Združenih arabskih emiratov ter reprezentanca Češkoslovaške federativne republike. Za zaključek je bilo organizirano mednarodno tekmovanje Parapost 90. Vse ekipe so opravile po 6 skokov, v vsakem moštvu pa je bilo po 5 padalcev. Zmagali so Čehi z 10 centimetri, drugi pa so bili s centimetrom manj naši člani Intihar, Bogdan Jug, Svetina, Pogačar in Mirt, tretji pa so bili s 23 centimetri Emirati. Posamično so trije padalci delili prvo mesto z enim centimetrom, med katerimi je bil tudi Brane Mirt, Pogačar pa je delil tretje mesto. Naše padalce čaka enotedenski počitek, nato pa bodo sodelovali na Pokalu Zagreba v Jarunu. ● **B. Hrast**

Na Pokljuki

Lokostrelski tabor

Kranj, 15. junija - Zveza telesnokulturnih organizacij kranjske občine organizira na Pokljuki, v Šport hotelu, lokostrelski tabor, ki bo obsegal začetniški in nadaljevalni lokostrelski tečaj. Tečaj bo trajal od ponedeljka, 9. do sobote, 14. julija. Zbor tečajnikov bo 9. julija ob 15. uri v Šport hotelu na Pokljuki. Na tečaju bo dovolj zanimivega in poučnega tako za začetnike kot tudi za tiste, ki nekaj lokostrelskih veščin že obvladajo. Na koncu tečaja bo preizkus znanja. Cena tečaja je 2000 dinarjev, vanjo pa je vračunanih 5 polnih penzionov, stroški učitelja in vaditelja lokostrelstva, najemnina lokov, puščic in tarč ter uporaba savne enkrat na dan. Pogoj za vpis je 14 let starosti, mlajši pa lahko sodelujejo le v spremstvu staršev. Udeležba je omejena na 30 tečajnikov. Prijave sprejema ZTKO Kranj, Partizanska 37. Akontacija 1000 dinarjev mora biti nakazana do 24. junija na račun 51500 - 678 - 82913 ali po poštni nakaznici. Pojasnila dajejo po telefonu 21-176 ali 21-235. ● **J. K.**

Na Kokrici

Sejem navtike

Kokrica, 15. junija - Že danes med 17. in 19. uro bodo organizatorji 4. sejma navtike in počitniške opreme, ki bo jutri in v nedeljo pred osnovno šolo na Kokrici, sprejemali v prodajo navtično in počitniško opremo (čolne, jadralne deske, počitniške in kamp prikolice, šotore in podobno). Sejem pa bo odprt v soboto in nedeljo med 9. in 19. uro. Odziv na lanski sejem je bil dober in najmanj takšnega pričakujejo na Kokrici tudi letos. Organizator sejma je smučarska sekcija Športnega društva Kokrica. ● **J. K.**

Orientacijski teki

Kranj, junija - Jutri, v soboto, 16. in v nedeljo, 17. junija, bo Udin boršt gostil najboljše domače in tuje tekmovalce v orientacijskih tekih. Tekmovanje organizira Orientacijski klub Tivoli iz Ljubljane, prijavljenih pa je okrog 300 tekmovalcev, od tega okrog 60 Avstrijcev, nekaj Čehov in Italijanov. Zbirno mesto bo v osnovni šoli na Kokrici. V soboto se bo tekmovanje pričelo ob 9., v nedeljo pa ob 11. uri. Posamezni tekmovalci, ki se dosedaj še niso prijavili, se lahko prijavijo še uro pred startom, vendar le v kategorijah "začetniki" in "odprti". Začetniki bodo tekli okrog 2 km, elitna kategorija pa okrog 12 km. Za najboljše so pripravljene medalje, zmagovalce v elitnih kategorijah pa čakajo tudi praktične nagrade.

Prireditev bo ob vsakem vremenu. ● **D. Dolenc**

Dan kranjskih planincev

Kranj, 15. junija - Junijski dan kranjskih planincev je že tradicionalen in ima družaben in poučen namen, saj je druženje priložnost za nabiranje koristnih informacij. Letošnji dan planincev kranjske občine bo jutri in v nedeljo, 16. in 17. junija, ko Planinsko društvo Kranj vabi v gore, posebno pa na obisk Storžičeve transverzale, ki obsega vrhove od Velike Poljane do Jakoba, Kranjskih vrhov, Gorenjske partizanske poti, Poti prijateljstva treh dežel in seveda Slovenske planinske transverzale. Osrednji dogodek kranjskega planinskega druženja pa bo v nedeljo, 17. junija, ob 11. uri pred planinskim domom na Kališču, kjer bo kulturni program, zaslužnim planinskim delavcem pa bodo podeljena odličja. Srečanje bo popestrila vaja kranjskih gorskih reševalcev, ki bodo na ta način osvežili svoje znanje. Srečanje bo ob vsakem vremenu. ● **J. K.**

Trimčkarji na Jošta

Stražišče, 15. junija - Trim klub Sava iz Stražišča vabi v nedeljo, 17. junija, med 6. in 11. uro na 12. trimski pohod na Jošta. Te izletniške točke nad Kranjem ni treba posebej predstavljati. Leži 845 metrov visoko, do vrha je uro hoda, cilj pohoda pa je Dom Borisa Ručigaja na vrhu Jošta. Tudi letos bodo za pohodnike pripravljene izkaznice, spominske značke in diplome za udeležbo. Dosedanjih pohodov se je udeležilo 3281 ljubiteljev hoje in Jošta. Pohod bo ob vsakem vremenu. Povejmo še to, da dobi vsak za prvi vzpon izkaznico, za drugega bronasto značko, za četrtega srebrno in za šestega zlato značko, za desetkratno udeležbo pa diplomo. ● **J. K.**

Tekmovanja na Brezjah

Brezje nad Tržičem, 15. junija - Na Brezjah nad Tržičem organizirajo konec tedna več športnih tekmovanj. Danes ob 17. uri bo balinarski turnir, jutri, 16. junija, ob 10. uri pa bo turnir v malem nogometu. Prijave bodo sprejemali do začetka turnirja. V nedeljo, 17. junija, ob 10. uri pa bo v planinskem domu na Dobrči tradicionalni šahovski turnir. ● **J. K.**

Tekma gorskih kolesarjev

Škofja Loka, 15. junija - Na Starem vrhu bo v nedeljo, 17. junija, ob 10. uri prva tekma kolesarjev na novi gorski kolesarski progi. Start bo na parkirišču pri spodnji postaji sedežnice na Stari vrh, kjer bodo eno uro pred začetkom sprejemali prijave. Predhodno pa se lahko prijavite pri Športu in rekreacija Škofja Loka, Podlubnik 1 c, telefon 622-374 in 622-461. Kolesarji bodo razvrščeni v starostne skupine. Obenem pa bo ta tekma štela tudi za skupno posamezno uvrstitev na tekmah Pokal MtB Loka.

TEMA TEDNA

Rešite naše duše!

Ni še tako davno, ko je nad našim bitjem in žitjem politično lebdela vseobsegajoča SZDL, v kateri in nad katero je spet bedela partijska avantgarda, v njenem krilu pa so se greli vsi ostali politični subjekti. Zdaj je ta gneča pod SZDL-jevsko marelo preminula, pred kratkim pa je celo sama mama Socialistična zveza ali bivša SZDL poklicala svoje prave, zakonske otročičke in se je družinica razglasila za SSS - Socialistično stranko Slovenije.

Koliko strank je danes v RS (Republiki Sloveniji), ve natančno samo sodni register. »Dva Slovenca - tri stranke« sploh ni več aktualna krilatica in zbadljivka, ampak kruta stvarnost. Če bo strankarska evforija šla v tej smeri in bomo deležni novih strank vsakih sedem do devet dni, se zna zgoditi, da nas bo za eventualno članstvo kmalu zmanjkalo. Še posebej pa je stvar problematična ob dejstvu, da zahodnoevropske stranke v članstvo pokasirajo komaj 20 odstotkov volilcev - vse ostalo je volilna baza, ki se pač strankam da potegniti za ušesa in nos vsake štiri leta. Se pravi, da bomo imeli otožne in osamljene strankarske prvake kakšnih tisoč petsto strank. Prvaki kot generali brez vojske - s tistimi petimi odstotki, ki jih bodo dobili na volitvah, bodo paradirali gor in dol po parlamentu in šli na živce samemu sebi in volilcem.

A vse to so le dolgoročno - dobrotljivi nasveti vročekrvnim kreatorjem novih strank. Nasveti, ki jih še v mar ne bodo jemali, kajti očitno je, da smo Slovenci nori na stranke in - amen! Zato sploh ni presenetljivo, da je zadnje dni toliko buke in rabuke ob IMENIH in KRATICAH strank: vse tiščijo v naziv S kot stranka, S kot Slovenija, D kot demokratska... Le redki politični sladokusci, ki jim je ves strankarski rompompom v zabavo, ne bodo zajecljali, ko bodo iz kratic vlekli izpeljave..

Kaj je SSS? SSS je lahko: Svobodni Sindikati Slovenije, če je ob SSS emblem, ki je videti kot kroparske gautre; SSS je tudi Slovenska socialistična stranka, če se kiti z nageljčkom. Za ZSMS vemo, kaj je, za ZKS ni dvoma. Drage gospe volilke in gospodje volilčki, imamo pa še Demosovo kompanijo, ki je v kraticah ne znam brez kiksa našteti in se mi tudi zdi škoda truda, saj so tako ali tako eno. Šele tedaj, ko se bodo na tak ali drugačen način ljudstvu dali bolj identificirati, bomo brez zadrege ob tem, kaj je SKZ, SDZS, SKD, SDZ in ...SOS.

Pri slednjih, pri SOS - ovcih je bruhnila težka afera. SOS so se namreč nenadoma želeli preimenovati v Liberalno stranko. Kot prva pri nas pa se je za LS (Liberalno stranko) registrirala nekdanja ZSMS.

Čeprav so liberalni pionirji protestirali, se SOS ne da. Kdo da sploh so SOS? SOS so kranjski obrtniki, ki niso marali v slovensko obrtniško stranko, ki se imenuje SOPS (Slovensko obrtniško podjetniška stranka). Tako je naneslo, da so kranjski obrtniki zaplavali v ime SOS (Slovenska obrtniška stranka).

Zame je bil SOS vedno mednarodni radiotelegrafski znak, v Morsejevi abecedi tri pikice, tri črtice, tri pikice. Klic v sili torej (Save Our Souls = rešite naše duše). Med vsemi strankarskimi naziv mi je bil SOS že pred volitvami več kot simpatičen in za obrtniško stranko več kot prikladen. Deloma zato, ker se »esoes« tako svetovljansko sliši, deloma pa zato, ker se s članstvom v SOS stranki že vnaprej odkupiš in priporočaš.

Kaj češ, ko bomo pred sv. Petrom, bo namrgoden, če mu boš jecljal: »Sem bil pa član ZKS ali SDZDZS..« Vse drugače se bo slišalo, če mu boš ponosno zdeklamiral: »Sem bil pa član SOS!« SOS pač v svetu simbolizira humanost, dobrotljivost, človekoljubje, pomoč v hudi stiski. Kakšni SSS pa SDZSZ in SLDZS, ki jih živ krst ne kapira! Z SOS na strankarski kapi so ti že vnaprej nekako tolerirani vsi mali in naglavni grehi...

Ni mi jasno, čemu taka obrtniška ihta, da bi bili na vrat na nos LS (Liberalna stranka), ko pa jim je sedanji SOS pisan na kožo?

Če pa že na vsak način res hočejo spremeniti ime, naj bo kaj izvirnega, kaj v hipu razpoznavnega in v ušesa letečega.

Moj strokovni predlog v tej smeri, porojen iz stoterih izkušenj, bi bil: obrtniki, preimenujte se v stranko PPRG! Zakaj? Verjemite, da je PPRG izraz izjemne liberalnosti in svobodnjaštva. Razen tega imajo črko P redke stranke, dveh P pa sploh nobena; črke R ni nikjer, G pa sploh ne.

Kratica PPRG bo šla v ušesa, da bo joj! PPRG naj bi namreč pomenilo:

Pridem pozno - računam grozno... ● D. Sedej

Nekdanji gorenjski župani: Franc Jere iz Radovljice

V veliki občini sta Bled in Bohinj izgubljala

Radovljica, 14. junija - Franc Jere o svojih županskih letih: o blejskih problemih, združitvi nekdanjih občin, samoupravi... V šestdesetih letih se je Žirovnica priključila Jesenicam, Žiri pa Logatcu. Aktivni in zagnani odborniki, republiški zbor pa najmanj toliko demokratičen kot danes.

Franc Jere, doma iz Bohinjske Bele, zdaj pa živi v Radovljici, je bil radovljiški župan od aprila leta 1961 do aprila 1967, ko je postal republiški poslanec, direktor Vodnega gospodarstva Kranj. Vsa minula leta je bil izredno aktiven pri vodnem gospodarstvu.

Pogovor z njim je bil izredno zanimiv in - poučen! Ko poslušaš preudarnega Franceta Jereta, si želiš, da pri nas ne bi bilo tako, kot je: da namreč tedaj, ko dobremu županu preteče mandat, družba nanj več ali manj pozabi. Pozabi na bogate izkušnje in koristne ideje, ki jih imajo

Franc Jere

župani, ki so bili res pravi župani. Seveda v okviru pristojnosti, ki jim jih je dajala okrajna in republiška vlada.

Prvi župan velike občine

»V tistem času so bile volitve drugačne,« pravi Franc Jere. **»Neposredne in tajne volitve, v katere so bili vključeni zbori volilcev. Sam sem imel protikandidata, Tolarja. Upal bi si trditi, da je bil republiški zbor v letih 1966 do 1971, v času Kavčičeve vlade, najmanj toliko demokratičen, kot je danes. Ni bilo nobenih kadrovskih kuhinj in kadrovske politike, nikogar ni zanimalo, če šolnik hodi v cerkev ali ne. Iz vsakega kraja so bili aktivni in zagnani odborniki, tako da priznam, da sem se nekaterih kar bal. Vse so vedeli, dajali konstruktivne pripombe in predloge. Še se spominjam Sitarja iz Srednje Dobrave, pa Šuštaršiča z Brezij in številnih drugih... Nadzor nad delom uprave je bil nadvse javen. Imeli smo svete, pa posebne komisije in številne zbore volilcev.**

Bil sem prvi župan velike občine, kajti v tistem času so se združile občine Bohinj, Bled in Radovljica. Tedaj je bila družbena usmeritev taka, da naj bi imeli ekonomsko zaokrožene celote, tedaj je vse šlo v smeri industrializacije in elektrifikacije. Taka združitev je bila anahronizem, tujek, silno zgrešena poteza, saj smo siromašili druge kraje, tako Bled kot Bohinj. Če bi imeli Blejci sami »roko nad svojo občino«, nikakor ne bi prihajalo do takih prostorskih napak, ki so danes še kako vidne.

Igralnica pod kapo hotelov

Spominjam se, da smo tedaj imeli natečaj za urbanistično ureditev Bleda in ljubljanski urbanisti so posredovali osnovna stališča. V teh so poudarili, **da se ožji del Bleda nikakor ne sme pozidavati, hotelska pozidava naj se seli na periferijo.** Občina je ustanovila Zavod za urbanizem Bled, ki naj bi vodil to politiko, v smeri gorenjsko - alpske pozidave, a pri tem zavodu nismo imeli srečne roke. Objekti Zavoda so bili tujki: samo poglejmo šole. Posrečeni so morda samo alpski bloki na Bledu. Ko so Blejci izgubili soodločanje nad prostorom, se je razmahnila hotelska industrija.

Tedaj smo rušili Park hotel, zidal pa se je Golf, ki ga je kreditirala banka, devize zanj pa so združevale ostale blejske hiše. Zgradila se je blejska igralnica, za katero smo se precej borili in jo z muko tudi dobili. Če ne bi dal Kardelj blagoslova, je tedaj ne bi bilo. Načrtovali smo tako, da bi bila igralnica samostojna in da bi se denar prelival v blejsko turistično infrastrukturo. Šla pa je pod kapo hotelov, z njenim izkupičkom se je prekrivala vsa nesolidnost hotelskih hiš.

Samouprava - potuha birokraciji

Združitve nekdanjih malih občin v večje so imele negativne posledice in danes bi bilo manj problemov, če tega ne bi bilo. V Škofji Loki so Žiri priključili Logatcu, pri nas Žirovnico Jesenicam. Z referendumom in z demagoško politiko, z obljubami, češ da ima velika industrija prihodnost, da se bodo odpirala nova in nova delovna mesta: kdor ima službo, bo rešen vseh skrbi! Gradili smo stanovanjske silose, sprejemali priseljence, ki se težko vključijo v okolje. Policentrična slovenska politika pač. Zgodilo pa se je, da se je jeseniška inteligenca selila v Zasip, na Dobe, v Radovljico in v Lesce.

Huda napaka je tudi bila, da se je ukinila odlična kmetijska šola v Poljčah, ki je dajala dobre strokovnjake. Ko pa se je kasneje začela razvijati samouprava, pa je bila čisto navadna potuha birokraciji. Ko sem bil na občini, je bilo vsaj polovico manj ljudi na občini kot danes. Najslabši model od vsega pa je bil fleksibilni mandat: delegati so se menjali, niso bili informirani, raven razprav in odločanja je bila izjemno nizka.

V šestdesetih letih se je zgradil tudi hotel Vogel. Tedaj so bile dileme: ali smučarski center na Voglu ali na Komni. Osebno sem bil bolj za Komno, ampak prevladalo je pač drugo stališče in gradil se je Vogel.

Mislim pa, da se veliko slabih in dobrih stvari pripisuje županu, kar ni prav. Tedaj je sicer res imel malo več veljave, kot je ima danes, a prosto odločati vendarle ni mogel. Tedaj so bili zagnani in strokovni odborniki, krajevni župani, bili so sveti, v katerih se je kvalificirano razpravljalo in odločalo - župan je vse zadeve pač le vodil, jih usklajeval, v nobenem primeru pa njegova beseda ni mogla biti odločilna.« ● D. Sedej

Ozvočenje in gong

V republiški skupščini so se odločili, da se modernizirajo.

Modernizacija bo šla v to smer, da so v prepotrebnem prostoru, ki se mu povsod po Slovenskem lepo reče BIFE ali BUFFET ali celo BIFET, namestili GONG in namontirali ozvočenje.

Upajmo, da je ozvočenje primerne jakosti, kajti ni, da bi v tem družabnem prostoru motili prepotrebne družabne stike.

Lahko bi potegnili tudi »špuro« navzdol, v občine. V Kranju lahko pričakujejo ozvočenje in gong na Brionih, kajti tudi kranjski delegati bodo prej ali slej odkrili najbližji BUFFET, če ga že niso. V Škofji Loki naj gre napeljava skupščina - bife do Oteta, na Jesenicah pa se potegne črta »znerviranih« delegatov do Pikove dame.

Skratka - za gonge in zvočnike prav lepi časi...

Vaja dela mojstre

V republiški skupščini so zaradi zadreg s prve seje dali pregledati glasovalne naprave samemu Inštitutu Jožef Štefan.

Strokovnjaki najvišjega ranga so ugotovili, da zadeva brezhibno deluje. Torej je bil za tuge in muke kriv človeški faktor.

Ko so na minuli seji delegati dobili ustrezna navodila, je šlo domala brezhibno.

Vaja dela mojstre...

Prijazni obraz

Lidija Bečan

Oni dan smo dobili prijazno pismo iz Kovorja, v katerem nas vaščani lepo prosijo, naj v rubriki prijaznih obrazov predstavimo tudi njihove trgovke, posebno poslovodkinjo Lidijo, kajti to zasluži zaradi izredne prijaznosti, založenosti trgovine in uslužnosti.

Res so prijazna dekleta v Mercatorjevi polsamopostrežnici v Kovorju, Lidija, Jana in Joži. Že prvi vtis, ko prideš v prodajalno je tak. Police so urejene, dobro založene, pogovor s strankami sproščen, prijazen, domač.

Lidija Bečan je dve leti poslovodkinja v Kovorju, prej pa je bila dolga leta v Mercatorjevi samopostrežni trgovini na Deteljici, največkrat za blagajno.

"Tole tu je vse drugače. Kovor je vas, kjer imajo ljudje v glavnem vse doma, mleko in mlečne izdelke, kruh, meso in pošteno se moraš potruditi za prodajo vsake žemljice. Bistveno drugačen način prodaje je tu: vse ljudi skorajda poznaš, največkrat že vnaprej veš, po čem bo povprašal. Na pol klasična prodaja je pri nas, mladi se seveda sami najbolje znajdejo, starejšim pa pomagamo, pomagamo zložiti v avto, pospremimo celo do doma, če je treba. Tudi založenost trgovine je drugačna na vasi. K nam gravitirajo vasi in posamezne kmetije s Hudega, z Brda, iz Zvirč in od drugod zato imamo na zalogi tudi vse, kar potrebujejo kmetje, krmila za živino, močna krmila za kokoši in podobno. Vse lahko tudi naročijo in v nekaj dneh pripravimo. Zadnje čase se je promet celo povečal.

Prijazne smo, seveda, prijazne tudi zato, ker so ljudje prijazni in pri nas se še vedno sliši "hvala lepa" in "dober dan", kar je marsikje že redkost." ●

D. Dolenc

Ljubljanska banka

GORENJC IN FORMULA BANKA PRIHRANKA

PRIHAJA ČAS DOPUSTOV IN Z NJIMI SKRB: »KAJ JE Z MOJIM PREMOŽENJEM DOMA?«

Svetujemo vam uporabo klasične bančne storitve - SEFA. Gre za poseben predal, vgrajen v varovanem in zaščitenem prostoru banke, namenjenem za hrambo vrednostnih predmetov in dokumentov.

Najetje sefa ne more biti krajše od 30 dni. Najemnina se plačuje vnaprej, višina pa je odvisna od velikosti sefa:

	mesečno	letno
★ za sef A	50,00	450,00
★ za sef B	100,00	850,00
★ za sef C	110,00	1.100,00
★ za sef D	120,00	1.300,00
★ za sef E	150,00	1.400,00

Vse ostale podrobnosti o uporabi sefa dobite v ekspoziturah Bled in Kranju pri Globusu.

Gorenjska banka d. d., Kranj

ABC POMURKA
Gorenjka

ABC POMURKA
HTP GORENJKA Kranjska gora

Odbor za kadre in družbeni standard objavlja naslednji prosti delovni mesti:

VODJA KUHINJE v ekonomski enoti Larix Kranjska gora

Pogoji:
— V. stopnja strokovne izobrazbe smer kuharstvo,
— 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo 3 mesece
— delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

KUHINJSKI BLAGAJNIK v ekonomski enoti Larix Kranjska gora

Pogoji:
— V. ali IV. stopnja strokovne izobrazbe smer kuharstvo ali strežba
— 1 leto delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca
— delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati v roku 8 dni po objavi pošljejo na naslov: HTP Gorenjka Kranjska gora, Borovška 86, 64280 Kranjska gora.

OSNOVNA ŠOLA
prof. dr. Josipa Plemlja
Bled

Osnovna šola prof. dr. Josipa Plemlja, komisija za delovna razmerja Bled razpisuje dela in naloge:
— **PREDM. UČITELJA FI-MA** za določen čas z nepolnim del. časom - nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.
Pogoj: predm. učitelj FI-MA; opravljen strokovni izpit;
— **PREDM. UČITELJA TV** za nedoločen čas s polnim delov. časom.
Poskusna doba 6 mesecev.
Pogoj: predm. učitelj TV; opravljen strok. izpit;
— **PREDM. UČITELJA GV** za nedoločen čas s polnim delov. časom.
Pogoj: predm. učitelj GV; opravljen strok. izpit;
— **PREDM. UČITELJA SL** za dopolnjevanje obveznosti za določen čas z nepolnim delov. časom do 30. 6. 1991.
Pogoj: predm. učitelj SL; opravljen strok. izpit.

Stanovanj ni. Rok prijav je 8 dni po razpisu oz. objavi. Komisija bo kandidate obvestila v 15 dneh po sklepanju.

Kolinska

KOLINSKA, p.o.
Ljubljana, Šmartinska c. 30

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge **za gostišče VILA MOJ MIR na Bledu**

1. VODJA KUHINJE

Pogoji:
— gostinsko turistični tehnik (V. stop.)
— 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
— 2 meseca poskusno delo

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh na naslov: Kolinska, Ljubljana, kadrovsko-socialna služba, Šmartinska c. 30. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 10 dneh po odločitvi.

ČGP DELO
PODRUŽNICA KRANJ
Majstrov trg 12
64000 Kranj

ČGP Delo, podružnica Kranj vabi k sodelovanju

PRODAJALKO

za prodajo v kiosku na Bledu.

Za pogodbeno delo nudimo stimulativno nagrado. Prijave sprejema 8 dni po objavi Podružnica dela Kranj, Majstrov trg 12, 64000 Kranj.

OSNOVNA ŠOLA STANE ŽAGAR
KRANJ
Cesta 1. maja 10 a

Osnovna šola Stane Žagar Kranj zaposli

RAČUNOVODJO

za določen čas od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991

Pogoji:
— višješolska izobrazba ekonomske smeri
— dve leti delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delu

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Osnovna šola Stane Žagar Kranj, Cesta 1. maja 10 a, 64000 Kranj.

OBVESTILO

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA ZA GORENJSKO o. sub. o., KRANJ

Obvešča cenjene varčevalce in vse druge občane, da ugodno obrestujemo vloženi denar in sicer po 23 % letno za vloge na vpogled. Obresti pripisujemo vsake 3 mesece.
HKS ima stoletno tradicijo v hranilništvu, zato je denar v njej varno in donosno naložen.
Svoje prihranke lahko polagate na vseh naših blagajnah, ki so:
v Kranju, Cesta JLA 2, tel.: 21-939, 27-485.
v Lescah, Rožna dolina 50, TOK Radovljica, tel.: 75-253, 75-663,
na Bledu, KZ Bled, tel.: 77-425, 78-388,
v Kr. Gori, v Zadružni blagajni, tel.: 88-208.

V naši HKS lahko varčuje sleherni občan. Na naših blagajnah boste deležni kvalitetnega finančnega servisa brez dolgih vrst.
Večji dvig denarja, prosimo, najavite po telefonu, kjer boste dvigali.
V Ljubljani z našo knjižico lahko dvigate na Zadružni hranilnici, Miklošičeva 4.
Za varčevanje se priporočamo!

---

triglav

TRIGLAV TRŽIČ
Cesta na Loko 2
64290 Tržič

Tovarna pritrjevalne tehnike in ročnega orodja, p.o. Triglav Tržič razpisuje prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA (ni reelekcija)

Kandidat mora poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:
— ekonomska usmeritev na VI. stopnji strokovne zahtevnosti in 3-4 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih vodilnih oziroma vodstvenih delih, ali
— ekonomska usmeritev na V. stopnji strokovne zahtevnosti in 4-5 let delovnih izkušenj.

Kandidat bo izbran za mandatno obdobje 4 let, s polnim delovnim časom. Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev ter opis o dosedanjih delovnih izkušnjah pošljite na naslov: Tovarna pritrjevalne tehnike in ročnega orodja, p.o. Triglav Tržič, Cesta na Loko 2, 64290 Tržič, za razpisno komisijo, v zaprti kuverti v roku 15 dni od objave razpisa. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po odločitvi.

Šešir

TOVARNA KLOBUKOV ŠEŠIR p.o.
Škofja Loka

zaradi spremembe proizvodnje in povečanega obsega proizvodnje objavlja prosta dela

1. RAZVOJNI INŽENIR, 1 delavec
2. INKORESPONDENT, 1 delavec
3. VZDRŽEVALEC, 1 delavec
4. DVORIŠČNI DELAVEC, 1 delavec
5. DELAVEC V PROIZVODNJI POKRIVAL, 10 delavcev (sedem žensk, trije moški)

Pogoji:
Pod 1.: VI. ali VII. stopnja strokovne izobrazbe strojne ali elektro smeri, po možnosti s prakso na podobnih delih.
Pod 2.: VI. ali VII. stopnja strokovne izobrazbe jezikoslovne smeri, aktivno znanje nemškega in angleškega jezika, opravljanje korespondence in ostalih del.
Pod 3.: IV. stopnja ustrezne strokovne izobrazbe ali priučen, sposobnost samostojnega vzdrževanja strojev in podobnih opravil.
Pod 4 in 5.: končana OŠ, opravljen zdravniški pregled.

Za vsa razpisana mesta stalno bivališče v Škofji Loki. Nudimo zanimivo delo, dobre delovne pogoje in stimulativno nagrajevanje. Nastop dela s 1. 8. 1990. Pisne prošnje za sklenitev pogodbe o zaposlitvi prinesite osebno na naslov: Tovarna klobukov Šešir p.o., Škofja Loka, Kidričeva 57, do 25. 6. 1990. Predhodne informacije lahko dobite osebno ali po telefonu 631-451 int. 30.

TERMO TERVOL
na pravi strani

industrija termičnih izolacij škofja loka p. o.

Od 4. do 30. junija od 7. do 17. ure v industrijski prodajalni na Trati 32 tervol po posebno nizkih cenah: proizvodne cene brez marže ali odvisnih stroškov.
Hkrati pa pri nakupu 1. kakovosti izdelkov in plačilu v gotovini 20% popusta, za izdelke 2. kakovosti pa 10% popusta.
Če bi radi izvedeli še kaj, pokličite po telefonu: (064) 631-151 ali (064) 061-151, int. 31. Na voljo smo od 7. do 17. ure.

TERMO

PROGRESIVNI FINANČNI SISTEMI

Unitrade

KOMERCIALNA VERIGA

Investicija 600,00 din.
Izkupiček 625.000,00 din!

FAMILY LINE

Investicija 2.000,00 din.
Izkupiček 925.000,00 din!

IZKUPIČEK NA VSEH RAVNEH LESTVICE!

Informacije: UNITRADE d.o.o. Čakovec
Tel.: 042/816-886
042/815-403
042/818-650
VSAK DAN
OD 06-22 h

VABIMO SPOSOBNE AKVIZITERJE ZA PROMOCIJO SISTEMA UNITRADE!

DIZAJN: COMEX

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ
Staneta Žagarja 1
64000 Kranj

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj organizira v poletnem času (julij-avgust)
— 50 urni program poslovnega jezika angleščine in nemščine
— 30 urni program angleške in nemške korespondence
— 30 urni program pogovornega jezika angleščine in nemščine
— 30 urni program obnovitve angleške in nemške slovnice
— 40 urni program začetnega tečaja italijanskega jezika

Prijave sprejemamo do 30. junija 1990. Informacije po telefonu 27-481.

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj organizira
— začetni tečaj krojenja in šivanja.

Informacije po telefonu 27-481.

BALT BIRO d.o.o. KIDRIČEVA 41
JESENICE tel.: (064) 83-365

Posredujemo:
— pri nakupu novih vozil, ZASTAVA, FIAT-LANCYA, FORD, možnost zamenjave po sistemu »staro za novo«
— pri prodaji in nakupu rabljenih avtomobilov
— pri nakupu in prodaji stanovanjskih hiš, vikendov, parcel, stanovanj...
— pri nakupu novih montažnih hiš, vikendov, poslovnih prostorov iz programa »Krivaja«, cene ZELO UGODNE. **20 % POPUSTA ZA GOTOVINO**

Informacije po tel.: 064-83-365, od 8. do 12. in 13. do 17. ure vsak dan v soboto od 8. do 12. ure.

Vljudno vabljeni!

REMONT p.o. KRANJ

vam poleg servisiranja, vzdrževanja in tehničnih pregledov vseh vrst cestnih motornih in priključnih vozil posreduje tudi pri prodaji vseh vrst cestnih motornih in priključnih vozil.

Kot novost pa vam nudimo
poslikavo in izdelavo vseh vrst napisov
na različne podlage:
les, kovino, zidove, stene, pločevino, pleksi steklo z najsodobnejšo tehniko.

Vaša naročila sprejemamo po tel.:
(064) 22-089 oziroma
(064) 28-161.
Pripravljeni smo upoštevati vaše želje in potrebe.

SGP GRADBINEC KRANJ p.o.

Nazorjeva 1, tel.: 26-361

PRIPOROČAMO VAM

gradbene in obrtniške storitve ter razne materiale in izdelke po zelo ugodnih cenah.
ČLANI STANOVANJSKE ZADRUGE imajo še posebne ugodnosti.
PRIČAKUJEMO VAŠ OBISK v vseh naših poslovnih enotah:
KRANJ, JESENICE, TRŽIČ, KAMNIK in LJUBLJANA.

Vabimo vas na ogled trgovine s papirnimi izdelki, knjigami, šolskimi potrebščinami in priložnostnimi darili

PAPIRUS®
Simotisk Ljubljana

Deteljici na v Tržiču.
V lokalu, kjer je bila včasih Ljubljanska banka bomo sprejemali in posredovali razvijanje slik in filmov. Na voljo bo tudi fotokopirni stroj.

Mimo vsega, kar sodi v trgovanje in trgovino naj novi tržiški Papirus postane tudi mali kulturni in razstavni center Tržiške občine.

Kranj Mlekarna darovi gorenjskih planin

TURISTIČNA AGENCIJA

ODISEJ

NUDI UGODNO **10 DNEVNO LETOVANJE:** FIESA, PORTOROŽ, POREČ, KAŠTELI, BRAČ ... **DO 1.600 DIN PO OSEBI DALJE.**

IZREDNA PRILOŽNOST, DA DOŽIVITE ČAR DALMACIJE PO UGODNI CENI: VODICE, PELJEŠAC, MAKARSKA.

PONUDBA APARTMAJEV: POREČ, RAB, PAG, NOVALJA, VODICE.

POHITITE - PRIČAKUJEMO VAS!

MAISTROV TRG 2
KRANJ 64000
TEL: 064/21-790/28-586

JATA

NA PERUTNINSKI FARMI DUPLICA PRI KAMNIKU PRODAJAMO LAHKE KOKOŠI - KOKOŠI NESNICE. PRIMERNE SO ZA NADALJNJO REJO ALI ZAKOL. PRODAJAMO JIH VSAK DELAVNIK OD 8. DO 16. URE IN V SOBOTO OD 8. DO 12. URE.

PRIPOROČAMO VAM UGODEN NAKUP!

JATA REJA

SKOK NA GLAVO V VODO JE LAHKO NEVAREN

Bliža se čas plavalne sezone. Vse, kar vam lahko lepega nudi zdravo in prijetno gibanje v vodi in ob njej, lahko pokvari nepredvidena nesreča, poškodba in njene posledice.

Vsi vemo, da so zlasti neplavalci in slabi plavalci izpostavljeni nevarnosti utopitve, drugih možnosti poškodbe, razen urezninin in neprijetnih pikov morskih ježkov, pa se skoraj ne zavedamo. Vendar so in tokrat bi vas radi opozorili na nevarnost poškodbe vratne hrbtenice pri skoku na glavo v vodo. Pogosto plavalec skoči v vodo, ne da bi se prej prepričal o njeni globini na mestu, kjer skače. Zlasti je to nevarno v kalnih rekah in jezerih, kjer dna ne vidimo, pogosto tudi v morju ne opazimo čeri tik pod vodno gladino. Taka nesreča pa se lahko zgodi tudi pri skoku v plitki del bazena. Pri skoku na glavo v plitko vodo udari glava ob dno, sila udarca zdrobi in premakne vratna vretenca, ki poškodujejo občutljivo živčno tkivo hrbtenjače in živcev, ki izstopajo iz nje. Posledično pride do popolne ali delne ohromelosti rok in nog, poškodovanec postane invalid, vezan za vse življenje na invalidski voziček in pomoč druge osebe pri vsakodnevnih opravilih in negi. Kljub velikemu napredku medicine je ta namreč pri zdravljenju poškodb hrbtenjače še zelo nemočna. Zato je naša naloga, da preprečimo nastanek takih poškodb, še zlasti, ker je večji del njenih žrtev mladih, starih med štirinajst in petindvajset let.

Bodimo previdni! Ne skačimo na glavo v vodo! Če pa že skačemo na glavo v vodo, se najprej prepričajmo o njeni globini, pri skoku pa naj vodijo naprej iztegnjene roke.

Dr. Hermina Damjan

V Merkurjevi prodajalni v Kranju na Koroški cesti 1, ki ji mnogi pravijo »trgovina na vrhu Jelenovega klanca«, je že od nekdaj kupec v središču pozornosti. Blago, ki ga trenutno nimajo na zalogi, vam priskrbijo v čimkrajšem času in na vašo željo tudi dostavijo na dom. Skratka: besede »nimamo« ne poznajo. Nemalokrat smo v dvomih pri nakupu in prodajalci vam s svojimi nasveti pripomorejo k čimbolj racionalnemu nakupu.

In kaj vam priporočajo v teh dneh?

Če ste se odločili za nakup električnega orodja, vam v tej prodajalni nudijo širok asortiment Iskre in Black & Decker.

Kaj pa varilni aparati? Električne varilne aparate Gorenje Varstroj (od 120 do 210 A) si lahko nabavite po 20 % nižjih cenah.

Brez pretiravanja lahko trdimo, da imajo v tej prodajalni največjo izbiro vijakov. Poslovodja Marko Sušnik pravi, če ne boste v tej prodajalni dobili želenega vijaka, je zelo malo verjetnosti, da ga boste dobili kjerkoli.

Še podatek, ki bo lahko odločilno vplival na vašo odločitev. Nudijo vam 6-mesečno obročno odplačevanje!

Odbor za osnovno šolstvo v občini Škofja Loka na podlagi svojega sklepa z dne 9. maja 1990 objavlja

ZBIRANJE PONUDB ZA OPRAVLJANJE PREVOZOV OSNOVNOŠOLSKIH OTROK V OBČINI ŠKOFJA LOKA V ŠOLSKEM LETU 1990/91

1.

Prevoze šoloobveznih otrok v šolskem letu 1990/91 v občini Škofja Loka bomo organizirali na relacijah, ki so objavljene na oglasni deski bivše Službe SIS, Spodnji trg 40, Škofja Loka.

2.

Prevoze na omenjenih relacijah lahko opravljajo osebe, ki imajo vozniški izpit B in D kategorije in ustrezno lastno prevozno sredstvo (osebni avto, kombi, avtobus).

3.

Ponudbe za opravljanje prevozov zbira Odbor za osnovno šolstvo občine Škofja Loka, Spodnji trg 40 do 15. julija 1990. Poznejših ponudb ne bomo upoštevali.
V ponudbi je treba navesti naslednje podatke: a) ime in priimek ponudnika ter naslov
b) izbrano relacijo (lahko več!)
c) prevozno sredstvo, s katerim želi opravljati storitev
d) ceno za prevozeni km
(izbran bo prevoznik z najugodnejšo ceno)

4.

Dodatne informacije v zvezi z zbiranjem ponudb in pogoji opravljanja prevozov dobijo interesenti po tel.: 620-473 oz. ustno na Spodnjem trgu 40 v Škofji Loki ali v osnovni šoli, ki je najbližja posamezni relaciji.

5.

Z izbranimi prevozniki bomo sklenili pogodbe z veljavnostjo od 1. septembra 1990 do konca tekočega šolskega leta.

6.

O izbiri bodo interesenti obveščeni najpozneje do 20. 8. 1990.

KOMPAS
HOTELI KRANJSKA GORA

Komisija za delovna razmerja pri Podjetju Kompas hoteli Kranjska gora, Borovška 100, objavlja dela in naloge:

1. VODJE RECEPCIJE ZA NEDOLOČEN ČAS
Pogoji: VI. stopnja zahtevnosti - turistične ali ekonomske smeri, aktivno znanje dveh tujih jezikov in pasivno znanje enega tujega jezika, tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela, poskusno delo tri mesece

2. VODJE VZDRŽEVANJA ZA NEDOLOČEN ČAS
Pogoji: V. stopnja zahtevnosti elektro ali strojne usmeritve, tečaj iz varstva pri delu, izpit za visokotlačne kotle, tečaj vodje energetike, dve leti ustreznih delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela, poskusno delo tri mesece

3. VODJE STREŽBE HOTELA KOMPAS ZA NEDOLOČEN ČAS
Pogoji: V. stopnja zahtevnosti gostinsko-turistične smeri, znanje dveh tujih jezikov - aktivno, tri leta ustreznih delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela, izpit iz higienskega minimuma, poskusno delo tri mesece

4. VODJE RESTAVRACIJE ZA NEDOLOČEN ČAS
Pogoji: V. ali IV. stopnja zahtevnosti gostinske smeri - natakar, pasivno znanje dveh tujih jezikov, dve leti ustreznih delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela, izpit iz higienskega minimuma, poskusno delo dva meseca

5. VODJE KUHINJE V GOSTIŠČU JASNA ZA NEDOLOČEN ČAS
Pogoji: V. stopnja zahtevnosti - kuharstvo, tri leta ustreznih delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela, izpit iz higienskega minimuma, poskusno delo tri mesece

6. KUHARJA ZA NEDOLOČEN ČAS (a' la carte)
Pogoji: IV. stopnja zahtevnosti gostinske smeri, izpit iz higienskega minimuma, tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela, poskusno delo dva meseca

Rok prijave 15 dni od objave. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo Komisiji za delovna razmerja, pri Podjetju Kompas hoteli Kranjska gora, Borovška 100.
Nudimo samske sobe s souporabo kopalnice in WC, za dela in naloge objavljene pod tč. 3., 4., 5. in 6.

MARIJA PRIMC

Cesta na klanec 3, Kranj (v bližini gostilne Blažun)
Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.
Vsak torek od 15.30 do 17.30 ure ordinira zdravnik okulist.

ODMEVI

Oskrbnina pobere vso pokojnino

Prišlo je v navado, da o domovih upokojencev pišejo vsi - občani in novinarji, le slabo. Redkokdaj se zgodi, da naše delo kdo pohvali, čeprav sem prepričana, da zaslužimo poleg graje tudi pohvalo. Bralci Dela in Sobotne priloge so gotovo opazili v PP 29 sestavke pod naslovom »Kdaj rožnati časi za osivele panterje«, sedaj pa smo na dnevnem redu kot »Elanovi upniki«. Saj ni narobe, da se kritično piše tudi o naši dejavnosti, vendar ni razumljivo, zakaj se nihče ne poglobi tudi v naše poslovne težave in zahtevnost našega dela. Zakaj nam nihče ni pripravljen priznati, da smo v zadnjih letih s dobro politiko širše družbene skupnosti in našim prizadevanjem v domovih upokojencev naredili velik korak naprej, tako pri stanovanjskem standardu kot pri vsebinskem delu. Lahko pa rečem, da se je v korist upokojencev marsikaj spremenilo pri pokojninski skupnosti, socialnem skrbstvu in tudi v zdravstvenem varstvu.

Domovom upokojencev se očita, da so dragi in da oskrbnina pobere vso pokojnino. Gledano z očmi plačnika so naše storitve res drage, drage zato, ker skoraj v celoti bremene oskrbovanca ali svojce, ker denar vzamemo iz njegovega žepa. Nihče se ne pritožuje nad visoko ceno oskrbnega dela stroškov v bolnišnici ali zdravilišču, ker te stroške poravna v primeru zdravljenja zdravstvena skupnost. Čeprav je oskrba pri nas cenejša kot v bolnišnici ali zdravilišču, je izdatek visok. Rekli boste, kako si upamo primerjati z bolnišnico ali zdraviliščem - pa si upamo, ker oskrbni del gotovo ne zaostaja za bolnišničnim. Rzalika pa je v zdravstveni oz. medicinski negi. Po mnenju nekaterih smo predrzni, ker se primerjamo s hoteli. Res, s slednjimi se ne moremo primerjati. V hotelih so samo zdravi gostje, ki so sposobni skrbeti zase, ves dan se sprehajajo, kopajo, v jedilnico pridejo sami, se sami hranijo itd. Tudi z vrtci ali jaslimi se ne smemo primerjati. Ti delajo le pet, kvečjemu šest dni v tednu po 8 do 10 ur dnevno. V domovih upokojencev delamo 365 dni po 24 ur. Podatki kažejo, da zdravih stanovalcev praktično nimamo, dodatno oskrbo pa nudimo 60 do 70 odstotkom stanovalcem. V nekaterih domovih je ta odstotek celo višji. Cene v hotelih B kategorije znašajo okoli 220 do 500 din na dan. V našem domu je ekonomska cena v prvih treh mesecih znašala 6.761 din mesečno ali 218,10 din na dan. Maja znaša najnižja cena 108 din, najvišja pa 126 din dnevno. Če stanovalec potrebuje še dodatno oskrbo I, plača še 71,80 din za dodatno sokrbo II pa 35,90 din na dan. Torej stane najdražja oskrba v enoposteljni sobi z dodatno oskrbo I za 31 dni 6.131,80 din, skupaj s sladkorno dieto pa 6.441,80 din (najvišja možna cena). Sicer pa znaša ekonomska cena maja 7.326,80 din ali 236,35 din dnevno. V tej ceni so zajeti vsi stroški za prehrano, ogrevanje, pranje, čiščenje, vzdrževanje domskega perila in osebnega perila stanovalcev, stroški zdravstvene nege, osebne nege, hranjenja, zabave, kulture - skratka vse ali skoraj vse za življenje. Od zneska 7.326,80 din prispevajo stanovalci k plačilu takole: 49 odstotkov za osnovno oskrbo iz pokojnin, prispevkov svojcev ali socialnega skrbstva, 15,2 odstotka za dodatno oskrbo pokrivajo stanovalci iz dodatka za pomoč in postrežbo, ki ga prejemajo iz naslova pokojnine po predlogu invalidske komisije pri pokojninski skupnosti. Če stanovalec nima pokojnine, morajo ta znesek plačevati svojci ali socialno skrbstvo. Delež 0,8 odstotka prispevajo plačniki iz pokojnin za dietno prehrano, 35 odstotkov pa prispeva k plačilu zdravstvena skupnost za izvajanje zdravstvene nege. Po zadnjih podatkih je kar 79 odstotkov stanovalcev samoplačnikov. Tako visok odstotek samoplačnikov je v zadnjih letih zaradi redne valorizacije pokojnin, seveda pa moramo upoštevati, da za nekatere doplačujejo k plačilu tudi svojci.

Z navedeno ceno 7.326,80 din mesečno (od 1. 5. 1990) moramo pokrivati celotne stroške poslovanja z investicijskim vzdrževanjem in nabavo nove oz. zamenjavo dotrajane opreme. Dom pa je »star« 13 let in že potrebuje obnovo.

Tako smo postopoma prišli do poglavja Elanovi upniki. Zakaj in kaj smo posojali Elanu? Posojali smo sredstva neporabljene amortizacije iz preteklih let in sredstva, ki smo jih postopoma združevali za investicijsko vzdrževanje. S sposojanjem smo skušali ob visoki inflaciji ohraniti vrednost, če že ne povečati prihranjenega zneska. Domovi običajno ne dobivamo dotacij, vsaj v našem domu ne, zato poslujemo po vseh pravilih ekonomske logike, kot ste napisali v Gorenjskem glasu. Skratka obnašati se moramo kot v gospodarskih organizacijah, sicer se potopimo v izgubo, ki je nihče noče ali ne more poravnati.

Iz sredstev sklada za gradnjo domov pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja RS smo v preteklih letih zgradili domove z ustreznim stanovanjskim standardom, ki si ga upokojenci tudi zaslužijo. Seveda pa ima to za posledico visoko amortizacijo in v zadnjih letih revalorizacijo amortizacije. Če dom le-te obračunava v celoti, ostane brez sredstev za obnovo oz. zamenjavo ali nakup nove opreme. Če lepih domov ne bomo vzdrževali, bodo postali zanemarjeni, razdejani. V razdejanih hišah in gradovih pa so upokojenci in ostareli nekoč že bili. Kako naj kupimo nov pralni stroj, zagotovimo tehnično usposobljenost dvigala, draga popravila pralnih strojev? Še bi lahko naštevali, vendar sem prepričana, da že razumete, v čem je problem.

Seveda pa cena oskrbe ni odvisna samo od višine materialnih stroškov in amortizacije. Pomembno je tudi, kakšno kadrovsko strukturo imamo v posameznih domovih, kakšen stanovanjski standard, skratka, kaj smo se odločili ponuditi stanovalcem. Ti se po možnosti tudi sami odločijo, v katerem oz. kakšnem domu bodo živeli. Vedno skušamo prisluhniti njihovim željam, z vsebino dela pa poskrbeti tudi za nadaljnjo aktivnost stanovalcev ter popestriti njihov vsakdanjik.

Nazadnje moram povedati, da smo ob prebiranju raznih časopisnih sestavkov dobili delavci v domovih občutek, da smo obravnavani kot kriminalci. Ja, res! Preberite si pismo tovariša Novaka v delu - Sobotna priloga, z dne 7. aprila 1990 in še katero v tem sklopu, pa nas boste razumeli. Sprašujemo se, ali delavci v domovih nimamo enakih pravic kot v drugih delovnih organizacijah. Nikoli nas še ni nihče vprašal, ali smo dobili regres za dopust, ali imamo počitniške kapacitete in koliko plačamo zanje, ali imamo možnost za nakup stanovanja in niti slučajno, če smo zadovoljni s svojim položajem v družbi, s svojim delom, kako preživimo dan v domu ali smo zadovoljni z osebnim dohodkom za vse dni v letu?

Zaradi kritičnega ali nekritičnega pisanja v časopisu sem se odločila in povabila stanovalce in njihove svojce na pogovor ob sredah z željo, da bi v osebnem pogovoru ugotovila, kaj jih moti, kaj jim ni všeč. Ob tej priložnosti ponovno vabim vse, ki se želite pogovoriti o našem delu, odnosu do stanovalcev in čem drugem, da se oglasite pri nas. Slabo bomo skušali popraviti, zadovoljivo tudi izboljšati, le nižje cene vam trenutno ne moremo obljubiti, ker ni odvisna samo od nas. Veseli pa bomo tudi pohvale.

Upam, da sem v teh vrsticah vsaj delno uspela pojasniti nekaj problemov, ki spremljajo naše delo, časopisne hiše pa v imenu delavcev v domovih prosim, da v prihodnje poiščejo pravi vir informacij. Veseli bomo, če boste prišli in pisali o domovih, včasih tudi tako, kot jih doživljamo delavci, predvsem pa stanovalci sami. Vzemite si čas, ne pišite o nas po nepreverjenih informacijah ali na hitro dobljenih podatkih po telefonu.

Radovljica, 1. 6. 1990

Minka Robič
Dom dr. Janka Benedika
Radovljica

Ponovno nizki udarci v javnem nastopanju

France Kavčič iz Škofje Loke je v Gorenjskem glasu 25. maja 1990 reagiral na pismo sekretariata predsedstva OO ZZB NOV Škofja Loka, ki je bilo objavljeno v istem glasilu 24. aprila 1990 pod naslovom »Še enkrat: Nizki udarci v javnem nastopanju.«

Predsedstvo in Nadzorni odbor OO ZZB NOV Škofja Loka sta na razširjeni seji 30. 5. 1990, na kateri so bili navzoči tudi predstavniki ZB NOV Stara Loka - Podlubnik, obravnavala odgovor F. Kavčiča. Ocenila sta ga za nadaljevanje laži in podtikanj, z enim samim ciljem, kako čim bolj očrniti in diskreditirati skozi posameznike občinsko borčevsko in partijsko organizacijo. V odgovoru, ki ima zelo malo skupnega s pismom našega sekretariata (v njem propagira in vsiljuje svoje politične poglede), tudi ne naslavlja vprašanj sekretariatu, ki je bil avtor pisma, marveč S. Pečarju. Ni nam jasno zakaj.

Ponovno vsiljuje bralcem svojo resnico o poteku letne skupščine ZB NOV Stara Loka v letu 1987, ki jo je demonstrativno zapustil iz užaljenosti, ker ni uspel uveljaviti svojih namer. S tem pa postavlja na laž 50 udeležencev te skupščine. Objektiven prikaz poteka te skupščine s strani našega sekretariata pa razglasi za stalinistično obliko.

Bralci si lahko na podlagi njegovih obeh pisem sami ustvarijo sodbo, kakršnih metod se poslužuje F. Kavčič s tem, ko jemlje drugim pravico do javne besede, do drugačnega mišljenja, do demokratičnih volilnih postopkov oziroma aktivnosti, obtožuje, podcenjuje in omalovažuje ljudi na najbolj nizkoten način, to je s podtikanji, lažmi in spletkami, kar vse počne iz sovražnih in maščevalnih nagibov, cinizma in vzvišenosti.

Ali mar poskus diskreditiranja tistega, ki je upal javno, korektno in na kulturen način povedati resnico o javnih nastopih neke osebe, ki je kandidirala za pomembno javno funkcijo (pri tem pa mu očita napad, nepoštenost in zahrbtnost), ne sodi med najbolj tipične stalinistične metode?

Ne mislimo se spuščati v njegova posplošena in nizkotna obtoževanja partije, ker pričakujemo, da mu bodo nanje odgovorili drugi. Zavračamo pa neargumentirane trditve, da je borčevska organizacija »transmisija« in »dekla« partije, ker to vsaj za našo občino ne drži.

Njegov očitek, da je v Škofji Loki postal predsednik občinske borčevske organizacije od njene ustanovitve dalje le tisti, ki ga je določala partija, je navadno podtikanje, ki nima nič skupnega z resnico. To njegovo trditev lahko odvržejo vsi še živeči bivši predsedniki. Predlogi za celotno občinsko vodstvo prihajajo iz baze, to je iz krajevnih združenj borcev NOV.

F. Kavčič tudi postavlja vprašanje, koliko časa bo še 10 odstotkov partijcev komandiralo 90 odstotkom članov ZB oziroma koliko časa bo ZB osnovni temelj in gradbeni material za KP na Slovenskem. Predsedstvo je presenečeno nad takšnim ciničnim vprašanjem in se sprašuje, s kakšno pravico degradira borčevsko organizacijo. Ali mar ne ve, da »partije«, ki jo napada, ni več. Imela je toliko lastne moralne moči, da je sestopila z oblasti in s tem dokazala, da je za demokracijo. Borčevske organizacije v naši občini tudi nihče ne komandira, še najmanj partija, kar dokazuje podatek, da so od 23 predsednikov združenj borcev NOV samo 4 člani SDP, od 9 članov predsedstva OO ZZB NOV pa 3.

Čudi nas sprenevedanje F. Kavčiča ob vprašanju našega sekretariata, zakaj ne reagira tudi na vse posplošene napade na NOB. V zvezi s tem mu je bil tudi namenjen očitek dvojne morale, ki ga je v svojem odgovoru uporabil kot opravičilo na povsem drugem mestu oziroma v drugi zvezi.

Nič manj pa nas ne čudi, zakaj F. Kavčič tako sovražno napada partijo, ki ji je bil zvest celih 40 let, tudi v tistih najbolj »svinčenih« časih, kot jim nekateri nazivajo. In kaj ga je resnično pripeljalo do tega, da je šele leta 1981 spoznal svojo zmoto, da ni na pravi strani. Njegovi argumenti, ki jih je navedel, namreč niso dovolj prepričljivi za tiste, ki ga bolje poznajo. Ali mar ne gre tudi v tem primeru za dvojno moralo?

Ne moti nas goreča pripadnost F. Kavčiča v DEMOS-u, marveč očitki, ki jih glede gorečnosti naslavlja drugim, in to, ker s teh pozicij napada borčevsko organizacijo.

Kako si »demokrat« F. Kavčič zamišlja demokracijo, nam ilustrira njegov očitek, da je partija porabila borce v predvolilni kampanji, kar utemeljuje s tem, da naj bi S. Pečar izkoristil svojo predsedniško avtoriteto s tem, da je na letni skupščini ZB NOV Stara Loka - Podlubnik marca 1990 navajal imena kandidatov na listi KPS-SDP in SZ, ki naj bi jih volili borci. Pri tem pa je zamolčal, da je agitiral za tiste kandidate, ki jih je kandidirala ali podprla borčevska organizacija že v kandidacijskem postopku. Pozabil pa je omeniti, da smo podpirali tudi posamezne kandidate z liste ZSMS-LS. To agitacijo pa so izvajali tudi ostali člani predsedstva ob obisku letnih skupščin združenj. Ne pride nam na misel, da bi F. Kavčiču očitali, kako goreče je agitiral za kandidate DEMOS.

Na koncu F. Kavčiču svetujemo, naj končno že preneha s stalnimi obtožbami in napadi na ljudi brez kakršnihkoli vzrokov in argumentov. To predvsem iz razloga, ker tistih, ki ga poznajo, ne more prepričati v ničemer, ostalim pa samo razgalja svoj značaj. Ne želimo, da bi se ponovile razprtije iz preteklih let, ki so loški občini prinesle veliko politično škodo. Upamo, da krivcev za to še ni pozabil.

Uredništvu Gorenjskega glasa pa svetujemo, da z objavo tega pisma zaključi s to polemiko.

Predsedstvo in nadzorni odbor OO ZZB NOV Škofja Loka

Brezposelnost močno narašča

V Glasu z dne 1. junija je bil objavljen članek z naslovom »Brezposelnost močno narašča.« V članku je bil povzetek obravnave problematike naraščanja števila nezaposlenih, ki je bila na izvršnem svetu občine Radovljica. V tekstu so bila navedena tri večja podjetja, ki naj bi imela največ od 263 presežnih delavcev, za katere ni predvidenih nobenih oblik reševanja. Med temi tremi podjetji je navedeno tudi Iskra instrumenti Otoče.

Ker je objavljena novica med delavci povzročila precej razburjenja, želimo bralce in zaposlene obvestiti, da presežnih delavcev, za katere ne bi videli rešitve, nimamo in da zato ta del informacije ni točen. Problematiko delavcev, ki bi lahko postali presežni, smo pravočasno reševali s prerazporeditvami in upokojevanjem in upamo, da nam bo to uspelo tudi v prihodnje.

Miro Albinini

PREGLED
TRGOVSKIH IN USLUŽNOSTNIH STORITEV
NON - STOP tel.: 064/23-298

SLOVENIJATURIST
Hej, pojdite z nami!

- Katalog **POČITNICE** na morju ali v gorah s CENIKOM!
- **Klubske počitnice** v Povlji na otoku Braču — 7-dnevni termini, zasebne sobe, ugodne cene in še paket presenečenja!
- **POČITNIŠKI VLAK SLOVENIJATURISTA** bo vozil ob sobotah iz MB, CE in LJ do Splita (povratek ob nedeljah) od 30. 6. do 9. 9. 1990

Informacije in prijave:
SLOVENIJATURIST KRANJ,
Koroška 29, tel. 21-946

PREJELI SMO

Razmislek o strankarskih metodah

Na Jeseniškem je s konstituiranjem skupščine zaživelo politično življenje in kot kaže tudi pluralnost mnenj v vseh svojih razsežnostih. V svojem pisanju bom zavzel esejističen slog, delno zato, ker politične pluralnosti ne bi želel prikazati le kot nujen spopad (in s tem podlegel marksistični teoriji dialektike razrednega boja), delno pa tudi zato, ker esejistični slog dopušča teorije hermenevtike, ki jih običajni politični spopad vulgarizira. Za izhodišče bom vzel dva članka. Eden je bil objavljen v Delu 5. 6. 1990 (str. 8), avtorice Vlaste Felc, z naslovom: »Šest članov jeseniškega IS bo funkcijo opravljalo nepoklicno«, drugi pa v Gorenjskem glasu, 8. 6. 1990 (str. 2) z naslovom: »Jeseniški prenovitelji so bili na volitvah uspešni - Nezaupnica predsedstvu CK ZKS«, avtorice Darinke Sedej.

Gre za dve različni besedili, ki prinašata podobne izsledke, pa vendarle slednje ohranja formo objektivnega sporočila, v katerem se avtorica zavestno postavi v senco in s citati pusti sporočati tistemu, o katerem poroča.

Vlasta Felc v svojem poročanju z druge seje občinske skupščine Jesenice uporabi popolnoma drugo metodo, ki ima po mojem mnenju logično zvezo s poročilom »prenoviteljev« v članku »Jeseniški prenovitelji so bili na volitvah uspešni«. Felčeva je uporabila t.i. metodo implicitnega sporočanja. Že v naslovu izpostavi sporočilo, ki se dotika le IS: »Šest članov jeseniškega IS bo funkcijo opravljalo nepoklicno«. Nato v podnaslovu poimenuje predsednico IS in podpredsednika IS. Šele v vsem nadaljnjem pisanju izvemo, da je postal predsednik občinske skupščine (ali župan) dr. Božidar Brudar. Evidentna je favorizacija IS, čeprav Statut občine Jesenice definira razmerje IS do skupščine občine: »Izvršni svet je dolžan izvajati sklepe skupščine, ter obveščati skupščino o svojem delu...« (Statut, čl. 161, str. 31). Kmalu nato Felčeva v črnem (mastnem) tisku izpostavi prvi domnevni spodrsljaj novoizvoljenega župana, ko je na seji predlagal svojega sekretarja, češ da je s tem ŽE izgubil del svojega ugleda in s tem novoizvoljenemu poskuša pripisati nesposobnost. Logična napaka pa je v tem, da 16. člen začasnega poslovnika o delu SOB Jesenice pravi: »Na drugi SKUPNI seji delegati na predlog predsednika SOB imenujejo sekretarja skupščine občine«. Seja, na kateri je dr. Brudar predlagal sekretarja, pa je bila druga. Osnova problema je torej lahko le, da to ni bilo na dnevnem redu. Za dobrohotnega poslušalca bi torej dr. Brudar lahko ravnal pravilno tako v enem, kot v drugem primeru, za zlohotnega pa je v vsakem primeru ravnal napačno. Logična napaka je v ohlapnem zakonu, ki stvari ne opredeli natančno.

Vsi delegati, ki smo bili na skupščini, smo bili priče, ko je podpredsednik skupščine poskušal združiti točki 5. in 7. dnevnega reda seje in s tem združiti volilcev predsednika SOB, predsednika, podpredsednika in članov IS s pripombo, »da se prepreči taktiziranje«. Kljub ugovorom delegatov, da to ne more biti predmet glasovanja, ker je bil dnevni red že sprejet, je predlog (takrat še predsedujoči) podpredsednik dal na glasovanje in predlog je bil zavrnjen. Ta spodrsljaj, ki ni bil spodrsljaj in ga ni moč opravičiti z dvoumjem členov Poslovnika, je Vlasta Felc preprosto zaobšla.

V vrstnem redu torej logično zasledimo favorizacijo IS (predsednik, podpredsednik - ZKS-SDP), diskreditiranje predsednika skupščine (župana) (DEMOS), ter zamolčanje napake (iste narave brez dvoumja) podpredsednika skupščine (ZKS-SDP).

V Gorenjskem glasu pa smo lahko prebrali: »Jeseniška stranka ZKS-SDP je bila tudi dovolj aktivna pri kandidiranju v občinsko skupščino, kjer sta LE predsednik občine in predsednik DPZ kandidata DEMOS-a, vsi ostali predsedniki in podpredsedniki zborov, predsednik IS ter podpredsednik SOB pa so iz vrst prenoviteljev«. V tej izjavi »prenoviteljev« (poleg tega, da dejstva niso resnična) zasledimo isto tendenco diskreditiranja funkcij, ki niso njihove, in favorizitiranje tistega, kar imajo. Obenem pa se razlikuje še ozadje izjave t.i. »taktiziranja«, ki smo jo slišali na drugi seji. Gre za sorodnost tendenc, zato na koncu tvegam trditev, da Vlasta Felc svojega zapisa ni oblikovala kot neodvisni novinar (napisano pravilo pravi, naj novinarji novo vlado pustijo pri miru sto dni, da »ogreje sedeže«), pač pa kot pripadnik in simpatizer stranke, kateri v korist njena izvajanja težijo.

»Prenovitelji« DEMOS očitno obravnavajo po načelu: »Vemo, da so pošteni in to je naša prednost«.

Janez Markeš
Murova 10
Jesenice

ZASEBNA PODJETJA IN OBRTNIKI

Izšli sta brošuri:
1. NOVOSTI IN SPREMEMBE V ZUNANJETRGOVINSKIH PREDPISIH IN CARINSKIH PREDPISIH
2. ZA KAJ SE ODLOČITI: OBRT ALI PODJETJE (prednosti in slabosti obeh)

Informacije po telefonu:
061 - 571-125
od 10. do 15. ure ob delavnikih

MALI OGLASI

☎ **27-960**
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam HLADILNO OMARO, PRALNI STROJ, BARVNI TV, novo žensko KOLO s prestavami in motor VESPO PX 200 E. ☎ 38-202

Ugodno prodam SLAMOREZNICO ULTRA s puhalnikom. Ekar, Predvor 26 8966

Prodam TRAKTORSKO ŠKROPILNICO. Sp. bitnje 24 8920

Prodam prenosni VIDEOREKORDER »CANON VTR 19« in kameri JVC GX88E ter Panasonic a-2. ☎ 622-309 9010

Prodam skoraj nov kompresor TRUDBENIK, rezervar 460 l, kapaciteta zraka 1250 l v minuti. ☎ 34-770 9254

Prodam KROŽNO ŽAGO za razrez hlodovine. ☎ 66-096 9259

Prodam CIRKULAR prirejen za mizarska dela. Inf. popoldan na ☎ 84-337 9262

Poceni prodam zamrzovalno skrinjo 380 l in salamoreznico za v trgovino. Informacije ☎ 44-013 ali 28-938 9263

Prodam CIRKULAR. Adergas 46, Cerklje 9013

Prodam dvoredni OKOPALNIK za koruzo. Skodlar, Podbrezje 67 9019

Poceni prodam električni bojler 50 l. Tepina, Pestotnikova 18, Mlaka pri Kranju 9221

Prodam RAČUNALNIK C 64 z monitorjem in kasetarjem. ☎ 632-422

PRODAJA NA 6 MESEČNI POTROŠNIŠKI KREDIT
UGODNE CENE - KAKOVOSTNA PONUDBA

VIDEOPLAYER GOLDSTAR VCP - 4300 - P
- hitro iskanje slike
- stoječa slika
- avtomatsko previjanje
- daljinsko upravljanje

CENA: 5.000,00 din

VIDEOREKORDER GOLDSTAR-AVTOVOX
- nemška proizvodnja
- 4 snemanja
- 32 programov
- 83 kanalov s kanali za kabelsko TV
- stoječa slika
- avtomatsko previjanje
- daljinsko upravljanje

CENA: 6.600,00 din

IMPEKS
Import Export, d.o.o., Trzic, Koroška 26, 64290 Tržič, tel. 064 50 348, fax 064 52-079
Mini Market, Trg svobode 18, 64290 Tržič, tel. 064 52-378

ZA VAŠE PRIJETNE TRENUTKE

prodam VIDEOREKORDER GRUNDIG. ☎ 45-623 9214

Poceni prodam ŠIVALNI STROJ RUŽA STEP, nov za 2.000 din ceneje. Kondič Nedeljko, Podlubnik 158, Škofja Loka, vsak dan 9220

Prodam novo peč za centralno ogrevanje Stedler, 35000 Kcal. ☎ 36-097 9224

Ugodno prodam OTROŠKI POSTELJICI - leseno in zložljivo, italijanski STOLČEK in športni VOZIČEK.

Prodam novo etažno peč za v klet TVT 24 keramik in nekaj malih radiatorjev Jugoterm. ☎ 77-874 9166

Rabljena GARAŽNA VRATA prodam. Benedikova 5, Stražišče Krani 9173

Prodam TROFAZNI DVOTARIFNI ŠTEVEC, nov nerabljen in zemeljski kabel 4 x 50 fi, 65 m - celega, 15 % ceneje. ☎ 42-305 9197

IHR B+B SCHUHFACHGESCHÄFT
Schuhhaus Pichler
CELOVEC, DOMGASSE 9 (CENTER)
Tel.: 9943-463-54674

NUDIMO VAM IZREDNO IZBIRO ČEVLJEV. KOT STARI ZNANCI DOBRIH MODELOV - ČEVLJEV POSKRBIMO ZA VSAK OKUS IN ŽELJO PO ŽE ZNANIH UGODNIH CENAH.
POSTREŽBA IN SVETOVANJE!

VEČ KOT TRGOVINA
trgovina – boutique
Intima
C. Jaka Platiše 17 (Planina III)
Kranj, tel.: 34-002

Po konkurenčnih cenah vam nudimo:
- kozmetiko - tudi program za nego nohtov
- drogerijske izdelke
- fino žensko spodnje perilo
- ženske kopalke
- bižuterijo in modne dodatke
- ročne ure, sončna očala, filme
- opremo za tenis

Posebno ugodna in velika izbira bombažnih majic že od **37,00** din dalje.

MAJICE TUDI POTISKAMO
- kupljeno blago po želji aranžiramo
- sprejemamo filme v razvijanje
- vsak torek nega in oblikovanje nohtov

V ČASU OD 12. do 21. JUNIJA ODPRTO NON STOP
Priporoča se SITAR Radovljica

BUTIK Živ-Žav
ŠKOFJELOŠKA 10
64000 LABORE
ODPRTO OD 12. - 18. ure
sobota od 9. - 12. ure
TUDI VAŠ OTROK NAJ BO LEPO IN MODNO OBLEČEN.

Kupim Traktor Univerzal 45 konj. Tel.: 51-798 9022

Prodam original italijansko VITLO za traktor Pasquali ali Tomo Vinkovič. Poljanska cesta 20/a, Škofja Loka 9028

Prodam SLAMOREZNICO, starejši tip Alfa, avstrijske proizvodnje. ☎ 70-412 9033

Prodam KABINO ZA ZETOR, PUHALNIK EOLO in voziček za kosilnico BCS. ☎ 65-808 9041

Mizarsko TRAČNO BRUSILKO 280 cm ADLER prodam. Pungeršek, Pot na Jošta 7, Kranj 9042

Prodam PRALNI STROJ Endora. ☎ 622-315 9046

Ugodno prodam STISKALNICO 20 t. Šercrjeva 1, Radovljica, ☎ 75-814 9060

Zelo poceni prodam PRALNI STROJ GORENJE. Lahko tudi zamenjava za ozimnico. ☎ 33-354 vsak dan od 17. do 19. ure 9062

Prodam črno bel TV Jasna in kombiniran štedilnik 2 + 2. Erjavec Franc, Ješetova 4/a, Kranj 9066

BARVNI TV GORENJE, star 4 leta, velik ekran, brez daljinca prodam. ☎ 26-108 9069

Japonski VIDEOREKORDER in BLAUPUNKT VIDEOKAMERO novo poceni prodam. ☎ 22-586 9077

Motokultivator Gorenje ACHME 10 KS s prikolico, koso, frezo in plugom. ☎ 73-901 9082

Ugodno prodam BARVNI TV ISKRA ter črno bel TV Gorenje in sestavljivo sedežno garnituro. ☎ 41-037 9152

Prodam ČB TV, star 6 let, cena 700 din. ☎ 28-533 9153

prodam KOMBAJN za krompir Grimme, vrtavkasti zgrabljalnik za seno, škropilnico 300 l, Silo kombajn MEX II. Kurirska pot 7, Kranj 9164

Prodam PLETILNI STROJ SINGER z memo - matic. Informacije na ☎ 77-873 od 17. do 19. ure 9181

TRAKTOR FERGUSON 585, letnik 77, gozdarsko opremljen, z 5 t vitlo Igland in zadnjo desko za odriv lesa, cena 48.000 din. Urevc Florjan, Krnica 84/a, Zatrnik - Gorje 9191

Prodam barvni TV Gorenje, cena 2.000 din. Cimerman alojz, J Puharja 8, Kranj 9207

Ugodno prodam pralni stroj Gorenje in šivalni stroj Singer. ☎ 79-920 9212

Pralni stroj, štedilnik (4 plin, 2 elek. Gorenje) ter štedilnik na trda goriva EMO, prodam. ☎ 632-638 9213

Rabljen HLADILNIK Gorenje 180 l, prodam. Cena 500 din. Kikelj, Gradbnikova 11, Kranj 9245

GRADBENI MATERIAL

Strešno cementno opeko FOLC 2500 kosov rabljeno poceni prodam. ☎ 41-103 8933

Prodam HLODOVINO. ☎ 84-589

Prodam OPAŽNE DESKE in ELEKTRIČNI ležeči bojler 80 l. Voklo 44, ☎ 49-129 9044

Prodam suhe SMREKOVE PLOHE in COLARICE. Naslov v oglasnem oddelku. 9052

Prodam LETVE 5 x 3. Srednja vas 41, Šenčur 9058

TRGOVINA CVETKA VAM OD DANES DO 30. 6. 90 NA SVOJE IZREDNO KONKURENČNE CENE NUDI ŠE DODATNI 10 % POPUST NA VSO JEANS KONFEKCIJO (OTROŠKE POLETNE HLAČE, JAKNE, KRILA).
POLEG TEGA IMAMO NA ZALOGI PO UGODNIH CENAH SPODNJE PERILO ZA VSO DRUŽINO.

TRGOVINA CVETKA KALAN

ŽENSKE BLUZE ŽE OD	**279,00 DIN DALJE**
MAJICE KRATEK ROKAV OD	**59,00 DIN DALJE**
ŽENSKE ENODELNE KOPALKE	**229,00 DIN DALJE**
ŽENSKE DVODELNE KOPALKE	**229,00 DIN**
OTROŠKE ZELO KVALITETNE TRENIRKE, TISK PO ŽELJI, ŽE OD	**239,00 DIN DALJE**

DELOVNI ČAS: OD 9. DO 12. in 14. DO 19. URE
SOBOTA OD 9. DO 12. URE
SE PRIPOROČAMO

TERVOL 46 kv m ter 4 ostrešne lepenke 20 % ceneje. Kovačič Anton, Zg. Goreje 64 8949

Prodam DVIŽNE STOPNICE in VRATA za krušno peč. ☎ 28-248

Prodam 800 kosov rabljene strešne opeke KIKINDA. ☎ 77-736, Podhom 8/a 9261

Ugodno prodam betonsko železo fi 10 800 kg, in fi 6 200 kg. Informacije ☎ 43-063 9079

Ugodno prodam ELEKTROMOTOR 3 kW in 5,5 kW, 2880 obratov. Zg. Duplje 80 8792

Prodam 40 l KOMPRESOR. ☎ 61-843 9238

Prodam 100 kv m STIROPORA 5 cm in cca 300 kg betonskega železa fi 6 in fi 12 v kolutu. Resman, Dvorska vas 22, ☎ 73-071 9200

IZGUBLJENO

Izgubila sem ZAPESTNO URO, rjave barve od Planine do Čirč. Na paščku je telefonska št., poštenega najditelja prosim da pokliče in uro proti nagradi vrne. ☎ 33-335

KDOR HOČE, DA SE MU ČEVLJI PODAJO KOT "VLITI", NAJ PRIDE K NAM!
Schuhaus **KEILER**
CELOVEC - KARFREITSTRASSE 7
(CENTER)

RTV SERVIS PORENTA
Breg ob Savi 75, Tel: 40-347

Obveščam vas, da bom v času svetovnega nogometnega prvenstva skušal popraviti vaš TV aparat po možnosti še isti dan. Se priporočam!

KUPIM

Kupujemo SMREKOV LES, dimenzij: 24, 50, 80 in 100 mm, suh in svež, boljše kvalitete. ☎ 061/662-543 9055

KUPIM en PANJ ČEBEL pod oznako A Žnidaršič. Šifra: A ŽNIDARŠIČ 9071

KUPIM jogije. ☎ 33-278 od 16. ure dalje 9269

LOKALI

Iščem prostor za delavnico v Kranju ali okolici. ☎ 38-685 8999

V najem vzamem lokal. Informacije ☎ 064/631-904 9126

KANEGRA (SAVUDRIJA) IN NOVIGRAD - POČITNIŠKA STANOVANJA NAPRODAJ. INFORMACIJE PO TELEFONU 24-879 ALI 40-349

Zložljiva SENČILA - MARKIZE za balkone, terase in izložbe izdelujem. ☎ 061/739-293 9098

POPRAVLJAM in PREVIJAM vse vrste elektromotorjev. Svetozar Matijašević, Tenetiše 4/a, Golnik, ☎ 46-176 9128

Opravljam vsa ZIDARSKA in FASADERSKA dela. ☎ 27-072 zvečer od 20. ure dalje 9137

STANE PLESTENJAK

64000 KRANJ
Jaka Platiše 13
Tel.: 064/30-238

avto prevleke	651,00 din
prevleke kroglice	270,00 din
žica ročne	168,00 din
vodna črpalka Z 101	800,00 din
zavorni cilinder	168,00 din
ležaj Z 101 GTL	290,00 din
ležaj Z 101 standard	220,00 din
nihalna roka	241,00 din
gumi tepihi	480,00 din

DELOVNI ČAS: od 14. - 19. ure sobota: od 8. - 12. ure

OBVESTILA

Inštruiram matematiko in kemijo za osnovne in srednje šole. ☎ 27-344 9271

Vse ki ste se naveličali osamljenosti vabi AFRODITA ženitna posredovalnica vsak četrtek od 15. do 18. ure in soboto od 9. do 12. ure v stavbo Iskre servisa na Planini v Kranju. ☎ 34-581 da se oglasijo. 8134

Obrtnik. IZDELUJEM OTROŠKE KOMBINIRANE VOZIČKE, več vrst z raznimi dodatki po zelo ugodni ceni. ☎ 27-020 Kranj 9184

Po naročilu izdelujem poslikane kmečke skrinje. ☎ 78-979 9198

Iščemo resne interesente, ki se želijo vključiti v HAPY LINE in zaslužiti 40.000 DEM. Posel poteka preko vašega deviznega računa. Vse informacije na št. 38-220 9242

PEUGEOT MEYER — ZIRNIG
CELOVEC, FLEDERMAUSGASSE 14
Tel.: 9943-463-22152 in 24300
(BLIŽINA - UKH - BOLNIŠNICE)
- NADOMESTNI DELI IN DODATNA OPREMA
- SERVIS IN VSAKOVRSTNA POPRAVILA
- SPECIALIST ZA AVTO-IZVOZ V JUGOSLAVIJO
- BREZPLAČNA DOSTAVA DO MEJE

ŽALUZIJE, ROLETE, LAMELNE ZAVESE izdelujemo kvalitetno in po konkurenčnih cenah. ROLETARSTVO Nograšek, Milje 13, 64208 Šenčur. ☎ 061/50-720 6987

Ugodno prodam LAŠKI RIZLING, cena 35 din, BUČNO OLJE cena 90 din in DOMČE ŽGANJE cena 75 din. BENEDIKOVA 11, Stražišče - Kranj. SE PRIPOROČAMO! 9246

Radsport FABJAN
VAŠ STROKOVNJAK ŠTEVILKA 1 NA KOROŠKEM ZA KOLESA VSEH VRST IN KOLESARSKO OPREMO.
BELJAK
TREFFNERSTRASSE 2
Tel. 9943-4242-28413
(NA SEVERNI STRANI GLAVNE ŽELEZNIŠKE POSTAJE)

Imate doma odvečni še uporabni rezervni del od traktorja, kosilnice, os. avtomobila, pa ga ne potrebujete več. Prinesite ga v novo odprto trgovino AGROIZBIRA ČIRČE, kjer vam ga bomo poskušali prodati. ☎ 34-802 8773

POZOR! Presenetite vinjih namesto oni vas! zavarujte svoje stanovanje, hišo, lokal, delavnice, vikende, avtomobile z ALARMNIM SISTEMOM. Odločite se pred dopustom. Brezplačno vam opravim demonstracijo. FORSTER d. o. o., ☎ 36-094 8818

Satelitska TV, dobava in montaža po zelo ugodnih cenah. ☎ 78-212

Vse ki ste se naveličali osamljenosti vabi AFRODITA ŽENITNA POSREDOVALNICA, da se oglasite vsak četrtek od 15. do 18. ure in soboto od 9. do 12. ure na Planini III v stavbo Iskre servis v Kranju. ☎ 34-581 ko so uradne ure 8921

Tipkam vse vrste besedil. ☎ 064/57-736 od 17. do 19. ure

Izdelujem nove in obnavljam obstoječe elektro in strelovodne instalacije. BENEDIČIČ JOŽE, PREZRENJE 22, PODNART, ☎ 70-482

VODOINSTALACIJO NA HIŠI (novo ali popravila) vam izdelam solidno in hitro. ☎ 28-427 9080

TV - VIDEO - HI FI SERVIS hitro in kvalitetno. Inforamcije na ☎ 39-886. SE PRIPOROČAMO!

OSTALO

Prodam PROSO. DOLHAR JOŽE, PREDOSLJE 21, KRANJ ☎ 39-557 v soboto 9035

Prodam SURF HY-FIY 222, primeren za začetnike. ☎ 74-633 9106

POSESTI

V DRAMLJU pri CRIKVENICI prodam ENONADSTROPNO STANOVANJSKO HIŠO z 700 kv m zemlje, 500 m od morja. Informacije po ☎ 051/783-936 popoldan 8701

Na Bregu ob Savi prodam HIŠO. ☎ 40-197 8878

Prodam GARAŽO v Kranju na Planini, Ul. Veljka Vlahoviča. ☎ 633-818 8973

Kupim novejšo ali nedokončano hišo v okolici Kranja. Šifra: GOTOVINA 9049

Kupim starejšo HIŠO ali VIKEND, menjam vikend iz Celja na Gorenjsko. ☎ 061/781-176 - sobota od 18. - 20. ure 9111

PRIREDITVE

Odlično glasbo in humor za ohceti nudita glasbenika. ☎ 42-827 Prosenc 8854

GASILSKO DRUŠTVO TRBOJE prireja v soboto 16. 6. 1990 ob 20. uri kresno noč ob TRBOJSKEM JEZERU z bogatim srečolovom in keglanjem. Igral bo ansambel Ivana Ruparja. Za pijačo in jedačo bodo poskrbele trbojske gasilke in gasilci. VABLJENI! 8957

GASILSKO DRUŠTVO PODBREZJE prireja v nedeljo 1.7.1990 ob 16. uri veliko vrtno veselico s srečelovom in keglanjem za teleta. Igral bo priznani ansambel DON JUAN. VABIJO GASILCI! 9093

GASILSKO DRUŠTVO ŽEJE - BISTRICA prireja v nedeljo 17. 6. 1990 ob 16. uri pri gostišču TRNOVC v Dupljah vrtno VESELICO s srečelovom in keglanjem za teleta. Igral bo ansambel IVANA RUPARJA. Prireditev bo ob vsakem vremenu. VABIJO GASILCI! 9150

RAZNO PRODAM

Bukova DRVA prodam in dostavim. ☎ 061/342-559 8017

Ugodno prodam OTROŠKO POTELJICO z jogijem, lepo ohranjeno. ☎ 33-948 po 20. uri 9030

Prodam CIRKULAR, prevleke in vlečno kljuko za Lada in nova vhodna vrata. ☎ 36-277 9038

KUHINJSKE ELEMENTE prodam, zelo ugodno ter osebni avto Z 101, letnik 1979, registriran do maja 91. Matijašević, Prešernova 1, Radovljica 9040

Prodam CAMP PRIKOLICO TRESKA 450, staro 3 leta, rabljena 1 sezono. ☎ 49-433 9048

Poceni prodam POROČNO OBLEKO, št 40, globok otroški voziček, hojico in kokošje jarkice - rjave barve. LAP, Posavec 70, ☎ 70-550

Prodam DIRKALNI KOLESI št 52 in št. 55. ☎ 48-077 9056

Poceni prodam 4 GUME 165/13, malo rabljene. ☎ 45-150 9064

Prodam ŠOTOR za dve osebi z spalnico in 2 klubski mizi. ☎ 23-817 9088

Prodam MIZO in 4 STOLE ter DEKLIŠKO KOLO. ☎ 33-437 petek popoldan 9096

Prodam BRAKO PRIKOLICO in obroče z gumami 175 x 13 za Forda. ☎ 70-305 9103

Prodam globok italijanski voziček. ☎ 622-167 9110

Dirkalno KOLO Bottecchia in omaro z ležiščem, ugodno prodam. ☎ 37-089 9113

Prodam 2 TELICI, ena črna, ena simentalka breja in OKNO 160 x 120, zastekljeno in vrata aluminij za trgovino. ☎ 85-483 9118

ČOLN MAESTRAL 18 z motorjem TOMOS 4, dobro ohranjen, ugodno prodam. Turuk, Pot v bitnje 55 Stražišče 9121

Prodam cca 500 kg KRMILNEGA KROMPIRJA. ☎ 49-203 9122

Prodam otroški voziček, posteljo, hojca in TV Gorenje. ☎ 36-122, Dinov Stana, Janka Puclja 7, Kranj

Ugodno prodam VIDEOREKORDER in registriran R 16. ☎ 70-600 9151

LASTNIKI VOZIL VW - AUDI, RENAULT, AUSTIN, BMW
POZOR! NA ZALOGI NOVI IN RABLJENI DELI!
ZAKAJ BI KUPOVALI NADOMESTNE DELE V TUJINI, ČE JIH DOBITE PRI NAS
ORIGINALNI NOVI DELI

odbijač R 5 do 85	690 din
blatnik spr. R 5 do 85	490 din
blatnik zad. R 5 do 85	690 din
amortizer z. R 5 do 85	420 din
izp. lonec R 18/R 12	420 din
teflon ventila goetze	7 din
ojn. in gl. ležaji hrošč	665 din
kpl. bati BMW 316 std. 2240 din	

PEČJAK AVTO DELI ČRENJICA IN PODNART

Odprto od 10. do 17. ure; ob sobotah od 10. do 13. ure v nedeljo in ponedeljek zaprto.
Velika izbira volanskih končnikov in zglobov prem, gumijastih in kovinskih zavornih cevi ter gumic, karoserijskih in motornih delov (tudi verige) itd.
Deli tudi za redka vozila - MG B, renault fuego, R 17, renault master, austin 1300, 1750, mini
Delov za zastave in vzh. vozila nimamo na volje.

Poceni prodam moško DIRKALNO KOLO Senior, 10 prestav in 120 l HLADILNIK Gorenje. Dolenc, Hafnerjeva pot 17, Kranj - Stražišče 9155

Prodam APN 6 in klavirskoharmoniko Melodija, 96 basno. Visoko 82, Šenčur 9160

Iskra TEL vzame v najem opremljeno hišo ali trisobno stanovanje v Kranju. ☎ 28-861 int. 26-63 9006

Prodamo 2 sobno stanovanje v Škofji Loki, 76,40 kv m, z vrtom za 85.000 DEM. Inforamcije: INFO STAN, Zaloška 99, Ljubljana, ☎ 061/443-242 od 8 do 14. ure

WIESNER
CELOVEC, ROSENTALERSTR. 205
Tel. 9943-463-281913
- NADOMESTNI DELI - SERVIS
- DODATNA OPREMA - VELIKA IZBIRA VOZIL

STALNO ODLIČNE NETO CENE RAZSTAVNIH AVTOMOBILOV Z 2000 KM.

VIDEOTEKA AVS

Prodam BRAKO PRIKOLICO. Golniška 14, Kokrica - Kranj, ☎ 23-547

Prodam R 4,letnik 1978, barvno TV Gorenje in črno beli TV Iskra, prenosni. ☎ 85-430 9169

Poceniprodam novo tovornoprikolico manjše inlahke izdelave. Za manjše avtomobile in lažji tovor. Ponudbe pod Šifra: LEPA PRILIKA

2. JULIJA 1990
TRADICIONALNI POMLADANSKI **SEJEM V ŽELEZNI KAPLI**
NA KOROŠKEM (ČEZ JEZERSKO - 20 KM)

KAJAK dobro ohranjen prodam. Bled, Aljaževa 1, ☎ 77-969 9189

Naprodaj sta dve dirkalni KOLESA eno Rogovo in eno italijansko. Gradišar Marija, C Kokrškega odreda 9, Križe 9199

Prodam 2 fotelja in moško in žensko športno kolo. ☎ 28-477 9223

Ugodno prodam žaganles za ostrešje, kosilnico za traktor TV in starinsko omaro. ☎ 79-964 9229

Ugodno prodam KNJIGE ZA PRVI LETNIK ADMINISTRATIVNE ŠOLE. ☎ 37-155 9232

Poceni prodam ŠOTOR za 4 osebe, nov. Sp. Duplje 20 9253

Prodam 1000 l hrastovo kad. Adergas 20, Cerklje 9260

STAN.OPREMA

Ugodno prodam trodelno omaro zapakirani, z drsnimi vrati in 2,5 KV termoakumulacijsko peč. Informacije ☎ 75-918 9147

Prodam 2 postelji in 2 nočni omarici ter manjšo omaro. Porenta, Crngrob 10 9163

Ugodno prodam kuhinjske elemente in pomivalno korito. ☎ 48-527 od 14. ure dalje 9180

prodam ZIDAN kombiniran ŠTEDILNIK iz nerjaveče pločevine z vgrajenim bojlerjem, cena po dogovoru. Fik Alojzija, Trata 22, Škofja Loka 9194

Prodam sedežno garnituro, trosed z dvema foteljema. ☎ 36-821 9204

STANOVANJA

DVOSOBNO družbeno stanovanje v Kranju, starejše, telefon; menjam za večje v Kranju. ☎ 22-037

Zamenjamo dvsobno družbeno stanovanje 72 kv m v Kranju za enakovredno na Planini. ☎ 21-678

V najem dam LOKAL za mirno obrt (ca. 40 m²) na Škofjeloški cesti v Kranju. ☎ 23-697 po 15. uri

Enoinpol sobno stanovanje na Planini III zamenjam. Šifra: PRITLIČJE 9031

Prodam starejše stanovanje na Jezerski c. 94. Stanovanje Keleman, Inforamcije 24-466 9051

V okolici Kranja najamem starejšo HIŠO. Šifra: VARSTVO IN VZDRŽEVANJE 9083

V Kranju ali okolici najamem eno ali dvosobno stanovanje. Šifra: POLLETNO PREDPLAČILO 9084

Ženski oddam stanovanje v Kranju. Ponudbe pod Šifra: stanovanje v kranju 9130

Mlada mamica pod nujno najame enosobno stanovanje ali garsonjero v Kranju ali okolici. Ponudbe pod Šifra: UPANJE 9149

V Kranju ali okolici najamem manjše stanovanje ali sobo. ☎ 37-705 dopoldan 9159

Mlad par vzame v naje stanovanje oziroma hišo v Kranju ali okolici. ☎ 25-406 9203

Na Planini pri Kranju prodam enosobno stanovanje 45,3 kv m z centralnim ogrevanjem za gotovino. ☎ 33-897 9205

Menjam konfortno dvosobno stanovanje za dve garsonjeri ali dve enosobni stanovanji. Šifra: KRANJ Z OKOLICO 9215

STANOVANJE najamem, CENA ne igra vloge. Ponudbe na ☎ 37-950 9270

VOZILA

JUGO 45 KORAL, letnik 89. ☎ 061/52-162 8943

Prodam VW, lenik 1972, obnovljen, ogled po 15. uri 8948

VW HROŠČ 1300, letnik 1966, registriran prodam za 5.000 din. ☎ 33-023 8952

Poceni prodam vse REZERVNE DELE ZA 750. Praše 30, Mavčiče 8989

Zelo ugodno prodam nov BT 50. ☎ 39-632 8995

Prodam FIČKA in PRIKOLICO. Sp. Besnica 82/a 9021

Prodam JUGO 55 KORAL, letnik 1989. ☎ 40-309 9024

Prodam DIRKALNO KOLO na 10 prestav, staro 1 mesec, še v garanciji. ☎ 633-934 9025

Prodam GOLF disel, letnik 1985, S paket. Poljanska cesta 20/a, Škofja Loka 9027

Prodam R 4 po delih. ☎ 622-257, popoldan po 15. uri 9032

Prodam osebni avto GOLF JGL, letnik 1982. ☎ 64-361 9034

Prodam AMI 8. Ajdovec Štefan, Luže 32 9037

PEUGEOT 205 GTI, 1. registracija 1987, prodam. ☎ 631-700 9043

Ugodno prodam TOMOS MOTOR COLIBRI. ☎ 37-224 9050

Prodam JUGO 45 AX, letnik 1987, Kern, Velesovo 6, ☎ 42-503 9054

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1984, registrirano do 21. 3. 1991. Ogled po 14. uri. ☎ 36-622 9057

Prodam GOLF disel, letnik 1986. Predoslje 129, Pantelič 9059

Prodam GOLF letnik 1983, registriran do januraja 1991. ☎ 44-632 popoldan od 15. do 20. ure 9063

Prodam JUGO KORAL 55, star 1 leto in pol. Rihtaršič Rafko, Hafnerjevo naselje 57, Škofja Loka

Prodam ŠKODO 105 S. ☎ 36-318 po 21. uri 9068

Prodam Z 101, letnik 1977, vozno za dele in 3 fazni elektromotor z reduktorje 0,30 KW. ☎ 41-027 9070

Prodam APN 6, dobro ohranjen. ☎ 42-432 9072

Prodam Z 750, letnik 1978, registriran do junija 1991. ☎ 80-958 9074

Prodam FIČOTA, letnik 1982. ☎ 77-013 9075

prodam GOLF disel, maj 1985, S paket, Kovačičeva 7, Kranj 9078

Ugodno prodam Z 750, letnik 1985, 30.000 km. KRŽIŠNIK, Šutna 3, Žabnica 9081

Ugodno prodam MOPED APN 6. ☎ 35-842 9086

Prodam R 5, letnik 1983, dobro ohranjen. ☎ 34-927

Z 101, letnik 1978, prodam. ☎ 22-200 9087

Prodam Z 101 GT 55, letnik 1984 in APN 6. Staretova 27, Čirče - Kranj 9089

126 PGL, letnik 1986, prevoženih 30.000 km prodam. ☎ 26-232 9090

Prodam BMW 1602, obnovljen, letnik 1973. Krmelj Janez, Sv Andrej 23, Škofja Loka 9091

Prodam Z 101, letnik 1978, registriran do 31. 5. 1991. Majstorović, Trg Rivoli 9/8, ☎ 36-674 9094

Prodam Z JUGO 1.1 GX, letnik 88. ☎ 27-505 9095

Prodam JUGO 55, letnik 1989 marec, ☎ 45-085 popoldan 9097

Z NOVIM, ZANESLJIVIM AVTOMOBILOM NA DOPUST!
Vsakdo lahko uvozi novo vozilo
CARINA pri uvozu 41 % (za vsa vozila)
DAVEK:
- 950 cm³ 31.5 %
- 950 - 1600 cm³ 34.5 %
- 1600 - 2000 cm³ 51.5 %
- 2000 cm³ 66.5 %

Osnova za davek je vrednost vozila s carino

NISSAN SINTSCHNIG
VELIKA IZBIRA VOZIL - ODLIČNE IZVOZNE CENE
3 LETA GARANCIJE DO 100.000 KM!!
NUDIMO VAM TUDI: NADOMESTNE DELE, DOD. OPREMO IN SERVIS
GOVORIMO SLOVENSKO
NAJVEČJI NISSAN ZASTOPNIK NA KOROŠKEM
BELJAK, KARAWANKENWEG 56
Tel. 9943-4242-33112
CELOVEC, LASTENSTRASSE 58
Tel. 9943-463-33114

Porsche Klagenfurt
9010 Celovec, Villacher Strasse 213, tel. 9943/463-21521
Audi

NA ZALOGI VEČ KOT 100 RABLJENIH AVTOMOBILOV
CELOTNI VW IN AUDI PROGRAM NA ZALOGI - MOŽNA TUDI PREIZKUŠNJA VOZIL;
GOSPOD WUTTI, interna 15
POSEBNA DODATNA OPREMA 14500! ORIGINALNIH NADOMESTNIH DELOV GOSPOD STRASSER INTERNA 32
GOVORIMO SLOVENSKO

FIAT LANCIA
WAIDMANNSDORFERSTR. 135 CELOVEC
Tel. 9943-463-261170
NAJVEČJI ZASTOPNIK NA KOROŠKEM
VELIKA IZBIRA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL
CENE BREZ PRIMERJAVE:
FIAT UNO export od ... **86.000,-**
LANCIA DEDRA export od ... **180.000,-**
NUDIMO VAM TUDI NADOM. DELE, DODATNO OPREMO IN SERVIS.

Ford Sintschnig
SÜDBAHNGÜRTEL 8 (BLIŽINA ŽEL. POSTAJE)
Tel. 9943-463-32144
CELOVEC
- NADOMESTNI DELI
- DODATNA OPREMA
- SERVIS

UGODNE IZVOZNE CENE AVTOMOBILOV
FIESTA - ESCORT ORION - SIERRA
GOVORIMO SLOVENSKO

GOLF JX diesel, letnik 1988, dvojna vrata, rdeč, prodam za 133.000 din. ☎ 45-433 9099

Prodam Z 101 po delih. ☎ 66-119

Prodam 126 P, letnik 1980. Knapič, Predoslje 135 9101

JUGO 45 KORAL, letnik avgust 1988, prodam. ☎ 78-375 9105

Prodam Z 101 GTL, letnik 1983. Kličite od ponedeljka dalje na ☎ 47-505 9107

Prodam Z 750, letnik 1979, poškodovano, registrirano. Varl, Kamna gorica 40 9108

Prodam R 5 Campus, letnik 1988, odlično ohranjen. Informacije na ☎ 75-958 Šmid , Dacarjeva 32, Lesce 9112

Prodam LADO RIVO 1500, letnik 1987. ZNOJ, Župančičeva 19, Kranj, ☎ 35-078 9114

R 4, obnovljen motor, registriran do aprila 1991, ugodno prodam. ☎ 50-490 9115

Ugodno prodam dobro ohranjeno, neregistrirano DIANO, letnik 1977. ☎ 81-069 9116

Prodam JUGO KORAL 45, junij 1988. ☎ 23-655 9117

Prodam Z 750, letnik 1976. Prebačevo 40, Kranj 9119

Prodam novo JUGO FLORIDO (redče barve). ☎ 39-345 9120

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1984. Dvorje 48, Cerklje 9123

Prodam osebni avto Fiat 128 Sport in TOVORNJAK 808 KIPER. ☎ 70-145 9124

Fiat 126 PGL, dobro ohranjen, letnik 1987/10 prodam. ☎ 84-301

Ugodno prodam Z 750, letnik 1976. ☎ 36-233 popoldan 9127

prodanm OPEL KADET 1,2, letnik 1979 in GOLF diesel, letnik 1985 oba zelo lepo ohranjena. Mlekarska 14, Čirče 9131

Prodam ŠKODO CUPE, letnik 1977, neregistrirano, cena 600 DEM. ☎ 70-145 9133

GOLF diesel, letnik 1986, prodam. ☎ 632-509, bobnar alojz, gorenja vas - Rateče 11, Škofja Loka 9135

Ugodno prodam FIAT 750, letnik 1976, za dele. ☎ 84-443 9136

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987. Zebecv, Moša Pijade 8, Kranj 9139

Prodam JUGO 45 E, letnik junij 1987. ☎ 33-558 9140

Prodam ohranjen R 4, letnik 1978, registriran do 9.6. 1991, cena 15.000 din. ☎ 64-141 9141

R 5 GTS, letnik 10/87, ugodno prodam. ☎ 74-923 9142

Prodam Z 850, letnik 1981, registriran do januarja 1991. Kavar Drago, Čadovlje 2, Tržič 9143

R 18 TLJ, letnik 1986, regisriran do julij 1991, prodam. ☎ 37-625 9144

Prodam TOMOS CTX 80, skoraj nov, cena 2.200 DEM, ☎ 621-957 samo dopoldan 9145

Ugodno prodam PEUGEOT 104 GL, letnik 1978, cena 3.500 DEM in Z 750, letnik december 1982, cena 2.000 DEM. Orehovlje 7, Kranj 9146

Prodam UNO 60 S, črne barve, letnik oktober 1986. ☎ 39-002 9148

Prodam JUGO 45, sivo moder, star 9 mesecev, 3.000 km, ☎ 37-669 9154

♠ DROGERIJA V STRAŽIŠČU

Po zelo ugodnih cenah vam nudimo uvoženo moško in žensko negovalno in dekorativno kozmetiko, bižuterijo, čistila. Nizke cene so naš moto in vaše zadovoljstvo.
Obiščite nas in se prepričajte!
Tel.: 064/23-025
Odprto vsak dan od 8. - 12. ure in od 15. - 19. ure sobota od 9. - 13. ure

Prodam ali menjam za cenejši avto ALFA ROMEO 33, 1,3, letnik 1984, cena 13.300 DEM. ☎ 36-694 9158

Prodam ŠKODO 120 L, karambilirana. ☎ 85-453 9162

prodam BMW, letnik 1979, tip 525, zelena metalik barva, cena po dogovoru. ☎ 39-868 9165

APN 4, generalno obnovljen starejši letnik ,poceni prodam ☎ 80-347 popoldan 9167

Prodam JUGO KORAL 55, letnik 1988 september. Vidmarjeva 1, Kranj, ☎ 27-562 9168

Prodam JUGO 45, letnik 1984, registracija marec 91. Mavčiče 20, ☎ 22-065 Zapravljivček 9171

Prodam Fiat 127, letnik 1983, Meglič, Zg Duplje 40/a 9172

PREGLED
TRGOVSKIH IN USLUŽNOSTNIH STORITEV
NON - STOP tel.: 064/23-298

Prodam Z 128, letnik 1983, avtoprikolico in sprednje steklo za Z 101. Vučenovič Čedo, Proletarska 6, Tržič, po 17. uri 9174

GOLF JX, letnik 1986, bencin, prodam. Rebernik, Pajerjeva 12, Šenčur 9175

Prodam Z 101, karambolirana, letnik 1986. 46-386 9176

Prodam JUGO KORAL 60, letnik 1989. Velesovo 3, Cerklje 9177

Prodam pol leta star GOLF diesel za 185,000,00 din, RENAULT 11 diesel, l. 88, malo vožen za 175,000,00 din, nov MZ 250 za 20.000,00 din in novo Adria prikolico 430 Q za 75.000,00 din. ☎ 40-555 ali 622-708 9179

Prodam JUGO 45, letnik 1985, registriran do junija 1991. ☎ 66-036 9185

SIMCA MATRA BAGHEERA, letnik 1979, odlično ohranjeno, brezhibno, prodam za 12.000 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 22-991 9186

prodam neregistriran avto 126 P. Zalog 2, Cerklje 9187

Prodam Z 101 obnovljena, letnik 1979 za 2.000 DEM. Šlibar, Zgoša 15, Begunje 9188

Prodam Z 101, letnik 1986, Podlipnik, Dobropolje 13/a, Brezje, ☎ 79-836 9190

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987, bele barve, prevoženih 41.000 km, registriran do 5. 3. 1991, cena 6.000 DEM v dinarski protivrednosti. Traven, Janka Puclja 3, Kranj, ☎ 39-170 9192

Prodam FIAT 750,letnik 1978, registriran celo leto za 8.000 din. Črne, Krnica 14, Zg. Gorje 9196

Prodam BMW 316, letnik 1984 in barvni TV Mediteran. ☎ 28-670 9201

Prodam Z 750, letnik 1979. Strugar Zoran, Bl Dobrava 50 9202

Prodam CTX 80 v garanciji, dodatno opremljen, registriran in zavarovan. Cena 2.500 DEM. ☎ 57-688 Brane 9206

Prodam FIAT 750, neregistriran. ☎ 38-601 9208

Prodam R 5 GTL,letnik 1985, Informacije ☎ 21-668 9209

Ugodno prodam Z 750, letnik 1984, registrirano, obnovljeno. slavko Ferlan, Hotemaže 62, Preddvor 9210

Kupim motor za VW 1200 ali 1300. ☎ 65-098 9211

Prodam avto PRIKOLICO, novo. Duraković, Hrastje 48, Kranj 9216

Prodam dobro ohranjen R 4, letnik 1981. Cena po dogovoru. ☎ 66-466 9217

Prodam VISO CLUB 2, letnik 1982, regestrirana do februarja 1991. ☎ 24-628 9221

Prodam Z 101, letnik 1974, 2500 km po generalni, karoserija letnik 1980, Mediteran, garažirana. ☎ 061/627-076 9222

Prodam GOLF diesel, star leto in pol. ☎ 80-063 9225

Prodam YUGO KORAL 55, letnik 1988 za protivrednost 8500 DEM. Avtoje kot nov, meksikomodre barve, dodatno opremljen, redno servisiran in registriran do maja 1991. ☎ 79-964 9228

Prodam Z 126, letnik 1983 za 15.000 din. ☎ 84-336 9230

Poceni prodam ATX 50, nov in VIDEORECORDER SCHNEIDER. ☎ 621-626 9233

Prodam GOLF diesel, letnik 1987 z dodatno opremo. ☎ 78-600 9234

Prodam Z 750, letnik 1973, odlično ohranjen, ogled možen v popoldanskih urah. Lauseger Igor, Brezje 56, Tržič 9241

Prodam Z 128, letnik 1987. ☎ 26-014 9243

Ugodno prodam Z 750, letnik 1985. Vrba 23, ☎ 80-203 9244

Prodam Zastavo 101 Confort. Lunar Edo, Na Kalu 20, Naklo 9247

Prodam soebni avto OPEL KADER, letnik 1985. Kleindinst, Kovor 143, Tržič 9248

Poceni prodam AUDI 80, registriran do maja 1991. Informacije po ☎ 620-952 po 17. uri 9249

Prodam BMW 316, december 1979, metalno modre barve, garažiran, dobro ohranjen. ☎ 83-810 popoldan, sobota po 18. uri 9251

Prodam DIANO, registrirano, letnik 1981, za 1.600 DEM. ☎ 37-632

Prodam TOMOS AVTOMATIK — izvozni model. ☎ 23-697 po 15. uri

Prodam ZASTAVO 750, letnik 77, dobro ohranjeno. Partizanska pot 12, Kokrica, ☎ 23-884 8788

Prodam LADO-NIVO, letnik 88. Langerholc, Zg. Bitnje 59 8780

Prodamo 3 avtomobile JUGO 55 AX letnik 1988, registrirani do aprila 1991. Informacije po ☎ 22-891 in 27-481.

Prodam VISO 11 E, letnik 87. ☎ 43-050 in 23-648

ZAHVALA

Tiho mirno h grobu pristopite, spomnite se, kako trpela sem in božji mir mi zaželite!

V 76. letu je odšla od nas naša mama.

ANGELA KLEMENČIČ

roj. Vodnik

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ji pomagali v času njene bolezni: dr. Perdanovi in ostalim v ZD Gorenja vas, vsem na oddelku 200 bolnišnice Golnik, ter osebju dežurne ambulante v Škofji Loki, posebno zahvalo pa smo dolžni dr. Koširju in osebju negovalnega oddelka Doma oskrbovancev v Škofji Loki, ki ste ji lajšali zadnje dni njenega življenja. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali v času njene bolezni, posebej še sosedom Planinškovim za vso pomoč. Zahvaljujemo se vsem: sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem SGP Tehnika za izrečena sožalja in darovano cvetje, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, posebno pa še pogrebcem, ki so v težkih razmerah poskrbeli za njen pogreb. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami, iskrena hvala.

hčerka Jelka z družino

Prodam Z 750, letnik 1980. ☎ 33-851 9255

Prodam Z 128, letnik 1987. Tičar, Preddvor 65 9256

Prodam 126 P, letnik 1987, za 25.000 din. GSELMAN, Smledniška 45, ☎ 33-423 9257

JUGO AX, prevoženih 16.000 km, letnik 1987, prodam. Čirče 29, Kranj 9264

BMW 320, letnik 1979, prodam. ☎ 73-876 9265

Prodam nov AVTOMATIK še v garanciji za 7.000 din. ☎ 633-369 9266

Prodam R 4, letnik 1983. ☎ 57-353 9267

VARTBURG, letnik 1980, prodam informacije na ☎ 34-356 od 14. do 16. ure 9272

Prodam GOLF diesel, l. 83. ☎ 57-648 9273

Nove dele za 101, streho, 4 vrata, leva desna stranica, blatnik in zadnje steklo ter nov kontejner za smeti na dva obroka prodam. Zadražnik, Britof 147 9274

ZAPOSLITVE

GOSTILNA V KRANJU ZAPOSLI KUHARICO OD 6.000 din. Ponudbe pod Šifra: GOSTILNA 8771

Pridno zanesljivo in vestno trgovko za honorarno delo v tekstilni trgovini iščemo. Pismene ponudbe pod Šifra: URA + PROCENT 8930

Obvestilo

Obveščamo cenjene stranke, da bo **trgovina-mesnica zaprta** od 2. julija do 31. julija 1990 zaradi letnega dopusta. Prosim za razumevanje in se od 1. 8. 90 dalje priporočam za obisk.
Alojz Konc - Predelava mesa, Naklo, Podreber 24, telefon: 064 48-693.

Pridno dekle honorarno zaposlim v Kava baru. Nedelja je delovni dan. Šifra: POLETJE 90 8994

Iščemo čistilko za čiščenje stopnišča na Planini II. ☎ 38-685 8998

Zahvaljujeva se sorodnikom, sosedom in vsem ostalim, ki so nama v času bolezni priskočili na pomoč pri delu. Marija in Igor Jamnik iz Žabnice 9014

Občasno zaposlim strojnika - bagerista. Plača po dogovoru. ☎ 064-50-476 9018

Mlekarna dar gorenjskih planin

Iščem kakršnokoli delo na dom (sestvljanje, pakiranje, lahko tudi šivanje) lasten pevoz. ☎ 42-333 9036

Iščemo delavko za sestavljanje, montažo. V dopoldanski in popoldanski izmeni. Ponudbe pod Šifra: OPIS DOSEDANJEGA DELA 9085

Komunikativnim osebam nudimo odličen zaslžžek pri Avstrijskem podjetju. Šifra: ATS 9102

Iščem skupino za akvizitersko delo, dobro prodajan artikel. ☎ 39-661 9138

Gostilna v Kranju zaposli redno ali honorarno NATAKARJA - CO. Šifra: REDNO 9157

V popoldanskem in nočnem času zaposlim kuharja ali kuharico, natakarico in DJ. ☎ 35-117 9161

Iščemo žensko za nego bolnika na domu v dopoldanskem času. Kotnik Franc, Kurirska 6, Mojstrana, ☎ 89-155 9183

Inštruktorja za B kategorijo v Kranju honorarno ali redno zaposlim. Ponudbe pod Šifra: GOLF 9193

Želite zaslužiti 625.000 din Šifra: MAJHNA NALOŽBA 9227

ŽIVALI

Prodam 2 KOZI, eno z mladičem. TOPORIŠ, SR VAS GORIČE 2, GOLNIK, ☎ 46-035 8960

Prodam 10 in 12 mesecev stare KOKOŠI NESNICE ali za zakol. Vsak dan. Drinovec, Strahinj 38, Naklo 8990

Rujave JARKICE in bele pitance prodam. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 9003

Ljubiteljem živali ODDAM mlade MUCE. ☎ 35-634 9012

Prodam 1 leto stare KOKOŠI NESNICE in JUTA VREČE za žito. Grašič Janez, Črnilec 9 9016

Prodam 2 mladi KOZI in OVCO z mladiči. Ogled popoldan. Zg. Lipnica 23, Kamna Gorica 9017

Prodam lepo PSIČKO - NEMŠKO DOGO, tigrasto, staro 8 tednov. Goriče 11, Golnik, ☎ 46-047 9023

RJAVE JARKICE ter manjše in večje PRAŠIČE prodam. Možna dostava na dom. Stanonik Log 9, Škofja Loka 9029

BIKA SIMENTALCA 300 kg, TELICA FRIZIJKA 5 mesecev breja prodam. Bohinc, Verje 44Medvode 9039

Prodam KRAVO po izbiri in BIKCA za pleme. Svoljšak, Zbilje 43 9045

Prodam 8 mesecev starega BIKCA FRIZIJCA ali zamenjam za slično TELIČKO. LUŽE 16, ŠENČUR 9047

Prodam TELICO v 9 mesecu brejosti. Sr. Bitnje 23 9061

Prodam KOZLIČKE za rejo ali zakol. ☎ 79-560 9073

Prodam 7 tednov stare PSE OVČARJE, čistokrvne. ☎ 36-413 9076

Prodam KRAVO po teletu. Ribno, V Dobje 9, Bled 9104

Prodam več PRAŠIČEV težkih od 30 do 40 kg. Kapus, Zagoriška 16, Bled 9109

Prodam 3 breje KOZE. Rus, Koritenska 16, Bled 9134

Prodam NEMŠKE OVČARJE. PETERNELJ, Mlakarjeva 57, Šenčur 9170

Prodam KRAVO pred telitvijo. PODHOM 4, ZG. GORJE 9178

prodam KOZO z mlekom. Podbrezje 230 9182

Prodam KRAVO SIMENTALKO z drugim teletom. ☎ 80-590, Selo 32, Žirovnica 9218

Prodam JARKICE rjave, grahaste in bele za meso, sorte prelux. Urh Jože, Zasip 3 Reber, Bled 9219

prodam TELIČKA za zakol. Trilar, Zasavska 44, Orehek 9226

Prodam KRAVO z prvim teletom. Žnidar Anton, Vopovlje 7, Cerklje 9235

Grahaste jarkice 7 tednov, bele za dopitanje 4 tedne dobite takoj. Rjave jarkice bodo 1. julija. FUJAN, HRASE 5, SMLEDNIK 9237

Prodam TELICO SIMENTALKO, brejo 9 mesecev. Praše 6 9239

Prodam KRAVO s prvim TELETOM in 8 mesecev brejo TELICO FRIZIJKO, A kontrola. Mrak, Delnice 6, Poljane nad Škofjo Loko 9250

BIKCA SIMENTALCA 130 kg, rjave jarkice prodam. Zgoša 47/a, Begunje 9258

Prodam KRAVO po prvem teletu ali s TELETOM. ZUPAN IVAN, HUDO 10, TRŽIČ 9268

Ob nenadni mnogo prezgodnji smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta

STANKA ČEMAŽARJA

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, pomoč in darovano cvetje. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju ZD Železniki, Bolnišnice Golnik in Onkološkega inštituta Ljubljana za pomoč in zdravljenje v času njegove bolezni. Iskrena hvala OOS in delavcem NIKO Železniki za podarjene vence, cvetje in izkazano pozornost, govornikoma za poslovilne besede, praporščakom za spremstvo, pevcem pevskih zborov NIKO Železniki in cerkvenemu pevskemu zboru iz Davče za zapete pesmi, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, KO ZB Davča za podarjeni venec in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob odhodu k večnemu počitku naše ljubljene mame, sestre, tete, babice in prababice

MARIJE MORE roj. CEJ

Kovačeve mame iz Sovodnja

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, številnim prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste se poslovili od nje, jo spremili na njeni zadnji poti, ji podarili veliko lepega cvetja, prižgali lučko in z nami sočustvovali. Za dolgoletno zdravljenje se najlepše zahvaljujemo dr. Berniku, dr. Radoševiču in dr. Sedeju iz Žirov, dr. Krečijevi in ostalemu osebju bolnišnice na Golniku, ter zdravnikom, sestram in laborantkam bolnišnice dr. Petra Deržaja. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem rudnika urana, znancem in prijateljem iz Ljubjane, Brega pri Borovnici, Idrije, Lože, Raven, Velike vasi in Škofje Loke za številno cvetje in udeležbo na pogrebu. Lepa hvala tudi pevcem cerkvenega zbora iz Nove Oselice, škofjeloškemu kvartetu trobil, pogrebnemu, Zinki Slabe in Angeli Frelih ter g. župniku Kralju za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: hčerki Vera in Francka, sinovi Franc, Tone, Jaka in Milan z družinami, sestra Micka ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob slovesu naše drage

KATI TUŠAR

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Prisrčna zahvala dr. Bajžlju, dr. Ravnikarjevi in dr. Sajevicu za dolgoletno zdravljenje. Zahvaljujemo se tudi osebju Doma upokojencev v Kranju za skrb in nego. Iskrena hvala g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke.

VSI NJENI

Kranj, 11. junija 1990

V SPOMIN

ALEŠU MEGLIČU

iz Loma

Minili sta leti dve, kar prenehalo biti je tvoje srce.
Vsaka misel k tebi hiti
in čas nam solz ne posuši.
Na grobu preranem ti svečka gori,
v srcih pa naših bolečina leži.

Hvala vsem tistim, ki žalujejo z nami in obiskujejo grob njegov prerani.

mami, Olga in Nuša

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ obvešča kandidate za voznike vozil na motorni pogon kategorije B, da se lahko takoj vključijo v pouk praktične vožnje na avtomobilih R 5 in jugo skala.

MERKUR KRANJ

DOLŽINO PRILAGODITE POTREBAM!

INKOP KOČEVJE IN MERKUR KRANJ ORGANIZIRATA V PRODAJALNI DOM NAKLO (CESTA NA OKROGLO 8) AKCIJSKO PRODAJO LESTEV.

IZBIRATE LAHKO MED 12 RAZLIČNIMI VRSTAMI LESTEV (STOL S STOPNICAMI, PRISLONSKE, RAZTEGLJIVE...) RAZLIČNIH DOLŽIN.

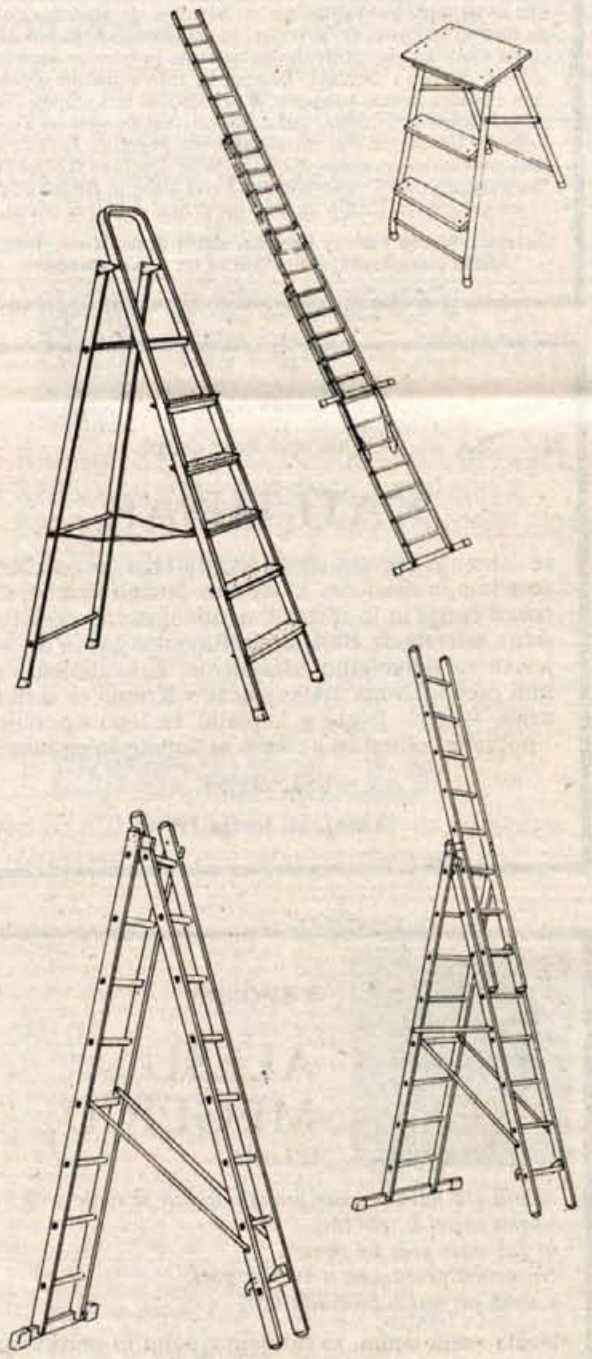

IZKORISTITE 26,8 % ZNIŽANJE CEN.

PA ŠE TO:

KOLIČINE SO OMEJENE

Guadeamus igitur... Kaže, da so letos z maturantskimi sprevodi na Gorenjskem začeli škofjeloški gimnazijci; ta torek so kljub dežju glasno zavzeli "plac", se v verzih poslovili od svojih profesorjev, in predali ključ tretjim letnikom. - Foto: D. Dolenc

GLASOVA ANKETA

Prve poteze nove vlade

Čeprav naj bi veljalo stodnevno premirje po nastopu nove vlade, smo se glede na aktualne predvsem gospodarske razmere v republiki namenili povprašati mimoidoče, kako ocenjujejo prve poteze slovenske vlade.

Pričakovanja so bila velika, jih uspeva novi slovenski vladi uresničevati? Menite, da so poteze, ki jih je najprej povlekla Peterletova ekipa resnično tiste, ki so bile najbolj na udaru? Dejstvo je pač takšno, da je v veliki meri prav od politike republiške vlade, glede na usmeritev v konfederacijo (odcepitev) še toliko bolj odvisno, kakšni bodo pogoji življenja.

Janez Vozel: "Osebno sem zadovoljen, mislim, da so prve poteze vlade prave. Eden najbolj važnih ukrepov bi moral biti razčiščevanje sedanje vodstvene strukture v podjetjih in to preko zakonov. Ta struktura namreč poglavitno posega v naše življenje. Za večji del ljudi, ki sedijo v vladi mislim, da so sposobni kvalitetno opravljati svoje delo."

Marija Piler: "Ljudje na splošno niso zadovoljni s prvimi ukrepi nove vlade. Gospodarstva bi se morali lotiti še bolj konkretno, stečajev je namreč preveč in se sprašujem, ali se jih res ne da ustaviti. Veliko bolj bi bilo potrebno misliti na to, kako delavci sploh živijo. Tudi sama sem v takšnem podjetju za katerega se ne ve, koliko dni ima še pred seboj."

Anica Brenkuš: "Gospodarstvo. V prvi vrsti je seveda potrebno reševati problem brezposelnosti. Vodilne delavce bi po mojem mnenju morali bolj postaviti na prepih in se hkrati vprašati, ali jih res potrebujemo v tako velikem številu. O tem, kako je vlada strokovna, ne bi mogla nič reči, kajti tako podrobno se za to ne zanimam."

Metka Benčič: "Preveč govorijo. Veliko bolj bi se morali posvetiti gospodarstvu. Prosijo samo neko odpuščanje in hkrati pustijo v stečaje cel kup podjetij. Svojega dela niso zastavili prav. Ne strinjam se s sestavo sedanje vlade, ker mislim, da gre za bivše zapornike... v katerih je še preveč agresije in jo bodo sedaj skozi moč iznašali navzven."

Gregor Filipčič: "Nova vlada zelo dobro nastopa pred javnostjo, še posebej sta po mojem mneju vidna Janša in Bavčar. Tudi čez prve ukrepe nimam pripomb, ker mislim, da bodo čez čas zanesljivo prinesli koristí tudi mladim, o čemer dosedaj nismo mogli prav glasno govoriti. Delo nove vlade? Čimprej naj nas spravijo v "Evropo 2000"." ● **V. B., Foto: G. Šinik**

Akcija postanite boter kranjskega radia drugič!

Dragi bralci in bodoči poslušalci kranjskega radia! Veseli smo odziva na našo nagradno akcijo. Že prvi dan po objavi razpisa smo v uredništvu radia dobili nekaj desetin glasovnic. In bili pošteno presenečeni! Na tihem smo pričakovali, da se boste opredeljevali do predloženih imen, vi pa ste, skoraj vsi, razmišljali po svoje in predlagali nova, izvirna imena. Zares ste vpregli svojo domiselnost!

In kaj nam predlagate? Če upoštevamo področje sličnosti kranjskega radia, bi se ogreli za ime **Radio Gorenjska (Gorenc, Gorenjček)**, všeč so vam domači hribi in reke **(Storžič, Kokra)**, radio bi se lahko imenoval po slovenskih simbolih **(Nagelj, Lipa, Slavček)**, predlagali pa ste tudi na pol kratice **(Kra-kra, Gorc)** in udomačene tujke **(Globus, Turist, Magic)**. Med predloženimi imeni je dva glasova dobil **Janez**, o drugih pa očitno še niste razmišljali...

Sicer pa smo šele na začetku nagradne akcije, v kateri bomo med glasovalce razdelili za več kot 13.000,00 din nagrad. Tuhtajmo in predlagajmo še naprej, tako da se bo kranjski radio konec meseca, že ob pričetku poskusnega oddajanja, lahko ponašal s pravim in všečnim imenom.

Ob tem, ko objavljamo glasovnico za drugi krog akcije **postanite boter kranjskega radia, se na kratko spomnimo namena in »pravil igre«:**

— iščemo primerno, domače, neformalno, »ljubkovalno« ime kranjskega radia
— glasujete lahko za eno od predloženih imen: Srce, Marela, Kraval, Janez, Savski val, ali pa predlagate ime, ki se vam zdi primerno
— akcija poteka od 12. do 22. junija 1990 z objavami glasovnic v Gorenjskem glasu
— komisijo, ki bo nadzorovala potek akcije, izbiro imena in žrebanje nagrad sestavljajo: Štefan Žargi, Dušan Rogelj in Franc Puhar-Aci
— med vsemi prispelimi glasovnicami bomo po zaključku akcije izžrebali 8 nagrajencev, ki bodo prejeli:

1. nagrada: Nakup v trgovini MERKUR Globus, Kranj v vrednosti 5.000,00 din
2. nagrada: Nakup v trgovini MERKUR Globus, Kranj v vrednosti 3.000,00 din
3. nagrada: Nakup v trgovini MERKUR Globus, Kranj v vrednosti 2.000,00 din
4. nagrada: Nakup v eni od trgovin ELITE v vrednosti 1.000,00 din
5. nagrada: Nakup v eni od trgovin ELITE v vrednosti 700,00 din
6. nagrada: Nakup v eni od trgovin ELITE v vrednosti 400,00 din
7. nagrada: Vabilo na ogled radia Kranj in 3 brezplačne čestitke ali skladbe po želji
8. nagrada: Enoletna naročnina na Gorenjski glas

— Imena nagrajencev bodo objavljena 29. junija v Gorenjskem glasu in v programu kranjskega radia.

RADIO KRANJ, 97,3 Mhz GORENJSKI GLAS

PREDLAGAM, NAJ SE KRANJSKI RADIO IMENUJE .....

.....

Kratka obrazložitev: .....

.....

TO PREDLAGA (ime, priimek in naslov) .....

.....

Podpis .....

Glasovnico izrežite, nalepite na dopisnico ali v kuverti pošljite na naslov:
RADIO KRANJ
Trg revolucije 1
64000 Kranj

Val 202 na Šmarjetni gori

Kranj, 15. junija — Danes Val 202 ljubljanskega radia praznuje 18. rojstni dan. V okviru posebnega slavnostnega programa bodo danes popoldne v živo oddajali s Šmarjetne gore nad Kranjem. Nekaj po poltretji uri se bo začela tekma z gorskimi kolesi od gostilne Mateta Begiča do hotela na Šmarjetni gori. Poročevalec bo Franci Pavšer. Pripravili bodo tekmovanje v sestavljanju Rogovih koles - najboljši bo dobil kolo za nagrado, potem bo orientacijski tek - lov na lisico, družinski kviz, predstavili bodo vrsto znanih Kranjčanov in še veliko drugih zanimivosti. Pridite in sodelujte v tekmovanjih in družabnih igrah. Čakajo vas bogate nagrade.

IZREDNA PRILOŽNOST!

Informirajte vsak gorenjski dom o vaši ponudbi z OBJAVO propagandnega sporočila v **GORENJSKEM GLASU,** ki bo v podvojeni nakladi izšel v petek, 22. junija 1990, in ga bodo prejela **vsa gorenjska gospodinjstva.**

Informacije in naročila, EP, tel.: 28-463.